

สำเนา

ที่ นร ๐๕๐๓/ว ๔๗๗

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๒

เรื่อง การดำเนินการเพื่อรองรับและขับเคลื่อนการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำ
ร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒

กราบเรียนเรียน รอง - นรม. (ทุกท่าน), รัฐ - นร. (ทุกท่าน), กระทรวง กรม/เลขา- สศช. เลขาธิการคณะกรรมการ
ปฏิรูปประเทศ, ประธานกรรมการปฏิรูปประเทศด้านกฎหมาย

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๑๓/๓๘๔
ลงวันที่ ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๒ และเอกสารประกอบในเรื่องนี้

ด้วยสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้เสนอเรื่อง การดำเนินการเพื่อรองรับและขับเคลื่อน
การปฏิบัติตามพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย
พ.ศ. ๒๕๖๒ ไปเพื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณา ความละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

คณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาเมื่อวันที่ ๑๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๒ ลงมติ

๑. เห็นชอบและรับทราบตามที่สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเสนอ และให้ดำเนินการ
ต่อไปได้ โดยให้หน่วยงานของรัฐถือปฏิบัติตั้งแต่วันที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๒ เป็นต้นไป ทั้งนี้ ในส่วนของการจัดทำ
หลักเกณฑ์ในการตรวจสอบความจำเป็นในการตราพระราชบัญญัติ (Checklist) ให้ใช้รายงานการวิเคราะห์
ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมายตามที่สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเสนอ แทนการจัดทำคำชี้แจง
ตามหลักเกณฑ์ในการตรวจสอบความจำเป็นในการตราพระราชบัญญัติท้ายระเบียบว่าด้วยหลักเกณฑ์
และวิธีการเสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘

๒. ให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้รับการยกเว้นการปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรี
เมื่อวันที่ ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๒ (เรื่อง การเสนอเรื่องเร่งด่วนต่อคณะรัฐมนตรี) ในเรื่องนี้

จึงกราบเรียนมาเพื่อโปรดทราบ/จึงเรียนยืนยันมา/จึงเรียนยืนยันมา และขอได้โปรดแจ้งให้
หน่วยงานในสังกัดทราบและถือปฏิบัติต่อไป/จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ/จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และขอได้โปรด
แจ้งให้หน่วยงานในสังกัดทราบและถือปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ (อย่างยิ่ง)

ธีระพงษ์ วงศ์ศิวัชวิลาส

(นายธีระพงษ์ วงศ์ศิวัชวิลาส)

เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

กองนิติธรรม

โทร. ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๐๐ ต่อ ๑๓๔๒

โทรสาร ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๕๘ (wa1369/D/ส/ก)

หมายเหตุ

อัยการสูงสุด : จึงกราบเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

รอง นรมรัฐ - นร. : จึงเรียนยืนยันมา

กระทรวง : จึงเรียนยืนยันมา และขอได้โปรดแจ้งให้หน่วยงานในสังกัดทราบและถือปฏิบัติต่อไป

องค์กรอิสระ : จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

กรม : จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และขอได้โปรดแจ้งให้หน่วยงานในสังกัดทราบและถือปฏิบัติต่อไป

บัญชีเวียน (ว)

รองนายกรัฐมนตรี/รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี

รองนายกรัฐมนตรี (พลเอก ประวิตร วงษ์สุวรรณ)

รองนายกรัฐมนตรี (นายสมคิด จาตุศรีพิทักษ์)

รองนายกรัฐมนตรี (นายวิษณุ เครืองาม)

รองนายกรัฐมนตรี (นายจรินทร์ ลักษณวิศิษฏ์)

รองนายกรัฐมนตรี (นายอนุทิน ชาญวีรกูล)

รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี (นายเทวัญ ลิปตพัลลภ)

กระทรวง

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพลังงาน

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงาน

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวัฒนธรรม

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม

บัญชีเวียน (ว) กรม

ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

เลขาธิการนายกรัฐมนตรี

ผู้อำนวยการสำนักข่าวกรองแห่งชาติ

ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ

เลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติ

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

เลขาธิการคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน

เลขาธิการสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ

เลขาธิการคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน

เลขาธิการสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ

ผู้อำนวยการสำนักงานขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ยุทธศาสตร์ชาติและการสร้างความสามัคคีปรองดอง

ผู้อำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร

ผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

เลขาธิการคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

เลขาธิการราชบัณฑิตยสภา

ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ

เลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

เลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ

เลขาธิการศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้

บัญชีเวียน (ว) องค์การอิสระ

เลขาธิการพระราชวัง

เลขาธิการวุฒิสภา

เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

เลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

เลขาธิการสำนักงานศาลยุติธรรม

เลขาธิการสำนักงานศาลปกครอง

เลขาธิการคณะกรรมการการเลือกตั้ง

เลขาธิการสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน

ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน

เลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

เลขาธิการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

อัยการสูงสุด

เลขาธิการสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

เลขาธิการคณะกรรมการปฏิรูปประเทศ

ประธานกรรมการปฏิรูปประเทศด้านกฎหมาย

ด่วนที่สุด

ที่ นร ๐๔๑๓/๓๒๕๒

สำนักงานคณะกรรมการการกฤษฎีกา
๑ ถนนพระอาทิตย์ เขตพระนคร
กรุงเทพฯ ๑๐๒๐๐

๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๒

เรื่อง การดำเนินการเพื่อรองรับและขับเคลื่อนการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำ
ร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

- สิ่งที่ส่งมาด้วย (๑) หนังสือรองนายกรัฐมนตรีเห็นชอบให้เสนอคณะรัฐมนตรี
(๒) ร่างอนุบัญญัติและร่างคำแนะนำของคณะกรรมการพัฒนากฎหมายในการปฏิบัติตาม
พระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์
ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ รวมจำนวน ๑๑ ฉบับ
(๓) รายงานสรุปผลการรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องเกี่ยวกับร่างอนุบัญญัติ
และร่างคำแนะนำของคณะกรรมการพัฒนากฎหมายดังกล่าว
(๔) ตารางภารกิจที่หน่วยงานของรัฐต้องดำเนินการตามพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์
การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒

ด้วยสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาขอเสนอเรื่องการดำเนินการเพื่อรองรับ
และขับเคลื่อนการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมิน
ผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ มาเพื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณา โดยเรื่องนี้เข้าข่ายที่จะต้อง
นำเสนอคณะรัฐมนตรีตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี
พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๑) ทั้งนี้ รองนายกรัฐมนตรี (นายวิษณุ เครืองาม) สั่งและปฏิบัติราชการแทน
นายกรัฐมนตรี ได้เห็นชอบให้นำเรื่องดังกล่าวเสนอคณะรัฐมนตรีตามสิ่งที่ส่งมาด้วย (๑) ด้วยแล้ว
ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เรื่องเดิม

๑.๑ ปัจจุบันกฎหมายในประเทศไทยที่ใช้บังคับอยู่โดยส่วนใหญ่ใช้ระบบควบคุม
ผ่านการอนุมัติอนุญาต รัฐจึงมีอำนาจควบคุมแทบทุกกิจกรรมที่เกิดขึ้นในประเทศ ซึ่งทำให้รัฐ
ต้องใช้นุ้บุคลากรและงบประมาณจำนวนมากในการดำเนินงาน งบประมาณที่เป็นงบรายจ่ายประจำของ
ภาครัฐจึงเพิ่มมากขึ้นทุกปี การขยายบทบาทภารกิจของภาครัฐในลักษณะดังกล่าวนี้ไม่สอดคล้องกับ
บทบาทของภาครัฐของประเทศพัฒนาแล้วที่เปลี่ยนแปลงบทบาทของภาครัฐจากผู้ควบคุม
(Controller) เป็นผู้กำกับ (Supervisor) ผู้ส่งเสริม (Promoter) และผู้อำนวยความสะดวก
(Facilitator) ให้แก่ภาคเอกชน การควบคุมโดยรัฐของประเทศที่พัฒนาแล้วยังคงมีอยู่ แต่จำกัดเฉพาะ
ในเรื่องที่จำเป็นอย่างยิ่งเท่านั้น การเปลี่ยนบทบาทของภาครัฐดังกล่าวนอกจากจะส่งเสริม
ความสามารถในการแข่งขันและการพัฒนาประเทศแล้ว ยังมีผลเป็นการส่งเสริมให้เกิดความคิด
สร้างสรรค์ (Creativity) และการพัฒนานวัตกรรม (Innovation) และลดการใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่

ของรัฐที่แตกต่างกันหลายอันเป็นช่องทางให้เกิดการทุจริตและประพฤตินิยมชอบได้อีกทางหนึ่งด้วย นอกจากนี้ การทบทวนความเหมาะสมของกฎหมายที่ใช้บังคับอยู่เพื่อให้มีความทันสมัยและสอดคล้องกับบริบทที่เปลี่ยนแปลงไปของประเทศไทยยังไม่เป็นระบบและไม่ได้ดำเนินการอย่างสม่ำเสมอ ทำให้กฎหมายที่ตราขึ้นและเหมาะสมกับสถานการณ์ในอดีตจำนวนมากกลายเป็นปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ของภาคเอกชนในปัจจุบัน รวมทั้งภาครัฐเองด้วย

๑.๒ มาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ได้บัญญัติแนวทางในการจัดทำและตรากฎหมายขึ้นใหม่ และการทบทวนความเหมาะสมของกฎหมายที่มีผลใช้บังคับอยู่เพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าวไว้ ดังต่อไปนี้

“รัฐพึงจัดให้มีกฎหมายเพียงเท่าที่จำเป็น และยกเลิกหรือปรับปรุงกฎหมายที่หมดความจำเป็นหรือไม่สอดคล้องกับสภาพการณ์ หรือที่เป็นอุปสรรคต่อการดำรงชีวิตหรือการประกอบอาชีพ โดยไม่ชักช้าเพื่อไม่ให้เป็นการกระทบแก่ประชาชน และดำเนินการให้ประชาชนเข้าถึงตัวบทกฎหมายต่าง ๆ ได้โดยสะดวกและสามารถเข้าใจกฎหมายได้ง่ายเพื่อปฏิบัติตามกฎหมายได้อย่างถูกต้อง

ก่อนการตรากฎหมายทุกฉบับ รัฐพึงจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้อง วิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมายอย่างรอบด้านและเป็นระบบ รวมทั้งเปิดเผยผลการรับฟังความคิดเห็นและการวิเคราะห์นั้นต่อประชาชน และนำมาประกอบการพิจารณาในกระบวนการตรากฎหมายทุกขั้นตอน เมื่อกฎหมายมีผลใช้บังคับแล้ว รัฐพึงจัดให้มีการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายในรอบระยะเวลาที่กำหนด โดยรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องประกอบด้วย เพื่อพัฒนากฎหมายทุกฉบับให้สอดคล้องและเหมาะสมกับบริบทต่าง ๆ ที่เปลี่ยนแปลงไป

รัฐพึงใช้ระบบอนุญาตและระบบคณะกรรมการในกฎหมายเฉพาะกรณีที่เป็น พึงกำหนดหลักเกณฑ์การใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ของรัฐและระยะเวลาในการดำเนินการตามขั้นตอนต่าง ๆ ที่บัญญัติไว้ในกฎหมายให้ชัดเจน และพึงกำหนดโทษอาญาเฉพาะความผิดร้ายแรง”

๑.๓ ยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ บรรจุหลักการตามมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญฯ ไว้ในข้อ ๔.๗ ว่า กฎหมายต้องมีความสอดคล้องเหมาะสมกับบริบทต่าง ๆ ที่เปลี่ยนแปลงและมีกฎหมายเท่าที่จำเป็น โดยกฎหมายกฎ ระเบียบ ข้อบังคับมีเท่าที่จำเป็น ทันสมัย มีความเป็นสากล มีประสิทธิภาพ โดยมุ่งใช้กฎหมายเป็นเครื่องมือในการสนับสนุนการพัฒนา การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ การแก้ไขปัญหาและอุปสรรคที่นำไปสู่ความเหลื่อมล้ำด้านต่าง ๆ เอื้อต่อการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ และในการตรากฎหมายต้องดำเนินการให้มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้อง วิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมายอย่างรอบด้านและเป็นระบบ รวมทั้งเปิดเผยผลการรับฟังความคิดเห็นและการวิเคราะห์นั้นต่อประชาชน และนำมาประกอบการพิจารณาในกระบวนการตรากฎหมายทุกขั้นตอน รวมทั้งจัดให้มีการสร้างความรับรู้และความเข้าใจในข้อกฎหมาย และประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายในรอบระยะเวลาที่กำหนด เพื่อพัฒนากฎหมายทุกฉบับให้สอดคล้องและเหมาะสมกับบริบทต่าง ๆ ที่เปลี่ยนแปลงไป

๑.๔ แผนการปฏิรูปประเทศด้านกฎหมาย ประเด็นปฏิรูปที่ ๑ กำหนดให้มีการจัดทำร่างอนุบัญญัติเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์การดำเนินการรองรับการปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย และประเด็นปฏิรูปที่ ๗ กำหนดให้มีการจัดทำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและเครือข่ายเชื่อมโยงในลักษณะของระบบกลางที่สามารถเชื่อมข้อมูลต่อกันได้ เพื่อรองรับระบบฐานข้อมูลกลางทางกฎหมายของประเทศ

๑.๕ คณะรัฐมนตรีได้เสนอร่างพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมาย และการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. .... ต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เพื่อรองรับการดำเนินการ ตามมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญฯ ทั้งนี้ พระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมาย และการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๖๒ และจะมีผลใช้บังคับในวันที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๒

๒. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

๒.๑ มาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมาย และการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ กำหนดให้คณะกรรมการพัฒนากฎหมาย มีหน้าที่และอำนาจในการเสนอแนะหรือให้ความเห็นแก่คณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับการออกกฎกระทรวง การกำหนดแนวทาง หรือการดำเนินการอื่นใดเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ คณะกรรมการพัฒนากฎหมายจึงได้จัดทำร่างอนุบัญญัติและร่างคำแนะนำในการปฏิบัติตาม พระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว เพื่อให้หน่วยงานของรัฐมีหลักเกณฑ์ แนวทาง และรายละเอียดในทางปฏิบัติ ที่ชัดเจน

๒.๒ บัดนี้ คณะกรรมการพัฒนากฎหมายได้จัดทำร่างอนุบัญญัติและร่างคำแนะนำ ในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวเสร็จแล้ว จึงต้องเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาอนุมัติ

๓. ความเร่งด่วนของเรื่อง

โดยที่หน่วยงานของรัฐมีภารกิจหน้าที่บางประการที่ต้องดำเนินการทันที เมื่อพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ มีผลใช้บังคับในวันที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๒ จึงจำเป็นต้องออกอนุบัญญัติ และคำแนะนำที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้หน่วยงานของรัฐสามารถปฏิบัติตามพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์ การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ ได้

๔. สาระสำคัญ ข้อเท็จจริง และข้อกฎหมาย

ในการดำเนินการเพื่อรองรับและขับเคลื่อนการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์ การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ คณะกรรมการพัฒนา กฎหมายและสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้ดำเนินการ ดังต่อไปนี้

๔.๑ สร้างความรู้ ความเข้าใจ เผยแพร่ และประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับ พระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒

๔.๑.๑ การดำเนินการที่ผ่านมา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้ดำเนินการในเรื่องนี้ มาอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ในชั้นการจัดทำร่างกฎหมายและภายหลังร่างกฎหมายได้ผ่านความเห็นชอบ จากสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ดังต่อไปนี้

(๑) จัดสัมมนาเพื่อรับฟังความคิดเห็นและเตรียมความพร้อมให้แก่ หน่วยงานของรัฐในการปฏิบัติตามกฎหมาย รวมทั้งสิ้นจำนวน ๙ ครั้ง ดังนี้

- การรับฟังความคิดเห็นและเผยแพร่หลักการสำคัญของร่างฯ ให้แก่หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง จำนวน ๗ ครั้ง

- สัมมนาเพื่อเตรียมความพร้อมและซักซ้อมความเข้าใจเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติฯ ให้แก่ผู้บริหารของหน่วยงานของรัฐ ก่อนการเสนอร่างกฎหมายเข้าสู่การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ จำนวน ๑ ครั้ง

- สัมมนาเพื่อเตรียมความพร้อมในการปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย ภายหลังจากร่างกฎหมายได้ผ่านการพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ จำนวน ๑ ครั้ง

(๒) ได้พัฒนาหลักสูตรการอบรมนักกฎหมายซึ่งอยู่ในความรับผิดชอบของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา โดยได้เพิ่มเนื้อหาในส่วนที่เกี่ยวกับมาตรา ๗๗ มาตรา ๒๕๘ ค. ด้านกฎหมาย ของรัฐธรรมนูญ และกฎหมายว่าด้วยหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมาย และการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย ทั้งนี้ ได้มีผู้ผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรดังกล่าวแล้ว โดยเป็นนักกฎหมายภาครัฐระดับปฏิบัติการ จำนวน ๓๐๐ คน และระดับชำนาญการขึ้นไป จำนวน ๑,๒๐๐ คน

(๓) จัดวิทยากรเพื่อบรรยายให้ความรู้ในหัวข้อเกี่ยวกับพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ แก่หน่วยงานของรัฐ จำนวน ๘ ครั้ง ได้แก่ กระทรวงยุติธรรม กรมควบคุมมลพิษ กรมโรงงานอุตสาหกรรม สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ธนาคารแห่งประเทศไทย สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา และสถาบันพระปกเกล้า

๔.๑.๒ การดำเนินการต่อไป

เพื่อประโยชน์ในการสร้างความรับรู้ ความเข้าใจ เผยแพร่ และประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับกฎหมายว่าด้วยหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาจะดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) จัดทำสื่อสารสนเทศ รวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องเพื่อประโยชน์ในการสืบค้น รวมทั้งจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานสำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามกฎหมายนี้ ทั้งนี้ ได้เผยแพร่ข้อมูลดังกล่าวไว้ในเว็บไซต์ของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (www.krisdika.go.th) และเว็บไซต์ของคณะกรรมการพัฒนากฎหมาย (www.lawreform.go.th) แล้ว

(๒) จัดการฝึกอบรมให้แก่เจ้าหน้าที่ของรัฐอย่างต่อเนื่อง

(๓) สนับสนุนวิทยากรเพื่อบรรยายให้แก่หน่วยงานของรัฐในหัวข้อเกี่ยวกับพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒

(๔) สร้างความร่วมมือกับองค์กรภาคเอกชนและภาคประชาชน เพื่อร่วมกันขับเคลื่อนการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒

๔.๒ การจัดทำร่างอนุบัญญัติและร่างคำแนะนำของคณะกรรมการพัฒนากฎหมาย ในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ รวมจำนวน ๑๑ ฉบับ

ในการจัดทำร่างอนุบัญญัติและร่างคำแนะนำฯ คณะกรรมการพัฒนากฎหมาย และสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีการ่วมกับสำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน) ได้พิจารณาดำเนินการดังนี้

(ก) พิจารณากำหนดประเด็นหรือเรื่องที่หน่วยงานของรัฐต้องดำเนินการให้เหมาะสมกับความพร้อมและความเป็นไปได้ที่จะดำเนินการได้จริงในทางปฏิบัติ โดยในส่วนของกรจัดทำร่างกฎหมายได้พิจารณาปรับลดประเด็นคำถามที่หน่วยงานของรัฐต้องระบุในแบบการตรวจสอบความจำเป็นในการตรากฎหมาย (Checklist) ตามระเบียบว่าด้วยการเสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ ลงให้เหลือเท่าที่จำเป็นสำหรับประกอบการพิจารณาตัดสินใจที่จะตรากฎหมายฉบับนั้นหรือไม่ ซึ่งเป็นเรื่องในทางนโยบายของคณะรัฐมนตรี

สำหรับการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายได้พิจารณาปรับลดภาระหน้าที่ที่หน่วยงานของรัฐต้องดำเนินการอยู่ตามพระราชกฤษฎีกาการทบทวนความเหมาะสมของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๕๘ ลงอย่างมาก จากเดิมที่กำหนดให้หน่วยงานของรัฐต้องทบทวนความเหมาะสมของกฎหมายและกฎแยกเป็นรายฉบับ เป็นกำหนดให้หน่วยงานของรัฐทบทวนความเหมาะสมของกฎหมายและกฎรวมไปในคราวเดียวกันเป็นหลัก

(ข) เพื่อให้การจัดทำร่างอนุบัญญัติและร่างคำแนะนำฯ เป็นไปตามมาตรฐานสากล เหมาะสม และสอดคล้องกับความพร้อมของหน่วยงานของรัฐและบริบทของประเทศไทย จึงได้จัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญขององค์การเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา (Organisation for Economic Co-operation and Development) (OECD) เพื่อเรียนรู้ประสบการณ์และมาตรฐานของการดำเนินการในเรื่องนี้ของต่างประเทศ รวมทั้งได้รับฟังความคิดเห็นจากหน่วยงานของรัฐทุกหน่วยที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาประกอบการพิจารณากำหนดมาตรฐานหรือแนวทางการดำเนินการในเรื่องนี้

คณะกรรมการพัฒนากฎหมาย และสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีการ่วมกับสำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน) ได้จัดทำร่างอนุบัญญัติและร่างคำแนะนำฯ ทั้งสิ้นจำนวน ๑๑ ฉบับ โดยมีสาระสำคัญดังต่อไปนี้

๔.๒.๑ ร่างอนุบัญญัติ จำนวน ๕ ฉบับ ซึ่งคณะกรรมการพัฒนากฎหมายจัดทำขึ้นเพื่อเสนอต่อคณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบ

๔.๒.๑.๑ ร่างแนวทางการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย มีสาระสำคัญดังต่อไปนี้

- กำหนดประเด็นในการตรวจสอบความจำเป็นในการตรา
กฎหมาย

- กำหนดหลักเกณฑ์การวิเคราะห์ผลกระทบและ
แบบรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย

- กำหนดขั้นตอนและหลักเกณฑ์การตรวจสอบรายงาน
การวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมายที่หน่วยงานของรัฐจัดทำขึ้น รวมทั้งการปรับปรุง
แก้ไขรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมายให้สอดคล้องกับร่างกฎหมายที่ผ่าน
การตรวจพิจารณาของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

๔.๒.๑.๒ ร่างแนวทางการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย
มีสาระสำคัญดังต่อไปนี้

- กำหนดหลักเกณฑ์การประเมินผลสัมฤทธิ์และ
ระยะเวลาที่หน่วยงานของรัฐต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จ รวมทั้งกำหนดแบบรายงานการประเมิน
ผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย

- กำหนดหลักเกณฑ์การรับฟังความคิดเห็นเพื่อนำมาประกอบการประเมินผลสัมฤทธิ์

- กำหนดกรณีที่ยังไม่อาจใช้ระบบกลางได้ให้การประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายซึ่งต้องกระทำผ่านระบบกลาง ผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของหน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบการประเมินผลสัมฤทธิ์ พร้อมทั้งแจ้งให้คณะกรรมการพัฒนากฎหมายทราบด้วย

๔.๒.๑.๓ ร่างกฎกระทรวงกำหนดรอบระยะเวลาการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. .... มีสาระสำคัญดังต่อไปนี้

- กำหนดรอบระยะเวลาการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย โดยกำหนดให้กฎหมายใดที่มีผลใช้บังคับอยู่ก่อนวันที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๒ ให้กระทำครั้งแรกไม่ช้ากว่าห้าปีนับแต่วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๖๓ และให้มีการประเมินผลสัมฤทธิ์ครั้งต่อ ๆ ไปทุกกรอบระยะเวลาห้าปี ทั้งนี้ การประเมินผลสัมฤทธิ์ดังกล่าวต้องทำให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่ต้องทำการประเมินผลสัมฤทธิ์

- กำหนดกรณีที่ยังไม่อาจใช้ระบบกลางได้ให้ประกาศรายชื่อกฎหมายและหน่วยงานที่รับผิดชอบผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของหน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบการประเมินผลสัมฤทธิ์ พร้อมทั้งแจ้งให้คณะกรรมการพัฒนากฎหมายทราบด้วย

๔.๒.๑.๔ ร่างกฎกระทรวงกำหนดกฎหมายตามมาตรา ๒๙ (๖) พ.ศ. .... มีสาระสำคัญดังต่อไปนี้

กำหนดรายชื่อและประเภทของกฎหมายที่ไม่ต้องประเมินผลสัมฤทธิ์ตามพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒

๔.๒.๑.๕ ร่างกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขเกี่ยวกับการไม่เผยแพร่ข้อมูลในระบบกลาง พ.ศ. .... มีสาระสำคัญดังต่อไปนี้

- กำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขเกี่ยวกับการไม่เผยแพร่ข้อมูลในระบบกลาง โดยหน่วยงานของรัฐไม่ต้องเผยแพร่กฎเกณฑ์ตามมาตรา ๓๖ หากมีกฎหมายห้ามเปิดเผยหรือคุ้มครองให้ไม่ต้องเปิดเผยกฎเกณฑ์ดังกล่าว

- กำหนดให้บุคคลใดซึ่งเห็นว่ากฎเกณฑ์ที่เผยแพร่ไว้ในระบบกลางอาจก่อให้เกิดอันตรายต่อชีวิตหรือความปลอดภัยของตนเองหรือผู้อื่นซึ่งอยู่ในความดูแลของตน มีสิทธิแจ้งให้หน่วยงานของรัฐที่เผยแพร่กฎเกณฑ์นั้นปฏิบัติให้ถูกต้องตามกฎหมายว่าด้วยการนั้นได้

ทั้งนี้ ในกรณีที่คณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบร่างอนุบัญญัติข้างต้นแล้ว อาจต้องพิจารณาดำเนินการในเรื่องดังต่อไปนี้

(๑) โดยที่มาตรา ๓๗ แห่งพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ บัญญัติว่า เมื่อแนวทางเกี่ยวกับการประเมินผลสัมฤทธิ์ตามหมวด ๕ การประเมินผลสัมฤทธิ์ มีผลใช้บังคับแล้ว ให้พระราชกฤษฎีกาการทบทวนความเหมาะสมของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๕๘ เป็นอันยกเลิก ดังนั้น หากกฎกระทรวงกำหนดกฎหมายตามมาตรา ๒๙ (๖) กฎกระทรวงกำหนดรอบระยะเวลาการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย และแนวทางการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย มีผลใช้บังคับ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีจึงอาจแจ้งเวียนเพื่อให้หน่วยงานของรัฐทราบถึงการสิ้นผลของพระราชกฤษฎีกาดังกล่าว และภารกิจหน้าที่ในการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายที่จะต้องดำเนินการตามพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์

ในการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายที่จะต้องดำเนินการตามพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ แทนการทบทวนความเหมาะสมของกฎหมายตามพระราชกฤษฎีกาการทบทวนความเหมาะสมของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๕๘

(๒) ในกรณีแนวทางการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย มีผลใช้บังคับ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีอาจพิจารณาแก้ไขระเบียบว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการเสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ ในส่วนที่เกี่ยวกับการตรวจสอบความจำเป็นในการตรากฎหมายและการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย เพื่อให้หน่วยงานของรัฐต้องดำเนินการในเรื่องดังกล่าวซ้ำซ้อนกัน

๔.๒.๒ ร่างคำแนะนำของคณะกรรมการพัฒนากฎหมาย จำนวน ๔ ฉบับ ซึ่งจัดทำขึ้นเพื่อเสนอต่อคณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบตามมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒

๔.๒.๒.๑ ร่างคำแนะนำของคณะกรรมการพัฒนากฎหมาย เรื่อง การรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องประกอบการจัดทำร่างกฎหมาย มีสาระสำคัญเป็นการกำหนดแนวทางที่หน่วยงานของรัฐควรดำเนินการในการรับฟังความคิดเห็น เพื่อให้หน่วยงานใช้ประกอบการพิจารณาจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย

๔.๒.๒.๒ ร่างคำแนะนำของคณะกรรมการพัฒนากฎหมาย เรื่อง การใช้ระบบอนุญาตในกฎหมาย มีสาระสำคัญเป็นการกำหนดแนวทางในการพิจารณา ระดับการควบคุม กำกับดูแล หรือการที่รัฐจะเข้าไปแทรกแซงเพื่อจำกัดสิทธิและเสรีภาพในการทำกิจกรรม การดำเนินชีวิต หรือการประกอบธุรกิจของประชาชนในกฎหมาย เพื่อให้หน่วยงานใช้ประกอบการพิจารณาจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย

๔.๒.๒.๓ ร่างคำแนะนำของคณะกรรมการพัฒนากฎหมาย เรื่อง การใช้ระบบคณะกรรมการในกฎหมาย มีสาระสำคัญเป็นการกำหนดแนวทางในการพิจารณานำระบบคณะกรรมการมาใช้ในกฎหมายเฉพาะกรณีที่เป็น เพื่อให้หน่วยงานใช้ประกอบการพิจารณาจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย

๔.๒.๒.๔ ร่างคำแนะนำของคณะกรรมการพัฒนากฎหมาย เรื่อง การนำโทษอาญามาใช้ในกฎหมาย มีสาระสำคัญเป็นการกำหนดหลักเกณฑ์การนำโทษอาญามาใช้ในกฎหมายเฉพาะความผิดร้ายแรง เพื่อให้หน่วยงานใช้ประกอบการพิจารณาจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย

๔.๒.๓ ร่างหลักเกณฑ์ จำนวน ๒ ฉบับ ซึ่งมาตรา ๓๖ แห่งพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ กำหนดให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีการ่วมกับสำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน) จัดทำขึ้น โดยจะเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบความคืบหน้าของการดำเนินการ

๔.๒.๓.๑ ร่างหลักเกณฑ์การจัดทำคำอธิบายสรุปสาระสำคัญของกฎหมาย มีสาระสำคัญดังต่อไปนี้

- กำหนดหน่วยงานที่รับผิดชอบการจัดทำคำอธิบายสรุปสาระสำคัญของกฎหมาย

- กำหนดหลักเกณฑ์การจัดทำคำอธิบายสรุปสาระสำคัญของกฎหมาย ระยะเวลาที่ต้องดำเนินการจัดทำให้แล้วเสร็จ และวิธีการเผยแพร่คำอธิบายสรุปสาระสำคัญของกฎหมาย

๔.๒.๓.๒ ร่างหลักเกณฑ์การจัดทำและเผยแพร่ข้อมูลในระบบกลาง เพื่อประโยชน์ในการให้ประชาชนเข้าถึงกฎหมายได้อย่างทั่วถึง มีสาระสำคัญดังต่อไปนี้

- กำหนดหน่วยงานที่รับผิดชอบการจัดทำและเผยแพร่ ข้อมูลกฎหมายและกฎเกณฑ์ที่ออกตามกฎหมายฉบับนั้นในระบบกลาง

- กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ รูปแบบ และระยะเวลา การเผยแพร่ข้อมูลในระบบกลาง

ทั้งนี้ รายละเอียดของร่างอนุบัญญัติและร่างคำแนะนำของคณะกรรมการ พัฒนากฎหมายในเรื่องต่าง ๆ ปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย (๒)

๔.๓ โดยที่คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๔ เมษายน ๒๕๖๐ เห็นชอบแนวทางการจัดทำและการเสนอร่างกฎหมายตามบทบัญญัติมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย เพื่อรองรับการดำเนินการตามมาตรา ๗๗ ไปพลางก่อนจนกว่าจะได้มีการตรากฎหมายเพื่อดำเนินการในเรื่องนี้ บัดนี้ ได้มีการตราพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ ขึ้นใช้บังคับแล้ว โดยได้กำหนดหลักการเกี่ยวกับการจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย รวมทั้งการเข้าถึงบทบัญญัติของกฎหมายแล้ว และหากคณะรัฐมนตรีเห็นชอบร่างอนุบัญญัติและร่างคำแนะนำของคณะกรรมการพัฒนากฎหมายตามข้อ ๔.๒ แล้ว จะมีหลักเกณฑ์ แนวทาง และรายละเอียดในทางปฏิบัติที่ครอบคลุมและชัดเจนกว่าที่กำหนดไว้ในมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าว จึงสมควรยกเลิกมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๔ เมษายน ๒๕๖๐ เรื่อง แนวทางการจัดทำและการเสนอร่างกฎหมายตามบทบัญญัติมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

๔.๔ การจัดทำระบบกลาง (ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและเครือข่ายเชื่อมโยงที่จัดทำขึ้นเพื่อเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ รวมทั้งการเข้าถึงบทบัญญัติของกฎหมายของประชาชน) เพื่อรองรับการดำเนินการตามพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒

๔.๔.๑ คณะกรรมการพัฒนากฎหมายได้แต่งตั้งคณะอนุกรรมการพัฒนากฎหมายขึ้นคณะหนึ่ง เพื่อทำหน้าที่ศึกษาและเสนอแนะแนวทางเกี่ยวกับการจัดให้มีระบบสารสนเทศกลางและระบบฐานข้อมูลกลางทางกฎหมายของประเทศ ทั้งนี้ ในการออกแบบระบบดังกล่าวได้ศึกษาตัวอย่างจากประเทศที่มีการจัดทำระบบฐานข้อมูลกลางด้านกฎหมาย ได้แก่ ประเทศฝรั่งเศส เพื่อนำมาปรับใช้กับประเทศไทย

๔.๔.๒ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาโดยคำแนะนำของคณะอนุกรรมการตามข้อ ๔.๔.๑ ได้จัดทำข้อกำหนดความต้องการในการจัดทำระบบกลางเสร็จแล้ว และได้ส่งให้สำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน) เพื่อดำเนินการจัดให้มีระบบกลางให้แล้วเสร็จภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ ซึ่งเป็นระยะเวลาตามที่แผนการปฏิรูปประเทศด้านกฎหมายกำหนดไว้ ทั้งนี้ ระบบกลางที่จัดทำขึ้นดังกล่าวจะรองรับการทำงานที่เกี่ยวข้องกับการรับฟังความคิดเห็นประกอบการจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย และการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับการรับฟังความคิดเห็น การวิเคราะห์ผลกระทบ และร่างกฎหมายที่หน่วยงานของรัฐจัดทำขึ้น รวมทั้ง

ร่างกฎหมายที่คณะรัฐมนตรีเสนอต่อรัฐสภา สำหรับการรองรับงานเกี่ยวกับการเป็นฐานข้อมูล ด้านกฎหมายของประเทศจะดำเนินการในระยะต่อไป

๕. ความเห็นของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ในการจัดทำร่างอนุบัญญัติและร่างคำแนะนำของคณะกรรมการพัฒนากฎหมาย ในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ ตามข้อ ๔.๒.๑ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้จัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นเพื่อประกอบการดำเนินการดังกล่าว ดังต่อไปนี้

๕.๑ รับฟังความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญจากองค์การเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา (Organisation for Economic Co-operation and Development (OECD)) ซึ่งจากการรับฟังความคิดเห็นดังกล่าวปรากฏผลว่า ผู้เชี่ยวชาญจาก OECD มีความเห็นว่าร่างแนวทางและร่างคำแนะนำเกี่ยวกับการรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้อง การวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย และการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย นั้น มีความสอดคล้องกับแนวทางปฏิบัติในทางสากล ในการนี้ได้เพิ่มเติมรายละเอียดบางส่วนเพื่อให้เกิดความชัดเจนในทางปฏิบัติตามที่ผู้เชี่ยวชาญจาก OECD ให้คำแนะนำ

๕.๒ รับฟังความคิดเห็นจากหน่วยงานของรัฐ และประชาชนทั่วไปผ่านวิธีการต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

๕.๒.๑ มีหนังสือสอบถามความคิดเห็นไปยังรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทุกกระทรวง ปลัดกระทรวง และหัวหน้าส่วนราชการระดับอธิบดีหรือเทียบเท่าในทุกกระทรวงและทุกกรม

๕.๒.๒ จัดประชุมสัมมนารับฟังความคิดเห็น จำนวน ๖ ครั้ง

๕.๒.๓ รับฟังความคิดเห็นผ่านทางเว็บไซต์ของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (www.krisdika.go.th)

ทั้งนี้ รายละเอียดของรายงานสรุปผลการรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องเกี่ยวกับร่างอนุบัญญัติและร่างคำแนะนำของคณะกรรมการพัฒนากฎหมาย ปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย (๓)

๖. ข้อเสนอของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

๖.๑ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาขอเรียนเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ ในเรื่องดังต่อไปนี้

๖.๑.๑ เห็นชอบร่างอนุบัญญัติตามข้อ ๔.๒.๑ และให้ดำเนินการประกาศในราชกิจจานุเบกษาเพื่อให้มีผลใช้บังคับต่อไป

๖.๑.๒ เห็นชอบร่างคำแนะนำของคณะกรรมการพัฒนากฎหมายตามข้อ ๔.๒.๒ เพื่อให้หน่วยงานถือปฏิบัติ

๖.๑.๓ มอบหมายให้สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีดำเนินการตามที่ระบุท้ายของข้อ ๔.๒.๑ ตาม (๑) และ (๒)

๖.๑.๔ ยกเลิกมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๔ เมษายน ๒๕๖๐ เรื่อง แนวทางการจัดทำและการเสนอร่างกฎหมายตามบทบัญญัติมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

๖.๑.๕ เพื่อให้หน่วยงานของรัฐสามารถปฏิบัติตามพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ ได้โดยเร็วและมีประสิทธิภาพ เห็นควรมีมติให้หน่วยงานดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) พิจารณาขับเคลื่อนงานในส่วนที่ต้องรับผิดชอบตามพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ ทั้งนี้ ตามตารางภารกิจที่หน่วยงานของรัฐต้องดำเนินการตามพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย (๔)

(๒) จัดการฝึกอบรมเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจให้แก่เจ้าหน้าที่ในสังกัด โดยหน่วยงานของรัฐอาจขอรับการสนับสนุนวิทยากรจากสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

๖.๒ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาขอเรียนเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบในเรื่องดังต่อไปนี้

๖.๒.๑ การดำเนินการเกี่ยวกับการสร้างความรับรู้ ความเข้าใจ เผยแพร่ และประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ ตามข้อ ๔.๑

๖.๒.๒ การดำเนินการเกี่ยวกับการจัดทำร่างหลักเกณฑ์ฯ ตามข้อ ๔.๒.๓

๖.๒.๓ การดำเนินการเกี่ยวกับการจัดทำระบบกลางตามข้อ ๔.๔

๖.๒.๔ ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐเกิดข้อสงสัยหรือความไม่ชัดเจนเกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ อาจหารือมายังคณะกรรมการพัฒนากฎหมาย สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำกราบเรียนนายกรัฐมนตรีเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

นางษ์สวาท

(นางพงษ์สวาท กายอรุณสุทธิ์)

รองเลขาธิการฯ รักษาราชการแทน

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

กองพัฒนากฎหมาย

โทร. ๐ ๒๒๘๐ ๐๗๔๗ - ๘ ต่อ ๔๐๐๐ (นายอรรถสิทธิ์ฯ)

โทรสาร ๐ ๒๒๘๒ ๒๒๗๒

www.krisdika.go.th

www.lawreform.go.th

ตำแหน่งรอง

๒๗

(นางสาววดี แซ่ไม้)

นิติกรชำนาญการ กองนิติการ

ด่วนที่สุด บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักงานรองนายกรัฐมนตรี (นายวิษณุ เครืองาม) โทร. ๐ ๒๒๘๘ ๔๑๕๗

ที่ นร ๐๔๐๓ (กร.๓)/๑๑๕๖๓

วันที่ ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๒

เรื่อง การดำเนินการเพื่อรองรับและขับเคลื่อนการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำ
ร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

ด้วยสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้เสนอเรื่อง การดำเนินการเพื่อรองรับ
และขับเคลื่อนการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมิน
ผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ ต่อคณะรัฐมนตรี จึงเห็นสมควรให้นำเรื่องดังกล่าวเสนอ
คณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำกราบเรียนนายกรัฐมนตรีเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

(นายวิษณุ เครืองาม)

รองนายกรัฐมนตรี

ร่าง
แนวทางการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๗ และมาตรา ๑๗ แห่งพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ คณะกรรมการพัฒนากฎหมายโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีกำหนดแนวทางการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมายไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ก่อนการเสนอให้มีการตรากฎหมาย ให้หน่วยงานของรัฐตรวจสอบความจำเป็นในการตรากฎหมาย โดยวิเคราะห์สภาพปัญหาและเหตุผลที่รัฐควรเข้าไปแทรกแซงในเรื่องนั้น และพิจารณาทางเลือกต่าง ๆ ที่เป็นไปได้ ทั้งทางเลือกที่เป็นกฎหมายและไม่เป็นกฎหมาย ทั้งนี้ จะขอคำปรึกษาการดำเนินการดังกล่าวต่อคณะกรรมการพัฒนากฎหมายก็ได้

เมื่อวิเคราะห์แล้วเห็นว่ามีความจำเป็นต้องตรากฎหมาย ให้หน่วยงานของรัฐวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย และจัดทำเป็นรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมายตามแบบแนบท้าย

ข้อ ๒ การจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย หน่วยงานของรัฐต้อง

(๑) ใช้ภาษาที่เข้าใจได้ง่าย โดยอธิบายหรือนำเสนอข้อมูลอย่างกระชับ ครบถ้วน และตรงประเด็น

(๒) ระบุข้อมูลและข้อเท็จจริงที่น่าเชื่อถือและสามารถตรวจสอบได้ ที่นำมาประกอบการวิเคราะห์ไว้ในรายงานด้วย

ข้อ ๓ ในการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย หน่วยงานของรัฐต้องพิจารณาเรื่องดังต่อไปนี้

(๑) ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นต่อประเทศ สังคม หรือประชาชน

(๒) ความพร้อมและต้นทุนของรัฐในการปฏิบัติตามและบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมาย

(๓) ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นต่อเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อมหรือสุขภาพ หรือผลกระทบอื่นโดยรวมที่สำคัญ

ข้อ ๔ การวิเคราะห์ความพร้อมและต้นทุนของรัฐตามข้อ ๓ (๒) ให้หน่วยงานของรัฐวิเคราะห์ต้นทุนหรือค่าใช้จ่ายที่คาดว่าจะต้องใช้ในการปฏิบัติตามและบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมาย ในระยะสามปีแรก โดยให้แนบรายละเอียดการคำนวณต้นทุนหรือค่าใช้จ่ายดังกล่าวมาด้วย

ข้อ ๕ ให้หน่วยงานของรัฐเสนอรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น จากกฎหมายไปยังสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี เพื่อประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรี

ข้อ ๖ ให้สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีตรวจสอบความครบถ้วนของการดำเนินการ ตามข้อ ๑ ถึงข้อ ๔ โดยหากเห็นว่ามีความจำเป็นต้องดำเนินการในส่วนใดเพิ่มเติม ให้แจ้งหน่วยงาน ของรัฐเจ้าของเรื่องดำเนินการให้ครบถ้วน โดยให้ระบุเรื่องหรือประเด็นที่จะต้องดำเนินการให้ชัดเจน

ข้อ ๗ ในกรณีที่คณะรัฐมนตรีมีมติส่งร่างกฎหมายให้สำนักงานคณะกรรมการ กฤษฎีกาตรวจพิจารณา ให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจสอบความจำเป็นในการตรา กฎหมายและตรวจสอบการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมายอย่างเคร่งครัด รวมทั้ง ตรวจสอบว่าการรับฟังความคิดเห็นครบถ้วนและครอบคลุมผู้เกี่ยวข้องที่ต้องรับฟังหรือไม่

ข้อ ๘ เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาอาจร่วมกับหน่วยงานของรัฐเจ้าของเรื่องหรือหน่วยงานอื่นในการ วิเคราะห์ต้นทุนหรือค่าใช้จ่ายของประชาชนที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย สำหรับกรณีที่ผลกระทบนั้น อาจคำนวณเป็นเงินได้และเป็นร่างกฎหมายดังต่อไปนี้

(๑) ร่างกฎหมายที่กำหนดให้บุคคลกระทำการใดเมื่อได้รับความยินยอม ก่อนกระทำการนั้น เช่น การอนุญาต การอนุมัติ การจดทะเบียน การขึ้นทะเบียน การรับแจ้ง การให้ ประทานบัตร และการให้อาญาบัตร

(๒) ร่างกฎหมายอื่นตามที่คณะกรรมการพัฒนากฎหมายประกาศกำหนด

ข้อ ๙ เมื่อสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณาร่างกฎหมายแล้วเสร็จ ให้ปรับปรุงหรือแก้ไขรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมายให้สอดคล้องกับ ร่างกฎหมายที่ผ่านการตรวจพิจารณา และเสนอไปพร้อมกับร่างกฎหมายและเอกสารอื่น ๆ เพื่อดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป ทั้งนี้ ในการดำเนินการตามข้อนี้ สำนักงานคณะกรรมการ กฤษฎีกาจะแจ้งให้หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องเป็นผู้ดำเนินการหรือร่วมดำเนินการก็ได้

ร่าง
รายงานการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย

ร่างพระราชบัญญัติ.....

กฎหมายใหม่

แก้ไข/ปรับปรุง

ยกเลิก

หน่วยงานของรัฐผู้เสนอร่างกฎหมาย.....

ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติและแผนการปฏิรูปประเทศ

สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติในเรื่อง.....

สอดคล้องกับแผนการปฏิรูปประเทศในเรื่อง.....

ส่วนที่ ๑

เหตุผลความจำเป็นที่ต้องตรากฎหมายและผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย

---

๑. สภาพปัญหา สาเหตุของปัญหา และผลกระทบของปัญหา

๑.๑ ปัญหาคืออะไร สาเหตุของปัญหาคืออะไร และผลกระทบของปัญหาคืออะไร.....

๑.๒ เหตุใดรัฐจึงควรแทรกแซงในเรื่องนี้.....

๒. วัตถุประสงค์และเป้าหมายของการแทรกแซง

วัตถุประสงค์และเป้าหมายของการแทรกแซงคืออะไร.....

๓. การแก้ปัญหาในปัจจุบัน

๓.๑ วิธีการแก้ปัญหาที่ดำเนินการอยู่ในปัจจุบันคืออะไร.....

๓.๒ ต่างประเทศแก้ปัญหาได้อย่างไร (ถ้ามี) และการดำเนินการดังกล่าวเหมาะสมกับ
สังคมไทยหรือไม่ อย่างไร.....

๔. การรับฟังความคิดเห็น

ได้รับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องแล้ว

ได้นำผลการรับฟังความคิดเห็นมาประกอบการวิเคราะห์ผลกระทบแล้ว

๕. ความสัมพันธ์หรือความใกล้เคียงกับกฎหมายอื่น

ร่างกฎหมายนี้มีความสัมพันธ์หรือใกล้เคียงกับกฎหมายอื่นหรือไม่ อย่างไร.....

๖. ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย

- ๖.๑ กฎหมายนี้จำกัดสิทธิหรือเสรีภาพ หรือก่อให้เกิดหน้าที่หรือภาระอะไรแก่ใครบ้าง.....
- ๖.๒ มีมาตรการป้องกัน แก้ไข คุ้มครอง หรือเยียวยาให้แก่ผู้ได้รับผลกระทบตาม ๖.๑
อย่างไร.....
- ๖.๓ กฎหมายนี้จะก่อให้เกิดประโยชน์แก่ประเทศ สังคม หรือประชาชนอย่างไร.....

๗. ความพร้อมและต้นทุนของรัฐในการปฏิบัติตามและบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมาย

- ๗.๑ หน่วยงานผู้รับผิดชอบ.....
- ๗.๒ มีแนวทางและระยะเวลาเตรียมการในการปฏิบัติตามหรือบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมาย
อย่างไร.....
และมีการนำเทคโนโลยีมาใช้เพื่ออำนวยความสะดวกหรือลดขั้นตอนและค่าใช้จ่าย
ในการดำเนินการหรือไม่.....
- ๗.๓ มีแนวทางและระยะเวลาในการสร้างความเข้าใจให้แก่ประชาชนและหน่วยงาน
ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติตามและการบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมายอย่างไร.....
- ๗.๔ ต้นทุนหรือค่าใช้จ่ายที่คาดว่าจะต้องใช้ในการปฏิบัติตามและบังคับการให้เป็นไป
ตามกฎหมายในระยะ ๓ ปีแรก เป็นจำนวน.....บาท อัตราค่าจ้างที่ต้องใช้.....อัตรา
อัตราค่าจ้างที่มีอยู่แล้ว.....อัตรา อัตราค่าจ้างที่ต้องเพิ่มขึ้น.....อัตรา

๘. ผลกระทบโดยรวมที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย

- ๘.๑ ผลกระทบต่อเศรษฐกิจ.....
- ๘.๒ ผลกระทบต่อสังคม.....
- ๘.๓ ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมหรือสุขภาพ.....
- ๘.๔ ผลกระทบอื่นที่สำคัญ.....

ส่วนที่ ๒

เหตุผลความจำเป็นในการใช้ระบบอนุญาต ระบบคณะกรรมการ
การกำหนดโทษอาญา และการให้เจ้าหน้าที่ของรัฐมีดุลพินิจ

๙. เหตุผลความจำเป็นในการใช้ระบบอนุญาต.....
๑๐. เหตุผลความจำเป็นในการใช้ระบบคณะกรรมการ.....
๑๑. เหตุผลความจำเป็นในการกำหนดโทษอาญา.....
๑๒. เหตุผลความจำเป็นในการกำหนดให้เจ้าหน้าที่ของรัฐมีดุลพินิจในการออกคำสั่งทางปกครอง
หรือดำเนินกิจการทางปกครอง.....

ข้าพเจ้าขอรับรองว่าข้อมูลที่ปรากฏในรายงานนี้เป็นข้อมูลที่ได้จากการตรวจสอบ
และวิเคราะห์อย่างถี่ถ้วนแล้ว

ลงชื่อ .....
(.....)
หัวหน้าหน่วยงานของรัฐที่จัดทำรายงานนี้
วัน/เดือน/ปี

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ.....
เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ.....
โทร. ....
อีเมล.....

ร่าง
แนวทางการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๗ และมาตรา ๓๕ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติ
หลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ คณะกรรมการ
พัฒนากฎหมายโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีกำหนดแนวทางการประเมินผลสัมฤทธิ์
ของกฎหมายไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ในแนวทางนี้ “หน่วยงาน” หมายความว่า หน่วยงานผู้รับผิดชอบการประเมิน
ผลสัมฤทธิ์

ข้อ ๒ กฎหมายใดมีผู้รักษาการตามกฎหมายร่วมกันหลายคน การกำหนดหน่วยงาน
ผู้รับผิดชอบการประเมินผลสัมฤทธิ์ให้กระทำโดยการปรึกษาหารือร่วมกัน ในกรณีที่ตกลงกันไม่ได้
ให้เสนอนายกรัฐมนตรีวินิจฉัย โดยนายกรัฐมนตรีจะขอให้คณะกรรมการพัฒนากฎหมายเสนอ
ความเห็นเพื่อประกอบการวินิจฉัยก็ได้

ข้อ ๓ ให้หน่วยงานประเมินผลสัมฤทธิ์ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติ
หลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ และดำเนินการ
ตามที่กำหนดไว้ในแนวทางนี้ด้วย

ข้อ ๔ การประเมินผลสัมฤทธิ์ต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จไม่ช้ากว่าหนึ่งปีนับแต่
มีเหตุที่ต้องประเมินผลสัมฤทธิ์ โดยให้ประเมินว่าการบังคับใช้กฎหมายได้ผลตรงตามวัตถุประสงค์
ของการตรากฎหมายนั้นมากน้อยเพียงใด คำนวณค่ากับภาระที่เกิดขึ้นแก่รัฐและประชาชนหรือไม่
หรือมีผลกระทบอื่นอันก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรมแก่ประชาชนหรือไม่ เพียงใด ทั้งนี้ เพื่อให้บรรลุ
เป้าหมายดังต่อไปนี้

(๑) การมีกฎหมายเพียงพอเท่าที่จำเป็น โดยยกเลิกหรือปรับปรุงกฎหมายที่หมด
ความจำเป็น ล้าสมัย หรือไม่สอดคล้องกับสภาพการณ์ หรือที่เป็นอุปสรรคต่อการดำรงชีวิต
หรือการประกอบอาชีพเพื่อไม่ให้เป็นการแก่ประชาชน

(๒) การพัฒนากฎหมายให้สอดคล้องกับหลักสากลและพันธกรณีระหว่างประเทศ

(๓) การลดความซ้ำซ้อนและขัดแย้งกันของกฎหมาย

(๔) การลดความเหลื่อมล้ำและสร้างความเป็นธรรมในสังคม

(๕) การเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

ข้อ ๕ การรับฟังความคิดเห็นประกอบการประเมินผลสัมฤทธิ์อย่างน้อยต้องดำเนินการเพื่อให้ได้ข้อมูลหรือความคิดเห็นจากผู้ซึ่งมีสิทธิหรือหน้าที่หรือได้รับผลกระทบที่เกิดจากการบังคับใช้กฎหมาย รวมทั้งหน่วยงานที่ปฏิบัติตามและบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมาย

ให้หน่วยงานดำเนินการรับฟังความคิดเห็นผ่านระบบกลาง และจะใช้วิธีการอย่างหนึ่งหรือหลายวิธีดังต่อไปนี้ด้วยก็ได้

- (๑) การรับฟังความคิดเห็นผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของหน่วยงานนั้น
- (๒) การจัดประชุมรับฟังความคิดเห็น
- (๓) การสัมภาษณ์ หรือการเชิญให้เข้าร่วมชี้แจงหรือแสดงความคิดเห็น
- (๔) การสำรวจความคิดเห็น
- (๕) วิธีการอื่นใดที่หน่วยงานเห็นว่าเหมาะสม

ข้อ ๖ ในการรับฟังความคิดเห็นให้หน่วยงานประกาศวิธีการรับฟังความคิดเห็น ระยะเวลาเริ่มต้นและสิ้นสุดในการรับฟังความคิดเห็น รวมทั้งข้อมูลประกอบการรับฟังความคิดเห็น ซึ่งอย่างน้อยต้องครอบคลุมประเด็นดังต่อไปนี้

- (๑) วัตถุประสงค์ของการมีกฎหมาย
- (๒) มาตรการสำคัญของกฎหมายที่กำหนดขึ้นเพื่อแก้ไขปัญหา
- (๓) ประโยชน์ที่คาดว่าจะประชาชนจะได้รับจากการมีกฎหมาย
- (๔) ปัญหาและอุปสรรคในการบังคับใช้กฎหมาย สถิติการดำเนินคดีและการลงโทษ

ตามกฎหมาย

การดำเนินการรับฟังความคิดเห็นนอกจากที่กำหนดไว้ในแนวทางนี้ ให้นำหลักเกณฑ์หรือคำแนะนำเกี่ยวกับการรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการจัดทำร่างกฎหมาย มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ข้อ ๗ การประเมินผลสัมฤทธิ์ต้องดำเนินการอย่างรอบด้านและเป็นระบบ โดยพิจารณาผลสัมฤทธิ์ตั้งแต่วันที่กฎหมายมีผลใช้บังคับหรือวันที่มีการประเมินผลสัมฤทธิ์ครั้งก่อน จนถึงวันที่มีเหตุต้องประเมินผลสัมฤทธิ์ครั้งนี้ ในกรณีที่กฎหมายใดมีรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย ต้องนำรายงานนั้นมาประกอบการพิจารณาด้วย

การประเมินผลสัมฤทธิ์ตามมาตรา ๓๔ (๒) และ (๓) หน่วยงานอาจประเมินผลสัมฤทธิ์เพียงบางเรื่องตามที่คณะกรรมการพัฒนากฎหมายมีข้อเสนอแนะหรือตามที่กำหนดในกฎกระทรวงได้

ข้อ ๘ ให้หน่วยงานจัดทำรายงานการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายตามแบบแนบท้าย ๑ ในกรณีที่หน่วยงานประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎเป็นการเฉพาะ ให้จัดทำรายงานการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎตามแบบแนบท้าย ๒

ในการจัดทำรายงานให้ใช้ภาษาที่เข้าใจได้ง่าย กระชับ ครบถ้วน และตรงประเด็น ทั้งนี้ หน่วยงานต้องระบุข้อมูล สถิติ หรือข้อเท็จจริงที่ชัดเจนและตรวจสอบได้ประกอบการให้เหตุผลในการประเมินไว้ด้วย

ข้อ ๙ การดำเนินการในเรื่องใดที่ต้องกระทำผ่านระบบกลาง ถ้าระบบกลางยังไม่อาจใช้งานได้

- (๑) ให้นำหน่วยงานดำเนินการผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของหน่วยงานไปพลางก่อน
- (๒) ให้นำหน่วยงานแจ้งผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ให้คณะกรรมการพัฒนากฎหมาย

ทราบด้วย

ข้อ ๑๐ ในกรณีที่หน่วยงานมีปัญหาอุปสรรคไม่อาจปฏิบัติตามแนวทางนี้ได้ จะเสนอเรื่องต่อคณะกรรมการพัฒนากฎหมายเพื่อขอยกเว้นหรือปฏิบัติเป็นอย่างอื่นเป็นกรณีไปก็ได้ เมื่อคณะกรรมการพัฒนากฎหมายเห็นควรให้ยกเว้นหรือปฏิบัติเป็นอย่างอื่นแล้ว ให้นำหน่วยงานได้รับการยกเว้นหรือปฏิบัติเป็นอย่างอื่นได้ ในกรณีนี้ คณะกรรมการพัฒนากฎหมายจะกำหนดให้หน่วยงานอื่น ได้รับการยกเว้นหรือปฏิบัติเช่นเดียวกันด้วยก็ได้

ร่าง
รายงานการประเมินผลสัมฤทธิ์ของ....(ระบุชื่อกฎหมาย)....

ส่วนที่ ๑
ข้อมูลเบื้องต้น

๑. หน่วยงานผู้รับผิดชอบการประเมินผลสัมฤทธิ์.....
๒. หน่วยงานผู้บังคับใช้กฎหมาย.....
๓. ผู้รักษาการตามกฎหมาย.....
๔. เหตุแห่งการประเมินผลสัมฤทธิ์ (ตอบได้มากกว่า ๑ ข้อ)
  - ครอบคลุมระยะเวลาที่กำหนด
  - ได้รับหนังสือร้องเรียนหรือข้อเสนอแนะจากผู้เกี่ยวข้องในเรื่อง (ระบุเรื่องที่ได้รับ การร้องเรียนหรือมีข้อเสนอแนะ).....
  - ได้รับข้อเสนอแนะจากคณะกรรมการพัฒนากฎหมายในเรื่อง (ระบุเรื่องที่ได้รับ การเสนอแนะให้ประเมิน).....
  - อื่น ๆ คือ.....
๕. วันที่มีเหตุแห่งการประเมินผลสัมฤทธิ์.....โดยประเมินผลที่เกิดจากการบังคับใช้ กฎหมายตั้งแต่วันที่.....ถึงวันที่.....
๖. รายชื่อกฎหมายที่เป็นส่วนหนึ่งของการประเมินผลสัมฤทธิ์ในรายงานฉบับนี้.....
๗. รายชื่อกฎหมายที่ดำเนินการประเมินผลสัมฤทธิ์เป็นการเฉพาะ (ประเมินผลสัมฤทธิ์เป็นรายฉบับ ตามแบบรายงานการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎ).....

ส่วนที่ ๒
การวิเคราะห์ความจำเป็นและผลกระทบของกฎหมาย

๘. กฎหมายนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อแก้ปัญหาใด.....
๙. มาตรการสำคัญที่ทำให้บรรลุวัตถุประสงค์ของกฎหมายนี้ คือ.....
๑๐. กฎหมายนี้มีบทบัญญัติกำหนดให้ประชาชนต้องกระทำการหรืองดเว้นกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งหรือไม่ อย่างไร.....
๑๑. กฎหมายนี้ยังมีความจำเป็นและสอดคล้องกับสภาพการณ์ พัฒนาการของเทคโนโลยี และวิถีชีวิต ของประชาชนหรือไม่ เพียงใด.....
๑๒. ประโยชน์ที่ประชาชนได้รับจากการมีกฎหมายนี้ คือ.....

๑๓. กฎหมายนี้ก่อให้เกิดผลดังต่อไปนี้หรือไม่ อย่างไร (ให้พิจารณาตอบเฉพาะประเด็นสำคัญที่ตรงกับวัตถุประสงค์ของกฎหมาย โดยไม่ต้องตอบทุกประเด็นก็ได้)
- เป็นอุปสรรคต่อการดำรงชีวิตหรือการประกอบอาชีพของประชาชน
  - ลดความเหลื่อมล้ำและสร้างความเป็นธรรมในสังคม
  - เป็นอุปสรรคต่อการแข่งขันหรือการเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของประเทศ
  - เป็นการพัฒนากฎหมายให้สอดคล้องกับหลักสากลและพันธกรณีระหว่างประเทศ
  - มีผลกระทบต่อเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อมหรือสุขภาพ หรือผลกระทบอื่นที่สำคัญ
- .....
๑๔. มีสถิติการดำเนินคดีและการลงโทษตามกฎหมาย หรือสถิติการปฏิบัติตามและการบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมายอย่างไร.....
๑๕. มีปัญหาและอุปสรรคในการบังคับใช้กฎหมายนี้หรือไม่ อย่างไร.....

ส่วนที่ ๓

การตรวจสอบเนื้อหาของกฎหมาย

๑๖. กฎหมายนี้มีความสัมพันธ์หรือใกล้เคียงกับกฎหมายอื่นหรือไม่ อย่างไร.....
๑๗. มีการฟ้องคดีต่อศาลรัฐธรรมนูญหรือศาลปกครอง หรือการร้องเรียนต่อผู้ตรวจการแผ่นดิน หรือคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติเกี่ยวกับกฎหมายนี้กี่เรื่องและในประเด็นใด.....
๑๘. การใช้ระบบอนุญาต ระบบคณะกรรมการ ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ และโทษอาญาในกฎหมายนี้ (ถ้ามี) ยังมีความเหมาะสมอยู่หรือไม่ อย่างไร.....

ส่วนที่ ๔

ผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย

๑๙. การรับฟังความคิดเห็น
- ได้รับฟังความคิดเห็นโดยถูกต้องตามข้อ ๕ และข้อ ๖ ของแนวทางการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายแล้ว
  - ได้รับฟังความคิดเห็นโดยวิธีอื่นนอกจากผ่านระบบกลาง (หากมี โดยระบุทุกวิธี)..... ผู้เกี่ยวข้องมีความเห็นเกี่ยวกับกฎหมายนี้หรือผลกระทบของกฎหมายนี้อย่างไร.....
๒๐. ได้นำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมายของกฎหมายฉบับนี้ (ถ้ามี) มาประกอบการพิจารณาด้วยแล้วหรือไม่.....
๒๑. หน่วยงานได้
- ๒๑.๑ ออกกฎหรือดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ เพื่อที่ประชาชนจะสามารถปฏิบัติตามกฎหมายหรือได้รับสิทธิประโยชน์จากกฎหมายหรือไม่ อย่างไร.....
  - ๒๑.๒ ดำเนินการอื่นเพื่อปฏิบัติตามและบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมายหรือไม่ อย่างไร.....

๒๒. ผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย

- ๒๒.๑ กฎหมายนี้มีการบังคับใช้หรือไม่ อย่างไร.....
- ๒๒.๒ หากมีการบังคับใช้ เกิดผลสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้หรือไม่ อย่างไร.....
- ๒๒.๓ ประชาชนมีภาระหรือรัฐมีต้นทุนที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติตามและบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมายอย่างไร.....
- ๒๒.๔ เกิดผลที่ไม่ได้คาดคิดหรือไม่พึงประสงค์หรือไม่.....
๒๓. กฎหมายนี้คุ้มค่าหรือได้สัดส่วนเมื่อเทียบประโยชน์ที่ได้รับกับภาระของประชาชนและทรัพยากรที่ใช้ในการบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมายหรือไม่ อย่างไร.....
๒๔. สมควรยกเลิก แก้ไข ปรับปรุงกฎหมายหรือกฎหรือไม่ อย่างไร.....
๒๕. สมควรดำเนินการอื่นเพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติตามและบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมาย หรือมีข้อเสนออื่นหรือไม่ อย่างไร.....

ข้าพเจ้าขอรับรองว่าข้อมูลที่ปรากฏในรายงานนี้เป็นข้อมูลที่ได้จากการตรวจสอบและวิเคราะห์อย่างถี่ถ้วนแล้ว

ลงชื่อ .....

(.....)

หัวหน้าหน่วยงานของรัฐที่จัดทำรายงานนี้

วัน/เดือน/ปี

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ.....

เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ.....

โทร. ....

อีเมล.....

ร่าง
รายงานการประเมินผลสัมฤทธิ์ของ....(ระบุชื่อกฎ)....

ส่วนที่ ๑
ข้อมูลเบื้องต้น

๑. หน่วยงานผู้รับผิดชอบการประเมินผลสัมฤทธิ์.....
๒. หน่วยงานผู้บังคับใช้กฎ.....
๓. ผู้รักษาการตามกฎหมาย.....ผู้ออกกฎ.....
๔. เหตุแห่งการประเมินผลสัมฤทธิ์ (ตอบได้มากกว่า ๑ ข้อ)
  - ครอบคลุมระยะเวลาที่กำหนด
  - ได้รับหนังสือร้องเรียนหรือข้อเสนอแนะจากผู้เกี่ยวข้องในเรื่อง (ระบุเรื่องที่ได้รับ การร้องเรียนหรือมีข้อเสนอแนะ).....
  - ได้รับข้อเสนอแนะจากคณะกรรมการพัฒนากฎหมายในเรื่อง (ระบุเรื่องที่ได้รับ การเสนอแนะให้ประเมิน).....
  - อื่น ๆ คือ.....

ส่วนที่ ๒
การวิเคราะห์ความจำเป็นและผลกระทบของกฎ

๕. กฎนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อแก้ปัญหาใด.....
๖. มาตรการสำคัญที่ทำให้บรรลุวัตถุประสงค์ของกฎนี้ คือ.....
๗. กฎนี้มีบทบัญญัติกำหนดให้ประชาชนต้องกระทำการหรืองดเว้นกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งหรือไม่ อย่างไร.....
๘. กฎนี้ยังมีความจำเป็นและสอดคล้องกับสภาพการณ์ พัฒนาการของเทคโนโลยี และวิถีชีวิต ของประชาชนหรือไม่ เพียงใด.....
๙. ประโยชน์ที่ประชาชนได้รับจากการมีกฎนี้ คือ.....
๑๐. กฎนี้ก่อให้เกิดผลดังต่อไปนี้หรือไม่ อย่างไร (ให้พิจารณาตอบเฉพาะประเด็นสำคัญที่ตรงกับ วัตถุประสงค์ของกฎ โดยไม่ต้องตอบทุกประเด็นก็ได้)
  - เป็นอุปสรรคต่อการดำรงชีวิตหรือการประกอบอาชีพของประชาชน
  - ลดความเหลื่อมล้ำและสร้างความเป็นธรรมในสังคม
  - เป็นอุปสรรคต่อการแข่งขันหรือการเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

- เป็นการพัฒนากฎหมายให้สอดคล้องกับหลักสากลและพันธกรณีระหว่างประเทศ
- มีผลกระทบต่อเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อมหรือสุขภาวะ หรือผลกระทบอื่นที่สำคัญ

- .....
๑๑. มีสถิติการปฏิบัติตามและการบังคับการให้เป็นไปตามกฎอย่างไร.....
๑๒. มีปัญหาและอุปสรรคในการบังคับใช้กฎนี้หรือไม่ อย่างไร.....

ส่วนที่ ๓ การตรวจสอบเนื้อหาของกฎ

---

๑๓. กฎนี้มีความสัมพันธ์หรือใกล้เคียงกับกฎหมายหรือกฎอื่นหรือไม่ อย่างไร.....
๑๔. มีการฟ้องคดีต่อศาลปกครอง หรือการร้องเรียนต่อผู้ตรวจการแผ่นดินหรือคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติเกี่ยวกับกฎนี้กี่เรื่องและในประเด็นใด.....
๑๕. กฎเกณฑ์เกี่ยวกับระบบอนุญาตและการใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ในกฎนี้ (ถ้ามี) ยังมีความเหมาะสมอยู่หรือไม่ อย่างไร.....

ส่วนที่ ๔ ผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎ

---

๑๖. การรับฟังความคิดเห็น
- ได้รับฟังความคิดเห็นโดยถูกต้องตามข้อ ๕ และข้อ ๖ ของแนวทางการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายแล้ว
- ได้รับฟังความคิดเห็นโดยวิธีอื่นนอกจากผ่านระบบกลาง (หากมี โดยระบุทุกวิธี).....
ผู้เกี่ยวข้องมีความเห็นเกี่ยวกับกฎนี้หรือผลกระทบของกฎนี้อย่างไร.....
๑๗. ผลสัมฤทธิ์ของการตรากฎ
- ๑๗.๑ กฎนี้มีการบังคับใช้หรือไม่ อย่างไร.....
- ๑๗.๒ หากมีการบังคับใช้ เกิดผลสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้หรือไม่ อย่างไร.....
- ๑๗.๓ ประชาชนมีการะหรือรัฐมีต้นทุนที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติตามและบังคับการให้เป็นไปตามกฎอย่างไร.....
- ๑๗.๔ เกิดผลที่ไม่ได้คาดคิดหรือไม่พึงประสงค์หรือไม่.....
๑๘. กฎนี้คุ้มค่าหรือได้สัดส่วนเมื่อเทียบประโยชน์ที่ได้รับกับภาระของประชาชนและทรัพยากรที่ใช้ในการบังคับการให้เป็นไปตามกฎหรือไม่ อย่างไร.....
๑๙. สมควรยกเลิก แก้ไข ปรับปรุงกฎนี้หรือกฎหมายที่ให้อำนาจในการออกกฎหรือไม่ อย่างไร.....
๒๐. สมควรดำเนินการอื่นเพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติตามและบังคับการให้เป็นไปตามกฎ หรือมีข้อเสนออื่นหรือไม่ อย่างไร.....

ข้าพเจ้าขอรับรองว่าข้อมูลที่ปรากฏในรายงานนี้เป็นข้อมูลที่ได้จากการตรวจสอบ
และวิเคราะห์อย่างถี่ถ้วนแล้ว

ลงชื่อ .....

(.....)

หัวหน้าหน่วยงานของรัฐที่จัดทำรายงานนี้

วัน/เดือน/ปี

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ.....

เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ.....

โทร. ....

อีเมล.....

ร่างฯ ที่ สคก. ตรวจสอบพิจารณาแล้ว
เรื่องเสร็จที่ ๑๔๓๒/๒๕๖๒

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างกฎกระทรวงกำหนดรอบระยะเวลาการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย
พ.ศ. ....

หลักการ

กำหนดรอบระยะเวลาการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย

เหตุผล

โดยที่มาตรา ๓๔ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมาย และการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ บัญญัติให้การประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย ต้องกระทำอย่างน้อยทุกห้าปีนับแต่วันที่กฎหมายนั้นมีผลใช้บังคับ หรือทุกรอบระยะเวลาอื่นตามที่ กำหนดในกฎกระทรวง เพื่อให้การประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายที่มีผลใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่ พระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ มีผลใช้บังคับ ในวาระเริ่มแรกและครั้งต่อ ๆ ไป มีรอบระยะเวลาการประเมินผลสัมฤทธิ์ที่ชัดเจน จึงจำเป็นต้องออกกฎกระทรวงนี้

ร่าง
กฎกระทรวง
กำหนดรอบระยะเวลาการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย
พ.ศ. ....

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๔ และมาตรา ๓๔ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ นายกรัฐมนตรีออกกฎกระทรวงไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ การประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายที่มีผลใช้บังคับอยู่ก่อนวันที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๒ ให้กระทำครั้งแรกไม่ช้ากว่าห้าปีนับแต่วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๖๓ โดยถ้ามีการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายใดในปีใด ให้ประเมินผลสัมฤทธิ์ตั้งแต่วันที่กฎหมายนั้นมีผลใช้บังคับจนถึงวันสิ้นปีปฏิทินของปีก่อนหน้าปีที่ทำการประเมินผลสัมฤทธิ์ โดยให้ถือว่าปีที่ทำการประเมินผลสัมฤทธิ์ดังกล่าวเป็นปีที่ต้องทำการประเมินผลสัมฤทธิ์ และให้มีการประเมินผลสัมฤทธิ์ครั้งต่อ ๆ ไปทุกกรอบระยะเวลาห้าปีนับแต่วันที่ ๑ มกราคม ของปีที่ต้องทำการประเมินผลสัมฤทธิ์ครั้งก่อน

การประเมินผลสัมฤทธิ์ตามวรรคหนึ่งต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งปี นับแต่วันที่ต้องทำการประเมินผลสัมฤทธิ์

ข้อ ๒ เมื่อผู้รักษาการตามกฎหมายหรือนายกรัฐมนตรีประกาศรายชื่อกฎหมาย และหน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายตามมาตรา ๓๔ (๒) แล้ว จะกำหนดระยะเวลาแล้วเสร็จในการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายไว้ด้วยก็ได้ และให้ประกาศไว้ในระบบกลางภายในวันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓

ในกรณีที่ยังไม่อาจใช้ระบบกลางได้ การประกาศตามวรรคหนึ่งให้ดำเนินการผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของหน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบการประเมินผลสัมฤทธิ์ พร้อมทั้งแจ้งให้คณะกรรมการพัฒนากฎหมายทราบด้วย

ให้ไว้ ณ วันที่

พ.ศ. ....

นายกรัฐมนตรี

ร่างฯ ที่ สคก. ตรวจสอบพิจารณาแล้ว
เรื่องเสร็จที่ ๑๔๓๓/๒๕๖๒

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างกฎกระทรวงกำหนดกฎหมายตามมาตรา ๒๙ (๖)
พ.ศ. ....

หลักการ

กำหนดรายชื่อและประเภทของกฎหมายที่ไม่ต้องประเมินผลสัมฤทธิ์
ตามพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย
พ.ศ. ๒๕๖๒

เหตุผล

เนื่องจากมาตรา ๒๙ (๖) แห่งพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมาย
และการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ บัญญัติให้การกำหนดให้กฎหมายใด
ไม่ต้องประเมินผลสัมฤทธิ์ตามหมวด ๕ การประเมินผลสัมฤทธิ์ นอกจากที่กำหนดไว้ในมาตรา ๒๙ (๑)
ถึง (๕) ให้กระทำโดยการออกเป็นกฎกระทรวง โดยที่สมควรกำหนดให้กฎหมายบางฉบับ
และบางประเภทไม่ต้องทำการประเมินผลสัมฤทธิ์ จึงจำเป็นต้องออกกฎกระทรวงนี้

ร่าง
กฎกระทรวง
กำหนดกฎหมายตามมาตรา ๒๙ (๖)
พ.ศ. ....

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๔ และมาตรา ๒๙ (๖) แห่งพระราชบัญญัติ
หลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ นายกรัฐมนตรี
ออกกฎกระทรวงไว้ ดังต่อไปนี้

ให้กฎหมายดังต่อไปนี้ เป็นกฎหมายตามมาตรา ๒๙ (๖)

(๑) กฎมณเฑียรบาลทุกฉบับและที่แก้ไขเพิ่มเติม และกฎหมายเกี่ยวกับกิจการ
ในพระมหากษัตริย์

(๒) กฎหมายเกี่ยวกับการบริหารการศาสนา

(๓) กฎหมายเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลของข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่อื่นของรัฐ

(๔) กฎหมายเกี่ยวกับเอกสิทธิ์และความคุ้มกันสำหรับองค์การระหว่างประเทศ
และการประชุมระหว่างประเทศในประเทศไทย

ให้ไว้ ณ วันที่

พ.ศ. ....

นายกรัฐมนตรี

ร่างฯ ที่ สคก. ตรวจสอบพิจารณาแล้ว
เรื่องเสร็จที่ ๑๔๓๔/๒๕๖๒

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไข
เกี่ยวกับการไม่เผยแพร่ข้อมูลในระบบกลาง
พ.ศ. ....

หลักการ

กำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขเกี่ยวกับการไม่เผยแพร่ข้อมูลในระบบกลาง

เหตุผล

โดยที่มาตรา ๓๖ แห่งพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมาย และการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ บัญญัติให้หน่วยงานของรัฐเผยแพร่ ดัชนีกฎหมายและกฎหมายที่อยู่ในความรับผิดชอบที่ครบถ้วนและเป็นปัจจุบันไว้ในระบบกลาง แต่หากการเผยแพร่ข้อมูลดังกล่าวอาจก่อให้เกิดอันตรายหรือความเสียหายต่อความมั่นคงปลอดภัย หรือประโยชน์ของประเทศหรือเป็นอันตรายต่อชีวิตหรือความปลอดภัยของบุคคล หน่วยงานของรัฐ จะไม่เผยแพร่รายละเอียดบางส่วนหรือทั้งหมดก็ได้ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง จึงจำเป็นต้องออกกฎกระทรวงนี้

ร่าง
กฎกระทรวง
กำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขเกี่ยวกับการไม่เผยแพร่ข้อมูลในระบบกลาง
พ.ศ. ....

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๔ และมาตรา ๓๖ วรรคสี่ แห่งพระราชบัญญัติ
หลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒
นายกรัฐมนตรีออกกฎกระทรวงไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ หน่วยงานของรัฐไม่ต้องเผยแพร่กฎหมายตามมาตรา ๓๖ หากกฎหมาย
ดังกล่าวมีกฎหมายห้ามเปิดเผยหรือคุ้มครองให้ไม่ต้องเปิดเผย

ข้อ ๒ บุคคลใดเห็นว่ากฎหมายที่เผยแพร่ไว้ในระบบกลางอาจก่อให้เกิดอันตราย
ต่อชีวิตหรือความปลอดภัยของตนเองหรือผู้อื่นซึ่งอยู่ในความดูแลของตน มีสิทธิแจ้งให้หน่วยงานของรัฐ
ที่เผยแพร่กฎหมายนั้นปฏิบัติให้ถูกต้องตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น

ให้ไว้ ณ วันที่

พ.ศ. ....

นายกรัฐมนตรี

ร่าง

คำแนะนำของคณะกรรมการพัฒนากฎหมาย

เรื่อง การรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องประกอบการจัดทำร่างกฎหมาย

โดยที่มาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ กำหนดให้หน่วยงานของรัฐพึงจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องเพื่อนำมาประกอบการพิจารณาในกระบวนการตรากฎหมาย โดยการรับฟังความคิดเห็นนั้นมีวัตถุประสงค์เพื่อให้หน่วยงานของรัฐทราบถึงปัญหา สาเหตุของปัญหา และผลกระทบต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้น และสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนจนเกิดความเข้าใจที่ถูกต้อง ทั้งนี้ มิได้มุ่งหมายที่จะสำรวจจำนวนคนที่สนับสนุนหรือคัดค้านร่างกฎหมาย

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ คณะกรรมการพัฒนากฎหมาย โดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี จึงออกคำแนะนำเกี่ยวกับการรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องประกอบการจัดทำร่างกฎหมาย ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ควรดำเนินการอย่างตรงไปตรงมา มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลที่ถูกต้องและชัดเจน ไม่ปกปิดข้อมูลต่อประชาชน

ข้อ ๒ ใช้ภาษาที่เข้าใจง่ายในการให้ข้อมูลที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องสามารถเข้าใจและแลกเปลี่ยนข้อมูลได้โดยง่าย

ข้อ ๓ ควรให้โอกาสผู้เกี่ยวข้องแสดงความคิดเห็นและเหตุผลประกอบอย่างเท่าเทียมกัน ไม่ว่าจะเป็นผู้สนับสนุนหรือคัดค้าน ความคิดเห็นที่หลากหลายจะเป็นประโยชน์ต่อทางราชการมากกว่าจะเป็นโทษ

ข้อ ๔ ควรมีระยะเวลาเพียงพอในการรับฟังความคิดเห็น เพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องคิดวิเคราะห์ ตรึกตรอง และร่วมแสดงความคิดเห็นได้ การรับฟังความคิดเห็นผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศควรมีระยะเวลาไม่น้อยกว่าสิบห้าวัน เว้นแต่มีเหตุผลความจำเป็นอื่น ซึ่งหน่วยงานของรัฐควรระบุเหตุผลและประกาศให้ทราบเป็นการทั่วไปด้วย

ข้อ ๕ การรับฟังความคิดเห็นผ่านระบบกลางอาจไม่สามารถเข้าถึงผู้เกี่ยวข้องได้ครบถ้วนทุกกลุ่ม จึงควรใช้เป็นวิธีการพื้นฐานควบคู่กับการรับฟังความคิดเห็นผ่านวิธีการอื่นด้วย เช่น การสัมภาษณ์ การเชิญมาให้ข้อมูล หรือการประชุม ในกรณีที่สมควรก็อาจจัดการรับฟังความคิดเห็นร่วมกับหน่วยงานหรือองค์กรอื่นที่มีเทคโนโลยีเพื่อให้การรับฟังความคิดเห็นนั้นเข้าถึงผู้เกี่ยวข้องได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ทั้งนี้ ในการรับฟังความคิดเห็นต้องคำนึงถึงลักษณะและจำนวนของผู้เกี่ยวข้อง เนื้อหาของร่างกฎหมาย และการอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้เกี่ยวข้องในการแสดงความคิดเห็นอย่างเพียงพอและไม่เป็นการสร้างภาระจนเกินความจำเป็น

ข้อ ๒ ในการนำผลการรับฟังความคิดเห็นมาประกอบการพิจารณา ผู้แสดงความคิดเห็นจะเป็นใคร ระบุชื่อหรือไม่ ใช้ชื่อจริงหรือชื่อปลอม ไม่ควรถือเป็นสาระสำคัญ สิ่งที่เป็นข้อสำคัญคือข้อคิดเห็นนั้นเกี่ยวข้องและนำมาใช้ประกอบการพิจารณาได้มากน้อยเพียงใด

ร่าง
คำแนะนำของคณะกรรมการพัฒนากฎหมาย
เรื่อง การใช้ระบบอนุญาตในกฎหมาย

โดยที่มาตรา ๕ และมาตรา ๒๑ (๕) แห่งพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ กำหนดให้ในการจัดทำร่างกฎหมาย หน่วยงานของรัฐพึงใช้ระบบอนุญาตเฉพาะกรณีที่จำเป็น เพราะการใช้ระบบอนุญาตเป็นการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลชั้นสูง โดยห้ามมิให้กระทำการที่ต้องขออนุญาตนั้นจนกว่าจะได้รับอนุญาต และมุ่งหวังให้หน่วยงานของรัฐมีการพิจารณาอย่างรอบคอบในการใช้ระบบการควบคุม กำกับดูแล หรือการที่รัฐจะเข้าไปเกี่ยวข้องในกิจกรรม การดำเนินชีวิต หรือการประกอบธุรกิจของประชาชนเท่าที่จำเป็นโดยมีอาจหลีกเลี่ยงได้ ซึ่งสมควรต้องพิจารณาตามระดับความสำคัญของกิจกรรม ประโยชน์สาธารณะ และผลกระทบที่จะเกิดขึ้นแก่ประชาชน รวมทั้งความคุ้มค่าของระบบการควบคุมหรือกำกับดูแลที่เลือกใช้ให้มีความเหมาะสม และได้สัดส่วนกับมาตรการที่เลือกใช้ เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ตรงกันและมีแนวทางในการจำกัดการใช้ระบบอนุญาตที่ไม่จำเป็นและเป็นภาระแก่ประชาชนจนเกินสมควร

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ คณะกรรมการพัฒนากฎหมาย โดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี จึงออกคำแนะนำเกี่ยวกับการใช้ระบบอนุญาตในกฎหมายดังต่อไปนี้

ระดับการควบคุม กำกับดูแล หรือการที่รัฐจะเข้าไปแทรกแซงเพื่อจำกัดสิทธิและเสรีภาพในการทำกิจกรรม การดำเนินชีวิต หรือการประกอบธุรกิจของประชาชนในกฎหมายแบ่งเป็น ๔ ระดับ ดังนี้

๑. การกำหนดกฎเกณฑ์ให้ปฏิบัติตาม : มีวัตถุประสงค์เพื่อวางกฎเกณฑ์หรือมาตรฐานให้ประชาชนหรือผู้ประกอบการต้องปฏิบัติตาม โดยรัฐสามารถติดตามตรวจสอบการดำเนินการเพื่อให้เป็นไปตามกฎเกณฑ์หรือมาตรฐานดังกล่าวได้ในภายหลัง ทั้งกรณีที่รัฐติดตามตรวจสอบเองหรือกรณีมีผู้ร้องเรียน

๒. การจดทะเบียน : มีวัตถุประสงค์เพื่อให้รัฐได้ทราบข้อมูลและสามารถติดตามได้อย่างใกล้ชิด เป็นกรณีที่รัฐต้องการทราบข้อมูลเชิงสถิติเพื่อใช้ในการบริหารจัดการภาครัฐ และการกำกับดูแลการทำกิจกรรม หรือการประกอบธุรกิจ โดยกำหนดให้จดทะเบียนหรือรายละเอียดบางประการต่อหน่วยงานผู้รับผิดชอบก่อนดำเนินการ โดยหน่วยงานผู้รับผิดชอบมีหน้าที่เพียงยืนยันความครบถ้วนของรายการเท่านั้น

๓. การจดทะเบียน/การขึ้นทะเบียน : มีวัตถุประสงค์เพื่อตรวจสอบและติดตามสำหรับกิจกรรมที่มีผลกระทบต่อสาธารณะในระดับที่มีได้รุนแรงมากนัก แต่รัฐจำเป็นต้องเข้ามากำกับดูแล เพื่อรับรองคุณสมบัติหรือคุณวุฒิของผู้ประกอบการ เพื่อประกอบการตัดสินใจในการให้บริการของประชาชนหรือเพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบและการส่งเสริมหรือสนับสนุนจากภาครัฐ โดยในการจดทะเบียนหรือขึ้นทะเบียนอาจกำหนดคุณสมบัติหรือลักษณะต้องห้ามได้ ทั้งนี้

หากผู้ขอมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามที่กำหนด หน่วยงานของรัฐไม่อาจปฏิเสธการรับจดทะเบียนหรือขึ้นทะเบียนบุคคลนั้นได้

๔. การอนุญาต/ใบอนุญาต : มีวัตถุประสงค์เพื่อให้เป็นมาตรการในการควบคุมและกำกับดูแลการทำกิจกรรมหรือการประกอบธุรกิจของประชาชนที่มีความเข้มงวดสูง หรือมีความจำเป็นต้องกำหนดจำนวนหรือปริมาณ เพราะมีลักษณะที่กระทบต่อชีวิต สิทธิ เสรีภาพ สังคม หรือประโยชน์สาธารณะอย่างร้ายแรง จึงต้องห้ามมิให้ประกอบกิจกรรมหรือธุรกิจนั้นจนกว่าจะได้รับอนุญาต โดยการใช้ระบบอนุญาตสามารถกระทำได้เมื่อ

๔.๑ เป็นกรณีที่ไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ เนื่องจากการควบคุมหรือกำกับดูแลตามระดับที่กำหนดไว้ตาม ๑ ถึง ๓ ไม่เพียงพอสำหรับการคุ้มครองประโยชน์ส่วนรวมของประชาชน

๔.๒ ไม่มีมาตรการอื่นที่ดีกว่าเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ในการคุ้มครองประโยชน์ส่วนรวมของประชาชน

๔.๓ ก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อส่วนรวม

๔.๔ ไม่เป็นภาระแก่ประชาชนจนไม่คุ้มค่ากับประโยชน์ที่ภาครัฐจะได้รับ .

ร่าง
คำแนะนำของคณะกรรมการพัฒนากฎหมาย
เรื่อง การใช้ระบบคณะกรรมการในกฎหมาย

โดยที่มาตรา ๕ และมาตรา ๒๑ (๖) แห่งพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ กำหนดให้ในการจัดทำร่างกฎหมาย หน่วยงานของรัฐพึงใช้ระบบคณะกรรมการเฉพาะกรณีที่ยกเว้น และไม่ใช้ระบบคณะกรรมการ เว้นแต่เพื่อกำหนดนโยบาย หรือกำกับ หรือกำหนดหลักเกณฑ์ หรือเพื่อการอื่นที่ยกเว้น

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ คณะกรรมการพัฒนากฎหมาย โดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี จึงออกคำแนะนำเกี่ยวกับการใช้ระบบคณะกรรมการในกฎหมาย ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระบบคณะกรรมการในกฎหมายที่ก่อให้เกิดผลดังต่อไปนี้ เป็นการใช้ระบบคณะกรรมการโดยไม่จำเป็น

(๑) ทำให้คณะกรรมการเป็นผู้บริหารงานโดยตรงหรือรับผิดชอบต่อการบริหารงานโดยตรง เว้นแต่เป็นผู้ควบคุมกำกับผู้บริหารในมหาวิทยาลัย รัฐวิสาหกิจ หรือองค์การมหาชน

(๒) ทำให้คณะกรรมการมีหน้าที่หรืออำนาจซ้ำซ้อนกับหน่วยงานหรือคณะกรรมการอื่น

(๓) ทำให้การบริการประชาชนหรือการปฏิบัติหน้าที่ราชการเกิดขึ้นตอนมากขึ้นหรือเกิดความล่าช้า

(๔) ให้นายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีจำนวนมากร่วมเป็นกรรมการด้วย

(๕) ทำให้เกิดผลเป็นการเบี่ยงเบนความรับผิดชอบ (accountability) ในผลของการกระทำได้โดยง่าย

(๖) เป็นการตัดอำนาจของคณะรัฐมนตรี หรือเป็นการดำเนินการแทนคณะรัฐมนตรี

ข้อ ๒ ในกรณีที่ยกเว้นต้องใช้ระบบคณะกรรมการในกฎหมาย เนื่องจากมติของคณะกรรมการจะมีผลผูกพันหน่วยงานที่มีผู้แทนเป็นกรรมการโดยตำแหน่งด้วย หน่วยงานของรัฐจึงควรพิจารณาให้สอดคล้องกับหลักเกณฑ์ ดังต่อไปนี้

(๑) ควรหลีกเลี่ยงการกำหนดให้นายกรัฐมนตรีเป็นประธานกรรมการ เว้นแต่กฎหมายนั้นเป็นการกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับนโยบายที่สำคัญหรือนโยบายระดับชาติ

(๒) กรรมการโดยตำแหน่งให้กำหนดเท่าที่จำเป็น ในกรณีที่ยกเว้นต้องมีกรรมการดังกล่าว ควรกำหนดเฉพาะตำแหน่งที่เกี่ยวข้องกับภารกิจของคณะกรรมการนั้นโดยตรง

(๓) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิให้กำหนดเท่าที่จำเป็น ในกรณีที่ยกเว้นต้องมีกรรมการดังกล่าว ควรกำหนดเฉพาะด้านที่ยกเว้นต้องอาศัยความรู้ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับภารกิจของคณะกรรมการนั้นโดยตรง

ข้อ ๓ การแต่งตั้งกรรมการต้องไม่เป็นการเพิ่มพระราชภาระโดยไม่จำเป็น และไม่แต่งตั้งบุคคลซึ่งมีลักษณะการขัดกันแห่งผลประโยชน์

ร่าง

คำแนะนำของคณะกรรมการพัฒนากฎหมาย

เรื่อง การกำหนดโทษอาญาในกฎหมาย

โดยที่มาตรา ๕ และมาตรา ๒๑ (๘) แห่งพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ กำหนดให้ในการจัดทำร่างกฎหมาย หน่วยงานของรัฐพึงกำหนดโทษอาญาในกฎหมายเฉพาะความผิดร้ายแรง และให้คำนึงถึงหลักเกณฑ์ ดังนี้ (๑) การกระทำนั้นต้องกระทบต่อความมั่นคงหรือความปลอดภัยของประเทศ ความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชนอย่างร้ายแรง หรือมีผลกระทบต่อส่วนรวม และ (๒) เป็นกรณีที่ไม่สามารถใช้มาตรการอื่นใดเพื่อบังคับใช้กฎหมายอย่างได้ผล และมีประสิทธิภาพเพียงพอที่จะทำให้ประชาชนปฏิบัติตามกฎหมายได้

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ คณะกรรมการพัฒนากฎหมาย โดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี จึงออกคำแนะนำเกี่ยวกับการกำหนดโทษอาญาในกฎหมายดังต่อไปนี้

การกำหนดโทษอาญาในกฎหมายสำหรับการกระทำความผิดใดจะต้องยึดหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ การกระทำที่เป็นความผิดร้ายแรงนั้นเป็นการกระทำที่กระทบต่อความมั่นคงของรัฐหรือความปลอดภัยของประเทศ ความสงบเรียบร้อยของประชาชน หรือกระทบต่อศีลธรรมอันดีของประชาชนอย่างร้ายแรง หรือมีผลกระทบต่อส่วนรวมในวงกว้าง

หน่วยงานของรัฐต้องพิจารณาวัตถุประสงค์ประสงค์ของการตรากฎหมาย หากเป็นไปได้ เพื่อคุ้มครองสิ่งต่อไปนี้ อาจกำหนดเป็นโทษอาญาได้

(๑) เป็นการกระทำที่กระทบต่อความมั่นคงของรัฐหรือความปลอดภัยของประเทศ ได้แก่ การกระทำที่อาจทำให้เกิดความไม่มั่นคงทางเศรษฐกิจ สังคม หรือการเมืองการปกครอง หรือเป็นการกระทำที่อาจทำให้เกิดความไม่ปลอดภัยของประเทศหรือประชาชน อาจกำหนดเป็นความผิดอาญาได้ตามความร้ายแรงของการกระทำนั้น ๆ

(๒) เป็นการกระทำที่กระทบต่อความสงบเรียบร้อยของประชาชน (public order) หรือกระทบต่อศีลธรรมอันดีของประชาชนอย่างร้ายแรง (good morals) หรือมีผลกระทบต่อส่วนรวมในวงกว้าง ซึ่งต้องคำนึงถึงสภาพสังคมและเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงไป

ในการพิจารณาดังกล่าวให้ถือหลักดังต่อไปนี้

ความสงบเรียบร้อยของประชาชน (public order) คือ กฎเกณฑ์เพื่อรักษาความสงบเรียบร้อย มุ่งคุ้มครองการอยู่ร่วมกันของคนในสังคมหรือในประเทศชาติ เพื่อให้เกิดความมั่นคง (security) ความสงบสุข (tranquility) สันติภาพ (peace) และสุขภาพ (public health) ร่วมกันของคนในสังคม การกระทำใดที่ทำให้เกิดความไม่มั่นคง ความไม่สงบสุข ความวุ่นวายหรือบ่อนทำลายสุขภาพ อันจะมีผลต่อการอยู่ร่วมกันของคนในสังคม การกระทำที่กระทบต่อ

ความสงบเรียบร้อยของประชาชนนั้นย่อมกำหนดเป็นความผิดอาญาได้ตามความร้ายแรงแห่งการกระทำและเจตนา

ศีลธรรมอันดีของประชาชน (good morals) คือ กฎเกณฑ์ที่คนในสังคมส่วนใหญ่ถือปฏิบัติตามความเชื่อ ตามประเพณี หรือศาสนา และถือว่าเป็นเครื่องวินิจฉัยความประพฤติว่า ถูกต้องหรือไม่ ปกติการกระทำที่ขัดต่อศีลธรรมอันดีของประชาชนย่อมทำให้นิติกรรมเสียไป แต่การกระทำที่ขัดต่อศีลธรรมอันดีของประชาชนจะเป็นความผิดอาญาก็ต่อเมื่อการกระทำนั้นเป็นเรื่องร้ายแรงและกระทบต่อการอยู่ร่วมกันของคนในสังคมอันอาจทำให้เกิดความไม่มั่นคง ความไม่สงบสุข ความวุ่นวายในสังคมได้ ศีลธรรมอันดีของประชาชนนี้อาจมีวิวัฒนาการได้ตามยุคสมัย และตามพื้นที่ การกระทำที่กระทบต่อศีลธรรมอันดีของประชาชนอย่างร้ายแรงย่อมกำหนดเป็นความผิดอาญาได้ตามยุคสมัย

การกระทำที่มีผลกระทบต่อส่วนรวม คือ การกระทำที่ส่งผลร้ายต่อประชาชนในวงกว้าง ในด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมืองการปกครอง หรือสิ่งแวดล้อม หรือผลกระทบที่เป็นผลร้ายอื่นที่ไม่เพียงแต่เป็นการกระทบต่อปัจเจกบุคคลเป็นการส่วนตัว

ทั้งนี้ ในการพิจารณาหลักเกณฑ์ตาม (๑) และ (๒) หน่วยงานของรัฐต้องตระหนักว่าเกณฑ์ดังกล่าวมีลักษณะเป็นพลวัตจึงต้องพิจารณาให้สอดคล้องกับยุคสมัย สภาพสังคม เศรษฐกิจ การเมืองการปกครอง วัฒนธรรม และประเพณีที่เปลี่ยนแปลงไป รวมตลอดถึงความก้าวหน้าของเทคโนโลยีและปัจจัยอื่น ๆ

ข้อ ๒ เป็นกรณีที่ไม่สามารถใช้มาตรการอื่นใดเพื่อบังคับใช้กฎหมายอย่างได้ผล และมีประสิทธิภาพเพียงพอที่จะทำให้ประชาชนปฏิบัติตามกฎหมายได้

การกำหนดให้การกระทำใดเป็นความผิดและมีโทษอาญาเป็นการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลอย่างยิ่ง จึงต้องใช้ในกรณีที่ไม่มีมาตรการอื่นเพื่อให้ประชาชนปฏิบัติตามกฎหมายได้ หรือการลงโทษอย่างอื่นที่ไม่ใช่โทษอาญาไม่ทำให้ผู้กระทำความผิดเกรงกลัวเพราะได้รับประโยชน์ทางเศรษฐกิจคุ้มค่ากว่าโทษที่ได้รับ หากมีมาตรการอื่นที่ทำให้ประชาชนปฏิบัติตามกฎหมายได้ เช่น มาตรการจูงใจเพื่อให้ประชาชนปฏิบัติตามกฎหมาย หรือการอำนวยความสะดวกให้การกระทำที่รัฐอยากให้กระทำ การกำหนดมาตรการบังคับทางปกครอง การกำหนดสภาพบังคับทางเศรษฐกิจ เช่น การกำหนดโทษปรับเป็นพินัย หรือการกำหนดให้เอกชนฟ้องร้องดำเนินคดีได้เอง เห็นสมควรใช้มาตรการดังกล่าว แต่ถ้ามาตรการดังกล่าวไม่อาจทำให้ประชาชนปฏิบัติตามกฎหมายอย่างได้ผลหรือมีประสิทธิภาพเพียงพอ กรณีนี้จึงกำหนดให้การฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมายดังกล่าวเป็นความผิดและมีโทษอาญา

ข้อ ๓ ความผิดที่บัญญัติไว้แล้วในประมวลกฎหมายอาญา ภาคความผิด หากบทบัญญัติความผิดที่มีโทษอาญาในพระราชบัญญัติใดมีองค์ประกอบความผิดเหมือนหรือคล้ายคลึงกับความผิดที่กำหนดในภาคความผิดของประมวลกฎหมายอาญา มีให้กำหนดโทษอาญาในร่างกฎหมายนั้น เว้นแต่จะมีเหตุผลความจำเป็นพิเศษว่าเป็นกฎหมายเฉพาะจำเป็นต้องมีโทษสูงกว่าหรือมีโทษอุกฤษณ์ เช่น เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งหรือสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง

โทษปรับเป็นพินัย เป็นแนวทางหนึ่งในการกำหนดสภาพบังคับที่เป็นผลร้ายกรณีไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย และไม่ใช้โทษอาญาหรือโทษทางปกครอง ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาอยู่ระหว่างการศึกษาและจัดทำร่างกฎหมายเพื่อที่จะเสนอเรื่องต่อไป

อย่างไรก็ดี ในกรณีที่ประสงค์จะกำหนดโทษอาญาที่มีโทษน้อยกว่าโดยมิให้นำประมวลกฎหมายอาญามาใช้บังคับจะต้องระบุในกฎหมายเฉพาะนั้นให้ชัดเจนว่า มิให้นำโทษสำหรับความผิดตามประมวลกฎหมายอาญามาใช้บังคับสำหรับการกระทำความผิดตามกฎหมายเฉพาะนั้น

ข้อ ๔ ในกรณีที่มีพันธกรณีระหว่างประเทศที่มีผลผูกพันประเทศไทย เช่น สนธิสัญญาหรือความตกลงระหว่างประเทศที่ประเทศไทยเป็นภาคี กำหนดพันธกรณีให้ประเทศไทยต้องตรากฎหมายที่มีโทษอาญาตามที่กำหนดไว้ในพันธกรณีนั้น ให้กำหนดโทษอาญาได้ตามความจำเป็นและเหมาะสม และมีเพดานโทษ (threshold) ที่ชัดเจนด้วย ทั้งนี้ ในการตรากฎหมายที่กำหนดโทษอาญาตามพันธกรณีระหว่างประเทศนั้นจะต้องอ้างข้อความในพันธกรณีที่ระบุให้กำหนดโทษอาญาให้ชัดเจนด้วย มิใช่แค่เป็นข้อเสนอแนะตามพันธกรณีว่าอาจกำหนดเป็นโทษอาญาเท่านั้น

ข้อ ๕ การกระทำใดที่เป็นกรรมเดียวและมีโทษอาญาอยู่แล้ว จะกำหนดให้การกระทำกรรมเดียวนั้นมีโทษอย่างอื่นด้วย เพื่อจูงใจให้ยอมรับโทษอย่างอื่นนั้นเพื่อระงับคดียอมกระทำมิได้

บทบัญญัติแห่งกฎหมายทั้งหลายที่กำหนด “มาตรการลงโทษทางแพ่ง” เช่น กฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ต้องเปลี่ยนบทบัญญัติเป็นสภาพบังคับอื่นที่เหมาะสม เช่น โทษปรับทางปกครอง หรือโทษปรับเป็นพินัย เว้นแต่โดยสภาพของความผิดสมควรมีโทษอาญา เพราะเรื่องทางแพ่งในระบบประมวลกฎหมาย หมายถึงเรื่องระหว่างเอกชนกับเอกชนเท่านั้น แต่การละเมิดกฎหมายดังกล่าวข้างต้นไม่ใช่เรื่องระหว่างเอกชนกับเอกชน หากแต่เป็นเรื่องระหว่างรัฐหรือหน่วยงานของรัฐซึ่งต้องรักษาความสงบเรียบร้อยให้กับบุคคล จึงไม่ใช่เรื่องทางแพ่งและการเปลี่ยนโทษทางแพ่งมาเป็นโทษปรับเป็นพินัยย่อมคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของผู้ถูกลงโทษมากกว่า

ตัวอย่างของการกระทำที่ไม่ควรกำหนดเป็นโทษอาญาตามหลักเกณฑ์ข้อ ๑ และข้อ ๒

(๑) การกระทำความผิดเล็กน้อย เช่น ผิดกฎจราจรเล็กน้อย โดยการจอดรถในที่ห้ามจอด ขับรถทับเส้นทึบ (เครื่องหมายจราจรบนผิวทาง) หรือก่อเหตุเดือดร้อนรำคาญที่กระทำต่อปัจเจกชนอาจกำหนดเป็นโทษปรับเป็นพินัยได้ ซึ่งต่างจากการกระทำผิดกฎจราจรที่อาจกระทบต่อความปลอดภัยของผู้อื่นซึ่งต้องกำหนดเป็นโทษอาญา เช่น การขับรถโดยไม่มีใบอนุญาต การขับรถฝ่าไฟแดง (สัญญาณไฟจราจร)

(๒) กระทำการฝ่าฝืนกฎหมายเศรษฐกิจที่ไม่มีผลกระทบรุนแรง อาจใช้มาตรการบังคับทางปกครองหรือมาตรการบังคับอื่นแทน เช่น สั่งให้หยุดหรือแก้ไขให้ถูกต้อง หรือการใช้มาตรการบังคับทางแพ่งในกรณีการละเมิดทรัพย์สินทางปัญญาที่ไม่ได้มีความมุ่งหมายทางการค้า

(๓) การฝ่าฝืนไม่ต่ออายุใบอนุญาตหรือต่ออายุใบอนุญาตเกินกำหนด ไม่แจ้งเปลี่ยนสถานที่ประกอบการ

(๔) ความผิดเกี่ยวกับการแต่งเครื่องแต่งกายโดยไม่มีสิทธิ เช่น แต่งกายแสดงวิถยฐานะของสถาบันอุดมศึกษาโดยไม่มีสิทธิ แต่การแต่งเครื่องแบบเจ้าพนักงานซึ่งมีอำนาจตามกฎหมายโดยไม่มีสิทธิควรกำหนดเป็นโทษอาญาเพราะจะทำให้ประชาชนเข้าใจผิดว่าเป็นเจ้าพนักงาน

ร่าง

หลักเกณฑ์การจัดทำคำอธิบายสรุปสาระสำคัญของกฎหมาย

โดยที่มาตรา ๓๖ แห่งพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมาย และการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ กำหนดให้หน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบ การประเมินผลสัมฤทธิ์ต้องจัดทำคำอธิบายสรุปสาระสำคัญของกฎหมายในลักษณะที่ประชาชน จะสามารถเข้าใจได้

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๓๖ วรรคหก แห่งพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์ การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ สำนักงานพัฒนารัฐบาล ดิจิทัล (องค์การมหาชน) และสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา จึงกำหนดหลักเกณฑ์การจัดทำ คำอธิบายสรุปสาระสำคัญของกฎหมาย เพื่อให้หน่วยงานของรัฐใช้เป็นแนวทางการดำเนินการ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ให้หน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายฉบับใด เป็นผู้รับผิดชอบการจัดทำคำอธิบายสรุปสาระสำคัญของกฎหมายฉบับนั้น

การกำหนดหน่วยงานที่จะรับผิดชอบการจัดทำคำอธิบายสรุปสาระสำคัญของ กฎหมายนอกจากที่กำหนดไว้ตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่นายกรัฐมนตรีกำหนด

ข้อ ๒ ในการจัดทำคำอธิบายสรุปสาระสำคัญของกฎหมาย ให้หน่วยงานของรัฐ พิจารณาดำเนินการให้สอดคล้องกับหลักเกณฑ์ ดังต่อไปนี้

(๑) คำอธิบายนี้ให้มุ่งหมายที่จะให้ประชาชนเข้าใจได้ว่ากฎหมายฉบับนั้นเกี่ยวข้องกับ เรื่องใด และมีหลักการสำคัญที่จะมีผลใช้บังคับกับประชาชนในเรื่องใดบ้าง ซึ่งอย่างน้อย ควรประกอบด้วย

(ก) ความมุ่งหมาย วัตถุประสงค์ หรือขอบเขตการมีผลบังคับใช้ของกฎหมาย นั้นโดยสรุป

(ข) สาระสำคัญของกฎหมายนั้นโดยสรุปเป็นข้อ ๆ พร้อมทั้งระบุหมวด หรือมาตราที่เกี่ยวข้องกับเรื่องนั้นไว้ เพื่อให้ประชาชนสามารถตรวจสอบหรือสืบค้นรายละเอียด ของกฎหมายได้โดยสะดวก

(ค) เนื้อหาอื่นที่สมควรอธิบายให้ประชาชนทราบเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติตาม หรือทำความเข้าใจกฎหมายนั้นได้โดยง่าย เช่น คำอธิบายที่เกี่ยวกับการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ของประชาชนตามกฎหมายหรือผลกระทบที่อาจได้รับจากการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายนั้น

(๒) ควรใช้ภาษาที่ง่ายต่อการทำความเข้าใจของประชาชนและหลีกเลี่ยงการใช้ ศัพท์เทคนิคที่ยากแก่การเข้าใจ รวมทั้งอาจนำรูปแบบคำอธิบายในลักษณะภาพประกอบเสียง หรือรูปแบบการสื่อสารความเข้าใจด้วยภาพ (Infographic) แผนผัง ภาพถ่าย แผนภูมิ หรือสื่อ ลักษณะอื่น ๆ มาประกอบการจัดทำคำอธิบายดังกล่าวด้วยก็ได้

(๓) เพื่อให้เกิดความชัดเจนเกี่ยวกับความมุ่งหมายของการจัดทำคำอธิบายสรุปสาระสำคัญของกฎหมาย ให้หน่วยงานของรัฐระบุข้อความไว้ในคำอธิบายเพื่อให้ประชาชนเข้าใจว่า คำอธิบายนี้มีขึ้นเพื่อประโยชน์ในการเข้าใจสาระสำคัญของกฎหมายเท่านั้น ส่วนการจะปฏิบัติตามกฎหมายให้เป็นไปอย่างถูกต้องนั้น ประชาชนจะต้องศึกษา ทำความเข้าใจ ตรวจสอบ และยึดถือตัวบทกฎหมายเป็นสำคัญ

ข้อ ๓ ให้หน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบการจัดทำคำอธิบายสรุปสาระสำคัญของกฎหมายจัดทำคำอธิบายดังกล่าวให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่กฎหมายนั้นมีผลใช้บังคับ

การจัดทำอธิบายสรุปสาระสำคัญของกฎหมายที่มีผลใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๒ ให้หน่วยงานของรัฐดำเนินการภายในระยะเวลาดังต่อไปนี้

(๑) หากหน่วยงานของรัฐมีกฎหมายที่รับผิดชอบไม่เกินห้าฉบับ ให้จัดทำให้แล้วเสร็จภายในวันที่ ๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๓

(๒) หากหน่วยงานของรัฐมีกฎหมายที่รับผิดชอบเกินห้าฉบับ ให้จัดทำให้แล้วเสร็จภายในวันที่ ๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๔

ข้อ ๔ เพื่อประโยชน์ในการให้ประชาชนเข้าใจกฎหมายได้โดยง่าย เมื่อหน่วยงานของรัฐจัดทำคำอธิบายสรุปสาระสำคัญของกฎหมายแล้วเสร็จ อย่างน้อยให้เผยแพร่คำอธิบายดังกล่าวควบคู่กับตัวบทกฎหมายและกฎเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องไว้ในระบบกลาง

ในกรณีที่ยังไม่อาจใช้ระบบกลางได้ ให้หน่วยงานของรัฐเผยแพร่ข้อมูลตามวรรคหนึ่งผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของหน่วยงานของรัฐไปพลางก่อน

ประกาศ ณ วันที่ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๒

(นางไอรดา เหลืองวิไล)

รองผู้อำนวยการฯ รักษาการแทน

ผู้อำนวยการสำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน)

(นางพงษ์สวาท ภายอรุณสุทธิ)

รองเลขาธิการฯ รักษาการแทน

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

ร่าง

หลักเกณฑ์การจัดทำและเผยแพร่ข้อมูลในระบบกลาง
เพื่อประโยชน์ในการให้ประชาชนเข้าถึงกฎหมายได้อย่างทั่วถึง

โดยที่มาตรา ๓๖ แห่งพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมาย และการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ กำหนดให้หน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบ การประเมินผลสัมฤทธิ์ต้องจัดให้มีและเผยแพร่ข้อมูลในระบบกลาง เพื่อให้ประชาชนเข้าถึงกฎหมาย ได้อย่างทั่วถึง

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๓๖ วรรคหก แห่งพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์ การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ สำนักงานพัฒนารัฐบาล ดิจิทัล (องค์การมหาชน) และสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา จึงกำหนดหลักเกณฑ์ การจัดทำและเผยแพร่ข้อมูลในระบบกลางเพื่อประโยชน์ในการให้ประชาชนเข้าถึงกฎหมาย ได้อย่างทั่วถึง ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ให้หน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายฉบับใด เป็นผู้รับผิดชอบการจัดทำและเผยแพร่ข้อมูลของกฎหมายและกฎเกณฑ์ที่ออกตามกฎหมายฉบับนั้น ในระบบกลาง

การกำหนดหน่วยงานที่จะรับผิดชอบการจัดทำและเผยแพร่ข้อมูลในระบบกลาง นอกจากที่กำหนดไว้ตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่นายกรัฐมนตรีกำหนด

ข้อ ๒ ให้หน่วยงานของรัฐเผยแพร่ข้อมูลตามมาตรา ๓๖ ผ่านระบบกลาง โดยต้อง ดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลให้ครบถ้วนและเป็นปัจจุบัน

(๒) จัดทำข้อมูลเป็นหมวดหมู่ให้สะดวกต่อการสืบค้นและใช้งาน

(๓) จัดทำข้อมูลในรูปแบบดิจิทัลซึ่งสามารถอ่าน สืบค้น และนำไปใช้ประโยชน์ ต่อได้ด้วยเครื่องมือทางเทคโนโลยี (Machine Readable) โดยให้จัดทำในรูปแบบของไฟล์ ที่สร้างจากโปรแกรมประมวลผลคำ (Word Processor) หรือไฟล์ที่เขียนโดยใช้ภาษาเอชทีเอ็มแอล (Hyper Text Markup Language - HTML) รวมทั้งจัดทำเป็นไฟล์พอร์เทเบิล (Portable Document Format - PDF) ที่แปลงมาจากไฟล์ที่สร้างจากโปรแกรมประมวลผลคำซึ่งสามารถสืบค้นคำในเนื้อหาได้

ข้อ ๓ การเผยแพร่ข้อมูลที่เป็นตัวบทกฎหมายและกฎเกณฑ์ ให้หน่วยงาน ดำเนินการดังต่อไปนี้ด้วย

(๑) การเผยแพร่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ พระราชบัญญัติ ประมวล กฎหมาย และพระราชกำหนด ให้เผยแพร่เป็นรายฉบับทั้งฉบับแรกและฉบับแก้ไขเพิ่มเติม รวมทั้ง ให้จัดทำและเผยแพร่ฉบับซึ่งมีการนำบทบัญญัติที่แก้ไขเพิ่มเติมไปแทนที่บทบัญญัติซึ่งถูกแก้ไขเพิ่มเติม ไว้ในฉบับเดียว (ฉบับอัปเดต) ทั้งนี้ ตามตัวอย่างกฎหมายฉบับอัปเดตที่สำนักงานคณะกรรมการ กฤษฎีกาจัดทำ

(๒) การเผยแพร่กฎหมาย ให้เผยแพร่เป็นรายฉบับทั้งฉบับแรกและฉบับแก้ไขเพิ่มเติม โดยหากหน่วยงานของรัฐเห็นว่าจะประโยชน์ต่อการเข้าถึงและเข้าใจกฎหมายของประชาชน จะจัดทำข้อมูลในรูปแบบตาม (๑) เพื่อเผยแพร่ด้วยก็ได้

ข้อ ๔ การเผยแพร่กฎหมายตามมาตรา ๓๖ วรรคสอง ให้หน่วยงานของรัฐพิจารณาเผยแพร่กฎหมายดังกล่าวในส่วนที่เป็นระเบียบ ข้อบังคับ ข้อกำหนด ประกาศ หนังสือเวียน หนังสือสั่งการ คำสั่ง คำพิพากษา คำวินิจฉัยของศาลหรือคณะกรรมการ การตีความกฎหมาย การตอบข้อหารือ หรือแนวปฏิบัติ ตลอดจนเอกสารหรือการสั่งการที่เรียกชื่ออย่างอื่น บรรดาเฉพาะที่มีผลต่อการบังคับใช้หรือปฏิบัติตามกฎหมายของหน่วยงานของรัฐหรือประชาชนเป็นการทั่วไป

ข้อ ๕ ให้หน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบดำเนินการจัดทำและเผยแพร่ข้อมูลกฎหมายหรือกฎหมายในระบบกลางให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่กฎหมายหรือกฎหมายนั้นมีผลใช้บังคับ

การจัดทำและเผยแพร่ข้อมูลกฎหมายหรือกฎหมายที่มีผลใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๒ หน่วยงานของรัฐต้องดำเนินการตามข้อ ๒ และข้อ ๓ ให้แล้วเสร็จภายในวันที่ ๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๓

ข้อ ๖ ในกรณีที่ยังไม่อาจใช้ระบบกลางได้ ให้หน่วยงานของรัฐเผยแพร่ข้อมูลตามมาตรา ๓๖ ผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของหน่วยงานของรัฐไปพลางก่อน

ประกาศ ณ วันที่ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๒

(นางไอรดา เหลืองวิไล)

รองผู้อำนวยการฯ รักษาการแทน

ผู้อำนวยการสำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน)

(นางพงษ์สวาท กายอรุณสุทธิ์)

รองเลขาธิการฯ รักษาการแทน

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

รายงานสรุปผลการรับฟังความคิดเห็นของ
ร่างอนุบัญญัติและร่างคำแนะนำของคณะกรรมการพัฒนากฎหมาย
ในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมาย
และการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ รวมจำนวน ๑๑ ฉบับ

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการจัดทำร่างอนุบัญญัติและร่างคำแนะนำของคณะกรรมการพัฒนากฎหมายในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ รวมจำนวน ๑๑ ฉบับ ได้แก่

- (๑) ร่างแนวทางการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย
  - (๒) ร่างแนวทางการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย
  - (๓) ร่างกฎกระทรวงกำหนดกรอบระยะเวลาการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ....
  - (๔) ร่างกฎกระทรวงกำหนดกฎหมายตามมาตรา ๒๙ (๖) พ.ศ. ....
  - (๕) ร่างกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขเกี่ยวกับการไม่เผยแพร่ข้อมูลในระบบกลาง พ.ศ. ....
  - (๖) ร่างคำแนะนำของคณะกรรมการพัฒนากฎหมาย เรื่อง การรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องประกอบการจัดทำร่างกฎหมาย
  - (๗) ร่างคำแนะนำของคณะกรรมการพัฒนากฎหมาย เรื่อง การใช้ระบบอนุญาตในกฎหมาย
  - (๘) ร่างคำแนะนำของคณะกรรมการพัฒนากฎหมาย เรื่อง การใช้ระบบคณะกรรมการในกฎหมาย
  - (๙) ร่างคำแนะนำของคณะกรรมการพัฒนากฎหมาย เรื่อง การนำโทษอาญามาใช้ในกฎหมาย
  - (๑๐) ร่างหลักเกณฑ์การจัดทำคำอธิบายสรุปสาระสำคัญของกฎหมาย
  - (๑๑) ร่างหลักเกณฑ์การจัดทำและเผยแพร่ข้อมูลในระบบกลางเพื่อประโยชน์ในการให้ประชาชนเข้าถึงกฎหมายได้อย่างทั่วถึง
- ทั้งนี้ สรุปผลการรับฟังความคิดเห็นได้ดังนี้

๑. วิธีการ จำนวนครั้ง และระยะเวลาในการรับฟังความคิดเห็น

ในการจัดทำร่างอนุบัญญัติและร่างคำแนะนำของคณะกรรมการพัฒนากฎหมายในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ รวมจำนวน ๑๑ ฉบับ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้จัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นเพื่อประกอบการดำเนินการดังกล่าว ดังต่อไปนี้

๑.๑ รับฟังความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญจากองค์การเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา (Organisation for Economic Co-operation and Development (OECD)) ซึ่งจากการรับฟังความคิดเห็นดังกล่าวปรากฏผลว่า ผู้เชี่ยวชาญจาก OECD มีความเห็นว่าร่างแนวทางและร่างคำแนะนำเกี่ยวกับการรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้อง การวิเคราะห์ผลกระทบ

ที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย และการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย นั้น มีความสอดคล้องกับแนวทางปฏิบัติในทางสากล ในการนี้ได้เพิ่มเติมรายละเอียดบางส่วนเพื่อให้เกิดความชัดเจนในทางปฏิบัติ ตามที่ผู้เชี่ยวชาญจาก OECD ให้คำแนะนำ

๒.๒ รับฟังความคิดเห็นจากหน่วยงานของรัฐ และประชาชนทั่วไปผ่านวิธีการต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

๒.๒.๑ มีหนังสือสอบถามความคิดเห็นไปยังรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทุกกระทรวง ปลัดกระทรวง และหัวหน้าส่วนราชการระดับอธิบดีหรือเทียบเท่าในทุกกระทรวงและทุกกรม

๒.๒.๒ จัดประชุมสัมมนารับฟังความคิดเห็น จำนวน ๖ ครั้ง

๒.๒.๓ รับฟังความคิดเห็นผ่านทางเว็บไซต์ของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (www.krisdika.go.th) โดยได้รับฟังความคิดเห็นตั้งแต่วันที่ ๒ กันยายน ๒๕๖๒ ถึงวันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๖๒ รวมระยะเวลาในการรับฟังความคิดเห็น ๒ เดือน โดยแสดงข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับเหตุผลความจำเป็น รวมทั้งหลักการและสาระสำคัญของร่างอนุบัญญัติและร่างคำแนะนำของคณะกรรมการพัฒนากฎหมายเพื่อประกอบการรับฟังความคิดเห็นและเผยแพร่ข้อมูลให้แก่ผู้ที่สนใจ

ทั้งนี้ รายละเอียดของการรับฟังความคิดเห็นปรากฏตามรายงานสรุปผลการรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องแนบท้ายนี้

๒. พื้นที่หรือกลุ่มเป้าหมายในการรับฟังความคิดเห็น

หน่วยงานของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐ ประชาชน และผู้เชี่ยวชาญจากองค์การเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา (Organisation for Economic Co-operation and Development (OECD)) ซึ่งใช้วิธีการรับฟังความคิดเห็นโดยมีหนังสือสอบถามความคิดเห็นการประชุมสัมมนาเพื่อสร้างความเข้าใจและแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และรับฟังความคิดเห็นผ่านทางเว็บไซต์ของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (www.krisdika.go.th)

สำหรับหน่วยงานของรัฐและเจ้าหน้าที่ของรัฐอื่น ๆ ซึ่งมีหน้าที่เกี่ยวกับการจัดทำร่างกฎหมาย รวมถึงภาคเอกชนและประชาชนทั่วไปที่ให้ความสนใจ สามารถแสดงความคิดเห็นและเข้าถึงข้อมูลเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติฯ ผ่านเว็บไซต์ของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ความเห็นของผู้เกี่ยวข้อง
เกี่ยวกับร่างแนวทางการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย

ลำดับ	ประเด็นและความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะ	ผลการพิจารณา	หน่วยงาน/ผู้ให้ความเห็น (ช่องทางแสดงความคิดเห็น)
๑	ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นต่อประชาชน ประเทศ และสังคมเป็นส่วนรวมในร่างข้อ ๓ (๑) กับผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นต่อเศรษฐกิจ สังคมหรือชุมชน สิ่งแวดล้อมหรือ สุขภาวะ หรือผลกระทบอื่นโดยรวมที่สำคัญในร่างข้อ ๓ (๓) มีความแตกต่างกันอย่างไร	เห็นว่า ร่างข้อ ๓ (๑) มุ่งหมายที่จะให้ชี้แจงถึงผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น จากกฎหมายที่เกี่ยวกับการจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพ หรือหน้าที่ การป้องกัน แก้อันตราย ค้ำครอง หรือเยียวยาแก่ผู้ได้รับผลกระทบ รวมถึงประโยชน์ แก่ประเทศ สังคม หรือประชาชน ส่วนในร่างข้อ ๓ (๓) มุ่งหมายให้ชี้แจงถึง ผลกระทบเฉพาะในด้านต่าง ๆ เช่น ด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม ซึ่งในการจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบ ได้แยกประเด็นการพิจารณา ดังกล่าวไว้ในร่างข้อ ๖ และร่างข้อ ๘ ของร่างแบบรายงานฯ	สำนักงาน ป.ป.ช.
๒	ร่างข้อ ๓ (๓) ของร่างแนวทางฯ คำว่า “ผลกระทบ” มักใช้กับผลกระทบในเชิงลบมากกว่าเชิงบวก ดังนั้น เพื่อให้ การพิจารณาร่างกฎหมายเป็นไปอย่างรอบด้าน จึงควรให้มีการวิเคราะห์ผลกระทบต่อเศรษฐกิจ สังคมหรือชุมชน สิ่งแวดล้อมหรือสุขภาวะ ทั้งในเชิงบวกและเชิงลบ รวมทั้ง ควรวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นในปัจจุบันอันใกล้ และอนาคตที่จะเกิดกับกลุ่มเป้าหมายและกลุ่มที่มีใช้ เป้าหมายด้วย	คำว่า “การวิเคราะห์ผลกระทบ” เป็นถ้อยคำตามพระราชบัญญัติ หลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ ซึ่งไม่ได้มีการจำกัดความว่าหมายถึงเฉพาะผลกระทบในเชิงลบ โดยในร่างแบบรายงานฯ ได้กำหนดให้หน่วยงานวิเคราะห์ผลกระทบ ทั้งในเชิงบวกและเชิงลบ	สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ

ลำดับ	ประเด็นและความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะ	ผลการพิจารณา	หน่วยงาน/ผู้ให้ความเห็น (ช่องทางแสดงความคิดเห็น)
๓	มาตรา ๑๗ (๕) แห่งพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ กำหนดให้หน่วยงานของรัฐต้องวิเคราะห์ผลกระทบต่อบรรณภาพ จึงควรเพิ่มเติมเรื่องการวิเคราะห์ผลกระทบต่อบรรณภาพไว้ในร่างข้อ ๓ (๓) ของร่างแนวทางการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย	เห็นว่า ได้กำหนดให้หน่วยงานของรัฐวิเคราะห์ต้นทุนหรือค่าใช้จ่ายที่คาดว่าจะใช้ในการปฏิบัติตามและบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมายไว้แล้ว โดยไม่จำกัดว่าต้นทุนหรือค่าใช้จ่ายดังกล่าวจะมาจากงบประมาณหรือไม่ก็ตาม ทั้งนี้ ตามร่างข้อ ๗.๔ ของร่างแบบรายงานฯ	กรมการปกครอง
๔	ควรกำหนด ร่างข้อ ๓ (๑) ถึง (๓) ของร่างแนวทางการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย ให้สอดคล้องกับมาตรา ๑๗ (๑) ถึง (๘) แห่งพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒	ร่างข้อ ๓ (๑) ถึง (๓) ของร่างแนวทางการฯ เป็นการสรุปหัวข้อของประเด็นที่หน่วยงานของรัฐต้องพิจารณาในการจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบ ส่วนร่างแบบรายงานฯ เป็นการกำหนดเนื้อหาของรายงานดังกล่าว โดยละเอียด ซึ่งครอบคลุมทุกประเด็นตามมาตรา ๑๗ (๑) ถึง (๘) แห่งพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ แล้ว	สำนักงานอัยการสูงสุด
๕	การคำนวณต้นทุนหรือค่าใช้จ่ายของรัฐที่คาดว่าจะใช้ในการปฏิบัติตามหรือบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมายนั้น กระทำได้ยาก เพราะอาจมีค่าใช้จ่ายอื่นที่คาดไม่ถึงเกิดขึ้นภายหลังกฎหมายมีผลบังคับใช้แล้ว และอาจจำเป็นต้องใช้บุคลากรที่มีความรู้ทางด้านเศรษฐศาสตร์ในการคำนวณต้นทุนหรือค่าใช้จ่ายดังกล่าว นอกจากนี้ มีความกังวลว่า ผลการคำนวณที่ได้อาจคลาดเคลื่อนไปจากความจริง และอาจส่งผลกระทบต่องบประมาณของหน่วยงานในอนาคต	เห็นว่า วิธีการคำนวณต้นทุนหรือค่าใช้จ่ายของรัฐจะใช้วิธีการคำนวณหรือประมาณการค่าใช้จ่ายเช่นเดียวกับการจัดทำประมาณการค่าใช้จ่ายในการขออนุมัติงบประมาณประจำปี ซึ่งเจ้าหน้าที่ของรัฐสามารถกระทำได้เป็นปกติอยู่แล้ว แต่การคำนวณต้นทุนนี้จะเป็นเพียงการคาดการณ์ถึงค่าใช้จ่ายที่จะเกิดขึ้นในอนาคตภายหลังกฎหมายมีผลใช้บังคับ หน่วยงานจึงควรประมาณการให้ใกล้เคียงกับต้นทุนหรือค่าใช้จ่ายที่จะเกิดขึ้นให้มากที่สุด อย่างไรก็ตาม การของงบประมาณรายจ่าย หากหน่วยงานมีค่าใช้จ่ายในเรื่องใดที่เพิ่มขึ้น ก็สามารถของงบประมาณตามค่าใช้จ่ายที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจริงได้	<ol style="list-style-type: none"> ๑. กระทรวงคมนาคม ๒. กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ๓. กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ๔. สำนักงานปลัดกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ๕. กรมทรัพยากรน้ำบาดาล

ลำดับ	ประเด็นและความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะ	ผลการพิจารณา	หน่วยงาน/ผู้ให้ความเห็น (ช่องทางแสดงความคิดเห็น)
	จึงควรกำหนดตัวอย่างและหลักเกณฑ์ในการวิเคราะห์ความพร้อมและต้นทุนของรัฐให้ชัดเจน	นอกจากนี้ เพื่อให้การคำนวณมีมาตรฐานเดียวกัน ได้จัดทำคู่มือเพื่ออธิบายหลักเกณฑ์และตัวอย่างการคำนวณค่าใช้จ่ายของรัฐที่คาดว่าจะต้องใช้ในการปฏิบัติตามหรือบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมาย	๖. กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ๗. กรมพัฒนาพลังงานทดแทน และอนุรักษ์พลังงาน ๘. สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย ๙. สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข ๑๐. สำนักงานศาลยุติธรรม ๑๑. สำนักงานศาลปกครอง ๑๒. สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน ๑๓. การประปานครหลวง ๑๔. การประปาส่วนภูมิภาค ๑๕. ธนาคารแห่งประเทศไทย
๖	เห็นควรให้มีคำอธิบายประกอบการยกตัวอย่างวิธีการระบุผลกระทบโดยรวมที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย	เห็นด้วยและได้จัดทำคู่มือเพื่ออธิบายตัวอย่างวิธีการระบุผลกระทบโดยรวมที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมายตัวอย่างตามข้อสังเกต	๑. กระทรวงแรงงาน ๒. สำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน
๗	กรณีให้ปรับปรุงหรือแก้ไขรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมายให้สอดคล้องกับร่างกฎหมายที่ผ่านการตรวจพิจารณา หากร่างกฎหมายที่ผ่านการตรวจพิจารณาแล้วเสร็จมีการแก้ไขหลายประการ	เห็นว่า หากมีการแก้ร่างกฎหมายในประเด็นสำคัญ จำเป็นต้องแก้ไขรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบให้ตรงกับประเด็นที่มีการแก้ไข โดยการดำเนินการในขั้นตอนนี้จะอยู่ในชั้นการพิจารณาของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ซึ่งหน่วยงานอาจดำเนินการร่วมกับสำนักงานฯ ก็ได้ สำหรับ	๑. กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ๒. สำนักงานปลัดกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม

ลำดับ	ประเด็นและความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะ	ผลการพิจารณา	หน่วยงาน/ผู้ให้ความเห็น (ช่องทางแสดงความคิดเห็น)
๘	<p>จะต้องดำเนินการวิเคราะห์ผลกระทบอีกครั้งและรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องหรือไม่ และหากปรับปรุงหรือแก้ไขแล้วเสร็จจะต้องส่งให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจสอบอีกครั้งหรือไม่</p> <p>การกำหนดให้หน่วยงานของรัฐเป็นผู้ดำเนินการหรือร่วมดำเนินการกับสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ในการปรับปรุงหรือแก้ไขรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบ เพื่อประกอบร่างกฎหมายที่ผ่านการตรวจพิจารณาแล้วนั้น เป็นการกำหนดแนวทางที่ชัดเจนและยังขัดกับหลักการนำเสนอร่างกฎหมายที่ควรให้ความอิสระให้แก่หน่วยงานของรัฐที่ยกร่างกฎหมายขึ้นมาเพื่อนำมาใช้เป็นเครื่องมือในการกำหนดมาตรการ แนวทางตามนโยบายมาสู่การปฏิบัติ ได้อย่างเป็นรูปธรรมอีกด้วย</p>	<p>การรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้อง หากเห็นว่าข้อมูลประกอบการพิจารณาที่เพียงพอแล้ว ก็ไม่จำเป็นต้องจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นเพิ่มเติมอีก แต่หากจำเป็นต้องได้ข้อมูลหรือรับฟังความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้เสียซึ่งยังดำเนินการมาไม่ครบถ้วนเพียงพอ ก็สามารถรับฟังความคิดเห็นเพิ่มเติมเพื่อนำมาประกอบการพิจารณาได้</p> <p>เห็นว่า ร่างแนวทางฯ กำหนดว่าสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา อาจแจ้งให้หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องดำเนินการแก้ไขปรับปรุงหรือแก้ไขรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบ หรืออาจร่วมดำเนินการกับหน่วยงานของรัฐดังกล่าวก็ได้ แต่ไม่ได้ให้อำนาจสำนักงานฯ ในการแก้ไขเนื้อหาของร่างกฎหมาย จึงไม่ส่งผลกระทบต่อความเป็นอิสระของหน่วยงานของรัฐในการกำหนดมาตรการและแนวทางในร่างกฎหมาย</p>	<p>๓. สำนักงาน ป.ป.ท.</p> <p>สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ</p>
๙	<p>แบบรายงานฯ ในหัวข้อความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติและแผนการปฏิรูปประเทศ เห็นควรระบุความสอดคล้องกับแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติเพิ่มเติม เพื่อให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๑๐ วรรคสาม ที่กำหนดให้แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติมีผลผูกพันหน่วยงานของรัฐทุกหน่วยงานที่จะต้องปฏิบัติตาม (ร่างแบบรายงานฯ)</p>	<p>เห็นว่า การจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบมีวัตถุประสงค์ เพื่อให้หน่วยงานของรัฐตรวจสอบความจำเป็นและวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย โดยได้กำหนดหัวข้อในการวิเคราะห์ไว้เฉพาะที่จำเป็นต่อการตรวจสอบในประเด็นดังกล่าว ส่วนหัวข้อความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติและแผนการปฏิรูปประเทศเป็นประเด็นที่หน่วยงานของรัฐต้องตรวจสอบตามมาตรา ๒๑ (๒) แห่งพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒</p>	<p>สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ</p>

ลำดับ	ประเด็นและความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะ	ผลการพิจารณา	หน่วยงาน/ผู้ให้ความเห็น (ช่องทางแสดงความคิดเห็น)
๑๐	ควรแก้ร่างข้อ ๑.๑ ของร่างแบบรายงานฯ เป็น “ปัญหาขอบเขตของปัญหา สาเหตุของปัญหา และผลกระทบของปัญหา” และแก้ไขร่างข้อ ๑.๒ ของร่างแบบรายงานฯ เป็น “เหตุใดรัฐจึงควรดำเนินการในเรื่องนี้” เพื่อให้สามารถบรรยายเนื้อหาได้อย่างต่อเนื่อง	เห็นด้วย และได้แก้ไขตามข้อสังเกตแล้ว	สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
๑๑	ในร่างข้อ ๓.๒ ของร่างแบบรายงานฯ การกำหนดให้สืบค้นวิธีการแก้ปัญหาของต่างประเทศอาจเป็นการสร้างภาระให้หน่วยงาน จึงควรกำหนดคำถามให้มีความยืดหยุ่นมากขึ้น เช่น มีการศึกษากฎหมายต่างประเทศหรือไม่ อย่างไร	เห็นด้วยและได้แก้ไขร่างแบบรายงานฯ ตามข้อสังเกต โดยการเพิ่มเติมคำว่า “ถ้ามี”	สำนักงานศาลยุติธรรม
๑๒	ในร่างข้อ ๓.๒ ของร่างแบบรายงานฯ การพิจารณาทางเลือกอื่นในการดำเนินการ เพื่อแก้ปัญหาในหัวข้อคำถาม “ในต่างประเทศได้แก้ปัญหาอย่างไร” มีขอบเขตในการวิเคราะห์เพียงใด หน่วยงานอาจมีข้อจำกัดในการค้นคว้าข้อมูลและด้านค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้อง ควรพิจารณาด้วยว่ามีความจำเป็นที่จะต้องวิเคราะห์ผลกระทบต่อกฎหมายฉบับอื่นที่มีอยู่เดิมด้วยหรือไม่	เห็นว่า หัวข้อนี้กำหนดให้หน่วยงานตรวจสอบแนวทางการแก้ปัญหาในต่างประเทศ เพื่อประกอบการวิเคราะห์ว่าร่างกฎหมายมีความจำเป็นหรือไม่ ทั้งนี้ ได้แก้ไขหัวข้อนี้ของร่างแบบรายงานฯ ให้มีความยืดหยุ่นมากขึ้น โดยการเพิ่มเติมคำว่า “ถ้ามี”	กระทรวงคมนาคม
๑๓	ในร่างข้อ ๖.๒ ของร่างแบบรายงานฯ การกำหนดให้มีการชี้แจงเกี่ยวกับมาตรการเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบตามกฎหมายที่ก่อให้เกิดหน้าที่ ภาระ หรือการจำกัดสิทธิกับประชาชนอาจทำให้เกิดความซ้ำซ้อนกับกฎหมายอื่นที่มี	เห็นว่า มาตรการเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบตามพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ เป็นกรณีที่กำหนดขึ้นเพื่อให้หน่วยงานชี้แจงมาตรการในกรณีที่ประชาชนได้รับภาระเกินความจำเป็นจากกฎหมาย จึงเป็นคนละ	สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ

ลำดับ	ประเด็นและความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะ	ผลการพิจารณา	หน่วยงาน/ผู้ให้ความเห็น (ช่องทางแสดงความคิดเห็น)
๑๔	<p>ผลใช้บังคับในปัจจุบัน เช่น พระราชบัญญัติคุ้มครองพยานในคดีอาญา พ.ศ.๒๕๕๖ ซึ่งเป็นกฎหมายกลางในการกำหนดมาตรการเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบจากคดีอาญาและคดีความมั่นคง ซึ่งอาจทำให้เกิดความสับสนต่อหน่วยงานของรัฐในการเสนอกฎหมายที่ยกร่างขึ้นใหม่ที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงได้</p> <p>ในร่างข้อ ๖.๒ ของร่างแบบรายงานฯ ควรพิจารณาการเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบด้านอื่น ๆ เช่น เศรษฐกิจ สังคม หรือชุมชน สิ่งแวดล้อมหรือสุขภาพ หรือผลกระทบอื่นที่สำคัญนอกเหนือจากผู้ได้รับผลกระทบต่อการดำรงชีวิตหรือการประกอบอาชีพ เพื่อให้เกิดการเยียวยาอย่างรอบด้านในกรณีที่มีผลกระทบดังกล่าว</p>	<p>เรื่องกับมาตรการในการคุ้มครองผู้ได้รับผลกระทบจากคดีอาญาและคดีความมั่นคง ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองพยานในคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๕๖</p> <p>เห็นว่า แบบรายงานร่างข้อ ๖.๒ ครอบคลุมถึงกรณีการได้รับผลกระทบในด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และผลกระทบในด้านอื่น ๆ ที่สำคัญแล้ว</p>	สำนักงานศาลปกครอง
๑๕	<p>ในร่างข้อ ๖.๒ ของร่างแบบรายงานฯ ควรกำหนดให้ชัดเจนว่ากรณีใดบ้างถือว่าเป็นร่างกฎหมายที่ก่อให้เกิดหน้าที่ภาระ หรือการจำกัดสิทธิกับประชาชนบางกลุ่มหรือบางพื้นที่จนเกินสมควร ซึ่งจะต้องกำหนดมาตรการป้องกัน แก้อิच्छุมครอง หรือเยียวยาให้แก่ผู้ได้รับผลกระทบ</p>	<p>เห็นว่า กฎหมายแต่ละฉบับมีลักษณะที่แตกต่างกัน จึงเป็นการยากที่จะกำหนดกรณีดังกล่าวไว้ล่วงหน้าว่ากรณีใดถือเป็นกรณีที่เกิดหน้าที่ภาระ หรือการจำกัดสิทธิกับประชาชนจนเกินสมควร</p>	สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ลำดับ	ประเด็นและความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะ	ผลการพิจารณา	หน่วยงาน/ผู้ให้ความเห็น (ช่องทางแสดงความคิดเห็น)
๑๖	ในร่างข้อ ๗.๔ ของร่างแบบรายงานฯ การวิเคราะห์ต้นทุนหรือค่าใช้จ่ายที่คาดว่าจะต้องใช้ในการปฏิบัติการให้เป็นไปตามกฎหมายจะต้องวิเคราะห์ให้ครอบคลุมถึงหน่วยงานผู้รับผิดชอบที่เกี่ยวข้องทั้งหมดตามร่างข้อ ๗.๑ หรือไม่	เห็นว่า หัวข้อดังกล่าวมีวัตถุประสงค์เพื่อให้หน่วยงานชี้แจงต้นทุนหรือค่าใช้จ่ายทั้งหมดที่เกิดขึ้นกับภาครัฐ เพื่อประกอบการในการพิจารณาความคุ้มค่าของกฎหมาย การวิเคราะห์ต้นทุนหรือค่าใช้จ่ายในหัวข้อนี้ จึงควรครอบคลุมถึงทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
๑๗	การวิเคราะห์ความพร้อม ต้นทุน หรือค่าใช้จ่ายที่คาดว่าจะต้องใช้ในการปฏิบัติการและบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมายในกรณีเป็นกฎหมายกลาง ซึ่งหน่วยงานที่มีภารกิจเกี่ยวข้องต้องนำไปปฏิบัติจะมีแนวทางการวิเคราะห์อย่างไร เนื่องจากหน่วยงานผู้ร่างกฎหมายอาจยังไม่ทราบว่า จะมีการเริ่มดำเนินการตามกฎหมายเมื่อใด ตัวอย่างเช่น กฎหมายเกี่ยวกับการร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชน กฎหมายเกี่ยวกับการเวนคืน เป็นต้น	เห็นว่า การวิเคราะห์ต้นทุนหรือค่าใช้จ่ายของภาครัฐเป็นการคาดการณ์ถึงค่าใช้จ่ายที่จะเกิดขึ้นจากการที่กฎหมายมีผลใช้บังคับ เช่น งบประมาณสำหรับค่าอาคารสำนักงานและอุปกรณ์ งบประมาณสำหรับการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ ซึ่งหน่วยงานของรัฐควรประมาณการให้ใกล้เคียงกับต้นทุนหรือค่าใช้จ่ายที่จะเกิดขึ้นให้มากที่สุด	กระทรวงคมนาคม
๑๘	ในหัวข้อการวิเคราะห์ประเด็นความพร้อมและต้นทุนของรัฐในการปฏิบัติการและบังคับให้เป็นไปตามกฎหมาย ควรกำหนดให้มีการพิจารณาเกี่ยวกับแหล่งที่มาของงบประมาณที่จะใช้ในการปฏิบัติการและบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมาย รวมถึงประมาณการเบื้องต้นของงบประมาณที่จะนำมาใช้ในการดำเนินการด้วย เพื่อให้สอดคล้องกับมาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ ที่กำหนดให้ในการพิจารณา	เห็นว่า การคำนวณต้นทุนหรือค่าใช้จ่ายของภาครัฐมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ทราบถึงความจำเป็นในการตรากฎหมาย และผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมายแต่ละฉบับ จึงแตกต่างจากพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ ซึ่งเป็นกฎหมายเกี่ยวกับการดำเนินการทางการเงินการคลังและงบประมาณของรัฐ	๑. กระทรวงการคลัง ๒. สำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ

ลำดับ	ประเด็นและความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะ	ผลการพิจารณา	หน่วยงาน/ผู้ให้ความเห็น (ช่องทางแสดงความคิดเห็น)
๑๙	<p>เรื่องที่เกี่ยวข้องกับนโยบายการคลัง การจัดทำงบประมาณ ฯลฯ คณะรัฐมนตรีต้องพิจารณาประโยชน์ที่รัฐหรือประชาชนจะได้รับ ความคุ้มค่า และภาระการเงินการคลังที่เกิดขึ้นแก่รัฐ รวมถึงความเสี่ยงและความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นแก่การเงินการคลังของรัฐอย่างรอบคอบ</p> <p>การวิเคราะห์ประเด็นความพร้อมและต้นทุนของรัฐในการปฏิบัติการและบังคับให้เป็นไปตามกฎหมายนั้น ไม่สอดคล้องกับข้อเท็จจริงในการบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมายของหน่วยงานของรัฐในระดับนโยบายที่รับผิดชอบ ในการบูรณาการการปฏิบัติงานร่วมระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง</p>	<p>เห็นว่า การคำนวณต้นทุนหรือค่าใช้จ่ายของภาครัฐมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ทราบถึงความจำเป็นในการตรากฎหมาย และผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมายแต่ละฉบับ โดยไม่จำกัดว่าจะเป็นผลกระทบที่เกิดขึ้นกับหน่วยงานที่เป็นผู้จัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบหรือไม่ก็ตาม จึงไม่ขัดหรือแย้งกับการบูรณาการการปฏิบัติงานร่วมระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง</p>	สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ
๒๐	<p>กรณีที่เป็นการแก้ไขหรือปรับปรุงกฎหมาย ไม่จำเป็นต้องมีการคำนวณต้นทุนหรือค่าใช้จ่ายที่ต้องใช้ในการปฏิบัติการและบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมาย ดังนั้น จึงมีความกังวลเกี่ยวกับการคำนวณต้นทุนหรือค่าใช้จ่ายที่ต้องใช้ในการปฏิบัติการและบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมายในระยะ ๓ ปีแรก</p>	<p>เห็นว่า พระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมาย และการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ กำหนดให้หน่วยงานของรัฐจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบ ก่อนการเสนอให้มีการตรากฎหมาย ซึ่งครอบคลุมถึงกรณีการแก้ไขหรือปรับปรุงกฎหมายด้วย หน่วยงานของรัฐจึงต้องคำนวณต้นทุนหรือค่าใช้จ่ายของกฎหมายที่มีผลเป็นการแก้ไขหรือปรับปรุงกฎหมายด้วย</p>	กระทรวงคมนาคม

ลำดับ	ประเด็นและความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะ	ผลการพิจารณา	หน่วยงาน/ผู้ให้ความเห็น (ช่องทางแสดงความคิดเห็น)
๒๑	<p>ร่างแนวทางการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมายนี้มีผลใช้บังคับกับการจัดให้มีกฎหรือไม่ อย่างไร และหากร่างแนวทางการดังกล่าวมีผลบังคับใช้กับการออกระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งที่ออกโดยหน่วยงานอิสระจะเป็นการขัดต่ออิสระในการปฏิบัติหน้าที่ของ กสทช. ตามมาตรา ๖๐ วรรคสาม ของรัฐธรรมนูญ หรือไม่</p>	<p>เห็นว่า กฎหมายที่ต้องจัดให้มีการวิเคราะห์ผลกระทบ ได้แก่ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ พระราชบัญญัติ และประมวลกฎหมายสำหรับ “กฎ” อาจจะถูกกำหนดให้ต้องจัดให้มีการวิเคราะห์ผลกระทบได้เช่นกัน โดยจะไปกำหนดไว้ในกฎกระทรวงตามมาตรา ๕ วรรคท้าย ทั้งนี้ การกำหนดให้มีการวิเคราะห์ผลกระทบมิได้กระทบต่ออำนาจในการออกกฎของผู้มีอำนาจออกกฎหมายแต่อย่างใด แต่จะทำให้ข้อมูลประกอบการพิจารณาออกกฎนั้น จึงมิได้กระทบต่อความเป็นอิสระขององค์กรผู้ใช้อำนาจ</p>	<p>สำนักงาน กสทช.</p>
๒๒	<p>ควรเพิ่มเติมหัวข้อ “ความสอดคล้องกับหลักกิจการบ้านเมืองที่ดี” ไว้ในร่างแบบรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย เพื่อให้สอดคล้องกับมาตรา ๒๑ (๓) ทั้งนี้ อาจเปิดช่องทางให้หน่วยงานชี้แจงถึงเหตุผลความจำเป็นอื่น ๆ ในการออกกฎหมายด้วย เช่น สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ของหน่วยงานนั้น ๆ</p>	<p>เห็นว่า ในการเสนอร่างกฎหมายต้องสอดคล้องกับมาตรา ๒๑ (๓) ที่กำหนดให้ร่างกฎหมายนั้นต้องสอดคล้องกับหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีอยู่แล้ว จึงมิได้กำหนดไว้ในร่างแบบรายงานฯ นี้ ที่เป็นการกำหนดประเด็นเกี่ยวกับการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย</p>	<p>๑. สำนักงานศาลยุติธรรม ๒. สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ</p>
๒๓	<p>หากไม่สามารถกรอกข้อมูลในแบบรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมายได้อย่างครบถ้วนจะมีสภาพบังคับหรือส่งผลกระทบต่อการศึกษา ร่างกฎหมายหรือไม่</p>	<p>เห็นว่า หากการไม่รายงานผลการวิเคราะห์เป็นประเด็นที่สำคัญ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีหรือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาอาจขอให้หน่วยงานเจ้าของเรื่องดำเนินการเพิ่มเติมให้ครบถ้วนยิ่งขึ้นได้</p>	<p>สำนักงาน ป.ป.ท.</p>

ลำดับ	ประเด็นและความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะ	ผลการพิจารณา	หน่วยงาน/ผู้ให้ความเห็น (ช่องทางแสดงความคิดเห็น)
๒๔	กรณีที่มีการจัดทำข้อบังคับเกี่ยวกับการจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นในการเสนอร่างกฎหมายโดยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรยังไม่แล้วเสร็จ จะส่งผลกระทบต่อ การเสนอร่างกฎหมายโดยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือไม่	เห็นว่า เป็นเรื่องที่สภาผู้แทนราษฎรจะกำหนดการดำเนินการกรณีดังกล่าวได้	สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
๒๕	กรณีการเสนอร่างกฎหมายโดยประชาชนจำเป็นต้องจัดทำมีการรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องประกอบการจัดทำร่างกฎหมายนั้นหรือไม่ และหากไม่ดำเนินการดังกล่าวจะส่งผลกระทบต่อกระบวนการเสนอร่างกฎหมายโดยประชาชนอย่างไร ทั้งนี้ เห็นว่าหากจำเป็นต้องจัดทำให้มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องจะเป็นการสร้างภาระจนเกินความจำเป็นแก่ประชาชน	เห็นว่า การดำเนินการดังกล่าวอยู่ในหน้าที่และอำนาจที่สภาผู้แทนราษฎรจะตราข้อบังคับขึ้นใช้ในเรื่องนี้	สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
๒๖	กรณีหน่วยงานมีกฎหมายที่อยู่ในความรับผิดชอบเป็นจำนวนมาก การตรวจสอบว่ากฎหมายที่เสนอมีความสัมพันธ์หรือใกล้เคียงกับกฎหมายใดอาจกระทำได้ยาก โดยเฉพาะหากต้องตรวจสอบความสัมพันธ์หรือใกล้เคียงกับกฎหมายของหน่วยงานอื่น	เห็นว่า เพื่อให้มีการตรวจสอบประเด็นเกี่ยวกับความซ้ำซ้อนกันของกฎหมาย จำเป็นและเหมาะสมที่หน่วยงานของรัฐซึ่งรับผิดชอบกฎหมายในเรื่องนั้นจะต้องผู้ตรวจสอบในประเด็นนี้ และเพื่อให้มีการพิจารณาประเด็นนี้ร่วมกัน ในทางปฏิบัติจึงสมควรที่หน่วยงานเจ้าของเรื่องและหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องควรจะได้พิจารณาร่วมกันถึงประเด็นเรื่องความซ้ำซ้อนกันของกฎหมายที่แต่ละหน่วยงานรับผิดชอบ นอกจากนี้ จะได้มีการพิจารณาประเด็นนี้อีกครั้งหนึ่งในชั้นการตรวจพิจารณาของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา	สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน

ลำดับ	ประเด็นและความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะ	ผลการพิจารณา	หน่วยงาน/ผู้ให้ความเห็น (ช่องทางแสดงความคิดเห็น)
๒๗	กรณีที่ไม่เลือกทางเลือกอื่นที่ไม่ใช่การตรากฎหมาย จำเป็นต้องให้นำหนักเหตุผลในการไม่เลือกทางเลือกนั้น มากน้อยเพียงใด และหากมีหลายทางเลือกจำเป็นต้อง ให้เหตุผลเป็นรายการหรือไม่	ได้ตัดประเด็นเรื่องการให้ทางเลือกอื่นที่ไม่ใช่การตรากฎหมาย ออกจากร่างแบบรายงานฯ แล้ว	สำนักงานศาลยุติธรรม
๒๘	ร่างแนวทางการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น จากกฎหมายอาจมีความซ้ำซ้อนกับหลักการตรวจร่าง กฎหมาย (Checklist) ของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา	เห็นด้วยและสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาจะดำเนินการยกเลิก การหลักเกณฑ์การตรวจสอบความจำเป็นในการตราพระราชบัญญัติ (Checklist) ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๔ เมษายน ๒๕๖๐	๑. กระทรวงการคลัง ๒. กระทรวงคมนาคม
๒๙	มาตรา ๕ วรรคท้าย กำหนดให้นำการวิเคราะห์ ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมายมาใช้ในการจัดทำ ร่างกฎด้วย แต่ในร่างแนวทางการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจ เกิดขึ้นจากกฎหมายกำหนดให้ใช้กับร่างพระราชบัญญัติ จึงมีประเด็นข้อกังวลว่า หน่วยงานของรัฐจะต้องดำเนินการ ตามร่างแนวทางการวิเคราะห์ผลกระทบฯ กับการออกกฎ ของหน่วยงานด้วยหรือไม่ ซึ่งหากนำมาใช้โดยอนุโลมแล้ว อาจเป็นการดำเนินงานที่ซ้ำซ้อน เพราะการเสนอร่าง พระราชบัญญัติจะต้องเสนอเนื้อหาสาระของกฎหมายลำดับ รองซึ่งต้องมีการวิเคราะห์ผลกระทบไว้อยู่แล้ว	เห็นว่า ในปัจจุบันยังไม่ได้ออกกฎกระทรวงเพื่อกำหนดให้หน่วยงาน ต้องจัดให้มีการวิเคราะห์ผลกระทบสำหรับ “กฎ” ตามมาตรา ๕ วรรคท้าย ทั้งนี้ เห็นว่าการกำหนดให้นำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบมาใช้กับกฎ จะไม่เป็นการดำเนินงานที่ซ้ำซ้อน เนื่องจากร่างแนวทางฯ และร่างแบบ รายงานฯ ฉบับปัจจุบัน ไม่ได้กำหนดให้หน่วยงานของรัฐต้องวิเคราะห์ต้นทุน ที่เกิดขึ้นจากกฎอย่างละเอียด	สำนักงานนโยบายและแผน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

หน่วยงานที่เห็นด้วยโดยไม่มีประเด็น / ข้อสังเกต / ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม รวมจำนวน ๒๙ หน่วยงาน ได้แก่

๑. กระทรวงการต่างประเทศ
๒. กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา
๓. กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
๔. กระทรวงยุติธรรม
๕. กระทรวงวัฒนธรรม
๖. กระทรวงศึกษาธิการ
๗. สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค
๘. สำนักงานปรมาณู
๙. สำนักงานปลัดกระทรวงการต่างประเทศ
๑๐. สำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
๑๑. สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
๑๒. กรมทรัพยากรน้ำ
๑๓. สำนักงานปลัดกระทรวงพลังงาน
๑๔. กรมเชื้อเพลิงธรรมชาติ
๑๕. กรมธุรกิจพลังงาน
๑๖. สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์
๑๗. กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
๑๘. กรมโยธาธิการและผังเมือง
๑๙. สำนักงานปลัดกระทรวงวัฒนธรรม
๒๐. สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
๒๑. สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง
๒๒. สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน
๒๓. กรมพระธรรมนูญ
๒๔. สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
๒๕. สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์
๒๖. สำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย (คปภ.)
๒๗. สำนักงานคณะกรรมการกำกับกิจการพลังงาน
๒๘. การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค
๒๙. สถาบันบริหารกองทุนพลังงาน (องค์การมหาชน)

ความเห็นของผู้เกี่ยวข้อง
เกี่ยวกับร่างแนวทางการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย

ลำดับ	ประเด็นและความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะ	ผลการพิจารณา	หน่วยงาน/ผู้ให้ความเห็น (ช่องทางแสดงความคิดเห็น)
๑	<p>การกำหนดหน่วยงานผู้รับผิดชอบการประเมินผลสัมฤทธิ์ยังไม่มีความชัดเจนเพียงพอ กล่าวคือ กฎหมายบางฉบับมีผู้รักษาการร่วมกันหลายคน จึงทำให้เกิดความไม่ชัดเจนว่าหน่วยงานใดจะเป็นผู้ประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย ดังนั้น จึงควรกำหนดให้ชัดเจนด้วยว่ากรณีดังกล่าวจะต้องดำเนินการอย่างไร และควรมีการกำหนดมาตรการหรือช่องทางให้มีผู้ชี้ขาดในกรณีที่มีการปรึกษาหารือแล้วไม่สามารถกำหนดหน่วยงานผู้รับผิดชอบการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายได้</p>	<p>เห็นด้วยกับข้อสังเกตและได้กำหนดกลไกเพิ่มเติมเป็นร่างข้อ ๒ (ใหม่) ของร่างแนวทางฯ แล้ว</p>	<p>๑. สำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน ๒. สำนักงาน ป.ป.ท.</p>
๒	<p>ในร่างข้อ ๑ ของร่างแนวทางฯ เห็นว่า ควรกำหนดเรื่องหน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบในการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายให้เป็นไปในแนวทางเดียวกับร่างแนวทางการจัดทำคำสรุปสาระสำคัญของกฎหมาย เพื่อให้ผู้ปฏิบัติเข้าใจได้ว่าหน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบในการดำเนินการตามแนวทางที่เกี่ยวข้องนั้นหมายถึงหน่วยงานเดียวกันหรือไม่อย่างไร</p>	<p>เห็นว่า การกำหนดหน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายนั้นเป็นไปตามกลไกในมาตรา ๓๒ โดยเฉพาะจึงไม่น่ามาบัญญัติไว้ซ้ำในร่างแนวทางฯ อีก</p>	<p>สำนักงานอัยการสูงสุด</p>

ลำดับ	ประเด็นและความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะ	ผลการพิจารณา	หน่วยงาน/ผู้ให้ความเห็น (ช่องทางแสดงความคิดเห็น)
๓	เพื่อให้การประเมินผลสัมฤทธิ์เกิดประสิทธิภาพอย่างแท้จริง ควรกำหนดให้ชัดเจนว่าในการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย หน่วยงานผู้รับผิดชอบในการประเมินผลสัมฤทธิ์ จะต้องดำเนินการประเมินผลในรูปแบบของการแต่งตั้งผู้เชี่ยวชาญพิจารณาเป็นคณะหรือสามารถมอบหมายเจ้าหน้าที่เพื่อดำเนินการได้	เห็นว่า เหตุที่ไม่ได้กำหนดรูปแบบและรายละเอียดเกี่ยวกับผู้ประเมินผลสัมฤทธิ์ไว้โดยเฉพาะเนื่องจากเนื้อหา ของเขต และความยุ่งยากซับซ้อนในการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายแต่ละฉบับแตกต่างกัน จึงเปิดโอกาสให้หน่วยงานผู้รับผิดชอบการประเมินผลสัมฤทธิ์สามารถเลือกกำหนดให้เหมาะสมได้	สำนักงาน ป.ป.ท.
๔	ร่างข้อ ๑ กำหนดนิยาม “หน่วยงาน” แต่ในร่างข้อ ๔ (๕) ใช้คำว่า “หน่วยงานของรัฐ” ทำให้สับสนว่าทั้งสองคำต้องการสื่อคนละความหมายหรือไม่	เห็นว่า นิยามของหน่วยงานในร่างข้อ ๑ และคำว่า “หน่วยงานของรัฐ” ในร่างข้อ ๕ (๕) (ใหม่) มีความหมายเหมือนกัน จึงได้แก้คำในร่างข้อ ๕ (๕) (ใหม่) เป็น “หน่วยงาน” ตามข้อสังเกตแล้ว	สำนักงานนโยบายและแผน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
๕	ร่างข้อ ๒ จำเป็นต้องมีการกำหนดดังกล่าวไว้หรือไม่ เนื่องจากบทบัญญัติตามมาตรา ๓๕ แห่งพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ ได้กำหนดไว้แล้วและเป็นเรื่องที่ต้องปฏิบัติตามโดยผลของกฎหมายดังกล่าวอยู่แล้ว การบัญญัติซ้ำในร่างแนวทางฯ จะมีความจำเป็นหรือไม่	เห็นว่า เพื่อให้หน่วยงานเกิดความชัดเจนว่าในการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย นอกจากต้องดำเนินการให้เป็นไปตามหมวด ๕ การประเมินผลสัมฤทธิ์ แล้ว ยังต้องปฏิบัติตามแนวทางในเรื่องนี้ด้วย	๑. กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ๒. สำนักงานปลัดกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ๓. สำนักงานอัยการสูงสุด
๖	ร่างข้อ ๒ กำหนดให้ผู้รักษาการตามกฎหมายประกาศรายชื่อกฎหมายและหน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบการประเมินผลสัมฤทธิ์ตามมาตรา ๓๒ ไว้ในระบบกลางภายใน ๙๐ วัน นับแต่วันที่กฎหมายนั้นมีผลใช้บังคับ หากผู้รักษาการตามกฎหมายมิได้ดำเนินการประกาศรายชื่อ	เห็นว่า หากผู้รักษาการตามกฎหมายมิได้ดำเนินการประกาศรายชื่อกฎหมายและหน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายภายใน ๙๐ วัน หน่วยงานก็ยังคงมีหน้าที่จะต้องประเมินผลสัมฤทธิ์กฎหมาย ทั้งนี้ หากคณะกรรมการพัฒนากฎหมายเห็นว่าผู้รักษาการตามกฎหมายใดมิได้ดำเนินการให้ถูกต้องหรือครบถ้วน คณะกรรมการพัฒนา	กระทรวงคมนาคม

ลำดับ	ประเด็นและความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะ	ผลการพิจารณา	หน่วยงาน/ผู้ให้ความเห็น (ช่องทางแสดงความคิดเห็น)
๗	<p>กฎหมายและหน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย หน่วยงานของรัฐยังคงมีหน้าที่จะต้องประเมินผลสัมฤทธิ์กฎหมายนั้นหรือไม่ อย่างไร หรือหากหน่วยงานของรัฐดำเนินการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายโดยที่ผู้รักษาการตามกฎหมายมิได้มีการประกาศ จะมีขั้นตอนการดำเนินการต่อไปอย่างไร</p> <p>พระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมาย และประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๓๔ กำหนดให้มีการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายอย่างน้อยทุก ๕ ปีนับแต่วันที่กฎหมายมีผลใช้บังคับ และตามร่างข้อ ๓ กำหนดให้ต้องดำเนินการประเมินให้แล้วเสร็จภายใน ๑ ปี นับแต่มีเหตุที่ต้องประเมินฯ จึงอาจทำให้หน่วยงานไม่สามารถดำเนินการได้ทันตามกำหนด จึงเห็นควรกำหนดร่างแนวทางฯ ให้มีความยืดหยุ่นในเรื่องของกรอบเวลา เพื่อให้สามารถดำเนินการได้จริงในทางปฏิบัติ โดยอาจให้หน่วยงานสามารถพิจารณาจัดลำดับความสำคัญของกฎหมายที่จะดำเนินการประเมินผลสัมฤทธิ์ได้ตามความจำเป็นและเหมาะสม</p>	<p>กฎหมายอาจให้ข้อเสนอแนะและให้คำปรึกษาแก่ผู้รักษาการนั้นได้ตาม มาตรา ๗ สำหรับกรณีที่หน่วยงานดำเนินการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายโดยที่ผู้รักษาการตามกฎหมายมิได้มีการประกาศ หน่วยงานดังกล่าวอาจเสนอเรื่องต่อผู้รักษาการตามกฎหมายให้ประกาศหรือกำหนดให้หน่วยงานเป็นผู้รับผิดชอบการประเมินผลสัมฤทธิ์ได้</p> <p>เห็นว่า การกำหนดให้หน่วยงานจะต้องประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายอย่างน้อยทุก ๕ ปี และกำหนดให้ต้องดำเนินการประเมินให้แล้วเสร็จภายใน ๑ ปี นับแต่มีเหตุที่ต้องประเมินผลสัมฤทธิ์เป็นระยะเวลาที่เหมาะสมแล้ว โดยหน่วยงานที่รับผิดชอบการบังคับใช้กฎหมายหลายฉบับ อาจพิจารณาจัดลำดับกฎหมายที่จะดำเนินการประเมินผลสัมฤทธิ์ได้ตามความเหมาะสมในช่วงระยะเวลาดังกล่าว</p>	<p>๑. สำนักงานปลัดกระทรวงการคลัง ๒. สำนักงานบริหารหนี้สาธารณะ</p>
๘	<p>ควรกำหนดเหตุและระยะเวลาที่หน่วยงานจะต้องประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายไว้ให้ชัดเจนในร่างแนวทางการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย และกำหนดด้วยว่าจะต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จเมื่อใด</p>	<p>เห็นว่า เหตุที่ต้องประเมินผลสัมฤทธิ์นั้นเป็นไปตามมาตรา ๓๔ และร่างกฎกระทรวงกำหนดกรอบระยะเวลาการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. .... คือ</p>	<p>๑. กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ๒. สำนักงานปลัดกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม</p>

ลำดับ	ประเด็นและความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะ	ผลการพิจารณา	หน่วยงาน/ผู้ให้ความเห็น (ช่องทางแสดงความคิดเห็น)
		<p>(๑) ในกรณีของกฎหมายที่ใช้บังคับหลังวันที่พระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ มีผลใช้บังคับ ให้ประเมินผลสัมฤทธิ์เมื่อครบทุกห้าปีนับแต่วันที่กฎหมายนั้นใช้บังคับ</p> <p>(๒) ในกรณีของกฎหมายที่ใช้บังคับหลังวันที่พระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ มีผลใช้บังคับ ให้กระทำครั้งแรกไม่ช้ากว่าห้าปีนับแต่วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๖๓ โดยให้ถือว่าปีที่ทำการประเมินผลสัมฤทธิ์ดังกล่าว เป็นปีที่ต้องทำการประเมินผลสัมฤทธิ์ และให้มีการประเมินผลสัมฤทธิ์ครั้งต่อ ๆ ไปทุกรอบระยะเวลาห้าปีนับแต่วันที่ ๑ มกราคม ของปีที่ต้องทำการประเมินผลสัมฤทธิ์ครั้งก่อน</p> <p>นอกจากนี้ ร่างข้อ ๔ (ใหม่) ของร่างแนวทางฯ กำหนดหน่วยงานจะต้องดำเนินการประเมินผลสัมฤทธิ์ให้แล้วเสร็จภายใน ๑ ปี นับแต่มีเหตุที่ต้องประเมินผลสัมฤทธิ์</p>	<p>๓. สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย</p> <p>๔. สำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน</p> <p>๕. กสทช.</p>
๙	ในกรณีที่หน่วยงานไม่ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาที่กำหนดจะมีผลทางกฎหมายอย่างไร	เห็นว่า หัวหน้าหน่วยงานที่รับผิดชอบการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายอาจมีความรับผิดชอบทางวินัย หรือในทางการบริหารราชการแผ่นดินต่อผู้รักษาการตามกฎหมายหรือนายกรัฐมนตรี	กสทช.
๑๐	ร่างข้อ ๔ กำหนดให้ “การรับฟังความคิดเห็นประกอบการประเมินผลสัมฤทธิ์อย่างน้อยต้องดำเนินการเพื่อให้ได้ข้อมูลหรือความคิดเห็นจากผู้ซึ่งมีสิทธิหรือหน้าที่หรือได้รับผลกระทบที่เกิดจากการบังคับใช้กฎหมาย รวมทั้ง	เห็นว่า ความมุ่งหมายของร่างข้อ ๔ นั้น คือ นอกจากหน่วยงานจะต้องรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องโดยทั่วไปตามที่บัญญัติไว้ มาตรา ๓๑ แล้ว หน่วยงานจะต้องดำเนินการเพิ่มเติมเพื่อให้ได้ข้อมูลหรือความคิดเห็นที่แท้จริงจากผู้ซึ่งมีสิทธิหรือหน้าที่หรือได้รับผลกระทบ	กรมการปกครอง

ลำดับ	ประเด็นและความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะ	ผลการพิจารณา	หน่วยงาน/ผู้ให้ความเห็น (ช่องทางแสดงความคิดเห็น)
๑๑	<p>หน่วยงานที่ปฏิบัติการและบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมาย” อาจขัดกับบทบัญญัติมาตรา ๓๑ แห่งพระราชบัญญัติ หลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ ที่กำหนดให้ “การประเมิน ผลสัมฤทธิ์ต้องดำเนินการรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้อง” ซึ่งจากคำนิยาม “ผู้เกี่ยวข้อง” มีความหมายที่กว้างกว่า จึงควรแก้ไขร่างข้อ ๔ เป็น “การรับฟังความคิดเห็น ประกอบการประเมินผลสัมฤทธิ์อย่างน้อยต้องดำเนินการ เพื่อให้ได้ข้อมูลหรือความคิดเห็นจากผู้เกี่ยวข้อง”</p> <p>ร่างข้อ ๔ กำหนดวิธีการรับฟังความคิดเห็น ประกอบการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย เช่น การจัด ประชุมรับฟังความคิดเห็น การสัมภาษณ์ การสำรวจ ความคิดเห็น มีข้อสังเกตว่า วิธีการรับฟังความคิดเห็น ดังกล่าวจำเป็นต้องใช้งบประมาณในการดำเนินการ ซึ่งหน่วยงานมิได้มีการจัดสรรงบประมาณสำหรับการจัด รับฟังความคิดเห็นดังกล่าวไว้แต่อย่างใด ดังนั้น การกำหนด วิธีการรับฟังความคิดเห็นด้วยวิธีการข้างต้นอาจส่งผลกระทบต่อ งบประมาณของรัฐ และของหน่วยงานได้</p>	<p>ที่เกิดจากการบังคับใช้กฎหมาย รวมทั้งหน่วยงานอื่น ๆ ที่มีส่วนในการ ปฏิบัติการและบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมายด้วย ด้วยเหตุนี้ ร่างข้อ ๔ จึงไม่ขัดหรือแย้งกับมาตรา ๓๑ แต่อย่างใด</p> <p>เห็นว่า ร่างข้อ ๕ (ใหม่) กำหนดให้หน่วยงานต้องดำเนินการรับฟัง ความคิดเห็นผ่านระบบกลางเป็นอย่างน้อย ซึ่งการรับฟังความคิดเห็นด้วย วิธีการนี้มีค่าใช้จ่ายหรืองบประมาณในการดำเนินการไม่มากนัก แต่หาก หน่วยงานเห็นว่ามีความจำเป็นและมีงบประมาณเพียงพอในการดำเนินการ หน่วยงานอาจเลือกรับฟังความคิดเห็นด้วยวิธีการอื่นเพิ่มเติมก็ได้</p>	กระทรวงคมนาคม
๑๒	<p>ร่างข้อ ๕ และร่างข้อ ๖ เป็นการกำหนดเนื้อหา ที่เทียบเคียงมาจากมาตรา ๑๔ และมาตรา ๑๗ แห่ง พระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการ</p>	<p>เห็นว่า ที่กำหนดแนวทางการรับฟังความคิดเห็นเพื่อประกอบการ ประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายตามร่างข้อ ๖ (ใหม่) นั้น กำหนดขึ้นเพื่อให้มี แนวทางการรับฟังที่เหมาะสมกับการประเมินผลสัมฤทธิ์ซึ่งมีบางส่วน</p>	สำนักงานศาลปกครอง

ลำดับ	ประเด็นและความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะ	ผลการพิจารณา	หน่วยงาน/ผู้ให้ความเห็น (ช่องทางแสดงความคิดเห็น)
๑๓	<p>ประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ มากำหนด แต่เนื้อความของร่างข้อ ๕ และร่างข้อ ๖ กลับกำหนดเนื้อหาที่มีลักษณะแตกต่างจากพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายฯ ซึ่งเป็นกฎหมายแม่บท กรณีดังกล่าว อาจส่งผลถึงความชอบด้วยกฎหมาย และการกำหนดไว้เช่นนี้ จะสร้างความสับสนและเกิดปัญหาในทางปฏิบัติให้แก่หน่วยงาน</p> <p>การประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายต้องดำเนินการอย่างรอบด้านและเป็นระบบ การประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายแค่นี้ เพียงใด จึงจะถือว่าได้ดำเนินการอย่างรอบด้านแล้ว</p>	<p>แตกต่างจากการรับฟังความคิดเห็นประกอบการจัดทำร่างกฎหมาย สำหรับร่างข้อ ๗ (ใหม่) กำหนดแนวปฏิบัติเพื่อให้ชัดเจนยิ่งขึ้น โดยทั้งสองข้อนี้ เป็นการอาศัยอำนาจตามมาตรา ๓๕ ที่กำหนดให้การประเมินผลสัมฤทธิ์ เป็นไปตามแนวทางที่คณะกรรมการพัฒนากฎหมายกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี กรณีจึงไม่มีประเด็นเรื่องความชอบด้วยกฎหมาย</p> <p>เห็นว่า การประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายอย่างรอบด้าน และเป็นระบบคือการที่หน่วยงานดำเนินการตามที่กำหนดไว้ในหมวด ๕ การประเมินผลสัมฤทธิ์ และร่างแนวทางฯ ได้โดยถูกต้อง และตอบคำถามในแบบรายงานฯ โดยครบถ้วน และมีข้อเท็จจริง สถิติ และเหตุผลสนับสนุนที่น่าเชื่อถือและสามารถตรวจสอบได้ประกอบด้วย</p>	<p>หน่วยงาน/ผู้ให้ความเห็น</p> <p>(ช่องทางแสดงความคิดเห็น)</p> <p>การประปาส่วนภูมิภาค</p>
๑๔	<p>ร่างข้อ ๖ ที่กำหนดว่า “การประเมินผลสัมฤทธิ์ต้องดำเนินการอย่างรอบด้านและเป็นระบบ โดยพิจารณาผลสัมฤทธิ์ตั้งแต่วันประกาศใช้บังคับกฎหมาย หรือวันที่มีการประเมินผลสัมฤทธิ์ครั้งก่อนจนถึงวันที่มีเหตุต้องประเมินผลสัมฤทธิ์ครั้งนี้” นั้น มีข้อสังเกตว่า ควรใช้ถ้อยคำว่า “ตั้งแต่วันที่กฎหมายมีผลใช้บังคับ” เพื่อให้เกิดความชัดเจนหรือไม่</p>	<p>เห็นด้วยกับข้อสังเกตและได้แก้ไขถ้อยคำในร่างข้อ ๗ (ใหม่) ของร่างแนวทางฯ แล้ว</p>	<p>สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา</p>

ลำดับ	ประเด็นและความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะ	ผลการพิจารณา	หน่วยงาน/ผู้ให้ความเห็น (ช่องทางแสดงความคิดเห็น)
๑๕	ในร่างแนวทางการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย เห็นควรเพิ่มเติมคำอธิบาย/วิธีปฏิบัติที่ชัดเจนเกี่ยวกับการประเมินผลสัมฤทธิ์ของ “กฎหมาย” และ “กฎ” ในคราวเดียวกัน เพื่อให้หน่วยงานฯ สามารถปฏิบัติตามมาตรา ๓๐ แห่งพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมาย และประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ ได้ถูกต้อง และเป็นแนวทางเดียวกัน	เห็นด้วยกับข้อสังเกตและจะเพิ่มเติมคำอธิบายและวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายและกฎในคราวเดียวกันในคู่มือการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย	๑. สำนักงานปลัดกระทรวงการคลัง ๒. สำนักงานบริหารหนี้สาธารณะ
๑๖	การกำหนดให้ต้องมีการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎที่ออกตามกฎหมายทุกฉบับ โดยมีได้กำหนดข้อยกเว้นสำหรับกฎบางประเภทที่เป็นเรื่องเกี่ยวกับการบริหารงานภายในของหน่วยงานซึ่งมิได้มีผลกระทบโดยตรงต่อประชาชน จะเป็นการสร้างภาระให้แก่หน่วยงานเกินสมควรหรือไม่ ที่จะต้องรับผิดชอบทำการประเมินผลสัมฤทธิ์กฎทุกฉบับ	เห็นด้วยกับข้อสังเกต และเห็นว่านิยามคำว่า “กฎ” ตามมาตรา ๓ กำหนดให้กฎหมายความถึงเฉพาะ “กฎตามกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง บรรดาที่มีผลให้เกิดภาระแก่ประชาชน หรือการไม่ปฏิบัติตามจะมีผลให้ต้องได้รับโทษหรือเสียสิทธิ หรือกระทบต่อสถานะของบุคคล” อยู่แล้ว	สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน
๑๗	ระบบกลางจะสามารถใช้เพื่อดำเนินการจัดทำรายงานการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายเมื่อใด	คาดว่าการจัดทำระบบกลางจะแล้วเสร็จภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๓	สำนักงาน กสทช.
๑๘	ร่างข้อ ๘ เป็นการกำหนดเนื้อหาที่เทียบเคียงมาจากมาตรา ๓๘ แห่งพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ แต่เพิ่มเงื่อนไขมากกว่าที่กฎหมายแม่บทให้อำนาจอาจส่งผลถึงความชอบด้วยกฎหมาย	เห็นว่า มาตรา ๓๕ กำหนดให้การประเมินผลสัมฤทธิ์เป็นไปตามแนวทางที่คณะกรรมการพัฒนากฎหมายกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี กรณีจึงไม่มีประเด็นเรื่องความชอบด้วยกฎหมาย	สำนักงานศาลปกครอง

ลำดับ	ประเด็นและความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะ	ผลการพิจารณา	หน่วยงาน/ผู้ให้ความเห็น (ช่องทางแสดงความคิดเห็น)
๑๙	ร่างข้อ ๘ (๒) การดำเนินการที่ต้องกระทำผ่านระบบกลาง หากการจัดทำระบบกลางยังไม่แล้วเสร็จ ให้หน่วยงานแจ้งผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ให้คณะกรรมการพัฒนากฎหมายทราบด้วยนั้น มีข้อสงสัยว่า หากมีการเผยแพร่การดำเนินการในระบบกลางแล้ว จะต้องแจ้งผลการประเมินผลสัมฤทธิ์แก่คณะกรรมการพัฒนากฎหมายอีกหรือไม่	เห็นว่า เมื่อการจัดทำระบบกลางแล้วเสร็จและหน่วยงานสามารถเผยแพร่การดำเนินการในระบบกลางได้ หน่วยงานไม่ต้องแจ้งผลการประเมินผลสัมฤทธิ์แก่คณะกรรมการพัฒนากฎหมายอีก	กระทรวงคมนาคม
๒๐	การกำหนดแนวทางควรกำหนดรายละเอียดของวิธีการ กระบวนการขั้นตอนดำเนินการที่หน่วยงานจะต้องปฏิบัติให้ครบถ้วน ถูกต้องและเป็นไปในแนวทางเดียวกัน ไม่เพียงนำบทบัญญัติในกฎหมายแม่บทมากำหนดไว้เท่านั้น เช่น กำหนดระยะเวลาเริ่มต้น ระยะเวลาดำเนินการแล้วเสร็จ การรายงานต้องจัดส่งไปยังองค์กรหรือหน่วยงานใด ภายในวันเวลาใด เอกสารที่จะต้องจัดส่งประกอบมีอะไรบ้าง และผลของการไม่รายงานจะเป็นอย่างไร เป็นต้น	เห็นว่า บทบัญญัติในหมวด ๕ การประเมินผลสัมฤทธิ์ และแนวปฏิบัติที่กำหนดไว้ในร่างแนวทางฯ มีความชัดเจนในเรื่องที่มีข้อสงสัยแล้ว	สำนักงานศาลปกครอง
๒๑	ควรเพิ่มคำชี้แจงเพิ่มเติมในแบบแนบท้าย ๑ และ ๒ ข้อ ๒.๓ ว่า หากมีการประเมินว่าสมควรยกเลิกกฎหมายให้หน่วยงานผู้รับผิดชอบดำเนินการตอบข้อมูลในข้อ ๔.๔ เลยโดยไม่ต้องตอบข้อมูลในข้อ ๒.๔ - ๔.๓ อีก	เห็นว่า ข้อมูลที่หน่วยงานผู้รับผิดชอบการประเมินผลสัมฤทธิ์ตอบในแบบแนบท้าย ๑ และ ๑ ตามข้อ ๑๒ (ใหม่) ถึงข้อ ๒๓ (ใหม่) เป็นข้อมูลที่มีประโยชน์ในการพิจารณาว่าสมควรจะยกเลิกกฎหมายนั้นหรือไม่ จึงสมควรให้หน่วยงานยังคงต้องตอบคำถามดังกล่าว แต่ทั้งนี้ หน่วยงานอาจพิจารณาขอบเขตและความละเอียดของคำตอบให้เหมาะสมแก่กรณี	๑. กระทรวงคมนาคม ๒. กรมท่าอากาศยาน

ลำดับ	ประเด็นและความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะ	ผลการพิจารณา	หน่วยงาน/ผู้ให้ความเห็น (ช่องทางแสดงความคิดเห็น)
๒๒	<p>เพื่อให้การประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายได้ผลสัมฤทธิ์ที่ถูกต้อง ชัดเจน (ตามแบบรายงานฯ ข้อ ๒.๕) จึงควรดำเนินการประเมินผลสัมฤทธิ์ให้สอดคล้องกับการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากการมีกฎหมายที่ได้ดำเนินการไปก่อนหน้านี้ โดยเฉพาะประเด็นข้อ ๓ (๓) การวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นต่อเศรษฐกิจ สังคมหรือชุมชน สิ่งแวดล้อมหรือสุขภาพ หรือผลกระทบอื่นโดยรวมที่สำคัญ</p>	<p>เห็นด้วยกับข้อสังเกตและได้เพิ่มเป็นข้อ ๒๐ (ใหม่) ของแบบรายงานฯ โดยให้หน่วยงานชี้แจงว่าได้นำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมายของกฎหมายฉบับนี้ (ถ้ามี) มาประกอบการพิจารณาด้วยแล้ว</p>	สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ
๒๓	<p>ตามร่างข้อ ๓ กำหนดเป้าหมายในการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายไว้ ๕ ประการ แต่เมื่อพิจารณาแบบแนบท้าย ๑ และแบบแนบท้าย ๒ ในข้อ ๒.๕ ยังกำหนดประเด็นผลกระทบที่เกิดขึ้นจากกฎหมาย/กฎไม่ครอบคลุม จึงเห็นควรกำหนดให้สอดคล้องกันหรืออาจเปิดช่องให้หน่วยงานมีการระบุข้อความเพิ่มเติมได้</p>	<p>เห็นว่า ได้กำหนดเป้าหมายในการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายตามข้อ ๔ (ใหม่) ของร่างแนวทางฯ ไว้ในแบบรายงานฯ โดยครบถ้วนแล้ว โดยกำหนดไว้ในคำถามข้อ ๑๑ (ใหม่) ข้อ ๑๓ (ใหม่) และข้อ ๑๖ (ใหม่) ตามลำดับ</p>	<p>๑. สำนักงานปลัดกระทรวงการคลัง ๒. สำนักงานบริหารหนี้สาธารณะ</p>
๒๔	<p>แบบรายงานการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายมิได้กำหนดให้มีการวิเคราะห์ความจำเป็นและผลกระทบของกฎหมายในประเด็นความสอดคล้องหรืออนุวัติการตามพันธกรณีระหว่างประเทศที่ประเทศไทยต้องปฏิบัติตาม ภายใต้บังคับกฎหมายระหว่างประเทศ ซึ่งประเด็นดังกล่าวเป็นประเด็นที่พระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ ให้ความสำคัญโดยบัญญัติไว้ในมาตรา ๓๐ (๒) และมาตรา ๓๑ (๓)</p>	<p>เห็นด้วยกับข้อสังเกตและได้เพิ่มประเด็นดังกล่าวไว้ในข้อ ๑๓ ของแบบรายงานฯ แล้ว</p>	สำนักงานอัยการสูงสุด

ลำดับ	ประเด็นและความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะ	ผลการพิจารณา	หน่วยงาน/ผู้ให้ความเห็น (ช่องทางแสดงความคิดเห็น)
๒๕	หากมีการยกตัวอย่างการให้ข้อมูลในร่างรายงานการประเมินผลสัมฤทธิ์จะช่วยให้ปฏิบัติงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น	เห็นด้วยกับข้อสังเกตและจะจัดทำตัวอย่างการตอบคำถามและการให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์กับการประเมินผลสัมฤทธิ์ไว้ในคู่มือการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย	สำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน
๒๖	ควรเพิ่มคำชี้แจงเพิ่มเติมในแบบแนบท้าย ๑ และ ๒ ข้อ ๓.๑ ว่า ให้รวมถึงกรณีที่ตัวบทไม่มีความสัมพันธ์หรือใกล้เคียงกับกฎหมายอื่น แต่เมื่อมีการบังคับใช้จริงจะเกิดการบังคับใช้ที่ซ้ำซ้อนกันกับกฎหมายอื่นด้วย	เห็นด้วยกับข้อสังเกตและจะเพิ่มเติมคำชี้แจงดังกล่าวไว้ในคู่มือการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย	๑. กระทรวงคมนาคม ๒. กรมท่าอากาศยาน
๒๗	แบบแนบท้าย ๑ และ ๒ ในข้อ ๓.๒ เห็นควรกำหนดรายละเอียดให้มีความชัดเจนมากขึ้นว่าคดีที่ฟ้องต่อศาลปกครองและศาลรัฐธรรมนูญคือคดีลักษณะใด และการร้องเรียนต่อผู้ตรวจการแผ่นดิน คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ คือการร้องเรียนในลักษณะใด และให้ใส่ข้อมูลเฉพาะคดีสำคัญที่มีผลทำให้การดำเนินการตามกฎหมายเปลี่ยนแปลงไป เพื่อให้เกิดความเข้าใจในการนำไปปฏิบัติ	เห็นด้วยกับข้อสังเกตและจะเพิ่มเติมคำชี้แจงที่ชัดเจนไว้ในคู่มือการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย	๑. กระทรวงคมนาคม ๒. กรมท่าอากาศยาน ๓. สำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน
๒๘	หน่วยงานหรือองค์กรใดที่จะเป็นผู้ทบทวนตรวจสอบถึงความถูกต้องแท้จริงของการรายงานประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายและกฎที่หน่วยงานของรัฐต้องรายงาน	เห็นว่า ตามมาตรา ๓๒ วรรคสี่ ผู้รักษาการตามกฎหมายหรือนายกรัฐมนตรีมีหน้าที่กำกับและติดตามการประเมินผลสัมฤทธิ์ของหน่วยงานที่รับผิดชอบในการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย นอกจากนี้ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาอยู่ระหว่างการศึกษาเพื่อปรับปรุงโครงสร้างองค์กรเพื่อรองรับการปฏิรูปกฎหมายของประเทศ ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๗ กันยายน ๒๕๖๒	สำนักงานศาลปกครอง

ลำดับ	ประเด็นและความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะ	ผลการพิจารณา	หน่วยงาน/ผู้ให้ความเห็น (ช่องทางแสดงความคิดเห็น)
๒๙	คณะกรรมการพัฒนากฎหมายมีวิธีการดำเนินการอย่างไรหากหน่วยงานของรัฐไม่ปฏิบัติให้เป็นไปตามกฎหมาย เช่น ดำเนินการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายหรือกฎไม่ครบถ้วน ปกปิดไม่เผยกฎที่อยู่ในความรับผิดชอบ ไม่ปฏิบัติตามขั้นตอน เงื่อนไขการรับฟังความคิดเห็น หรือไม่รายงานหรือประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายตามแนวทางที่คณะกรรมการพัฒนากฎหมายกำหนด	เห็นว่า หากคณะกรรมการพัฒนากฎหมายเห็นว่าการประเมินผลสัมฤทธิ์กรณีใดสมควรดำเนินการให้ถูกต้องหรือครบถ้วน อาจให้ข้อเสนอแนะและให้คำปรึกษาแก่หน่วยงานนั้นได้ ในกรณีที่เห็นว่าสมควรวางแนวทางการดำเนินการในเรื่องใดเป็นการทั่วไป ก็อาจเสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาตามมาตรา ๗	สำนักงานศาลปกครอง
๓๐	กฎหมายและกฎของหน่วยงานของรัฐที่อยู่ในบังคับของแห่งพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมาย และการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ มีเป็นจำนวนมาก แต่อัตรากำลังของคณะกรรมการพัฒนากฎหมายมีจำนวนไม่เพียงพอ จะมีวิธีการควบคุม ตรวจสอบ การดำเนินการของหน่วยงานของรัฐได้อย่างครอบคลุมทั่วถึง เพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ บรรลุวัตถุประสงค์ของกฎหมายได้อย่างไร	เห็นว่า กลไกการตรวจสอบการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย โดยหน่วยงานของรัฐตามพระราชบัญญัตินี้ นั้น จะให้ประชาชนเป็นผู้มีบทบาทหลักที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบ จึงกำหนดให้หน่วยงานของรัฐต้องเผยแพร่ผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ไว้ในระบบกลาง สำหรับโลก การตรวจสอบอื่นที่จะดำเนินการประกอบกันนั้นจะได้แก่ ผู้รักษาการตามกฎหมายที่มีหน้าที่ในการกำกับดูแลการดำเนินการ และคณะกรรมการพัฒนากฎหมายในบทบาทหน้าที่ผู้ให้คำแนะนำ ปรึกษา และพัฒนาแนวทางการประเมินผลสัมฤทธิ์ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น อย่างไรก็ตาม ในเรื่องการเตรียมความพร้อมของบุคลากร สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา อยู่ระหว่างการศึกษาศึกษาเพื่อปรับปรุงโครงสร้างองค์กรเพื่อรองรับการปฏิรูปกฎหมายของประเทศ ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๗ กันยายน ๒๕๖๒	สำนักงานศาลปกครอง
๓๑	ในการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายเป็นการประเมินภายหลังจากที่รัฐสภาให้ความเห็นชอบเป็นกฎหมายแล้วและใช้บังคับไปเป็นระยะเวลาพอสมควรแล้ว เมื่อมีการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายแล้วควรจะเสนอมาพร้อมกับ	เห็นว่า กระบวนการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย กับกระบวนการเสนอร่างกฎหมายเป็นกระบวนการที่แยกออกจากกัน จึงไม่ได้กำหนดให้หน่วยงานที่จะต้องเสนอรายงานการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายประกอบการเสนอร่างกฎหมาย ทั้งนี้ หากหน่วยงานเห็นว่า	สำนักเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

ลำดับ	ประเด็นและความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะ	ผลการพิจารณา	หน่วยงาน/ผู้ให้ความเห็น (ช่องทางแสดงความคิดเห็น)
๓๒	<p>ร่างเสนอแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้องที่จะเป็นประโยชน์ต่อการพิจารณาของฝ่ายนิติบัญญัติ</p> <p>การประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายเป็นกระบวนการที่มีความละเอียด ซับซ้อน และจะต้องใช้เวลาในการคิดวิเคราะห์ รวบรวมข้อมูลในการประเมินผล ซึ่งไม่สอดคล้องกับบุคลากรในหน่วยงานที่มีจำกัด และยังคงปฏิบัติหน้าที่ตามภารกิจของหน่วยงาน เช่น การออกกฎระเบียบ การพิจารณาแก้ไขระเบียบ การตอบข้อหารือของประชาชนหรือของหน่วยงานของรัฐอื่น และเป็นการเพิ่มภาระงานให้แก่บุคลากร ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อบุคลากรไม่สามารถปฏิบัติราชการในหน้าที่ได้อย่างเต็มศักยภาพ อันอาจนำมาซึ่งความเสียหายต่อรัฐได้</p>	<p>รายงานการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายจะเป็นประโยชน์ต่อการพิจารณาร่างกฎหมาย หน่วยงานก็อาจจะเสนอรายงานการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายเป็นเอกสารประกอบการพิจารณาได้</p> <p>เห็นว่า ในปัจจุบันหน่วยงานมีหน้าที่ที่จะต้องทบทวนความเหมาะสมของกฎหมายตามพระราชกฤษฎีกาการทบทวนความเหมาะสมของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๕๘ อยู่แล้ว ซึ่งการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายตามพระราชบัญญัตินี้มีแนวทางที่ชัดเจนและกำหนดภาระการดำเนินการของหน่วยงานในระดับที่ต่ำกว่าการทบทวนความเหมาะสมของกฎหมายตามพระราชกฤษฎีกาดังกล่าว จึงคาดหมายได้ว่าหน่วยงานส่วนใหญ่จะสามารถดำเนินการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยไม่กระทบต่อการดำเนินการปกติของหน่วยงาน และไม่เป็นการเพิ่มภาระงานให้แก่บุคลากรมากเกินไป</p>	กระทรวงคมนาคม
๓๓	<p>การประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายก่อให้เกิดภาระในการติดตามกฎหมายหรือกฎนั้นตลอดเวลา ซึ่งจะต้องมีงบประมาณและอัตราค่าจ้างซึ่งจะใช้ในการนี้ให้เหมาะสมด้วย จึงสมควรจัดตั้งหน่วยงานกลางเพื่อดำเนินการในเรื่องนี้โดยเฉพาะ</p>	<p>เห็นว่า กลไกสำคัญในการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย คือ การให้หน่วยงานที่มีหน้าที่ในการบังคับใช้กฎหมายจะต้องเป็นผู้ประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายนั่นเอง โดยที่หน่วยงานดังกล่าวจะรับทราบปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติทำให้เป็นไปตามกฎหมาย และมีข้อมูลสถิติที่เพียงพอต่อการประเมินผลสัมฤทธิ์อย่างมีประสิทธิภาพและรอบด้าน ทั้งนี้ หากหน่วยงานพบว่า มีงบประมาณและอัตราค่าจ้างไม่มีเพียงพอต่อการดำเนินการ ก็อาจเสนอให้มีการจัดสรรงบประมาณและอัตราค่าจ้างเพิ่มเติมตามแผนงานที่จะมีการจัดทำได้ นอกจากนี้ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาอยู่ระหว่างการศึกษาเพื่อปรับปรุงโครงสร้างองค์กรเพื่อรองรับการปฏิรูปกฎหมายของประเทศและเพื่อสนับสนุนการดำเนินการของหน่วยงานในเรื่องนี้ ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๗ กันยายน ๒๕๖๒</p>	กระทรวงคมนาคม

หน่วยงานที่เห็นด้วยโดยไม่มีประเด็น / ข้อสังเกต / ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม รวมจำนวน ๔๘ หน่วยงาน ได้แก่

๑. กระทรวงการต่างประเทศ
๒. กระทรวงการท่องเที่ยว
๓. กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
๔. กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
๕. กระทรวงยุติธรรม
๖. กระทรวงแรงงาน
๗. กระทรวงศึกษาธิการ
๘. สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
๙. สำนักงานปลัดกระทรวงการต่างประเทศ
๑๐. สำนักงานปลัดกระทรวงกระทรวงพลังงาน
๑๑. สำนักงานปลัดกระทรวงกระทรวงพาณิชย์
๑๒. สำนักงานปลัดกระทรวงวัฒนธรรม
๑๓. สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
๑๔. สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข
๑๕. สำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
๑๖. กรมกิจการเด็กและเยาวชน
๑๗. กรมเชื้อเพลิงธรรมชาติ
๑๘. กรมตรวจบัญชีสหกรณ์
๑๙. กรมธุรกิจพลังงาน
๒๐. กรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน
๒๑. กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง
๒๒. กรมทรัพยากรน้ำ
๒๓. กรมทรัพยากรน้ำบาดาล
๒๔. กรมบัญชีกลาง
๒๕. กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
๒๖. กรมโยธาธิการและผังเมือง
๒๗. กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช
๒๘. กรุงเทพมหานคร
๒๙. การทางพิเศษแห่งประเทศไทย
๓๐. การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย
๓๑. การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค
๓๒. การประปานครหลวง
๓๓. ธนาครแห่งประเทศไทย
๓๔. สถาบันบริหารกองทุนพลังงาน (องค์การมหาชน)
๓๕. สำนักงานประมาณ
๓๖. สำนักงาน ก.พ.ร.
๓๗. สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน
๓๘. สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง
๓๙. สำนักงานคณะกรรมการกำกับกิจการพลังงาน
๔๐. สำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย
๔๑. สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์
๔๒. สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค
๔๓. สำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ
๔๔. สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ
๔๕. สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
๔๖. สำนักงานศาลยุติธรรม
๔๗. สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ
๔๘. สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ความเห็นของผู้เกี่ยวข้อง

เกี่ยวกับร่างกฎกระทรวงกำหนดรอบระยะเวลาการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ....

ลำดับ	ประเด็นและความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะ	ผลการพิจารณา	หน่วยงาน/ผู้ให้ความเห็น (ช่องทางแสดงความคิดเห็น)
๑	พระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมาย และการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ ไม่ได้ กำหนดสภาพบังคับไว้ในกรณีที่หน่วยงานไม่ดำเนินการ ประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายเมื่อครบรอบระยะเวลา หรือดำเนินการไม่เสร็จภายในกำหนดระยะเวลา จึงเสนอว่า ควรมีมาตรการติดตามเร่งรัดให้หน่วยงานดำเนินการ ประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายให้แล้วเสร็จภายในรอบ ระยะเวลาที่กำหนด เพื่อให้การดำเนินการตามกฎหมาย ดังกล่าวสัมฤทธิ์ผลอย่างแท้จริง	เห็นว่า พระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายฯ กำหนด กลไกการติดตามและตรวจสอบการดำเนินการประเมินผลสัมฤทธิ์ ของกฎหมายไว้แล้ว ๒ กรณี คือ (๑) กำหนดให้ผู้รักษาการตามกฎหมายหรือนายกรัฐมนตรีมีหน้าที่ กำกับและติดตามการประเมินผลสัมฤทธิ์ของหน่วยงานของรัฐ (มาตรา ๓๒ วรรคสี่) (๒) กำหนดให้หน่วยงานผู้รับผิดชอบการประเมินผลสัมฤทธิ์แจ้งผล การประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายไว้ในระบบกลาง เพื่อให้สาธารณชน ทราบ นอกจากนี้ เจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้องพึงต้องคำนึงว่า การไม่ดำเนินการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายเมื่อครบรอบระยะเวลา หรือดำเนินการไม่เสร็จภายในกำหนดระยะเวลาเข้ากรณีของการละเว้น ไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ซึ่งกฎหมายว่าด้วยระเบียบราชการได้บัญญัติให้การ ละเว้นไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ หรือมติของคณะรัฐมนตรี เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรงหากก่อให้เกิดความเสียหายแก่ราชการ อย่างร้ายแรง และอาจเข้ากรณีเป็นความผิดอาญาตามมาตรา ๑๕๗ แห่งประมวลกฎหมายอาญาก็ด้วย	สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน

ลำดับ	ประเด็นและความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะ	ผลการพิจารณา	หน่วยงาน/ผู้ให้ความเห็น (ช่องทางแสดงความคิดเห็น)
๒	ควรกำหนดให้สามารถขอขยายระยะเวลาการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายได้ในกรณีที่หน่วยงานไม่สามารถดำเนินการให้แล้วเสร็จทันตามกำหนดระยะเวลา เนื่องจากหน่วยงานมีกฎหมายและกฎที่อยู่ในความรับผิดชอบจำนวนมาก อาจดำเนินการประเมินผลสัมฤทธิ์ไม่ทันรอบระยะเวลาที่กำหนด	เห็นว่า กฎหมายได้กำหนดรอบระยะเวลาการประเมินผลสัมฤทธิ์ไว้ให้กระทำอย่างน้อยทุกห้าปี จึงเป็นเรื่องที่หน่วยงานจะต้องพิจารณาวางแผนและดำเนินการให้แล้วเสร็จทันตามรอบระยะเวลาดังกล่าว	๑. กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ๒. สำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ๓. กรมการค้าต่างประเทศ
๓	ควรกำหนดให้สามารถขอขยายระยะเวลาการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายได้ในกรณีที่หน่วยงานไม่สามารถดำเนินการให้แล้วเสร็จทันตามกำหนดระยะเวลา เนื่องจากหน่วยงานมีกฎหมายและกฎที่อยู่ในความรับผิดชอบจำนวนมาก อาจดำเนินการประเมินผลสัมฤทธิ์ไม่ทันรอบระยะเวลาที่กำหนด	เห็นว่า กฎหมายได้กำหนดรอบระยะเวลาการประเมินผลสัมฤทธิ์ไว้ให้กระทำอย่างน้อยทุกห้าปี จึงเป็นเรื่องที่หน่วยงานจะต้องพิจารณาวางแผนและดำเนินการให้แล้วเสร็จทันตามรอบระยะเวลาดังกล่าว	๑. กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ๒. สำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ๓. กรมการค้าต่างประเทศ
๔	ร่างกฎกระทรวงนี้ ควรระบุเรื่องระยะเวลาการประเมินผลสัมฤทธิ์ของพระราชกำหนดไว้ด้วยหรือไม่ เนื่องจากมาตรา ๓๔ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายฯ บัญญัติให้การประเมินผลสัมฤทธิ์ของพระราชกำหนดในครั้งแรกกระทำภายในสองปีนับแต่วันที่พระราชกำหนดมีผลใช้บังคับ	เห็นว่า โดยที่มาตรา ๒๘ แห่งพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายฯ กำหนดให้ “กฎหมาย” ในหมวด ๕ การประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายหมายความว่าความรวมถึงพระราชกำหนดด้วย ดังนั้น รอบระยะเวลาการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายที่กำหนดไว้ในร่างกฎกระทรวงฉบับนี้ จึงใช้กับกรณีของพระราชกำหนดด้วย	กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืช

ลำดับ	ประเด็นและความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะ	ผลการพิจารณา	หน่วยงาน/ผู้ให้ความเห็น (ช่องทางแสดงความคิดเห็น)
๕	<p>การเขียนกำหนดเวลาในการดำเนินการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายตามร่างข้อ ๑ ยังไม่ชัดเจน ทำให้เกิดข้อสงสัยในการตีความ กล่าวคือ ข้อความที่ว่า “ให้กระทำครั้งต่อ ๆ ไปในรอบระยะเวลาห้าปีนับแต่วันที่ประเมินผลสัมฤทธิ์ครั้งก่อนแล้วเสร็จ เว้นแต่ในกรณีดำเนินการไม่แล้วเสร็จภายในกำหนด ให้นำแต่วันที่ต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จ” ทำให้เกิดความได้ว่า หากไม่สามารถดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในรอบระยะเวลาห้าปี การประเมินสัมฤทธิ์ของกฎหมายนั้นในรอบถัดไปจะต้องกระทำให้แล้วเสร็จภายใน ๕ ปี โดยนับจากวันสุดท้ายที่จะต้องดำเนินการครั้งก่อนให้แล้วเสร็จใช่หรือไม่ ในทางกลับกันก็อาจตีความได้ว่าหากหน่วยงานไม่สามารถดำเนินการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายให้แล้วเสร็จภายในกำหนดอาจมีสิทธิได้รับการขยายเวลาประเมินได้ แต่การประเมินผลสัมฤทธิ์ในรอบต่อไป จะต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาเดิม</p>	<p>เห็นด้วยกับข้อสังเกตและได้ปรับความเรียงการนับระยะเวลาในร่างข้อ ๑ แห่งร่างกฎกระทรวงฯ ให้ชัดเจนยิ่งขึ้นแล้ว</p>	<p>๑. กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ๒. สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ๓. กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ ๔. สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข</p>
๖	<p>ความในร่างข้อ ๒ ที่กำหนดให้ผู้รักษาการตามกฎหมายประกาศรายชื่อกฎหมายและหน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบในระบบกลางภายในวันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓ ไม่สอดคล้องกับบทอาศัยอำนาจในการออก</p>	<p>เห็นว่า ความในร่างข้อ ๒ เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับกำหนดรอบระยะเวลาการประเมินผลสัมฤทธิ์ตามร่างกฎกระทรวงนี้ จึงอยู่ในบทอาศัยอำนาจที่จะเขียนความในข้อนี้ได้</p>	<p>๑. สำนักงานปลัดกระทรวงกระทรวงสาธารณสุข ๒. กรมการค้าภายใน</p>

ลำดับ	ประเด็นและความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะ	ผลการพิจารณา	หน่วยงาน/ผู้ให้ความเห็น (ช่องทางแสดงความคิดเห็น)
๗	<p>กฎกระทรวง เนื่องจากมาตรา ๓๔ วรรคหนึ่ง กำหนดให้ออกกฎกระทรวงในเรื่องการกำหนดระยะเวลาการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายเท่านั้น</p> <p>นอกจากนี้ มาตรา ๓๓ ประกอบกับมาตรา ๓๔ แห่งพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายฯ ได้กำหนดหลักเกณฑ์ให้ผู้รักษาการตามกฎหมายหรือนายกรัฐมนตรีต้องประกาศรายชื่อกฎหมายและหน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบในการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายที่มีผลใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายฯ มีผลใช้บังคับ ไว้ในระบบกลางภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับไว้แล้ว</p> <p>กำหนดเวลาในร่างข้อ ๒ ที่ให้ผู้รักษาการตามกฎหมายหรือนายกรัฐมนตรีประกาศรายชื่อกฎหมายและหน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายภายในวันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓ กระชั้นชิดจนเกินไป เนื่องจากก่อนที่จะประกาศรายชื่อผู้รับผิดชอบการประเมินผลสัมฤทธิ์ ผู้รักษาการตามกฎหมายจะต้องดำเนินการสอบถามหน่วยงานต่าง ๆ เกี่ยวกับรายชื่อกฎหมายที่ยังมีผลบังคับใช้และผู้รับผิดชอบการบังคับใช้กฎหมายนั้น ๆ ก่อน ซึ่งกฎหมายบางฉบับมีหน่วยงาน</p>	<p>เห็นว่า ระยะเวลาที่กำหนดไว้ในร่างข้อ ๒ นั้นเป็นระยะเวลาที่มาตรา ๓๔ แห่งพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายฯ กำหนด จึงเป็นเรื่องที่จะต้องพิจารณาดำเนินการให้แล้วเสร็จทันตามกำหนดระยะเวลาดังกล่าว</p>	กรมท่าอากาศยาน

ลำดับ	ประเด็นและความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะ	ผลการพิจารณา	หน่วยงาน/ผู้ให้ความเห็น (ช่องทางแสดงความคิดเห็น)
๘	<p>ผู้บังคับใช้หลายหน่วยงาน ผู้รักษาการตามกฎหมายจึงอาจต้องสอบถามความเห็นจากหน่วยงานต่าง ๆ เกี่ยวกับลักษณะการปฏิบัติงานตามกฎหมายเพื่อใช้ประกอบการพิจารณาด้วย ขั้นตอนดังกล่าวอาจต้องใช้ระยะเวลาในการพิจารณานาน</p> <p>๘ บทบัญญัติในร่างข้อ ๓ ที่กำหนดว่า “ในกรณีมีการประเมินผลสัมฤทธิ์ตามมาตรา ๓๔ (๑) (๒) หรือ (๓) การประเมินผลสัมฤทธิ์ครั้งต่อ ๆ ไป ให้นำความในข้อ ๑ มาใช้บังคับโดยอนุโลม” นั้น ควรระบุให้ชัดเจนว่า เป็นกรณีของกฎหมายที่มีผลใช้บังคับอยู่ในวันก่อนหรือหลังจากวันที่พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับ และควรกำหนดการนับระยะเวลาในการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายดังกล่าวครั้งต่อ ๆ ไปให้ชัดเจนว่าให้นับไปอีกห้าปีนับแต่วันที่ประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายตามกรณีที่กำหนดในมาตรา ๓๔ (๑) (๒) หรือ (๓) เสร็จ แทนการกำหนดให้นำความในข้อ ๑ มาใช้บังคับโดยอนุโลม เพื่อไม่ให้เกิดปัญหาในการตีความกฎหมายและความสับสนในการปฏิบัติตาม</p>	<p>เห็นด้วยกับข้อสังเกตและได้ตัดร่างข้อ ๓ ออก ทั้งนี้ ในกรณีมีการประเมินผลสัมฤทธิ์ตามมาตรา ๓๔ (๒) หรือ (๓) รอบระยะเวลาประเมินถัดไปจะได้ระบุไว้ในข้อเสนอแนะของคณะกรรมการพัฒนากฎหมายหรือในกฎกระทรวงที่กำหนดเหตุแห่งการประเมินนั้น ส่วนกรณีการประเมินผลสัมฤทธิ์ตามมาตรา ๓๔ (๑) ให้ถือรอบระยะเวลาประเมินปกติ</p>	กรมการค้าภายใน
๙	<p>(๑) ความในร่างข้อ ๒ วรรคสอง แห่งร่างกฎกระทรวงฯ ที่กำหนดว่าในกรณีที่ยังไม่อาจใช้ระบบกลางได้ ให้ทำการประกาศผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของหน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบการประเมินผลสัมฤทธิ์นั้น มีความประสงค์</p>	<p>(๑) เห็นว่า การประกาศหน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบสามารถกระทำได้ผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของหน่วยงาน เช่น เว็บไซต์ของกระทรวง และเว็บไซต์ของหน่วยงานที่รับผิดชอบการประเมินผลสัมฤทธิ์ ทั้งนี้ การประกาศดังกล่าวมีความมุ่งหมายเพื่อให้สาธารณชนได้ทราบอย่างทั่วถึง จึงควรเผยแพร่อย่างกว้างขวางที่สุด</p>	<p>๑. สำนักงานคณะกรรมการกำกับกิจการพลังงาน ๒. กรมพัฒนาธุรกิจการค้า ๓. การประปาส่วนภูมิภาค</p>

ลำดับ	ประเด็นและความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะ	ผลการพิจารณา	หน่วยงาน/ผู้ให้ความเห็น (ช่องทางแสดงความคิดเห็น)
๑๐	<p>ที่จะให้ประกาศในระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของกรมหรือของสำนักงานปลัดกระทรวง หรือจะเลือกประกาศในระบบใดก็ได้</p> <p>(๒) ตามความในข้อ ๒ วรรคสอง แห่งร่างกฎกระทรวงฯ กำหนดให้แจ้งต่อคณะกรรมการพัฒนากฎหมายทราบ เป็นหน้าที่ของผู้รักษาการตามกฎหมายหรือหน่วยงานของรัฐ ที่รับผิดชอบการประเมินผลสัมฤทธิ์ รวมทั้งมีวิธีการ และข้อมูลรายละเอียดที่ต้องแจ้งอย่างไรบ้าง</p> <p>(๓) ควรมีการกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการ ในประกาศหน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบการประเมินผลสัมฤทธิ์ผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของหน่วยงาน ตามข้อ ๒ วรรคสอง ให้ชัดเจน</p> <p>ในร่างข้อ ๓ มีข้อเสนอให้เพิ่มเติมคำว่า “วรรคหนึ่ง” หลังมาตรา ๓๔ เพื่อให้มีความชัดเจน ดังนี้</p> <p>“ข้อ ๓ ในกรณีมีการประเมินผลสัมฤทธิ์ตามมาตรา ๓๔ <u>วรรคหนึ่ง</u> (๑) (๒) หรือ (๓) การประเมินผลสัมฤทธิ์ ครั้งต่อ ๆ ไป ให้นำความในข้อ ๑ มาใช้บังคับโดยอนุโลม”</p>	<p>(๒) การแจ้งรายชื่อกฎหมายและหน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบ การประเมินผลสัมฤทธิ์ให้คณะกรรมการพัฒนากฎหมายทราบตามข้อ ๒ เป็นหน้าที่ของผู้รักษาการตามกฎหมาย โดยในทางปฏิบัติผู้รักษาการ ตามกฎหมายอาจมอบหมายให้หน่วยงานผู้รับผิดชอบการประเมินผลสัมฤทธิ์ ดำเนินการแทนก็ได้</p> <p>(๓) การประกาศตามข้อนี้ เป็นแต่เพียงการประกาศรายชื่อกฎหมาย หน่วยงาน และกำหนดระยะเวลาแล้วเสร็จเพื่อให้ประชาชนรับทราบหน่วยงาน ที่รับผิดชอบและระยะเวลาดำเนินการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายได้ มิได้มีข้อยุ่งยากในทางปฏิบัติ หน่วยงานของรัฐจึงสามารถพิจารณาดำเนินการ ในเรื่องนี้ตามที่เห็นสมควรได้</p> <p>เนื่องจากมาตรา ๓๔ มีอนุมาตราเพียงวรรคเดียว จึงไม่มีปัญหา ในการใช้และการตีความกฎหมาย อย่างไรก็ตามคณะกรรมการพัฒนากฎหมาย ได้พิจารณาตัดร่างข้อ ๓ แห่งร่างกฎกระทรวงฯ ออกแล้ว</p>	<p>สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ</p>

ลำดับ	ประเด็นและความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะ	ผลการพิจารณา	หน่วยงาน/ผู้ให้ความเห็น (ช่องทางแสดงความคิดเห็น)
๑๑	หากกรมมีกฎหมายบางฉบับที่เสนอแก้ไขปรับปรุง และอยู่ในขั้นตอนการดำเนินงานของสำนักงานคณะกรรมการ กฤษฎีกาหรือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี กรมต้อง ดำเนินการประกาศรายชื่อกฎหมายนั้นไว้ในระบบกลาง ภายในวันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓ ตามร่างข้อ ๒ แห่งร่าง กฎกระทรวงฯ หรือไม่	เห็นว่า ต้องประกาศรายชื่อกฎหมายและหน่วยงานที่รับผิดชอบ ทุกฉบับที่ยังมีผลใช้บังคับอยู่ แต่ในกรณีที่ต่อมาภายหลังมีการยกเลิก กฎหมายเดิมและประกาศใช้กฎหมายใหม่ จึงค่อยแก้ไขการประกาศดังกล่าว ให้สอดคล้องกับการมีผลใช้บังคับของกฎหมายฉบับใหม่	กรมพัฒนาธุรกิจการค้า
๑๒	การกำหนดให้หน่วยงานประเมินผลสัมฤทธิ์ของ กฎหมาย จะต้องรับฟังความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้องอาจเป็น สร้างภาระแก่หน่วยงาน แต่อย่างไรก็ตามหากเปิดโอกาสให้มี ช่องทางการประเมินผ่านระบบอินเทอร์เน็ตจะเป็นการช่วย ลดภาระของหน่วยงานได้	เห็นว่า การรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องเป็นส่วนหนึ่งของ การดำเนินการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย ซึ่งมาตรา ๓๑ แห่ง พระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายฯ กำหนดไว้อย่างชัดเจนว่า “ในการประเมินผลสัมฤทธิ์ต้องดำเนินการโดยรับฟังความคิดเห็น ของผู้เกี่ยวข้อง” ในการนี้ แนวทางการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายได้ กำหนดให้หน่วยงานต้องรับฟังความคิดเห็นทางอินเทอร์เน็ตโดยผ่านระบบกลาง และจะรับฟังความคิดเห็นผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของหน่วยงาน หรือใช้วิธีการอื่นในการรับฟังด้วยก็ได้ตามที่หน่วยงานเห็นว่าเหมาะสม	กรมส่งเสริมสหกรณ์
๑๓	แนวทางการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย และร่างกฎกระทรวงฉบับนี้ควรมีผลใช้บังคับในระยะเวลา ที่ให้สอดคล้องกัน รวมทั้งระบบกลางและคู่มือการใช้งาน ระบบกลางควรมีความพร้อมในการใช้งานได้ทันทีเพื่อให้ บรรลุตามวัตถุประสงค์ของพระราชบัญญัติดังกล่าว	เห็นด้วยกับข้อสังเกตดังกล่าว และสำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล และสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาอยู่ระหว่างการจัดทำระบบกลาง ซึ่งคาดว่าจะแล้วเสร็จในปี พ.ศ. ๒๕๖๓	กรมการค้าภายใน

หน่วยงานที่เห็นด้วยโดยไม่มีประเด็น / ข้อสังเกต / ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม รวมจำนวน ๑๑๕ หน่วยงาน ได้แก่

๑. กระทรวงเกษตรและสหกรณ์	๒๕. กรมทรัพยากรธรณี
๒. กระทรวงการต่างประเทศ	๒๖. กรมทรัพยากรน้ำ
๓. กระทรวงการคลัง	๒๗. กรมทรัพยากรน้ำบาดาล
๔. กระทรวงคมนาคม	๒๘. กรมทางหลวง
๕. กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม	๒๙. กรมทางหลวงชนบท
๖. กระทรวงพาณิชย์	๓๐. กรมที่ดิน
๗. กระทรวงแรงงาน	๓๑. กรมธนารักษ์
๘. กระทรวงวัฒนธรรม	๓๒. กรมธุรกิจพลังงาน
๙. กระทรวงศึกษาธิการ	๓๓. กรมบังคับคดี
๑๐. กรมการขนส่งทางราง	๓๔. กรมบัญชีกลาง
๑๑. กรมการข้าว	๓๕. กรมประมง
๑๒. กรมการจัดหางาน	๓๖. กรมปศุสัตว์
๑๓. กรมการท่องเที่ยว	๓๗. กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
๑๔. กรมการแพทย์	๓๘. กรมป่าไม้
๑๕. กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ	๓๙. กรมพระธรรมนูญ
๑๖. กรมกิจการเด็กและเยาวชน	๔๐. กรมพลศึกษา
๑๗. กรมกิจการผู้สูงอายุ	๔๑. กรมพัฒนาที่ดิน
๑๘. กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว	๔๒. กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน
๑๙. กรมควบคุมมลพิษ	๔๓. กรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน
๒๐. กรมคุมประพฤติ	๔๔. กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ
๒๑. กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ	๔๕. กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน
๒๒. กรมตรวจบัญชีสหกรณ์	๔๖. กรมราชทัณฑ์
๒๓. กรมทรัพยากรทางปศุสัตว์	๔๗. กรมวิชาการเกษตร
๒๔. กรมทรัพยากรทางทะเล	๔๘. กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์

๔๙. กรมวิทยาศาสตร์บริการ
๕๐. กรมศุลกากร
๕๑. กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ
๕๒. กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม
๕๓. กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ
๕๔. กรมสรรพสามิต
๕๕. กรมสรรพากร
๕๖. กรมสอบสวนคดีพิเศษ
๕๗. กรมอนามัย
๕๘. กรมอุตุนิยมวิทยา
๕๙. กองบัญชาการกองทัพไทย
๖๐. การกีฬาแห่งประเทศไทย
๖๑. การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
๖๒. การท่าเรือแห่งประเทศไทย
๖๓. การยางแห่งประเทศไทย
๖๔. การรถไฟฟ้ายานสงฆวชนแห่งประเทศไทย
๖๕. การรถไฟแห่งประเทศไทย
๖๖. การไฟฟ้าฝายผลิตแห่งประเทศไทย
๖๗. การไฟฟ้าฝายลุมภาค
๖๘. ฌนาคารอิสลาม
๖๙. ฌนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร
๗๐. ฌนาคารแห่งประเทศไทย
๗๑. บริษัทท่าอากาศยานไทย
๗๒. บริษัทวิทยุการบินแห่งประเทศไทย
๗๓. สถาบันการบินพลเรือน
๗๔. สถาบันนิติวิทยาศาสตร์
๗๕. สำนักข่าวกรองแห่งชาติ
๗๖. สำนักงบประมาณ
๗๗. สำนักงาน ก.พ.
๗๘. สำนักงาน ก.พ.ร.
๗๙. สำนักงาน กสทช.
๘๐. สำนักงานกองทุนพัฒนาเมืองในภูมิภาค ฌนาคารอมสิน
๘๑. สำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทย
๘๒. สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ
๘๓. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
๘๔. สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง
๘๕. สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์
๘๖. สำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย
๘๗. สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค
๘๘. สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
๘๙. สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา
๙๐. สำนักงานตำรวจแห่งชาติ
๙๑. สำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร
๙๒. สำนักงานนโยบายและแผนพลังงาน
๙๓. สำนักงานบริหารหนี้สาธารณะ
๙๔. สำนักงาน ป.ป.ง.
๙๕. สำนักงาน-ป.ป.ช.
๙๖. สำนักงาน ป.ป.ท.
๙๗. สำนักงาน ป.ป.ส.
๙๘. สำนักงานปรมาณูเพื่อสันติ
๙๙. สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี
๑๐๐. สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ

๑๐๑. สำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจจากฐานชีวภาพ
๑๐๒. สำนักงานศาลยุติธรรม
๑๐๓. สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
๑๐๔. สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล
๑๐๕. สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
๑๐๖. สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
๑๐๗. สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง
๑๐๘. สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร
๑๐๙. สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม
๑๑๐. สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
๑๑๑. สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี
๑๑๒. องค์การบริหารจัดการก๊าซเรือนกระจก
๑๑๓. องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก ในพระบรมราชูปถัมภ์
๑๑๔. องค์การสวนพฤกษศาสตร์
๑๑๕. องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้

ความเห็นของผู้เกี่ยวข้อง
เกี่ยวกับกฎหมายที่สมควรได้รับยกเว้นการประเมินผลสัมฤทธิ์ตามมาตรา ๒๙ (๖)

ลำดับ	ประเด็นและความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะ	ผลการพิจารณา	หน่วยงาน/ผู้ให้ความเห็น (ช่องทางแสดงความคิดเห็น)
๑	พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ สมควรได้รับยกเว้นการประเมินผลสัมฤทธิ์ตามมาตรา ๒๙ (๖) เนื่องจากเป็นกฎหมายที่ตราขึ้นตามรัฐธรรมนูญเพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญมีกฎหมายวิธีสบัญญัติในการพิจารณาคดีในลักษณะเช่นเดียวกับประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาและประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งซึ่งเป็นกฎหมายวิธีสบัญญัติในศาลยุติธรรม ซึ่งได้รับยกเว้นการประเมินผลสัมฤทธิ์ตามมาตรา ๒๙ (๕)	การยกเว้นการประเมินผลสัมฤทธิ์ของประมวลกฎหมายตามมาตรา ๒๙ (๕) นั้น เนื่องจากปัจจุบันมีกระบวนการในการทบทวนและปรับปรุงบทบัญญัติของประมวลกฎหมายเป็นการเฉพาะ ซึ่งกระทำอย่างต่อเนื่องอยู่แล้ว จึงมิได้กำหนดให้ต้องใช้วิธีการทบทวนความเหมาะสมของกฎหมายโดยการประเมินผลสัมฤทธิ์ตามหมวด ๕ กรณีมีไข่มุ่งหมายที่จะยกเว้นการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายที่มีลักษณะเป็นการกำหนดวิธีพิจารณาของศาล ประกอบกับพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้เป็นกฎหมายสำคัญที่จะกำหนดกระบวนการตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของกฎหมายและการรับรองสิทธิหรือเสรีภาพของประชาชน จึงสมควรต้องจัดให้มีการประเมินผลสัมฤทธิ์	สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ
๒	พระราชบัญญัติเงินเดือน เงินประจำตำแหน่ง และประโยชน์ตอบแทนอื่นของประธานศาลรัฐธรรมนูญ และตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ สมควรได้รับยกเว้นการประเมินผลสัมฤทธิ์ตามมาตรา ๒๙ (๖) เนื่องจากเป็นกฎหมายที่ตราขึ้นเพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญมีระบบเงินเดือนและค่าตอบแทนเป็นการเฉพาะตามความเหมาะสมซึ่งออกตามความในรัฐธรรมนูญ และไม่มีผลกระทบต่อประชาชน	พระราชบัญญัตินี้เป็นกฎหมายที่ได้รับยกเว้นตามมาตรา ๒๙ (๖) แล้ว จึงไม่จำเป็นต้องกำหนดไว้ในกฎกระทรวงนี้อีก	สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

ลำดับ	ประเด็นและความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะ	ผลการพิจารณา	หน่วยงาน/ผู้ให้ความเห็น (ช่องทางแสดงความคิดเห็น)
๓	พระราชบัญญัติสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๕๒ เป็นกฎหมายที่ไม่ต้องประเมินผลสัมฤทธิ์ ตามมาตรา ๒๙ (๓) และ พระราชบัญญัติเครื่องแบบ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๕๒ เป็นกฎหมายที่ไม่ต้องประเมินผลสัมฤทธิ์ตามมาตรา ๒๙ (๔)	พระราชบัญญัติทั้งสองฉบับดังกล่าวเป็นกฎหมายที่ได้รับ ยกเว้นตามมาตรา ๒๙ (๓) และ (๔) แล้ว จึงไม่จำเป็นต้องกำหนดไว้ในกฎกระทรวงนี้	สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ
๔	พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๖๑ สมควรได้รับยกเว้น การประเมินผลสัมฤทธิ์ตามมาตรา ๒๙ (๖) เนื่องจาก เป็นกฎหมายที่ตราขึ้นตามรัฐธรรมนูญ และเป็นกฎหมาย ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการจัดตั้งองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ เพื่อทำหน้าที่ตรวจสอบการใช้จ่ายเงินแผ่นดิน เพื่อเสริมสร้าง ความโปร่งใสในระบบราชการ เสริมสร้างประสิทธิภาพ และประสิทธิผลในการใช้จ่ายเงินแผ่นดิน และรักษาวินัย การเงินการคลังของรัฐ โดยมีได้สร้างผลกระทบต่อประชาชน แต่อย่างใด	พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้เป็นกฎหมายที่สมควร ต้องประเมินผลสัมฤทธิ์ เพื่อให้มีการประเมินและปรับปรุงกลไก การดำเนินการที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน ให้มีความเหมาะสมและเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ก่อให้เกิดภาระแก่ หน่วยงานของรัฐและประชาชนเพียงเท่าที่จำเป็น	สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน
๕	พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ สมควร ได้รับยกเว้นการประเมินผลสัมฤทธิ์ตามมาตรา ๒๙ (๖) เนื่องจากเป็นกฎหมายที่มีวัตถุประสงค์เพื่อตรวจสอบการใช้ อำนาจของเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งไม่ส่งผลกระทบต่อประชาชน โดยตรง และได้กำหนดขั้นตอนและระยะเวลาในการ	พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้เป็นกฎหมายที่สมควรต้อง ประเมินผลสัมฤทธิ์ เพื่อให้มีการประเมินและปรับปรุงกลไก การตรวจสอบการใช้อำนาจของเจ้าหน้าที่ของรัฐ รวมทั้งการดำเนินการ ที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ให้มีความเหมาะสม และเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ก่อให้เกิดภาระแก่หน่วยงานของรัฐ และประชาชนเพียงเท่าที่จำเป็น	สำนักงาน ป.ป.ช.

ลำดับ	ประเด็นและความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะ	ผลการพิจารณา	หน่วยงาน/ผู้ให้ความเห็น (ช่องทางแสดงความคิดเห็น)
๖	<p>ดำเนินงานต่าง ๆ โดยคำนึงถึงผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นแก่ประชาชนไว้แล้ว นอกจากนี้ ในกรณีที่พบว่าอนุบัญญัติที่ออกตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าวหมดความจำเป็นหรือล้าสมัย คณะกรรมการ ป.ป.ช. สามารถพิจารณายกเลิกหรือแก้ไขได้อยู่แล้ว</p> <p>พระราชบัญญัติองค์การและพนักงานอัยการ พ.ศ. ๒๕๕๓ เป็นกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการใช้ดุลพินิจของพนักงานอัยการในการปฏิบัติหน้าที่ตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายต่าง ๆ เช่น ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาและประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง เป็นต้น ซึ่งเป็นกฎหมายที่ได้รับการยกเว้นการประเมินผลสัมฤทธิ์ตามมาตรา ๒๙ (๕) ส่วนการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายอื่น ๆ กฎหมายเหล่านั้นก็จะต้องได้รับการประเมินผลสัมฤทธิ์อยู่แล้ว นอกจากนี้ เป็นกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานบุคคลและการบริหารราชการภายในของสำนักงานอัยการสูงสุดโดยเฉพาะ</p>	<p>การยกเว้นการประเมินผลสัมฤทธิ์ของประมวลกฎหมายตามมาตรา ๒๙ (๕) นั้น เนื่องจากปัจจุบันมีกระบวนการในการทบทวนและปรับปรุงบทบัญญัติของประมวลกฎหมายเป็นการเฉพาะซึ่งกระทำอย่างต่อเนื่องอยู่แล้ว จึงมิได้กำหนดให้ต้องใช้วิธีการทบทวนความเหมาะสมของกฎหมายโดยการประเมินผลสัมฤทธิ์ตามหมวด ๕ กรณีมีใช้มุ่งหมายที่จะยกเว้นการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายที่มีลักษณะเป็นการกำหนดวิธีพิจารณาของศาล ประกอบกับพระราชบัญญัตินี้เป็นกฎหมายที่มีบทบัญญัติบางมาตราที่กระทบต่อสิทธิหรือเสรีภาพของประชาชน จึงสมควรต้องจัดให้มีการประเมินผลสัมฤทธิ์</p>	สำนักงานอัยการสูงสุด
๗	<p>พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายอัยการ พ.ศ. ๒๕๕๓ เป็นกฎหมายที่เกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลของข้าราชการฝ่ายอัยการ ซึ่งอนุวัติการตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๔๘ วรรคสาม ที่กำหนดให้การบริหารงานบุคคล การงบประมาณ และการดำเนินการอื่น</p>	<p>เห็นว่าพระราชบัญญัตินี้เป็นกฎหมายเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลของข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่อื่นของรัฐ ซึ่งมีผลใช้บังคับแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐโดยมิได้มีผลเป็นการสร้างภาระหรือก่อให้เกิดผลกระทบแก่ประชาชนโดยตรง จึงเห็นด้วยที่จะยกเว้นให้ไม่ต้องประเมินผลสัมฤทธิ์ และได้กำหนดให้ได้รับยกเว้นตาม (๓) แห่งร่างกฎกระทรวงนี้</p>	สำนักงานอัยการสูงสุด

ลำดับ	ประเด็นและความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะ	ผลการพิจารณา	หน่วยงาน/ผู้ให้ความเห็น (ช่องทางแสดงความคิดเห็น)
๘	<p>ขององค์กรอัยการ มีความเป็นอิสระ จึงไม่ใช่กฎหมายที่อาจเป็นอุปสรรคต่อการดำรงชีวิตหรือการประกอบอาชีพของประชาชน หรืออาจสร้างความเหลื่อมล้ำและความไม่เป็นธรรมในสังคม</p> <p>พระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. ๒๕๕๗ สมควรได้รับยกเว้นการประเมินผลสัมฤทธิ์ตามมาตรา ๒๙ (๖) เนื่องจากเป็นกฎหมายที่กำหนดลักษณะและเงื่อนไขของคดีอาญาสำคัญที่จะต้องดำเนินการสืบสวนและสอบสวนเป็นคดีพิเศษ ซึ่งเป็นการอำนวยความสะดวกทางอาญา เช่นเดียวกับประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญานอกจากนี้ พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติที่กำหนดกลไกการประเมินเป็นการเฉพาะเพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายมีประสิทธิภาพและมีการปรับปรุงกระบวนการทำงานอยู่ตลอดเวลาอยู่แล้ว หากต้องดำเนินการประเมินผลสัมฤทธิ์ตามพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายฯ แล้ว ก็จะเป็นการดำเนินการกิจที่ซ้ำซ้อน</p>	<p>การยกเว้นกรณีการประเมินผลสัมฤทธิ์ของประมวลกฎหมายตามมาตรา ๒๙ (๕) นั้น เนื่องจากปัจจุบันมีกระบวนการในการทบทวนและปรับปรุงบทบัญญัติของประมวลกฎหมายเป็นการเฉพาะซึ่งกระทำอย่างต่อเนื่องอยู่แล้ว จึงมิได้กำหนดให้ต้องใช้วิธีการทบทวนความเหมาะสมของกฎหมายโดยการประเมินผลสัมฤทธิ์ตามหมวด ๕ กรณีมิใช่กฎหมายที่จะยกเว้นการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายที่มีลักษณะเป็นการกำหนดวิธีพิจารณาของศาล ประกอบกับกรณีมาตรา ๑๐ (๕) แห่งพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษฯ ที่กำหนดให้คณะกรรมการคดีพิเศษมีอำนาจหน้าที่ติดตามและประเมินผลการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวไว้ ไม่ได้เป็นบทบัญญัติที่กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการประเมินผลสัมฤทธิ์ไว้เป็นการเฉพาะซึ่งจะได้รับการยกเว้นให้ไม่ต้องประเมินผลสัมฤทธิ์ตามหมวด ๕ และโดยเหตุที่พระราชบัญญัตินี้เป็นกฎหมายที่กำหนดกลไกการดำเนินการสอบสวนเป็นคดีพิเศษซึ่งเป็นคดีสำคัญ รวมทั้งมีบทบัญญัติบางมาตราที่ให้อำนาจแก่พนักงานสอบสวนคดีพิเศษซึ่งมีผลกระทบต่อสิทธิหรือเสรีภาพของประชาชน จึงสมควรต้องจัดให้มีการประเมินผลสัมฤทธิ์</p>	กรมสอบสวนคดีพิเศษ

ลำดับ	ประเด็นและความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะ	ผลการพิจารณา	หน่วยงาน/ผู้ให้ความเห็น (ช่องทางแสดงความคิดเห็น)
๙	พระราชบัญญัติภาษีเงินได้ปิโตรเลียม พ.ศ. ๒๕๑๔ พระราชบัญญัติภาษีการรับมรดก พ.ศ. ๒๕๕๘ และ พระราชกำหนดภาษีการเดินทางออกนอกราชอาณาจักร พ.ศ. ๒๕๒๖ สมควรได้รับยกเว้นการประเมินผลสัมฤทธิ์ ตามมาตรา ๒๙ (๖) เนื่องจากเป็นกฎหมายว่าด้วยภาษีอากร ซึ่งเป็นแหล่งรายได้สำคัญของรัฐและการเสียภาษีอากร เป็นหน้าที่ของปวงชนชาวไทยตามมาตรา ๕๐ (๙) ของ รัฐธรรมนูญ นอกจากนี้ พระราชกำหนดภาษีการเดินทางออก นอกราชอาณาจักรฯ เป็นกฎหมายที่ไม่มีผลใช้บังคับ โดยสภาพตั้งแต่วันที่ ๑ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๓๔ เนื่องจาก ได้มีการออกกฎกระทรวงเพื่อยกเว้นภาษีการเดินทางออก นอกราชอาณาจักร	กฎหมายทั้งสามฉบับนี้เป็นกฎหมายที่กระทบต่อสิทธิ หรือเสรีภาพของประชาชนจึงสมควรต้องประเมินผลสัมฤทธิ์ เพื่อให้มีการ ประเมินและปรับปรุงกลไกการกำหนดภาษีอากรและการจัดเก็บภาษีอากร ประเภทต่าง ๆ เป็นไปเท่าที่จำเป็น เหมาะสม และมีประสิทธิภาพ	กรมสรรพากร
๑๐	ประมวลรัษฎากร เข้าชื่อยกเว้นการประเมินผล สัมฤทธิ์ตามมาตรา ๒๙ (๕) เนื่องจากอยู่ในความหมาย ของประมวลกฎหมาย	การยกเว้นกรณีการประเมินผลสัมฤทธิ์ของประมวลกฎหมาย ตามมาตรา ๒๙ (๕) นั้น เนื่องจากปัจจุบันมีกระบวนการในการทบทวน และปรับปรุงบทบัญญัติของประมวลกฎหมายเป็นการเฉพาะ ซึ่งกระทำ อย่างต่อเนื่องอยู่แล้ว โดยมีคณะกรรมการพิจารณาปรับปรุงประมวล กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ คณะกรรมการพิจารณาปรับปรุงประมวล กฎหมายอาญา คณะกรรมการพิจารณาปรับปรุงประมวลกฎหมาย วิธีพิจารณาความแพ่ง และคณะกรรมการพิจารณาปรับปรุงประมวล กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งแต่งตั้งโดยมติคณะรัฐมนตรี จึงมิได้ กำหนดให้ต้องใช้วิธีการทบทวนความเหมาะสมของประมวลกฎหมายดังกล่าว โดยการประเมินผลสัมฤทธิ์ตามหมวด ๕ ทั้งนี้ ในกรณีของประมวลรัษฎากร	กรมสรรพากร

ลำดับ	ประเด็นและความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะ	ผลการพิจารณา	หน่วยงาน/ผู้ให้ความเห็น (ช่องทางแสดงความคิดเห็น)
๑๑	พระราชกำหนดยกเว้นและสนับสนุนการปฏิบัติ การเกี่ยวกับภาษีอากรตามประมวลรัษฎากร พ.ศ. ๒๕๕๕ และพระราชบัญญัติยกเว้นเบี้ยปรับ เงินเพิ่มภาษีอากร และความรับผิดทางอาญา เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติ เกี่ยวกับภาษีอากรตามประมวลรัษฎากร พ.ศ. ๒๕๖๒ สมควรได้รับยกเว้นตามมาตรา ๒๙ (๑) เนื่องจากเป็น กฎหมายที่มีผลใช้บังคับเฉพาะระยะเวลาหนึ่งและระยะเวลา นั้นได้ล่วงพ้นมาแล้ว	ปัจจุบันยังไม่มีกระบวนการในการทบทวนและปรับปรุงที่กระทำ อย่างต่อเนื่องเป็นการเฉพาะ จึงไม่อาจได้รับยกเว้นการประเมินผลสัมฤทธิ์ ตามมาตรา ๒๙ (๕) กฎหมายทั้งสองฉบับดังกล่าวเป็นกฎหมายที่ได้รับยกเว้น ตามมาตรา ๒๙ (๑) แล้ว จึงไม่จำเป็นต้องกำหนดไว้ในกฎกระทรวงนี้อีก	กรมสรรพากร
๑๒	พระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย พุทธศักราช ๒๔๘๕ เป็นกฎหมายจัดตั้งธนาคารแห่งประเทศไทย และกำหนดหน้าที่และอำนาจในการเป็นธนาคารกลาง ของประเทศ	พระราชบัญญัตินี้เป็นกฎหมายที่สมควรต้องประเมินผลสัมฤทธิ์ เพื่อให้ มีการประเมินและปรับปรุงกลไกการดำเนินการที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจ ของธนาคารแห่งประเทศไทยให้มีความเหมาะสมและเป็นไปอย่างมี ประสิทธิภาพ ก่อให้เกิดภาระแก่หน่วยงานของรัฐและประชาชนเพียง เท่าที่จำเป็น	ธนาคารแห่งประเทศไทย
๑๓	พระราชบัญญัติให้อำนาจปฏิบัติการเกี่ยวกับ กองทุนการเงินและธนาคารระหว่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๙๔ พระราชบัญญัติให้อำนาจและกำหนดการปฏิบัติ บางประการเกี่ยวกับสิทธิพิเศษถอนเงินในกองทุนการเงิน	กฎหมายทั้งสองฉบับนี้เป็นกฎหมายที่ได้รับยกเว้นตามมาตรา ๒๙ (๒) แล้ว จึงไม่จำเป็นต้องกำหนดไว้ในกฎกระทรวงนี้อีก	ธนาคารแห่งประเทศไทย

ลำดับ	ประเด็นและความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะ	ผลการพิจารณา	หน่วยงาน/ผู้ให้ความเห็น (ช่องทางแสดงความคิดเห็น)
๑๔	<p>ระหว่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๑๔ พระราชบัญญัติดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมของสถาบันการเงิน พ.ศ. ๒๕๒๓ และพระราชกำหนดปรับปรุงการบริหารหนี้เงินกู้ที่กระทรวงการคลังฯ เพื่อช่วยเหลือกองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนา ระบบสถาบันการเงิน พ.ศ. ๒๕๕๕ โดยกฎหมายทั้งสี่ฉบับเป็นกฎหมายที่ให้อำนาจแก่ธนาคารแห่งประเทศไทย ในการดำเนินการเฉพาะเรื่องซึ่งไม่มีผลเป็นการสร้างภาระแก่ประชาชนหรือกำหนดให้ประชาชนต้องดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดจึงควรได้รับการยกเว้นการประเมินผลสัมฤทธิ์</p> <p>พระราชบัญญัติเงินตรา พ.ศ. ๒๕๐๑ เป็นกฎหมายที่เกี่ยวกับการออกใช้เงินตราและให้ธนาคารแห่งประเทศไทย จัดทำและออกใช้ธนบัตรแทนรัฐบาล รวมทั้งการจัดการทุนสำรองเงินตรา</p>	<p>พระราชบัญญัตินี้เป็นกฎหมายที่ได้รับยกเว้นตามมาตรา ๒๙ (๒) แล้ว จึงไม่จำเป็นต้องกำหนดไว้ในกฎกระทรวงนี้อีก</p>	ธนาคารแห่งประเทศไทย
๑๕	<p>พระราชกำหนดให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงินฉบับต่างๆ มีเนื้อหาเป็นการให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงินโดยมีกรอบระยะเวลาที่ชัดเจน แต่เมื่อกระทรวงการคลังได้ดำเนินการกู้เงินตามวัตถุประสงค์ที่กฎหมายกำหนดแล้ว มีบทบัญญัติบางมาตราที่ยังคงบังคับใช้อยู่ เช่นบทบัญญัติในเรื่องการเบิกจ่ายเงินกู้ การปรับโครงสร้างหนี้ และการรายงานการใช้จ่ายเงินกู้ เป็นต้น ดังนั้น พระราชกำหนดให้อำนาจ</p>	<p>พระราชบัญญัตินี้เป็นกฎหมายที่ได้รับยกเว้นตามมาตรา ๒๙ (๒) แล้ว จึงไม่จำเป็นต้องกำหนดไว้ในกฎกระทรวงนี้อีก</p>	สำนักงานบริหารหนี้สาธารณะ

ลำดับ	ประเด็นและความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะ	ผลการพิจารณา	หน่วยงาน/ผู้ให้ความเห็น (ช่องทางแสดงความคิดเห็น)
๑๖	<p>กระทรวงการคลังกู้เงินดังกล่าว จึงอาจไม่เข้าข้อยกเว้นตามมาตรา ๒๙ (๒) ในกรณี ขอเสนอให้ยกเว้นการประเมินพระราชกำหนดดังกล่าวตามมาตรา ๒๙ (๖) ต่อไป</p> <p>พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่เกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของผู้ทำการแทน ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทน ผู้รักษาการแทน หรือผู้รักษาการในตำแหน่งผู้บริหารของรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. ๒๕๖๒ สมควรได้รับยกเว้นการประเมินตามมาตรา ๒๙ (๖) เนื่องจากพระราชบัญญัติดังกล่าวมีสาระสำคัญเป็นการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติจัดตั้งรัฐวิสาหกิจจำนวน ๙ ฉบับ และมีได้เป็นกฎหมายที่มีผลใช้บังคับโดยตรง</p>	<p>พระราชบัญญัตินี้เป็นกฎหมายที่ได้รับยกเว้นตามมาตรา ๒๙ (๒) แล้ว จึงไม่จำเป็นต้องกำหนดไว้ในกฎกระทรวงนี้อีก</p>	<p>สำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ</p>
๑๗	<p>กฎหมายว่าด้วยงบประมาณรายจ่าย เป็นกฎหมายที่เข้าข้อยกเว้นของการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายตามมาตรา ๒๙ (๑) อีกทั้งการประเมินผลสัมฤทธิ์หรือประโยชน์ที่จะได้รับจากการใช้จ่ายงบประมาณของหน่วยรับงบประมาณเป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ ๒๕๖๑ เป็นการเฉพาะแล้ว</p>	<p>กฎหมายดังกล่าวได้รับยกเว้นตามมาตรา ๒๙ (๑) แล้ว จึงไม่จำเป็นต้องกำหนดไว้ในกฎกระทรวงนี้อีก</p>	<p>สำนักงบประมาณ</p>

ลำดับ	ประเด็นและความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะ	ผลการพิจารณา	หน่วยงาน/ผู้ให้ความเห็น (ช่องทางแสดงความคิดเห็น)
๑๙	พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ เป็นกฎหมายว่าด้วยการจัดระเบียบข้าราชการซึ่งเข้าลักษณะของกฎหมายการปกครองของหน่วยงานของรัฐ จึงเข้าข้อยกเว้นการประเมินผลสัมฤทธิ์ตามมาตรา ๒๙ (๓)	เห็นว่า พระราชบัญญัตินี้เป็นกฎหมายเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลของข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่อื่นของรัฐ ซึ่งมีผลใช้บังคับแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐโดยมิได้มีผลเป็นการสร้างภาระหรือก่อให้เกิดผลกระทบแก่ประชาชนโดยตรง จึงเห็นด้วยที่จะยกเว้นให้ไม่ต้องประเมินผลสัมฤทธิ์และได้กำหนดให้ได้รับยกเว้นตาม (๓) แห่งร่างกฎกระทรวงนี้	สำนักงาน ก.พ.
๒๐	พระราชบัญญัติว่าด้วยการจัดตั้งองค์การของรัฐบาล พ.ศ. ๒๕๙๖ และพระราชบัญญัติองค์การมหาชน พ.ศ. ๒๕๕๒ เข้าข้อยกเว้นการประเมินผลสัมฤทธิ์ตามมาตรา ๒๙ (๓) เนื่องจากเป็นกฎหมายที่เกี่ยวกับการจัดตั้งองค์การของหน่วยงานของรัฐและไม่มีผลกระทบต่อประชาชน	พระราชบัญญัติทั้งสองฉบับเป็นกฎหมายที่ได้รับยกเว้นตามมาตรา ๒๙ (๓)	สำนักงาน ก.พ.ร.
๒๑	พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ เข้าข้อยกเว้นการประเมินผลสัมฤทธิ์ตามมาตรา ๒๙ (๓) เนื่องจากเป็นกฎหมายที่เกี่ยวกับการจัดตั้งองค์การของหน่วยงานของรัฐและไม่มีผลกระทบต่อประชาชนแต่อย่างใด	พระราชบัญญัตินี้เป็นกฎหมายที่สมควรต้องประเมินผลสัมฤทธิ์เพื่อให้มีการประเมินและปรับปรุงกลไกการดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับการบริหารราชการแผ่นดินให้มีความเหมาะสมและเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับสภาพการณ์ ก่อให้เกิดภาระแก่หน่วยงานของรัฐและประชาชนเพียงเท่าที่จำเป็น	สำนักงาน ก.พ.ร.
๒๒	พระราชกฤษฎีกาจัดตั้งสำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจจากฐานชีวภาพ (องค์การมหาชน) พ.ศ. ๒๕๕๐ เป็นกฎหมายที่เข้าข้อยกเว้นการประเมินผลสัมฤทธิ์ตามมาตรา ๒๙ (๓) นอกจากนี้เห็นว่ามิกลไกในการประเมินผลการดำเนินงานของสำนักงานฯ	เห็นว่า เมื่อพระราชบัญญัติองค์การมหาชน พ.ศ. ๒๕๕๒ ได้รับยกเว้นการประเมินผลสัมฤทธิ์ตามมาตรา ๒๙ (๓) กฎหมายลำดับรองซึ่งออกตามความในพระราชบัญญัติดังกล่าวจึงได้รับยกเว้นการประเมินผลสัมฤทธิ์ด้วย	สำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจจากฐานชีวภาพ

ลำดับ	ประเด็นและความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะ	ผลการพิจารณา	หน่วยงาน/ผู้ให้ความเห็น (ช่องทางแสดงความคิดเห็น)
๒๓	<p>โดยหน่วยงานที่เป็นกลางอยู่แล้วตามมาตรา ๓๙ แห่งพระราชกฤษฎีกา อีกทั้งมีกลไกการประเมินผลตามตัวชี้วัดโดยสำนักงาน ก.พ.ร. อีกทางหนึ่งด้วย</p> <p>พระราชบัญญัติธนาคารอาคารสงเคราะห์ พ.ศ. ๒๕๕๖ เป็นกฎหมายที่เข้าช้อยกเว้นการประเมินผลสัมฤทธิ์ตามมาตรา ๒๙ (๓) เนื่องจากเป็นกฎหมายที่เกี่ยวกับการจัดตั้งองค์กรและการดำเนินธุรกิจของธนาคาร โดยเฉพาะซึ่งไม่มีผลกระทบต่อประชาชน</p>	<p>พระราชบัญญัตินี้เป็นกฎหมายที่สมควรต้องประเมินผลสัมฤทธิ์ เพื่อให้มีการประเมินและปรับปรุงกลไกการดำเนินการที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจของธนาคารอาคารสงเคราะห์ ให้มีความเหมาะสมและเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งมีบทบัญญัติบางมาตราที่กำหนดโทษอาญาและให้อำนาจแก่ธนาคารดำเนินการซึ่งมีผลกระทบต่อสิทธิหรือเสรีภาพของประชาชน จึงสมควรต้องจัดให้มีการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายฉบับนี้</p>	ธนาคารอาคารสงเคราะห์
๒๔	<p>พระราชบัญญัติการประปาส่วนภูมิภาค พ.ศ. ๒๕๒๒ เป็นกฎหมายที่เข้าช้อยกเว้นการประเมินผลสัมฤทธิ์ตามมาตรา ๒๙ (๓) เนื่องจากเป็นกฎหมายจัดตั้งการประปาส่วนภูมิภาคให้มีฐานะเป็นนิติบุคคล มีวัตถุประสงค์ในการประกอบและส่งเสริมธุรกิจการประปา โดยการสำรวจจัดหาแหล่งน้ำดิบ และจัดให้ได้มาซึ่งน้ำดิบเพื่อใช้ในการผลิต จัดส่งและจำหน่ายน้ำประปา รวมทั้งการดำเนินธุรกิจอื่นที่เกี่ยวข้องหรือต่อเนื่องกับธุรกิจการประปา เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่การให้บริการสาธารณูปโภค โดยคำนึงถึงประโยชน์ของรัฐและสุขภาพอนามัยของประชาชนเป็นสำคัญ</p>	<p>พระราชบัญญัตินี้เป็นกฎหมายที่สมควรต้องประเมินผลสัมฤทธิ์ เพื่อให้มีการประเมินและปรับปรุงกลไกการดำเนินการที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจของการประปาส่วนภูมิภาคให้มีความเหมาะสมและเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งมีบทบัญญัติบางมาตราที่ให้อำนาจแก่การประปาส่วนภูมิภาคดำเนินการซึ่งมีผลกระทบต่อสิทธิหรือเสรีภาพของประชาชน จึงสมควรต้องจัดให้มีการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายฉบับนี้</p>	การประปาส่วนภูมิภาค

ลำดับ	ประเด็นและความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะ	ผลการพิจารณา	หน่วยงาน/ผู้ให้ความเห็น (ช่องทางแสดงความคิดเห็น)
๒๕	พระราชบัญญัติการทางพิเศษแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๕๐ เป็นกฎหมายที่เข้าข้อยกเว้นการประเมินผลสัมฤทธิ์ตามมาตรา ๒๙ (๖) เนื่องจากเป็นกฎหมายจัดตั้งการทางพิเศษแห่งประเทศไทย มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ดำเนินกิจการให้บริการ อำนวยความสะดวกในการจราจร และกำหนดมาตรการเพื่อความปลอดภัยเกี่ยวกับการใช้ทางพิเศษ	พระราชบัญญัตินี้เป็นกฎหมายที่สมควรต้องประเมินผลสัมฤทธิ์ เพื่อให้มีการประเมินและปรับปรุงกลไกการดำเนินการที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจของการทางพิเศษแห่งประเทศไทย ให้มีความเหมาะสมและเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งมีบทบัญญัติบางมาตราที่กำหนดโทษอาญา และให้อำนาจแก่การทางพิเศษแห่งประเทศไทยดำเนินการซึ่งมีผลกระทบต่อสิทธิหรือเสรีภาพของประชาชน จึงสมควรต้องจัดให้มีการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายฉบับนี้	การทางพิเศษแห่งประเทศไทย
๒๖	พระราชบัญญัติพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี พ.ศ. ๒๕๓๔ เป็นกฎหมายที่เข้าข้อยกเว้นการประเมินผลสัมฤทธิ์ตามมาตรา ๒๙ (๓)	พระราชบัญญัตินี้เป็นกฎหมายที่ได้รับยกเว้นตามมาตรา ๒๙ (๓) แล้ว จึงไม่จำเป็นต้องกำหนดไว้ในกฎกระทรวงนี้	สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ
๒๗	พระราชบัญญัติคุ้มครองการดำเนินงานขององค์การการค้าโลก พ.ศ. ๒๕๓๗ สมควรได้รับยกเว้นการประเมินผลสัมฤทธิ์ตามมาตรา ๒๙ (๖) เนื่องจากพระราชบัญญัตินี้มีสาระสำคัญคือ การยอมรับสถานะขององค์การการค้าโลก (World Trade Organization : WTO) เป็นนิติบุคคลที่มีภูมิลำเนาในประเทศไทย และให้เอกสิทธิ์และความคุ้มกันแก่เจ้าหน้าที่ของ WTO ในการปฏิบัติหน้าที่ในประเทศไทย ซึ่งเป็นกฎหมายเพื่ออนุวัติการตามความตกลงมาระบายนจัดตั้งองค์การการค้าโลกที่จัดทำขึ้นเมื่อวันที่ ๑๕ เมษายน ๒๕๓๗ และประเทศไทย	เห็นว่าพระราชบัญญัตินี้เป็นกฎหมายเกี่ยวกับการให้เอกสิทธิ์และความคุ้มกันสำหรับองค์การระหว่างประเทศและเจ้าหน้าที่ในการดำเนินงานและปฏิบัติงานในประเทศไทย ซึ่งมีได้ผลเป็นการสร้างภาระหรือก่อให้เกิดผลกระทบแก่ประชาชนโดยตรง จึงเห็นด้วยที่จะยกเว้นให้ไม่ต้องประเมินผลสัมฤทธิ์ และได้กำหนดให้ได้รับยกเว้นตาม (๔) แห่งร่างกฎกระทรวงนี้	กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ

ลำดับ	ประเด็นและความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะ	ผลการพิจารณา	หน่วยงาน/ผู้ให้ความเห็น (ช่องทางแสดงความคิดเห็น)
๒๘	<p>มีพันธกรณีที่จะต้องให้ WTO เจ้าหน้าที่และผู้แทนของสมาชิกของ WTO ได้รับเอกสิทธิ์และความคุ้มกันในการดำเนินงานและปฏิบัติงานในประเทศไทย</p> <p>พระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๖๐ (เฉพาะหมวด ๑ นโยบายในการบริหารจัดการแร่)สมควรได้รับยกเว้นการประเมินผลสัมฤทธิ์ตามมาตรา ๒๙ (๖) เนื่องจากมีเนื้อหาเป็นการกำหนดให้มีการจัดทำหรือปรับปรุงแผนแม่บทการบริหารจัดการแร่ ซึ่งมีระบบการติดตามและตรวจสอบในรอบ ๕ ปีเพื่อปรับปรุงแผนแม่บทในรอบถัดไปให้เหมาะสมกับบริบทที่เปลี่ยนแปลงไปและบรรลุเป้าหมายเกิดดุลยภาพในการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และสุขภาพของประชาชน โดยมีการเปิดเผยข้อมูลต่อสาธารณชนและให้ประชาชนมีส่วนร่วมในทุกขั้นตอน</p>	<p>พระราชบัญญัตินี้เป็นกฎหมายที่สมควรต้องประเมินผลสัมฤทธิ์ เพื่อให้มีการประเมินและปรับปรุงกลไกที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการแร่และการกำกับดูแลการทำเหมืองแร่ให้มีความเหมาะสมและเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ก่อให้เกิดภาระแก่หน่วยงานของรัฐและประชาชนเพียงเท่าที่จำเป็น</p>	กรมทรัพยากรธรณี
๒๙	<p>พระราชบัญญัติกัญชากัญชง พ.ศ. ๒๕๕๗</p> <p>พระราชบัญญัติว่าด้วยวินัยทหาร พ.ศ. ๒๕๗๖</p> <p>พระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร พ.ศ. ๒๕๙๘</p> <p>พระราชบัญญัติการเกณฑ์ช่วยราชการทหาร พ.ศ. ๒๕๓๐</p> <p>พระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๕๘</p> <p>พระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐</p> <p>พระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร พ.ศ. ๒๕๕๑</p> <p>พระราชบัญญัติจัดระเบียบราชการกระทรวงกลาโหม พ.ศ. ๒๕๕๑</p>	<p>พระราชบัญญัติกัญชากัญชง พ.ศ. ๒๕๕๗</p> <p>พระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร พ.ศ. ๒๕๙๘</p> <p>พระราชบัญญัติการเกณฑ์ช่วยราชการทหาร พ.ศ. ๒๕๓๐</p> <p>พระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๕๘</p> <p>พระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐</p> <p>พระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร พ.ศ. ๒๕๕๑</p> <p>และพระราชบัญญัติจัดระเบียบราชการกระทรวงกลาโหม พ.ศ. ๒๕๕๑</p> <p>เป็นกฎหมายที่สมควรต้องประเมินผลสัมฤทธิ์ เพื่อให้มีการประเมินและปรับปรุงกลไกการดำเนินการเพื่อการรักษาความสงบเรียบร้อย</p>	<p>๑. กองบัญชาการกองทัพไทย</p> <p>๒. กระทรวงกลาโหม</p>

ลำดับ	ประเด็นและความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะ	ผลการพิจารณา	หน่วยงาน/ผู้ให้ความเห็น (ช่องทางแสดงความคิดเห็น)
๓๐	<p>สมควรได้รับยกเว้นการประเมินผลสัมฤทธิ์ตาม มาตรา ๒๙ (๖) เนื่องจากมีเนื้อหาหรือรับอำนาจหน้าที่ของ เจ้าหน้าที่ฝ่ายทหารเพื่อการรักษาความสงบเรียบร้อย และการรักษาความมั่นคงภายในประเทศ เพื่อการป้องกันปราบปราม ระวังยับยั้ง การสงคราม การกบฏ และการจลาจล รวมทั้งช่วยเหลือประชาชนจากภัยพิบัติ สถานการณ์ฉุกเฉินและฟื้นฟูสถานที่ภัยพิบัติ ทั้งนี้ เพื่อให้สามารถแก้ไขสถานการณ์ใหญ่โตโดยเร็วละเป็นเอกภาพ</p> <p>คำสั่ง คสช. ที่ ๒๒/๒๕๕๘ เรื่อง มาตรการในการ ป้องกันและแก้ไขปัญหาการแข่งรถยนต์และรถจักรยานยนต์ ในทางและควบคุมสถานบริการหรือสถานประกอบการที่เปิด ให้บริการในลักษณะที่คล้ายกับสถานบริการ และที่แก้ไข เพิ่มเติม และคำสั่ง คสช. ที่ ๓๐/๒๕๕๘ เรื่อง มาตรการ ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทะเลาะวิวาทของนักเรียน และนักศึกษา มีลักษณะเป็นกฎหมายที่ต้องประเมิน ผลสัมฤทธิ์ตามมาตรา ๒๘ หรือสมควรยกเว้นการประเมิน ผลสัมฤทธิ์ตามมาตรา ๒๙ (๖) หรือไม่</p>	<p>และการรักษาความมั่นคงภายในประเทศที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจ ของกระทรวงกลาโหมให้มีความเหมาะสม สอดคล้องกับสภาพการณ์ และเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ก่อให้เกิดภาระแก่หน่วยงานของรัฐ และประชาชนเพียงเท่าที่จำเป็น</p> <p>สำหรับพระราชบัญญัติว่าด้วยวินัยทหาร พ.ศ. ๒๕๗๖ เป็นกฎหมาย เกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลของข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่อื่นของรัฐ ซึ่งมี ผลใช้บังคับแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐโดยมิได้มีผลเป็นการสร้างภาระหรือก่อให้เกิด ผลกระทบแก่ประชาชนโดยตรง จึงเห็นด้วยที่จะยกเว้นให้ไม่ต้องประเมิน ผลสัมฤทธิ์ และได้กำหนดให้ได้รับยกเว้นตาม (๓) ของร่างกฎกระทรวง</p> <p>คำสั่ง คสช. สองฉบับนี้เป็นกฎหมายที่ต้องประเมิน ผลสัมฤทธิ์เพื่อให้มีการประเมินและปรับปรุงแก้ไขที่เกี่ยวข้องกับ การดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหาการแข่งรถยนต์และรถจักรยานยนต์ การควบคุมสถานบริการหรือสถานประกอบการและมาตรการในการป้องกัน และแก้ไขปัญหาการทะเลาะวิวาทของนักเรียนและนักศึกษา ให้มีความเหมาะสมและเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ก่อให้เกิดภาระแก่ หน่วยงานของรัฐและประชาชนเพียงเท่าที่จำเป็น</p>	<p>กรมพินิจและคุ้มครองเด็ก และเยาวชน</p>

มีหน่วยงานที่เห็นว่าไม่มีกฎหมายที่อยู่ในความรับผิดชอบที่สมควรได้รับยกเว้นการประเมินผลสัมฤทธิ์ จำนวน ๙๖ หน่วยงาน คือ

(๑) กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์	(๒๕) กรมที่ดิน
(๒) กระทรวงเกษตรและสหกรณ์	(๒๖) กรมธนารักษ์
(๓) กระทรวงคมนาคม	(๒๗) กรมธุรกิจพลังงาน
(๔) กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม	(๒๘) กรมบังคับคดี
(๕) กระทรวงแรงงาน	(๒๙) กรมบัญชีกลาง
(๖) กระทรวงวัฒนธรรม	(๓๐) กรมประมง
(๗) กระทรวงศึกษาธิการ	(๓๑) กรมปศุสัตว์
(๘) กรมการขนส่งทางราง	(๓๒) กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
(๙) กรมการข้าว	(๓๓) กรมป่าไม้
(๑๐) กรมการจัดหางาน	(๓๔) กรมพระธรรมนูญ
(๑๑) กรมการท่องเที่ยว	(๓๕) กรมพลศึกษา
(๑๒) กรมการพัฒนาชุมชน	(๓๖) กรมพัฒนาที่ดิน
(๑๓) กรมการแพทย์	(๓๗) กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน
(๑๔) กรมกิจการเด็กและเยาวชน	(๓๘) กรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน
(๑๕) กรมกิจการผู้สูงอายุ	(๓๙) กรมราชทัณฑ์
(๑๖) กรมควบคุมมลพิษ	(๔๐) กรมโรงงานอุตสาหกรรม
(๑๗) กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ	(๔๑) กรมโรงงานอุตสาหกรรม
(๑๘) กรมคุมประพฤติ	(๔๒) กรมวิชาการเกษตร
(๑๙) กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง	(๔๓) กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์
(๒๐) กรมทรัพยากรน้ำ	(๔๔) กรมศุลกากร
(๒๑) กรมทรัพยากรน้ำ	(๔๕) กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ
(๒๒) กรมทรัพยากรน้ำบาดาล	(๔๖) กรมส่งเสริมสหกรณ์
(๒๓) กรมทางหลวง	(๔๗) กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม
(๒๔) กรมทางหลวงชนบท	(๔๘) กรมสรรพสามิต

- (๔๙) กรมองค์การระหว่างประเทศ
(๕๐) กรมอนามัย
(๕๑) กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช
(๕๒) การกีฬาแห่งประเทศไทย
(๕๓) การเคหะแห่งชาติ
(๕๔) การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
(๕๕) การท่าเรือแห่งประเทศไทย
(๕๖) การไฟฟ้าฝ่ายผลิต
(๕๗) การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค
(๕๘) การยางแห่งประเทศไทย
(๕๙) การรถไฟฟ้ายานขนส่งมวลชนแห่งประเทศไทย
(๖๐) การรถไฟแห่งประเทศไทย
(๖๑) ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร
(๖๒) บริษัท ท่าอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน)
(๖๓) บริษัท วิทยุการบินแห่งประเทศไทย จำกัด
(๖๔) สถาบันการบินพลเรือน
(๖๕) สถาบันนิติวิทยาศาสตร์
(๖๖) สำนักงาน กสท.
(๖๗) สำนักงาน กสทช.
(๖๘) สำนักงาน ปปง.
(๖๙) สำนักงานกองทุนพัฒนาเมืองในภูมิภาค ธนาคารออมสิน
(๗๐) สำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทย
(๗๑) สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ
(๗๒) สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ
(๗๓) สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง
(๗๔) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาระดับขั้นพื้นฐาน
(๗๕) สำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย
(๗๖) สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค
(๗๗) สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
(๗๘) สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา
(๗๙) สำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร
(๘๐) สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
(๘๑) สำนักงานนโยบายและแผนพลังงาน
(๘๒) สำนักงานปลัดกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม
(๘๓) สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
(๘๔) สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
(๘๕) สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
(๘๖) สำนักงานศาลปกครอง
(๘๗) สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร
(๘๘) สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง
(๘๙) สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
(๙๐) สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล
(๙๑) สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
(๙๒) องค์การคลังสินค้า

(๙๓) องค์การบริหารจัดการก๊าซเรือนกระจก (องค์การมหาชน)

(๙๔) องค์การส่งเสริมการค้าผ่านศึก ในพระบรมราชูปถัมภ์

(๙๕) องค์การสวนพฤกษศาสตร์

(๙๖) องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้

ความเห็นของผู้เกี่ยวข้อง
เกี่ยวกับร่างกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขเกี่ยวกับการไม่เผยแพร่ข้อมูลในระบบกลาง พ.ศ. ....

ลำดับ	ประเด็นและความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะ	ผลการพิจารณา	หน่วยงาน/ผู้ให้ความเห็น (ช่องทางแสดงความคิดเห็น)
๑	ในการจัดทำระบบกลาง ควรมีการสอบถามความคิดเห็นทั้งผู้ปฏิบัติและประชาชนที่อาจใช้งานระบบกลาง เพื่อให้ระบบมีความคุ้มค่าและเกิดประโยชน์อย่างแท้จริง	เห็นด้วย โดยสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาและสำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน) จะได้จัดสัมมนารับฟังความคิดเห็นและจัดอบรมเพื่อให้ความรู้แก่หน่วยงานของรัฐและประชาชนเกี่ยวกับการใช้งานระบบกลางต่อไป	สำนักงานปลัดกระทรวง การพัฒนาสังคมและความมั่นคง ของมนุษย์
๒	<p>(๑) ระบบกลางควรเป็นระบบที่มีความเสถียรและอำนวยความสะดวกในการเข้าใช้ข้อมูลต่อประชาชน ในฐานะผู้รับประโยชน์และหน่วยงานในฐานะผู้นำข้อมูลต่าง ๆ</p> <p>(๒) สำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัลและสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาควรกำหนดให้มีผู้ประสานงานกลางจากหน่วยงานของรัฐต่าง ๆ</p> <p>(๓) มีการฝึกอบรมการเข้าใช้งานระบบกลาง หรือจัดให้มีคู่มือประกอบการใช้งาน</p> <p>(๔) ควรกำชับให้หน่วยงานของรัฐมีหน้าที่ในการปรับปรุงข้อมูลทั้งในระบบกลางหรือช่องทางอื่น ๆ ที่หน่วยงานของรัฐเห็นสมควรให้มีความทันสมัยและถูกต้องตรงกันอย่างสม่ำเสมอด้วย</p>	<p>(๑) มาตรา ๑๑ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ กำหนดให้การจัดทำระบบกลางจะต้องให้ผู้เกี่ยวข้องหรือประชาชนทั่วไปสามารถเข้าถึงข้อมูลและแสดงความคิดเห็นได้อย่างสะดวก</p> <p>(๒) เมื่อระบบกลางแล้วเสร็จ สำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน) จะได้กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการใช้งานระบบกลางสำหรับหน่วยงานของรัฐ ซึ่งรวมถึงการกำหนดตัวผู้รับผิดชอบของแต่ละหน่วยงาน</p> <p>(๓) สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา และสำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน) จะได้จัดฝึกอบรมและจัดให้มีคู่มือประกอบการใช้งานระบบกลางด้วย</p> <p>(๔) มาตรา ๓๖ แห่งพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ กำหนดให้หน่วยงานของรัฐต้องจัดให้มีและเผยแพร่ข้อมูลต่อบทกฎหมายและกฎเกณฑ์ที่อยู่ในความรับผิดชอบที่ครบถ้วนและเป็นปัจจุบัน</p>	สำนักงานกิจการยุติธรรม

ลำดับ	ประเด็นและความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะ	ผลการพิจารณา	หน่วยงาน/ผู้ให้ความเห็น (ช่องทางแสดงความคิดเห็น)
๓	<p>ในระหว่างที่ระบบกลางยังพัฒนาไม่แล้วเสร็จ ควรกำหนดหลักเกณฑ์ในเรื่องการเผยแพร่กฎเกณฑ์ ตามมาตรา ๓๖ ในระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของหน่วยงานของรัฐไปพลางก่อน</p>	<p>สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาและสำนักงานพัฒนารัฐบาล ดิจิทัล (องค์การมหาชน) จะได้กำหนดหลักเกณฑ์การจัดทำและเผยแพร่ ข้อมูลในระบบกลาง ซึ่งออกตามความในมาตรา ๓๖ วรรคหก แห่ง พระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ ซึ่งจะได้กำหนดแนวทางการดำเนินการเกี่ยวกับการ เผยแพร่ข้อมูลในระหว่างที่การจัดทำระบบกลางยังไม่แล้วเสร็จ</p>	กรมท่าอากาศยาน
๔	<p>เห็นด้วยกับการกำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไข เกี่ยวกับการเผยแพร่ข้อมูลในระบบกลางให้ชัดเจน อย่างไรก็ตาม กฎเกณฑ์ที่เป็นระเบียบ ข้อบังคับ ข้อกำหนด หรือประกาศ ร่างกฎกระทรวง หรือข้อมูลของหน่วยงานรัฐบางประเภท อาทิ ร่างกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อ การบังคับใช้หรือการปฏิบัติตามกฎหมาย ของหน่วยงานได้หากเผยแพร่ลงในระบบกลาง ดังนั้น การกำหนดเงื่อนไขและข้อยกเว้นการเผยแพร่ จึงมีความ จำเป็น โดยร่างกฎกระทรวงฉบับนี้ได้นำกฎหมายว่าด้วย ข้อมูลข่าวสารของราชการและกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง มาประกอบการพิจารณาเพื่อให้เป็นไปตามกฎหมายดังกล่าว ซึ่งทำให้เกิดความเหมาะสมต่อการเผยแพร่กฎหมายหรือ ข้อมูลต่าง ๆ ของหน่วยงานรัฐมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ ยังต้อง คำนึงการเข้าถึงกฎหมายของประชาชนเป็นสำคัญอีกด้วย</p>	<p>ความเห็นดังกล่าวเป็นไปตามหลักการของมาตรา ๓๖ วรรคสี่ แห่ง พระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ ซึ่งร่างกฎกระทรวงฉบับนี้จัดทำขึ้นตามหลักการ ดังกล่าวข้างต้น</p>	สำนักข่าวกรองแห่งชาติ

ลำดับ	ประเด็นและความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะ	ผลการพิจารณา	หน่วยงาน/ผู้ให้ความเห็น (ช่องทางแสดงความคิดเห็น)
๕	<p>บางหน่วยงานของรัฐมีกฎเกณฑ์ซึ่งใช้มาเป็นเวลานานและมีจำนวนมาก ซึ่งกฎเกณฑ์ดังกล่าวมีทั้งส่วนที่ถูกยกเลิกและส่วนที่ยังมีผลใช้บังคับในฉบับเดียวกัน หากจะต้องให้หน่วยงานของรัฐคัดกรองและปรับปรุงกฎเกณฑ์ทั้งหมด จะต้องใช้ระยะเวลา จึงควรกำหนดกรอบอายุของกฎเกณฑ์ที่ควรถูกเผยแพร่ในระบบกลางให้ครอบคลุมเฉพาะกฎเกณฑ์ที่มีความทันสมัยและเป็นปัจจุบันให้ชัดเจน</p>	<p>เห็นว่า หน่วยงานของรัฐมีหน้าที่ในการเผยแพร่กฎหมาย และกฎเกณฑ์ทุกฉบับที่ยังมีผลใช้บังคับอยู่ ไม่ว่าจะกฎหมายและกฎเกณฑ์ดังกล่าวจะใช้บังคับมาเป็นเวลานานเพียงใด โดยหากหน่วยงานเห็นว่าการกฎหมายหรือกฎเกณฑ์ฉบับใดมีความล้าสมัยไม่สอดคล้องกับสภาพการณ์ในปัจจุบัน ก็สมควรจะต้องแก้ไขปรับปรุงกฎหมายและกฎเกณฑ์ดังกล่าว</p>	สำนักงานอัยการสูงสุด
๖	<p>แต่ละหน่วยงานมีกฎเกณฑ์ที่อยู่ในความรับผิดชอบ มากน้อยแตกต่างกัน หน่วยงานของรัฐที่มีกฎเกณฑ์ที่อยู่ในความรับผิดชอบเป็นจำนวนมาก ต้องมีระยะเวลาพอสมควร ในการพิจารณาว่ากฎเกณฑ์ใดอยู่ในหลักเกณฑ์ที่จะต้องเผยแพร่ไว้ในระบบกลาง ประกอบกับพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ และร่างกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขเกี่ยวกับการเผยแพร่ข้อมูลในระบบกลาง พ.ศ. .... มิได้มีการกำหนดระยะเวลาที่ชัดเจนว่าควรดำเนินการเมื่อใด จึงควรกำหนดให้ชัดเจนว่าให้หน่วยงานของรัฐดำเนินการเผยแพร่ข้อมูลไว้ในระบบกลางเมื่อมีความพร้อม หรือเมื่อสามารถดำเนินการให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของกฎหมายได้</p>	<p>เห็นว่า กฎเกณฑ์ที่มีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไปกับประชาชนจะต้องประกาศเพื่อให้ประชาชนทราบและปฏิบัติตามได้อย่างถูกต้อง ดังนั้น หน่วยงานจึงมีหน้าที่ต้องเผยแพร่กฎเกณฑ์ทันที ทั้งนี้ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาและสำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน) จะได้กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับระยะเวลาในการจัดทำและเผยแพร่ข้อมูลในระบบกลางสำหรับหน่วยงานของรัฐต่อไป</p>	สำนักงานอัยการสูงสุด

ลำดับ	ประเด็นและความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะ	ผลการพิจารณา	หน่วยงาน/ผู้ให้ความเห็น (ช่องทางแสดงความคิดเห็น)
๗	ควรมีการทำ ความเข้าใจ ในการดำเนินการตามพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ และร่างกฎกระทรวงฯ ในรายละเอียดเพื่อให้เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนด โดยเฉพาะกรณีแนวปฏิบัติบางอย่างที่จำเป็นจะต้องกำหนดชั้นความลับในการดำเนินการของเจ้าหน้าที่	สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาและสำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน) จะได้จัดฝึกอบรมและจัดให้มีคู่มือประกอบการใช้งานระบบกลางต่อไป	๑. กรมเจ้าท่า ๒. สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ
๘	สพม. จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติธนาคารออมสิน พ.ศ. ๒๕๕๙ อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของธนาคารออมสิน สพม. จึงมีสถานะเป็นหน่วยงานของรัฐตามนัยนิยามคำว่า “หน่วยงานของรัฐ” แต่บรรดาระเบียบ ข้อบังคับ ข้อกำหนด หรือประกาศ ของ สพม. มิได้กำหนดให้ต้องประกาศในราชกิจจานุเบกษา อีกทั้ง บรรดาหนังสือเวียน คำสั่ง หรือแนวปฏิบัติ ที่มีผลต่อการบังคับใช้หรือปฏิบัติ ก็เป็นเพียงให้การดำเนินงานให้เป็นไปโดยความถูกต้องตามวัตถุประสงค์ของการจัดตั้ง ประกอบกับ สพม. ตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสนับสนุนด้านสินเชื่อให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการพัฒนาท้องถิ่นเท่านั้น ข้อมูลข่าวสารจึงเป็นเรื่องเฉพาะระหว่าง สพม. กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เข้ารับบริการ จึงไม่น่าอยู่ในข่ายที่จะต้องทำการเผยแพร่ข้อมูลในระบบกลางแต่อย่างใด	เห็นว่า การเผยแพร่กฎหมายและกฎเกณฑ์มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ประชาชนสามารถทราบและปฏิบัติตามกฎหมายและกฎเกณฑ์ได้อย่างถูกต้อง สำหรับกฎเกณฑ์ที่ไม่ได้ใช้บังคับกับประชาชน หน่วยงานย่อมมีอำนาจพิจารณาเรื่องการเผยแพร่ได้ตามความเหมาะสม	สำนักงานกองทุนพัฒนาเมือง ในภูมิภาค (สพม.)

ลำดับ	ประเด็นและความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะ	ผลการพิจารณา	หน่วยงาน/ผู้ให้ความเห็น (ช่องทางแสดงความคิดเห็น)
๙	<p>ชื่อร่างทำให้เข้าใจว่าเป็นการกำหนดหลักเกณฑ์ทั่วไปในการเผยแพร่ข้อมูลในระบบกลางตามมาตรา ๓๖ วรรคหก จึงควรแก้ไขชื่อร่างกฎกระทรวงให้ชัดเจนสอดคล้องกับเนื้อหาที่เป็นการกำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขเกี่ยวกับการเผยแพร่ข้อมูลในระบบกลางกรณีที่อาจก่อให้เกิดอันตรายหรือเสียหายฯ ตามมาตรา ๓๖ วรรคสี่</p>	<p>เห็นว่า ร่างกฎกระทรวงที่ออกตามความในมาตรา ๓๖ วรรคสี่ แห่งพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ จำเป็นต้องกำหนดหลักเกณฑ์ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการเผยแพร่ข้อมูล เช่น การร้องเรียนกรณีที่ประชาชนได้รับความเดือดร้อนเสียหายจากการเผยแพร่ข้อมูล จึงกำหนดชื่อร่างกฎกระทรวงให้ครอบคลุมการดำเนินการในเรื่องต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเผยแพร่ข้อมูลในระบบกลางด้วย</p>	<p>กรมพัฒนาธุรกิจการค้า</p>
๑๐	<p>เห็นด้วย โดยมีข้อสังเกตว่า “หน่วยงานของรัฐ” ในส่วนของเหตุผล และบทบัญญัติ ควรใช้คำว่า “หน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบการประเมินผลสัมฤทธิ์” แทนเพื่อไม่ให้เกิดความสับสนและให้สอดคล้องกับมาตรา ๓๖ แห่งพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒</p>	<p>เห็นว่า แม้จะมีกฎหมายบางกลุ่มที่ได้รับยกเว้นไม่ต้องประเมินผลสัมฤทธิ์ตามมาตรา ๒๙ แห่งพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ อย่างไรก็ตาม กฎหมายดังกล่าวต้องเผยแพร่ในระบบกลางด้วย กรณีนี้หน่วยงานของรัฐที่เผยแพร่กฎหมายดังกล่าวจึงไม่ใช่หน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบการประเมินผลสัมฤทธิ์</p>	<p>กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว</p>
๑๑	<p>ควรกำหนดในร่างให้เป็นดุลพินิจของหน่วยงานของรัฐที่จะพิจารณาไม่เผยแพร่กฎเกณฑ์ที่อาจก่อให้เกิดอันตรายหรือความเสียหายต่อความมั่นคงปลอดภัยหรือประโยชน์ของประเทศหรือเป็นอันตรายต่อชีวิตหรือความปลอดภัยของบุคคล เว้นแต่เป็นกรณีที่ได้รับหนังสือร้องเรียนหรือข้อเสนอแนะจากประชาชน โดยเฉพาะการตอบข้อหารือในทางคดีที่เป็นภารกิจของสำนักงานอัยการสูงสุดในการรักษาผลประโยชน์ของรัฐ และเป็นความลับระหว่าง</p>	<p>เห็นว่า กฎเกณฑ์ตามมาตรา ๓๖ ที่จะต้องเผยแพร่ในระบบกลาง ได้แก่ กฎเกณฑ์ที่มีผลบังคับเป็นการทั่วไปกับประชาชน จึงต้องพิจารณาว่าการตอบข้อหารือแต่ละกรณีเป็นการวางหลักเกณฑ์หรือแนวทางซึ่งจะมีผลเป็นการทั่วไปในการบังคับใช้กฎหมายหรือการปฏิบัติตามกฎหมายของประชาชน หรือเป็นเรื่องเฉพาะบุคคล และเป็นกรณีที่มีกฎหมายกำหนดห้ามมิให้เปิดเผยหรือคุ้มครองให้ไม่ต้องเปิดเผยหรือไม่</p>	<p>สำนักงานอัยการสูงสุด</p>

ลำดับ	ประเด็นและความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะ	ผลการพิจารณา	หน่วยงาน/ผู้ให้ความเห็น (ช่องทางแสดงความคิดเห็น)
๑๒	<p>หน่วยงานตัวความกับพนักงานอัยการในฐานะทนายความเท่านั้น เพราะมีผลต่อการต่อสู้คดี โดยเฉพาะคดีแพ่ง หนังสือตอบข้อหารือจึงไม่อาจนำไปเผยแพร่ได้ซึ่งไม่ทำให้คู่ความอีกฝ่ายเสียเปรียบและไม่ได้กระทบต่อการบังคับใช้กฎหมายหรือการปฏิบัติตามกฎหมายของหน่วยงานของรัฐหรือประชาชน เนื่องจากการดำเนินคดีแพ่งอยู่บนพื้นฐานของความเท่าเทียมกันในทางคดีของคู่ความทั้งสองฝ่าย นอกจากนี้ การเผยแพร่การตอบข้อหารือซึ่งจำนวนมากมีหรืออาจมีประเด็นพิพาทกับเอกชนตามสัญญาหรือการบังคับใช้กฎหมายจะกระทบต่อรูปคดีในกรณีที่มีการฟ้องร้องหรือดำเนินคดีในชั้นอนุญาโตตุลาการหรือชั้นศาลต่อไป จึงเห็นว่าการเผยแพร่ข้อหารือของสำนักงานอัยการสูงสุดนั้น ร่างควรกำหนดให้เป็นดุลพินิจและจำกัดเฉพาะความเห็นสุดท้ายของอัยการสูงสุดเท่านั้น มิฉะนั้น จะมีผลต่อรูปคดีในชั้นอนุญาโตตุลาการและชั้นศาล</p> <p>เห็นด้วยในหลักการ โดยมีข้อสังเกตว่า ร่างข้อ ๑ ควรกำหนดกลไกแจ้งหน่วยงานของรัฐ กรณีที่ประชาชนเห็นว่ากฎหมายใดอาจไม่เข้าช่วยห้ามเผยแพร่และอาจเกิดประโยชน์มากกว่าหากเผยแพร่เพื่อให้ประชาชนเข้าถึงกฎหมายได้อย่างทั่วถึง</p>	<p>เห็นว่า หากเป็นกฎหมายที่ไม่เข้าข่ายยกเว้นให้ไม่ต้องเผยแพร่ หน่วยงานจะต้องเผยแพร่กฎหมายดังกล่าวในระบบกลาง และหากประชาชนมีข้อร้องเรียนใด ๆ ก็สามารถร้องเรียนผ่านระบบกลางได้</p>	<p>กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น</p>

ลำดับ	ประเด็นและความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะ	ผลการพิจารณา	หน่วยงาน/ผู้ให้ความเห็น (ช่องทางแสดงความคิดเห็น)
๑๓	ร่างข้อ ๑ ควรปรับปรุงถ้อยคำเพื่อให้ชัดเจนและง่ายต่อความเข้าใจ โดยอาจใช้วิธีบัญญัติหลักและข้อยกเว้น หรือแยกประเภทของกฎเกณฑ์ที่หน่วยงานของรัฐไม่จำเป็นต้องเผยแพร่ในระบบกลางออกเป็นหัวข้อย่อย	ได้ปรับปรุงถ้อยคำตามข้อสังเกตแล้ว	๑. กรมท่าอากาศยาน ๒. กรมส่งเสริมสหกรณ์ ๓. สำนักงานบริหารหนี้สาธารณะ
๑๔	ร่างข้อ ๑ ข้อเสนอแก้ไขเป็น “หน่วยงานของรัฐจะไม่เผยแพร่กฎเกณฑ์ตามมาตรา ๓๖ ไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วนในระบบกลาง เฉพาะที่เป็นระเบียบ ข้อบังคับ ข้อกำหนด หรือประกาศ ที่มีได้มีกฎหมายกำหนดให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา...”	ได้ปรับปรุงถ้อยคำตามข้อสังเกตแล้ว	สำนักงานปรมาณูเพื่อสันติ
๑๕	มีข้อสังเกตว่า คำว่า “ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง” ในมาตรา ๓๖ วรรคสี่ นั้น กฎหมายประสงค์จะให้ออกกฎกระทรวงกำหนดชนิดประเภทหรือลักษณะของกฎเกณฑ์ที่เข้าข่ายกรณีดังกล่าวว่าสมควรได้รับยกเว้นไม่ต้องเผยแพร่ข้อมูลในระบบกลางเพื่อให้หน่วยงานของรัฐใช้ประกอบการพิจารณาดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมาย ประกอบกับแม้กฎเกณฑ์ตามมาตรา ๓๖ จะมีได้มีกฎหมายแม่บทบังคับให้ต้องประกาศในราชกิจจานุเบกษา แต่หากกฎเกณฑ์ดังกล่าวเกี่ยวข้องกับประชาชนก็ควรเผยแพร่ในระบบกลางได้ ดังนั้น การกำหนดให้กฎเกณฑ์ใดไม่ต้องเผยแพร่ในระบบกลาง ควรพิจารณาจากเนื้อหาและสาระสำคัญของกฎเกณฑ์ดังกล่าวเป็นหลักด้วย	เห็นว่า การกำหนดลักษณะของกฎเกณฑ์ที่ไม่ต้องเผยแพร่ตามมาตรา ๓๖ วรรคสี่ ย่อมเป็นไปตามที่กฎหมายเฉพาะในแต่ละเรื่องกำหนดไว้ หากจะระบุให้ชัดเจนจะต้องระบุให้ครบและครอบคลุมกฎหมายทุกฉบับ เพราะหากระบุไม่ครบจะทำให้ไม่ครอบคลุมกรณีที่ไม่ได้มีการระบุถึง ซึ่งจะทำให้เกิดปัญหาในการบังคับใช้ จึงเห็นควรใช้ถ้อยคำกลาง ๆ ที่ครอบคลุมเรื่องทั้งหมด	กรมการค้าภายใน

ลำดับ	ประเด็นและความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะ	ผลการพิจารณา	หน่วยงาน/ผู้ให้ความเห็น (ช่องทางแสดงความคิดเห็น)
๑๖	<p>“กฎเกณฑ์” ตามมาตรา ๓๖ วรรคสองมีเนื้อหา กว้างขวางและมีเป็นจำนวนมาก ซึ่งจะมีผลต่อการปฏิบัติของ หน่วยงานของรัฐ จึงควรกำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไข ให้ชัดเจนว่า “กฎเกณฑ์” โดยเฉพาะหนังสือเวียน หนังสือ สั่งการ คำสั่ง การตอบข้อหารือ และแนวปฏิบัติที่จะถูก เผยแพร่มีขอบเขตและเป็นเอกสารในระดับใด รวมทั้ง เป็นกฎเกณฑ์ที่ใช้บังคับเกี่ยวกับเรื่องใดบ้าง หมายความว่า รวมถึงสำนวนการสอบสวนความผิดทางวินัยของข้าราชการ ด้วยหรือไม่</p>	<p>เห็นว่า กฎเกณฑ์ตามมาตรา ๓๖ ที่จะต้องเผยแพร่ในระบบกลาง ได้แก่ กฎเกณฑ์ที่มีลักษณะเป็นการวางหลักเกณฑ์หรือแนวทางซึ่งจะมีผล เป็นการทั่วไปในการบังคับใช้กฎหมายหรือการปฏิบัติตามกฎหมายของ ประชาชน แต่ไม่รวมถึงกฎเกณฑ์ที่เป็นเรื่องเฉพาะบุคคล</p>	<p>๑. กระทรวงสาธารณสุข ๒. สำนักงานอัยการสูงสุด</p>
๑๗	<p>เห็นควรเสนอให้ระบุประเภทของข้อมูลที่หน่วยงาน ของรัฐไม่ต้องเผยแพร่ไว้ในร่างดังกล่าวให้ชัดเจน ดังนี้</p> <p>(๑) ข้อมูลส่วนบุคคลที่ได้รับการคุ้มครองตามกฎหมาย</p> <p>(๒) ข้อมูลที่เป็นความลับในทางธุรกิจหรือที่ผู้ให้ ข้อมูลแจ้งความประสงค์ให้เป็นความลับ</p> <p>(๓) ข้อมูลที่อาจกระทบต่อความเชื่อมั่น ฐานะ หรือ การดำเนินธุรกิจของบุคคลหรือกิจการใด ๆ ที่อยู่ภายใต้ การกำกับดูแลของหน่วยงานของรัฐ</p> <p>(๔) ข้อมูลที่ถูกจัดชั้นความลับตามระเบียบกฎเกณฑ์ ของหน่วยงานของรัฐ</p>	<p>เห็นว่า การกำหนดลักษณะของกฎเกณฑ์ที่ไม่ต้องเผยแพร่ ตามมาตรา ๓๖ วรรคสี่ ย่อมเป็นไปตามที่กฎหมายเฉพาะในแต่ละเรื่อง กำหนดไว้ หากจะระบุให้ชัดเจนจะต้องระบุให้ครบและครอบคลุมกฎหมาย ทุกฉบับ เพราะหากระบุไม่ครบจะทำให้ไม่ครอบคลุมกรณีที่ไม่ได้มีการระบุ ถึงซึ่งจะทำให้เกิดปัญหาในการบังคับใช้ จึงเห็นควรใช้ถ้อยคำกลาง ๆ ที่ครอบคลุมเรื่องทั้งหมด</p>	<p>ธนาकरแห่งประเทศไทย</p>

ลำดับ	ประเด็นและความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะ	ผลการพิจารณา	หน่วยงาน/ผู้ให้ความเห็น (ช่องทางแสดงความคิดเห็น)
๑๘	<p>การเผยแพร่กฎหมายที่ประชาชนอาจไม่เข้าใจถึงความเป็นมาและเหตุผลในการกำหนดกฎหมายนั้น อาจมีการตีความย้อนแย้งเป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐ เช่น กฎเกณฑ์ที่เกี่ยวกับการดำเนินงานตามกระบวนการยุติธรรมที่อาจก่อให้เกิดปัญหาที่ฝ่ายผู้เสียหายและฝ่ายผู้ต้องหาต่างพยายามใช้และตีความกฎหมายไปในทางที่เป็นประโยชน์แก่ฝ่ายตน ส่งผลกระทบต่อการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานอัยการในการอำนวยความสะดวกให้ให้กับประชาชน รวมทั้งรักษาผลประโยชน์ของประเทศ</p> <p>จึงควรมีการกำหนดข้อยกเว้นการเผยแพร่กฎหมายของหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวกับการดำเนินงานตามกระบวนการยุติธรรมไว้ในร่างให้ชัดเจน เนื่องจากการใช้ดุลพินิจในการดำเนินงานตามกระบวนการยุติธรรมของเจ้าหน้าที่สอบสวน อัยการ ศาล และเจ้าพนักงานบังคับคดี ซึ่งจะได้รับการยกเว้นไม่ต้องจัดทำแนวทางปฏิบัติในการใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ของรัฐ และเผยแพร่ให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไปตามพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๒๔ นั้น เป็นการใช้ดุลพินิจในการดำเนินงานตามกระบวนการยุติธรรมที่กฎหมายคุ้มครอง และไม่เป็นคำสั่งทางปกครองตามรัฐธรรมนูญฯ มาตรา ๒๔๘ วรรคสอง ทั้งตามพระราชบัญญัติองค์กรอัยการและพนักงานอัยการ พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา ๒๑ ที่กำหนดให้อัยการมีอิสระ</p>	<p>เห็นว่า แนวทางปฏิบัติในการใช้ดุลพินิจในการดำเนินงานตามกระบวนการยุติธรรมและการพิจารณาพิพากษาคดีของศาล รวมทั้งการพิจารณาสำคดีของพนักงานอัยการ ได้รับยกเว้นตามมาตรา ๒๔ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ ให้ไม่ต้องเผยแพร่เป็นการทั่วไป อย่างไรก็ตาม กฎเกณฑ์อื่นซึ่งมีลักษณะเป็นการวางหลักเกณฑ์หรือแนวทาง ซึ่งจะมีผลเป็นการทั่วไปในการบังคับใช้กฎหมายหรือการปฏิบัติตามกฎหมายของประชาชน ย่อมจะต้องเผยแพร่ในระบบกลาง</p>	สำนักงานอัยการสูงสุด

ลำดับ	ประเด็นและความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะ	ผลการพิจารณา	หน่วยงาน/ผู้ให้ความเห็น (ช่องทางแสดงความคิดเห็น)
๑๙	<p>ในการพิจารณาสังคมและการปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญและตามกฎหมายโดยสุจริตและเที่ยงธรรม ประกอบกับการดำเนินงานตามกระบวนการยุติธรรมดังกล่าว มีลักษณะของการดำเนินงานทางคดีที่เป็นความลับ และอาจเป็นอันตรายต่อชีวิต หรือความปลอดภัยของบุคคลที่เกี่ยวข้องในกระบวนการดำเนินคดี</p> <p>ร่างข้อ ๑ ในทางกลับกัน กฎหมายที่กำหนดให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา หมายถึง กฎหมายแม่บทที่ให้อำนาจในการออกระเบียบ ข้อบังคับ ข้อกำหนด หรือประกาศนั้น ๆ กำหนดให้ต้องประกาศในราชกิจจานุเบกษา หรือหมายความรวมถึงกรณีที่พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๗ (๕) กำหนดให้ต้องประกาศในราชกิจจานุเบกษาด้วย</p>	<p>เห็นว่า กฎเกณฑ์ที่มีกฎหมายใดกำหนดให้ต้องประกาศในราชกิจจานุเบกษา ย่อมต้องประกาศเผยแพร่เป็นการทั่วไป และต้องเผยแพร่ในระบบกลางด้วย</p>	กรมการค้าต่างประเทศ
๒๐	<p>ร่างข้อ ๑ “หน่วยงานของรัฐจะไม่เผยแพร่...ไม่ว่าบางส่วนหรือทั้งหมดในระบบกลางได้ หากกฎเกณฑ์ดังกล่าว นั้นตามกฎหมายว่าด้วยข้อมูลข่าวสารของราชการหรือกฎหมายอื่นห้ามเปิดเผยหรือคุ้มครองให้ไม่ต้องเปิดเผย” นั้น เห็นว่าในกรณีที่กฎหมายว่าด้วยข้อมูลข่าวสารของราชการหรือกฎหมายอื่นห้ามเปิดเผยหรือคุ้มครองให้ไม่ต้องเปิดเผย หน่วยงานไม่ควรเปิดเผยข้อมูลนั้น</p>	<p>เห็นว่า หากมีกฎหมายกำหนดห้ามเปิดเผยหรือคุ้มครองให้ไม่ต้องเปิดเผย กฎเกณฑ์ดังกล่าวจะได้รับการเว้นไม่ต้องเผยแพร่ในระบบกลาง โดยการจะไม่เผยแพร่ไม่ว่าบางส่วนหรือทั้งหมดจะเป็นไปตามที่กำหนดในกฎหมายนั้น</p>	สำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์การค้า

ลำดับ	ประเด็นและความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะ	ผลการพิจารณา	หน่วยงาน/ผู้ให้ความเห็น (ช่องทางแสดงความคิดเห็น)
๒๑	<p>การที่ร่างกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขเกี่ยวกับการเผยแพร่ข้อมูลในระบบกลาง พ.ศ. ... กำหนดให้หน่วยงานของรัฐจะไม่เผยแพร่กฎเกณฑ์บางส่วนหรือทั้งหมดในระบบกลางได้ เฉพาะแต่ในกรณีที่ถูกหมายว่าด้วยข้อมูลข่าวสารของราชการหรือกฎหมายอื่นห้ามเปิดเผยหรือคุ้มครองให้ไม่ต้องเปิดเผยนั้น เห็นว่าทำให้มีข้อมูลของกฎเกณฑ์ที่จะต้องถูกเผยแพร่ในระบบกลางเป็นจำนวนมาก ทั้งที่มีผลกระทบโดยตรงและผลกระทบโดยอ้อมต่อสิทธิของประชาชน ซึ่งไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของกฎหมาย และอาจเกิดผลกระทบในทางปฏิบัติ ดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. เป็นภาระแก่หน่วยงานของรัฐที่จะต้องดำเนินการเผยแพร่ข้อมูลในระบบกลางเป็นจำนวนมากเกินความจำเป็น ๒. เป็นภาระแก่ประชาชนที่ไม่สามารถค้นหาข้อมูลซึ่งมีในระบบกลางเป็นจำนวนมากได้โดยสะดวก รวดเร็ว และเข้าใจในเนื้อหาของกฎเกณฑ์ซึ่งเป็นแนวปฏิบัติ ๓. เป็นภาระแก่หน่วยงานซึ่งดำเนินการรวบรวมข้อมูลในระบบกลางที่จะต้องใช้งบประมาณเป็นจำนวนมากในการพัฒนาระบบเพื่อให้สามารถจัดเก็บข้อมูลเหล่านั้นได้ทั้งหมด 	<p>เห็นว่า หากเป็นกฎเกณฑ์ที่มีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไป และไม่เข้าข้อยกเว้นให้ไม่ต้องเปิดเผย หน่วยงานย่อมมีหน้าที่ต้องเผยแพร่กฎเกณฑ์ดังกล่าวเพื่อให้ประชาชนเข้าใจและปฏิบัติตามได้อย่างถูกต้อง ทั้งนี้ ระบบกลางจะเป็นเครื่องมือที่ช่วยอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนในการเข้าถึงข้อมูลกฎเกณฑ์ดังกล่าว</p>	สำนักงานอัยการสูงสุด

ลำดับ	ประเด็นและความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะ	ผลการพิจารณา	หน่วยงาน/ผู้ให้ความเห็น (ช่องทางแสดงความคิดเห็น)
๒๒	<p>ร่างข้อ ๑ ตอนท้าย ที่กำหนดว่ากรณีกฎหมายใดที่มีกฎหมายข้อมูลข่าวสารของราชการหรือกฎหมายเฉพาะที่บัญญัติห้ามเปิดเผยหรือคุ้มครองมิให้เปิดเผยให้ผู้เกี่ยวข้องหรือประชาชนทราบ หน่วยงานของรัฐต้องถือปฏิบัติตามกฎหมายดังกล่าวอยู่แล้ว จึงไม่จำเป็นต้องกำหนดในร่างกฎกระทรวงนี้อีก</p>	<p>เห็นว่า กฎหมายข้อมูลข่าวสารของราชการและกฎหมายเฉพาะอื่นกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการเปิดเผยหรือไม่เปิดเผยข้อมูลตามกรณีที่มีกฎหมายดังกล่าวกำหนดไว้ แต่ไม่รวมถึงกรณีการเผยแพร่หรือไม่เปิดเผยข้อมูลในระบบกลางแต่อย่างใด กฎกระทรวงซึ่งออกตามความในมาตรา ๓๖ วรยศี แห่งพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ จะทำให้เกิดความชัดเจนแก่หน่วยงานในส่วนที่เกี่ยวกับการเผยแพร่หรือไม่เปิดเผยข้อมูลในระบบกลาง</p>	กรมการค้าภายใน
๒๓	<p>ร่างข้อ ๑ ยังขาดความชัดเจนว่า กรณีหน่วยงานของรัฐจะไม่เผยแพร่กฎหมายที่มีได้มีกฎหมายกำหนดให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษานั้น กฎเกณฑ์ดังกล่าวจะต้องเป็นกฎหมายที่ได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายว่าด้วยข้อมูลข่าวสารของราชการหรือกฎหมายอื่นมิให้ต้องเปิดเผยด้วยหรือไม่</p>	<p>เห็นว่า กฎเกณฑ์ที่ไม่ได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาที่จะได้รับยกเว้นไม่ต้องเผยแพร่ ได้แก่ กฎเกณฑ์ซึ่งไม่มีลักษณะเป็นการวางหลักเกณฑ์หรือแนวทางซึ่งจะมีผลเป็นการทั่วไปในการบังคับใช้กฎหมาย หรือการปฏิบัติตามกฎหมายของประชาชน และกฎหมายดังกล่าวมีกฎหมายกำหนดห้ามไม่ให้เปิดเผยหรือได้รับความคุ้มครองให้ไม่ต้องเปิดเผย</p>	๑. กรมพัฒนาธุรกิจการค้า ๒. ธนาคารแห่งประเทศไทย
๒๔	<p>ร่างข้อ ๒ ดีความได้ว่าหากกฎหมายที่เผยแพร่ไม่ได้ใช้ “กฎหมายตามข้อ ๑” (กฎหมายซึ่งจะไม่เผยแพร่ก็ได้) แม้ว่ากฎหมายนั้นจะก่อให้เกิดอันตรายต่อชีวิตหรือความปลอดภัยของบุคคลนั้นก็ไม่สามารถแจ้งให้หน่วยงานที่รับผิดชอบดำเนินการได้ ซึ่งอาจไม่เป็นไปตามหลักการและเหตุผลของพระราชบัญญัติดังกล่าว จึงควรแก้ไขเป็น “บุคคลใดเห็นว่ากฎหมายที่เผยแพร่ไว้ในระบบกลาง</p>	<p>เห็นว่า หากประชาชนมีข้อร้องเรียนใด ๆ เกี่ยวกับการดำเนินการตามพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ ก็สามารถร้องเรียนผ่านระบบกลางได้</p>	สำนักงาน ป.ป.ท.

ลำดับ	ประเด็นและความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะ	ผลการพิจารณา	หน่วยงาน/ผู้ให้ความเห็น (ช่องทางแสดงความคิดเห็น)
๒๕	<p>อาจก่อให้เกิดอันตรายต่อชีวิต...” จะทำให้ครอบคลุมกฎเกณฑ์ทั้งหมดตามนิยามที่กำหนดในพระราชบัญญัติดังกล่าว</p> <p>ร่างข้อ ๒ มีข้อเสนอปรับถ้อยคำให้สอดคล้องกับบทอาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๓๖ วรรคสี่ แห่งพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ ดังนี้</p> <p>“บุคคลใดเห็นว่ากฎเกณฑ์ตามข้อ ๑ ที่เผยแพร่ไว้ในระบบกลางอาจก่อให้เกิดอันตรายหรือความเสียหายต่อความมั่นคงปลอดภัยหรือประโยชน์ของประเทศ หรือเป็นอันตรายต่อชีวิตหรือความปลอดภัยของตนเองหรือผู้อื่นซึ่งอยู่ในความดูแลของตน มีสิทธิแจ้งให้หน่วยงานของรัฐที่เผยแพร่กฎเกณฑ์นั้นปฏิบัติให้ถูกต้องตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น”</p>	<p>เห็นว่า การร้องเรียนกรณีนี้หมายถึงเฉพาะการร้องเรียนต่ออันตรายที่จะเกิดแก่ตนเอง แต่ไม่รวมถึงอันตรายหรือความเสียหายต่อประเทศ</p>	<p>๑. การประสานภูมิภาค</p> <p>๒. กระทรวงมหาดไทย</p> <p>๓. สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ</p>
๒๖	<p>ร่างข้อ ๒ ถ้อยคำว่า “ผู้อื่นซึ่งอยู่ในความดูแลของตน” มีความหมายและขอบเขตเพียงใด จะต้องเป็นผู้ที่อยู่ในความดูแลของบุคคลนั้นตามกฎหมายเท่านั้น หรือหมายความรวมถึงผู้ที่อยู่ในความดูแลของบุคคลดังกล่าวโดยพฤตินัยด้วย</p>	<p>เห็นว่า หน่วยงานมีดุลพินิจในการพิจารณาเรื่องดังกล่าวได้ตามความเหมาะสมจากข้อเท็จจริงแต่ละกรณี</p>	<p>สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน</p>

ลำดับ	ประเด็นและความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะ	ผลการพิจารณา	หน่วยงาน/ผู้ให้ความเห็น (ช่องทางแสดงความคิดเห็น)
๒๗	<p>เห็นด้วย โดยมีข้อสังเกต คือ ร่างข้อ ๒ หากหน่วยงานของรัฐที่เผยแพร่กฎเกณฑ์นั้นมิได้ดำเนินการหรือดำเนินการล่าช้า และยังคงเผยแพร่ข้อมูลดังกล่าวอยู่ ควรมีการกำหนดหลักเกณฑ์เพิ่มเติมให้บุคคลดังกล่าวสามารถดำเนินการอื่น ๆ ต่อไปได้ เช่น ทำหนังสือแจ้งผู้ดูแลระบบกลาง หรือมีระบบรับเรื่องร้องเรียน หรือมีกระบวนการปกปิดข้อมูลดังกล่าว เป็นต้น</p>	<p>เห็นว่า หากประชาชนมีข้อร้องเรียนใด ๆ เกี่ยวกับการดำเนินการตามพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ ก็สามารถร้องเรียนผ่านระบบกลางได้</p>	<p>กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่</p>
๒๘	<p>ร่างข้อ ๒ ควรกำหนดให้ชัดเจน</p> <p>“ปฏิบัติให้ถูกต้อง” หน่วยงานที่ได้รับแจ้งจะต้องดำเนินการอย่างไร การพิจารณาความถูกต้องเป็นอำนาจของหน่วยงานใด และอาจทำให้แก้ไขเยียวยาปัญหาที่เกิดขึ้นได้ล่าช้าและส่งผลให้ผู้ได้รับผลกระทบหรือผู้เกี่ยวข้องไม่ได้รับความเป็นธรรม</p> <p>“ตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น” เป็นการกำหนดหลักกฎหมายที่กว้างมาก หากหน่วยงานของรัฐอาจไม่ทราบถึงกฎหมายอื่นที่ตนไม่มีภารกิจเกี่ยวข้องโดยตรงหรือไม่เคยปฏิบัติราชการตามกฎหมายนั้นและไม่สามารถดำเนินการแก้ไขได้ทันท่วงทีควรเขียนให้ชัดเจนว่าหมายถึงกฎหมายใดบ้าง</p>	<p>เห็นว่า การแก้ไขเยียวยาย่อมเป็นไปตามที่กฎหมายแต่ละฉบับกำหนดไว้ หน่วยงานย่อมต้องศึกษาและพิจารณาดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจของตนตามที่กฎหมายกำหนดไว้</p>	<p>๑. กรมการค้าภายใน ๒. กรมส่งเสริมสหกรณ์ ๓. สำนักงาน ป.ป.ท. ๔. สำนักงาน ป.ป.ส. ๕. สำนักงานปรมาณูเพื่อสันติ</p>

หน่วยงานที่เห็นด้วยโดยไม่มีประเด็น / ข้อสังเกต / ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม รวมจำนวน ๑๐๒ หน่วยงาน ได้แก่

๑. กรมการขนส่งทางบก	๒๕. กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
๒. กรมการขนส่งทางราง	๒๖. กรมป่าไม้
๓. กรมการข้าว	๒๗. กรมพระธรรมนูญ
๔. กรมการจัดหางาน	๒๘. กรมพลศึกษา
๕. กรมการท่องเที่ยว	๒๙. กรมพัฒนาที่ดิน
๖. กรมการพัฒนาชุมชน	๓๐. กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน
๗. กรมการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข	๓๑. กรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน
๘. กรมกิจการเด็กและเยาวชน กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์	๓๒. กรมราชทัณฑ์
๙. กรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	๓๓. กรมโรงงานอุตสาหกรรม
๑๐. กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ	๓๔. กรมวิชาการเกษตร
๑๑. กรมคุ้มครองประเพณี	๓๕. กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข
๑๒. กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ	๓๖. กรมวิทยาศาสตร์บริการ กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม
๑๓. กรมตรวจบัญชีสหกรณ์	๓๗. กรมศุลกากร
๑๔. กรมทรัพย์สินทางปัญญา	๓๘. กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ
๑๕. กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง	๓๙. กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม
๑๖. กรมทรัพยากรธรณี	๔๐. กรมสรรพสามิต
๑๗. กรมทรัพยากรน้ำ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	๔๑. กรมสอบสวนคดีพิเศษ
๑๘. กรมทรัพยากรน้ำบาดาล กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	๔๒. กรมอนามัย
๑๙. กรมทางหลวงชนบท	๔๓. กรมอุตุนิยมวิทยา
๒๐. กรมธนารักษ์	๔๔. กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช
๒๑. กรมธุรกิจพลังงาน	๔๕. กระทรวงการคลัง
๒๒. กรมบังคับคดี กระทรวงยุติธรรม	๔๖. กระทรวงการต่างประเทศ
๒๓. กรมประมง	๔๗. กระทรวงคมนาคม
๒๔. กรมปศุสัตว์	๔๘. กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม

๕๙. กระทรวงวัฒนธรรม
๕๐. กองบัญชาการกองทัพไทย กระทรวงกลาโหม
๕๑. กองพัฒนาสังคมและสวัสดิการ
๕๒. การกีฬาแห่งประเทศไทย กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา
๕๓. การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
๕๔. การทางพิเศษแห่งประเทศไทย
๕๕. การท่าเรือแห่งประเทศไทย
๕๖. การประปานครหลวง
๕๗. การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย
๕๘. การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค
๕๙. การรถไฟฟ้าขนส่งมวลชนแห่งประเทศไทย
๖๐. ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย
๖๑. ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร
๖๒. ธนาคารอาคารสงเคราะห์
๖๓. บริษัท ท่าอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน)
๖๔. บริษัท วิทยุการบินแห่งประเทศไทย จำกัด กระทรวงคมนาคม
๖๕. สถาบันการบินพลเรือน
๖๖. สถาบันนิติวิทยาศาสตร์
๖๗. สำนักงานประมง
๖๘. สำนักงาน ก.พ.
๖๙. สำนักงาน ก.พ.ร.
๗๐. สำนักงาน ป.ป.ช.
๗๑. สำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทย
๗๒. สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ
๗๓. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
๗๔. สำนักงานคณะกรรมการกำกับกิจการพลังงาน
๗๕. สำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย (คปภ.)
๗๖. สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์
๗๗. สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค
๗๘. สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
๗๙. สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา กระทรวงสาธารณสุข
๘๐. สำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน
๘๑. สำนักงานตำรวจแห่งชาติ
๘๒. สำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร
๘๓. สำนักงานนโยบายและแผนพลังงาน (สนพ.)
๘๔. สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์
๘๕. สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี
๘๖. สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน
๘๗. สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ
๘๘. สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
๘๙. สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
๙๐. สำนักงานศาลปกครอง
๙๑. สำนักงานศาลยุติธรรม
๙๒. สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง
๙๓. สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม
๙๔. สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
๙๕. สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล
๙๖. สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
๙๗. สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี
๙๘. องค์การบริหารจัดการก๊าซเรือนกระจก (องค์การมหาชน)
๙๙. องค์การส่งเสริมการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์
๑๐๐. องค์การสวนพฤกษศาสตร์

๑๐๑. องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๑๐๒. กระทรวงแรงงาน

ความเห็นของผู้เกี่ยวข้อง

เกี่ยวกับร่างคำแนะนำของคณะกรรมการพัฒนากฎหมาย เรื่อง การรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องประกอบการจัดทำร่างกฎหมาย

ลำดับ	ประเด็นและความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะ	ผลการพิจารณา	หน่วยงาน/ผู้ให้ความเห็น (ช่องทางแสดงความคิดเห็น)
๑	เห็นควรเพิ่มรายละเอียดเกี่ยวกับหลักเกณฑ์และวิธีการรับฟังความคิดเห็น ในแนวทางฯ ให้ชัดเจนขึ้น เช่น การกำหนดกลุ่มบุคคลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ครอบคลุม การกำหนดวิธีการรับฟังความคิดเห็นที่เหมาะสมกับกลุ่มผู้เกี่ยวข้อง และการกำหนดขอบเขตของหัวข้อ รวมทั้งควรมีตัวอย่าง หรือแบบรายงานสรุปผลการรับฟังความคิดเห็น	<p>ร่างแนวทางนี้เป็นการกำหนดวัตถุประสงค์และประโยชน์ของการรับฟังความคิดเห็น สำหรับรายละเอียดของการรับฟังความคิดเห็น เช่น ตัวอย่างของกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้อง ตัวอย่างของวิธีการรับฟังความคิดเห็นที่เหมาะสมกับแต่ละกรณี ฯลฯ จะนำไปกำหนดไว้ในคู่มือการรับฟังความคิดเห็น ซึ่งจะได้เผยแพร่ต่อไป เพื่อให้เกิดความยืดหยุ่นในการปฏิบัติงาน</p> <p>การกำหนดรายละเอียดของการรับฟังความคิดเห็นที่เหมาะสมสำหรับทุกกรณีอาจทำให้แนวทางตายตัวและเกิดปัญหาในการนำไปปรับใช้ในทางปฏิบัติ</p>	<p>๑. สำนักงานบริหารหนี้สาธารณะ</p> <p>๒. สถาบันบริหารกองทุนพลังงาน (องค์การมหาชน)</p> <p>๓. สำนักงานศาลยุติธรรม</p>
๒	<p>มีข้อกังวลเกี่ยวกับการกำหนดระยะเวลาการรับฟังความคิดเห็นผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ที่มีการวางหลักการว่าควรมีระยะเวลาไม่น้อยกว่า ๑๕ วัน ว่ามีความเหมาะสมหรือไม่ เนื่องจากควรมีระยะเวลาที่เพียงพอในการดำเนินการต่าง ๆ เพื่อรับฟังความคิดเห็นประชาชนสัมพันธ์ให้ประชาชนรับทราบอย่างทั่วถึง เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เพียงพอ</p> <p>เห็นว่า ไม่ควรกำหนด “เหตุผลความจำเป็นอื่น” ในการรับฟังความคิดเห็นผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ที่มีระยะเวลาน้อยกว่า ๑๕ วัน เนื่องจากระยะเวลา ๑๕ วันก็น้อยมากอยู่แล้ว หรือหากต้องกำหนดข้อยกเว้นไว้ ก็ควร</p>	<p>ระยะเวลา ๑๕ วัน เป็นระยะเวลาขั้นต่ำ ซึ่งหน่วยงานควรพิจารณา กำหนดระยะเวลาในการรับฟังที่เหมาะสมและเพียงพอ โดยคำนึงถึงความสำคัญและผลกระทบของเรื่องที่น่าไปรับฟัง</p> <p>การกำหนดข้อยกเว้นไว้ชัดเจนว่ากรณีใดบ้างจะเข้าลักษณะ “เหตุผลความจำเป็นอื่น” อาจไม่สามารถระบุได้ครบถ้วน ทำให้แนวทางตายตัวจนเกินไป การพิจารณาเหตุผลความจำเป็นอื่นจึงควรพิจารณาข้อเท็จจริงเป็นรายกรณีไป ทั้งนี้ การกำหนดข้อยกเว้นไว้จะทำให้เกิดความยืดหยุ่นในการนำแนวทางฯ ไปใช้ในทางปฏิบัติ</p>	<p>๑. กรมท่าอากาศยาน</p> <p>๒. กระทรวงแรงงาน</p> <p>๓. สำนักงานปลัดกระทรวง สาธารณสุข</p>

ลำดับ	ประเด็นและความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะ	ผลการพิจารณา	หน่วยงาน/ผู้ให้ความเห็น (ช่องทางแสดงความคิดเห็น)
๓	<p>กำหนดให้ชัดเจนว่ากรณีใดถือว่ามีเหตุผลความจำเป็นบ้าง เนื่องจากหากไม่กำหนดไว้อาจเกิดปัญหาในการตีความว่า กรณีใดที่ถือว่ามีเหตุผลความจำเป็น และอาจส่งผลให้หน่วยงานราชการอ้างเหตุผลความจำเป็นเพื่อนำมาใช้ลดระยะเวลาในการรับฟังความคิดเห็น</p> <p>ควรมีระบบตรวจสอบจำนวนคำในร่างกฎหมายเพื่อ คำนวณว่าร่างกฎหมายฉบับนั้นๆ มีจำนวนคำกี่คำ และให้เพิ่มจำนวนวันที่จะรับฟังความคิดเห็นตามจำนวนคำที่ เพิ่มขึ้น เช่น ร่างกฎหมายที่มีคำ ๓,๐๐๐ คำ เผยแพร่ ไม่น้อยกว่า ๑๕ วัน ร่างกฎหมายที่มีคำ ๖,๐๐๐ คำ เผยแพร่ ไม่น้อยกว่า ๓๐ วัน เป็นต้น</p>	<p>การพิจารณากำหนดระยะเวลาในการรับฟังที่เหมาะสมและเพียงพอ มิได้พิจารณาจากจำนวนคำในร่างกฎหมาย แต่พิจารณาจากความสำคัญของปัญหาและผลกระทบของเรื่องที่น่าไปรับฟัง</p>	<p>กระทรวงแรงงาน</p>
๔	<p>ควรกำหนดว่ากรณีใดบ้างที่ถือว่ามี การรับฟังความคิดเห็นอย่างครบถ้วนแล้ว จำนวนผู้แสดงความคิดเห็น หรือจำนวนผู้แสดงความคิดเห็นในแต่ละภูมิภาคควรเป็นเท่าใดจึงจะเพียงพอ รวมทั้งกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับวิธีการรับฟังความคิดเห็นให้ชัดเจน เช่น การรับฟังความคิดเห็นจะต้องกระทำผ่านระบบกลางควบคู่กับการรับฟังผ่านวิธีการอื่นด้วยเสมอหรือไม่ ในบางกรณีสามารถรับฟังผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพียงอย่างเดียวโดยไม่มีการจัดสัมมนาได้หรือไม่ เป็นต้น</p>	<p>การพิจารณาว่าการรับฟังความคิดเห็นนั้นครบถ้วนหรือไม่ จะต้องกระทำเป็นรายการนี้ไป จึงไม่สามารถกำหนดแนวทางหรือจำนวนผู้แสดงความคิดเห็นไว้ตายตัวได้ อีกทั้งการรับฟังความคิดเห็นนั้น หน่วยงานควรดำเนินการเพื่อให้ได้รับข้อมูลมากที่สุดเท่าที่จะทำได้</p> <p>สำหรับรูปแบบการรับฟังนั้น เจตนาของการรับฟังความคิดเห็นผ่านระบบกลางคือการใช้เป็นวิธีการพื้นฐาน ดังนั้น พระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ จึงกำหนดรูปแบบการรับฟังว่าอย่างน้อยต้องรับฟังผ่านระบบกลาง ส่วนการรับฟังด้วยวิธีการอื่นจะต้องพิจารณารูปแบบของวิธีการที่เหมาะสมกับผู้เกี่ยวข้องผลกระทบ และความซับซ้อนของเรื่องที่น่าไปรับฟังด้วย</p>	<p>๑. กระทรวงพาณิชย์ ๒. กรมพัฒนาพลังงานทดแทน และอนุรักษ์พลังงาน ๓. กระทรวงแรงงาน</p>

ลำดับ	ประเด็นและความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะ	ผลการพิจารณา	หน่วยงาน/ผู้ให้ความเห็น (ช่องทางแสดงความคิดเห็น)
๕	<p>(๑) ข้อกังวลเกี่ยวกับการรับฟังความคิดเห็นผ่านเว็บไซต์ www.lawamendment.go.th</p> <p>(๑.๑) การใช้เว็บไซต์ดังกล่าวในการเก็บข้อมูล</p> <p>(๑.๒) ประชาชนเข้าถึงเว็บไซต์ได้ยาก</p> <p>(๑.๓) ระบบไม่สามารถยืนยันตัวบุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่แสดงความคิดเห็นได้</p> <p>(๒) ข้อกังวลเกี่ยวกับการรับฟังความคิดเห็นผ่านระบบกลาง</p> <p>(๒.๑) เจ้าหน้าที่ของรัฐหรือประชาชนอาจไม่ทราบวิธีการใช้งานระบบกลางว่ามีขั้นตอนอย่างไร จึงอาจทำให้การรับฟังความคิดเห็นผ่านระบบกลางไม่บรรลุวัตถุประสงค์</p> <p>(๒.๒) การดำเนินการผ่านระบบกลางจะสามารถรองรับการใช้งาน การประมวลผล รวมถึงสามารถตอบสนองความต้องการของผู้ใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพหรือไม่</p> <p>(๒.๓) กรณีที่หน่วยงานของรัฐไม่มีการปรับปรุงสถานะข้อมูลในระบบกลางให้เป็นปัจจุบันอาจส่งผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์อย่างแท้จริง</p> <p>(๒.๔) การกรอกข้อมูลในการรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องอาจมีความยุ่งยากและเข้าถึงยาก</p> <p>ดังนั้น จึงควรจัดทำคู่มือการใช้งานระบบกลางหรือระบบรับฟังความคิดเห็นให้กับเจ้าหน้าที่ของรัฐและประชาชนได้รับทราบด้วย เพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าถึงระบบกลางได้ง่ายและสะดวก</p>	<p>เว็บไซต์ www.lawamendment.go.th ไม่ได้อยู่ในความดูแลของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา แต่อย่างไรก็ดี สำนักงานฯ รับทราบสภาพปัญหา เพื่อนำมาใช้ในการพัฒนาระบบกลางต่อไป</p> <p>ในการใช้งานระบบกลางจะมีการประชาสัมพันธ์ให้ทราบเป็นการทั่วไป โดยระบบกลางมีเป้าหมายที่จะรองรับการใช้งานให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด และสำนักงานฯ เห็นด้วยกับความเห็นของหน่วยงานว่าหากหน่วยงานของรัฐไม่มีการปรับปรุงสถานะข้อมูลในระบบกลางให้เป็นปัจจุบันก็อาจส่งผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์อย่างแท้จริงในการใช้งานระบบกลางจะมีการประชาสัมพันธ์ต่อไป</p> <p>ทั้งนี้ สำนักงานฯ รับทราบสภาพปัญหา เพื่อนำมาใช้ในการพัฒนาระบบกลางต่อไป</p>	<p>๑. สำนักงานปลัดกระทรวง สาธารณสุข</p> <p>๒. สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน</p>

ลำดับ	ประเด็นและความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะ	ผลการพิจารณา	หน่วยงาน/ผู้ให้ความเห็น (ช่องทางแสดงความคิดเห็น)
๖	เห็นควรกำหนดระยะเวลาแล้วเสร็จและสามารถใช้งานได้จริงของระบบกลาง นอกจากนี้ มีข้อกังวลว่า ในกรณีที่ระบบกลางขัดข้อง และจำเป็นจะต้องใช้วิธีการอื่น ในการรับฟังความคิดเห็นจะส่งผลกระทบต่อความชอบด้วยกฎหมายของกระบวนการในการรับฟังความเห็นหรือไม่ อย่างไร	พระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ กำหนดว่า การดำเนินการในเรื่องใดที่ต้องทำผ่านระบบกลาง ถ้าการจัดทำระบบกลางยังไม่แล้วเสร็จ ให้ถือว่าการดำเนินการผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของหน่วยงานของรัฐเป็นการดำเนินการผ่านระบบกลางตามพระราชบัญญัตินี้แล้ว	สำนักงาน กสทช.
๗	ร่างแนวทางข้อ ๑ ไม่ควรใช้ถ้อยคำ “ไม่ปกปิดข้อมูลต่อประชาชน” เนื่องจาก หากมีบางเรื่องที่มีผู้แสดงความคิดเห็นเห็นด้วยในประเด็นสำคัญ แต่ในการดำเนินการเพื่อให้เป็นไปตามสิ่งที่ผู้แสดงความคิดเห็นเห็นด้วยจะต้องมีการปฏิบัติการหรือดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งที่ต้องกระทบต่อตัวผู้แสดงความคิดเห็นเอง จะถือว่าเป็นการ “ปกปิดข้อมูลต่อประชาชน” หรือไม่ เช่น สำนักงานประกันสังคมจะเพิ่มประโยชน์ทดแทนบางอย่างให้ผู้ประกันตน แต่การจะเพิ่มประโยชน์ทดแทนดังกล่าวจะต้องมีการเก็บเงินสมทบเพิ่มขึ้น เป็นต้น	หน่วยงานผู้จัดการรับฟังความคิดเห็นควรให้ข้อมูลที่ถูกต้องและครบถ้วน เพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องสามารถเข้าใจเรื่องที่น่าไปรับฟังได้อย่างแท้จริง และสามารถแสดงความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ได้ โดยข้อมูลที่ไมปกปิดดังกล่าวหมายถึงข้อมูลที่เป็นสาระของเรื่อง มีใช้ข้อมูลเกี่ยวกับการระบุตัวบุคคล ซึ่งสำนักงานฯ รับทราบข้อคิดเห็นและจะนำไประบุให้เกิดความชัดเจนในคู่มือที่จะได้มีการเผยแพร่ต่อไป	กระทรวงแรงงาน
๘	ร่างแนวทางข้อ ๒ ควรขยายคำว่า ภาษาเข้าใจง่าย ให้มีความชัดเจนมากขึ้น เพื่อไม่ให้เกิดความสับสนและปฏิบัติได้ถูกต้องตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย อาทิ ต้องไม่ใช่ภาษาราชการ หรือภาษากฎหมาย เป็นต้น	สำนักงานฯ รับทราบข้อคิดเห็นดังกล่าว	กระทรวงแรงงาน

ลำดับ	ประเด็นและความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะ	ผลการพิจารณา	หน่วยงาน/ผู้ให้ความเห็น (ช่องทางแสดงความคิดเห็น)
๙	จำนวนอัตราส่วนของผู้ไม่เห็นด้วยกับร่างกฎหมายเมื่อเทียบกับผู้แสดงความเห็นทั้งหมดควรเป็นเท่าใด จึงจะทำให้ร่างกฎหมายนั้นตกไป	การรับฟังความคิดเห็นเป็นไปเพื่อให้หน่วยงานมีข้อมูลรอบด้านเพื่อประกอบการพิจารณา แต่ไม่ใช้การทำประชามติ จำนวนของผู้เห็นด้วยและไม่เห็นด้วยจึงไม่เกี่ยวข้อง	กระทรวงแรงงาน
๑๐	<p>เห็นด้วยกับร่างแนวทางการรับฟังความคิดเห็นดังกล่าวซึ่งจะนำมาใช้กับการจัดทำร่างกฎหมายในระดับพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ พระราชบัญญัติและประมวลกฎหมาย เพื่อให้การดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐเป็นไปตามมาตรฐานเดียวกัน</p> <p>แต่ในส่วนของการจัดทำระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งเกี่ยวกับการกำกับดูแลของ กสทช. ที่มีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไปและเกี่ยวข้องกับการแข่งขัน หรือมีผลกระทบต่อประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ นั้น พระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่ฯ พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา ๒๘ ได้มีการกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และระยะเวลาในการรับฟังความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้เสียและประชาชนทั่วไปเป็นการเฉพาะอยู่แล้ว หากมีการออกกฎกระทรวงตามความในมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ ให้หมายความรวมถึง ระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งตามนัยมาตรา ๒๘ แห่งพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่ฯ พ.ศ. ๒๕๕๓ นั้น สำนักงาน กสทช. จะต้องปฏิบัติตามร่างแนวทางฯ นี้หรือไม่อย่างไร</p>	หากมีกฎหมายเฉพาะที่กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการรับฟังความคิดเห็นไว้ให้หน่วยงานปฏิบัติตามกฎหมายเฉพาะนั้น ทั้งนี้ มาตรฐานตามกฎหมายเฉพาะต้องไม่ต่ำกว่าหลักเกณฑ์กลางที่ได้กำหนดไว้	สำนักงาน กสทช.

ลำดับ	ประเด็นและความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะ	ผลการพิจารณา	หน่วยงาน/ผู้ให้ความเห็น (ช่องทางแสดงความคิดเห็น)
๑๑	<p>เนื่องจากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๑๓๓ (๒) และ (๓) กำหนดให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจำนวนไม่น้อยกว่าสี่สิบคน และมีสิทธิเลือกตั้งจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งหมื่นคนเข้าชื่อเสนอกฎหมายต่อสภาผู้แทนราษฎร</p> <p>ในกรณีการเสนอร่างพระราชบัญญัติโดยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามมาตรา ๑๓๓ (๒) ในส่วนของการรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องประกอบการจัดทำร่างกฎหมายนั้น สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรอยู่ระหว่างการดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้อง</p> <p>ในกรณีการเสนอร่างพระราชบัญญัติโดยผู้มีสิทธิเลือกตั้งจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งหมื่นคน นั้น หากไม่ดำเนินการรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องประกอบการจัดทำร่างกฎหมาย อาจส่งผลให้สิทธิในการเสนอกฎหมายที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติรับรองไว้ไม่ได้รับการรับรองเท่าที่ควร หรืออาจส่งผลให้กระบวนการตรากฎหมายที่เสนอโดยประชาชนไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญ</p>	<p>สำนักงานฯ รับทราบข้อคิดเห็นดังกล่าว และเห็นว่าร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย พ.ศ. .... ได้เสนอปรับปรุงบทบัญญัติให้รองรับการรับฟังความคิดเห็นของร่างกฎหมายที่เสนอโดยประชาชนแล้ว โดยร่างมาตรา ๑๓ กำหนดให้สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรเผยแพร่ร่างพระราชบัญญัติและจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้อง วิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมายฉบับนั้นอย่างรอบด้าน และเป็นระบบ รวมทั้งเปิดเผยผลการรับฟังความคิดเห็นและการวิเคราะห์นั้น ต่อประชาชน และนำมาประกอบร่างพระราชบัญญัติเพื่อประกอบการพิจารณาในกระบวนการตรากฎหมายทุกขั้นตอน</p>	<p>สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร</p>
๑๒	<p>การกำหนดนิยามคำว่า “ผู้เกี่ยวข้อง” ไว้ตามมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ จะทำให้กระบวนการก่อนการตรากฎหมายในขั้นตอนการรับฟังความ</p>	<p>สำนักงานฯ รับทราบข้อคิดเห็นดังกล่าว</p>	<p>สำนักงานศาลปกครอง</p>

ลำดับ	ประเด็นและความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะ	ผลการพิจารณา	หน่วยงาน/ผู้ให้ความเห็น (ช่องทางแสดงความคิดเห็น)
	<p>คิดเห็นเกิดการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน อันจะทำให้ได้ข้อมูลข้อเท็จจริงต่าง ๆ มาประกอบการจัดทำร่างกฎหมายของหน่วยงานของรัฐนั้น ๆ มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยในกรณีที่ต้องรับฟังความคิดเห็นจากกลุ่มบุคคลหรือชุมชนซึ่งอยู่ในพื้นที่ห่างไกลและอาจจะเข้าถึงระบบกลางได้ค่อนข้างยาก การนำวิธีการตามร่างแนวทางข้อ ๕ มาใช้ จึงมีความจำเป็นยิ่ง</p>		

หน่วยงานที่เห็นด้วยโดยไม่มีประเด็น / ข้อสังเกต / ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม รวมจำนวน ๒๓ หน่วยงาน ได้แก่

๑. กระทรวงพาณิชย์
๒. กระทรวงวัฒนธรรม
๓. สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค
๔. สำนักงานสภาพความมั่นคงแห่งชาติ
๕. สำนักงาน ก.พ.ร.
๖. สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ
๗. กรมบัญชีกลาง
๘. สำนักงานปลัดกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม
๙. กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง
๑๐. กรมทรัพยากรน้ำบาดาล
๑๑. สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
๑๒. สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย
๑๓. สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
๑๔. สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง
๑๕. สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน
๑๖. สำนักงาน ป.ป.ช.
๑๗. สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
๑๘. สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
๑๙. สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
๒๐. ธนาคารแห่งประเทศไทย
๒๑. สำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย
๒๒. สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์
๒๓. การทางพิเศษแห่งประเทศไทย

ความเห็นของผู้เกี่ยวข้อง
เกี่ยวกับร่างคำแนะนำของคณะกรรมการพัฒนากฎหมาย เรื่อง การใช้ระบบอนุญาตในกฎหมาย

ลำดับ	ประเด็นและความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะ	ผลการพิจารณา	หน่วยงาน/ผู้ให้ความเห็น (ช่องทางแสดงความคิดเห็น)
๑	ควรมีการกำหนดความหมายของคำต่าง ๆ ที่ใช้ในระบบการควบคุมหรือกำกับดูแลการทำกิจกรรมให้ชัดเจน เช่น คำว่า การอนุญาต การออกใบอนุญาต การอนุมัติ การจดทะเบียน การขึ้นทะเบียน การแจ้ง การให้ประทานบัตร และการให้อาชญาบัตร ว่ามีความหมายอย่างไร มีระดับความเคร่งครัดแตกต่างกันอย่างไร และควรนำระบบดังกล่าวไปใช้เมื่อใด ทั้งนี้ เพื่อเป็นแนวทางให้หน่วยงานของรัฐสามารถนำไปใช้ได้อย่างเหมาะสมตามความจำเป็น	โดยที่มาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญ กำหนดให้รัฐพึงใช้ระบบอนุญาตในกฎหมายเฉพาะกรณีที่เป็น โดยจะใช้ระบบอนุญาตในรูปแบบใดเพื่อควบคุมหรือกำกับดูแลการทำกิจกรรมนั้นต้องพิจารณาตามระดับความสำคัญของกิจกรรม ประโยชน์สาธารณะ และผลกระทบที่จะเกิดขึ้นแก่ประชาชน รวมทั้งความคุ้มค่าของระบบการควบคุมหรือกำกับดูแลที่เลือกใช้ให้มีความเหมาะสม และได้สัดส่วนกับมาตรการที่เลือกใช้ สำหรับรายละเอียดของระบบการควบคุมหรือกำกับดูแลแต่ละประเภทจะนำไปอธิบายรายละเอียดเพิ่มเติมในคู่มืออธิบายเกี่ยวกับการใช้ระบบอนุญาตในกฎหมายต่อไป	๑. กระทรวงแรงงาน ๒. สำนักงาน ก.พ.ร. ๓. กรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน
๒	กรณีการนำระบบอนุญาตมาใช้ในกฎหมาย มาตรการลงโทษสำหรับผู้ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามควรกำหนดเป็นโทษทางแพ่ง ทางอาญา หรือทางปกครอง จึงจะเหมาะสม	การกำหนดบทลงโทษแก่ผู้ฝ่าฝืนจะต้องพิจารณาให้เหมาะสมกับสภาพแห่งความร้ายแรงแห่งการกระทำความผิดในแต่ละกรณี และบทกำหนดโทษนั้นควรต้องมีความรุนแรงเพียงพอที่จะสามารถยับยั้งหรือเยียวยาความเสียหายจากการกระทำความผิดดังกล่าวได้ ซึ่งหากพิจารณาแล้วการฝ่าฝืนระบบการควบคุมหรือกำกับดูแลของการทำกิจกรรม มิได้ส่งผลกระทบต่อหรือก่อให้เกิดผลร้ายแรงต่อประโยชน์สาธารณะหรือประชาชนในวงกว้าง การกำหนดบทลงโทษอาญาอาจไม่เหมาะสม ซึ่งอาจใช้โทษทางแพ่งหรือโทษทางปกครองก็เป็นการเพียงพอ ฉะนั้นจึงไม่สามารถกำหนดไว้โดยชัดแจ้งได้ว่า กรณีมีการฝ่าฝืนระบบควบคุมกำกับดูแลตามที่กฎหมายกำหนดควรใช้บทลงโทษในลักษณะใด เพราะต้องพิจารณาความเหมาะสม	กรมทรัพยากรน้ำบาดาล

ลำดับ	ประเด็นและความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะ	ผลการพิจารณา	หน่วยงาน/ผู้ให้ความเห็น (ช่องทางแสดงความคิดเห็น)
๓	<p>กรมท่าอากาศยานเป็นเพียงหน่วยปฏิบัติงานซึ่งมิใช่หน่วยกำกับดูแล ไม่อำนาจหน้าที่โดยตรงในการเสนอกฎหมายหรือกฎเกณฑ์ในการกำกับดูแล โดยใช้ระบบอนุญาตแต่อย่างใด ปัจจุบันการกำกับดูแลด้านการบินพลเรือนของประเทศอยู่ในความรับผิดชอบของสำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทย กรมท่าอากาศยานในฐานะหน่วยปฏิบัติงานมีการพิจารณาอนุญาตเฉพาะในกรณีที่มีการมอบอำนาจให้ดำเนินการแทนหน่วยกำกับดูแลหรือกรณี que หน่วยกำกับดูแลออกกฎเกณฑ์ให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกรมท่าอากาศยานในการพิจารณาอนุญาตเท่านั้น จึงเห็นว่า ในกรณีที่มีการมอบอำนาจให้หน่วยงานปฏิบัติเป็นผู้ดำเนินการอนุญาตแทน ควรมีหลักเกณฑ์สำหรับการพิจารณาอนุญาตให้ชัดเจน เพราะหากไม่มีเกณฑ์สำหรับการพิจารณาอนุญาตแล้วจะเป็นการสร้างภาระในการใช้ดุลพินิจให้แก่ผู้รับมอบอำนาจนั้น และอาจเกิดกรณีที่มีการใช้ดุลพินิจที่แตกต่างกันได้</p>	<p>ในแต่ละกรณีตามสภาพความร้ายแรงแห่งการกระทำผิดที่เกิดขึ้น อย่างไรก็ตาม หน่วยงานของรัฐสามารถนำหลักเกณฑ์การกำหนดโทษอาญาที่สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาจัดทำขึ้น มาใช้เป็นแนวทางในการพิจารณากำหนดโทษอาญาได้</p> <p>การใช้ดุลพินิจต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในมาตรา ๒๓ แห่งพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ และหน่วยงานของรัฐผู้รักษาการตามกฎหมายต้องจัดทำแนวทางปฏิบัติในการใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ของรัฐตามมาตรา ๒๔ และต้องเผยแพร่ให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไป โดยจะมีให้ใช้บังคับในทางที่เป็นผลร้ายแก่บุคคลจนกว่าจะมีการเผยแพร่ให้ประชาชนทราบ ฉะนั้นในกรณีนี้หากมีการปฏิบัติตามบทบัญญัติของพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายฯ อย่างเคร่งครัด ก็จะไม่มีความเป็นข้อกังวลตามข้อสังเกตของกรมท่าอากาศยาน</p>	กรมท่าอากาศยาน

ลำดับ	ประเด็นและความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะ	ผลการพิจารณา	หน่วยงาน/ผู้ให้ความเห็น (ช่องทางแสดงความคิดเห็น)
๔	<p>ควรเพิ่มเติมเรื่องการกำหนดระยะเวลาและขั้นตอนในการพิจารณาคำขออนุญาต เพื่อให้สอดคล้องกับหลักเกณฑ์การตรวจสอบและพิจารณาจัดทำร่างกฎหมาย ตามมาตรา ๒๑ (๕) แห่งพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมาย และการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ ที่กำหนดให้ “การใช้ระบบอนุญาตต้องมีกำหนดระยะเวลาหรือขั้นตอน ในการพิจารณาคำขออนุญาตที่ชัดเจน โดยคำนึงถึงหลักการและสาระสำคัญของกฎหมายเกี่ยวกับการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาคำขออนุญาตของทางราชการด้วย”</p>	<p>ในคู่มืออธิบายเกี่ยวกับการใช้ระบบอนุญาตในกฎหมายจะมีการกำหนดสาระสำคัญของโครงสร้างกฎหมายที่ใช้ระบบอนุญาต ซึ่งสาระสำคัญดังกล่าวจะรวมถึงเรื่องระยะเวลาและขั้นตอนในการพิจารณาคำขออนุญาต ซึ่งขึ้นอยู่กับ การตรวจสอบเอกสารหรือหลักฐาน สถานประกอบการ หรือระยะเวลาในการพิจารณาของผู้อำนาจอนุญาต</p>	<p>สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ</p>
๕	<p>กรณีที่หน่วยงานของรัฐพิจารณาใช้ระบบอนุญาต ควรมีการกำหนดแนวทางการพิจารณาให้อนุญาต โดยกำหนดให้มีความชัดเจน ไม่ยุ่งยาก ไม่เป็นการเลือกปฏิบัติ และสร้างภาระให้แก่ผู้ขออนุญาตให้น้อยที่สุด กรณีมีค่าใช้จ่ายสำหรับการขออนุญาต ควรกำหนดค่าใช้จ่ายให้พอสมควรแก่เหตุและให้ได้สัดส่วนกับต้นทุนของทางราชการ</p>	<p>ในประเด็นนี้ จะนำไปอธิบายไว้ในคู่มืออธิบายเกี่ยวกับการใช้ระบบอนุญาตในกฎหมาย เพื่อให้หน่วยงานของรัฐปฏิบัติพิจารณาดำเนินการให้เหมาะสมกับการควบคุมหรือกำกับดูแลในแต่ละกรณีต่อไป</p>	<p>สำนักงานศาลปกครอง</p>

ลำดับ	ประเด็นและความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะ	ผลการพิจารณา	หน่วยงาน/ผู้ให้ความเห็น (ช่องทางแสดงความคิดเห็น)
๖	<p>เนื้อหาที่กำหนดในร่างคำแนะนำของคณะกรรมการพัฒนากฎหมาย เรื่อง การใช้ระบบอนุญาตในกฎหมาย เป็นการวางหลักในเชิงกว้างหรือนามธรรม ซึ่งเจตนารมณ์ในการตรากฎหมายส่วนใหญ่ย่อมเป็นไป เพื่อคุ้มครองชีวิต และทรัพย์สินของประชาชน ประโยชน์ส่วนรวมหรือสาธารณะ ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดความชัดเจนส่วนรวมหรือสาธารณะ ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดความชัดเจนกฎหมาย เห็นว่าควรยกตัวอย่างรายชื่อกฎหมายในปัจจุบันที่จำเป็นต้องกำหนดให้มีระบบอนุญาต พร้อมสภาพปัญหาหรือเนื้อหาโดยย่อที่จำเป็นต้องตรากฎหมายฉบับนั้นว่าเป็นไปตามเงื่อนไขที่ร่างแนวทางฯ นี้ได้กำหนดไว้อย่างไร รวมถึงมีกฎหมายฉบับใดบ้างที่ใช้ระบบอนุญาตที่อาจมีเนื้อหาไม่สอดคล้องกับเงื่อนไขที่กำหนดในร่างแนวทางฯ นี้</p>	<p>ในประเด็นนี้ จะนำไปอธิบายในคู่มืออธิบายเกี่ยวกับการใช้ระบบอนุญาตในกฎหมาย เพื่อให้ชัดเจนยิ่งขึ้น</p>	สำนักงานศาลยุติธรรม

หน่วยงานที่เห็นด้วยโดยไม่มีประเด็น / ข้อสังเกต / ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม รวมจำนวน ๒๘ หน่วยงาน ได้แก่

๑. กระทรวงพาณิชย์	๒๔. สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ
๒. กระทรวงวัฒนธรรม	๒๕. สำนักงาน ป.ป.ท
๓. สำนักงานปลัดกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม	๒๖. สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน
๔. สำนักงานปลัดกระทรวงพลังงาน	๒๗. สำนักงาน ป.ป.ช.
๕. สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ	๒๘. สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง
๖. สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข	
๗. สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย	
๘. กรมเชื้อเพลิงธรรมชาติ	
๙. กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง	
๑๐. กรมธุรกิจพลังงาน	
๑๑. กรมบัญชีกลาง	
๑๒. กรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน	
๑๓. สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค	
๑๔. สำนักงานบริหารหนี้สาธารณะ	
๑๕. สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	
๑๖. การทางพิเศษแห่งประเทศไทย	
๑๗. การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย	
๑๘. สถาบันบริหารกองทุนพลังงาน (องค์การมหาชน)	
๑๙. สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร	
๒๐. สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา	
๒๑. สำนักงาน คปภ.	
๒๒. สำนักงาน กสท.	
๒๓. สำนักงาน กสทช.	

ความเห็นของผู้เกี่ยวข้อง

เกี่ยวกับร่างคำแนะนำของคณะกรรมการพัฒนากฎหมาย เรื่อง การใช้ระบบคณะกรรมการในกฎหมาย

ลำดับ	ประเด็นและความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะ	ผลการพิจารณา	หน่วยงาน/ผู้ให้ความเห็น (ช่องทางแสดงความคิดเห็น)
๑	กรณีที่อาจใช้คณะกรรมการหรือคณะบุคคลากรอบคลุมถึง “คณะกรรมการรัฐวิสาหกิจ” ซึ่งมีหน้าที่และอำนาจในการบริหารงานรัฐวิสาหกิจหรือไม่ และหากประสงค์ให้ครอบคลุมถึง ก็ควรระบุ “คณะกรรมการรัฐวิสาหกิจ” ไว้ เช่นเดียวกับการระบุมหาวิทยาลัยไว้	เห็นว่า ร่างคำแนะนำฯ นี้ ได้กำหนดสาระสำคัญเกี่ยวกับ (๑) การใช้ระบบคณะกรรมการในกฎหมายโดยไม่จำเป็นจะก่อให้เกิดผลกระทบอย่างไร (๒) กรณีที่จำเป็นต้องใช้ระบบคณะกรรมการในกฎหมายจะมีหลักเกณฑ์ในการพิจารณาอย่างไร และ (๓) การแต่งตั้งกรรมการต้องไม่เพิ่มพระราชภาระโดยไม่จำเป็น และไม่มีลักษณะการขัดกันแห่งผลประโยชน์ ซึ่งเมื่อพิจารณาเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ในกรณีที่ต้องใช้ระบบคณะกรรมการในกฎหมายตามร่างคำแนะนำฯ นี้ ก็ได้กำหนดข้อห้ามในการแต่งตั้งคณะกรรมการรัฐวิสาหกิจไว้แต่อย่างใด ดังนั้น หากมีเหตุผลและความจำเป็นต้องกำหนดคณะกรรมการรัฐวิสาหกิจในกฎหมายแล้วย่อมสามารถกระทำได้	สำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ
๒	กรณีที่อาจใช้คณะกรรมการหรือคณะบุคคลากรกำหนดให้ครอบคลุมถึงกรณีการจัดซื้อจัดจ้าง การจัดทำโครงการใหญ่ ๆ ที่มีหลายฝ่ายเกี่ยวข้อง ด้านสิ่งแวดล้อม ปัญหาดังกล่าวที่มีความรุนแรง หรือการคุ้มครองผู้บริโภค	ร่างคำแนะนำฯ นี้ เป็นการกำหนดหลักเกณฑ์อย่างกว้าง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้มีการนำระบบคณะกรรมการมาใช้ในกฎหมายเพียงเท่าที่จำเป็น อย่างไรก็ตาม หากมีเหตุผลและความจำเป็นตามข้อสังเกตก็อาจกำหนดให้มีคณะกรรมการในกฎหมายนั้น ๆ ได้	๑. สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ๒. องค์การสะพานปลา ๓. กรมราชทัณฑ์ ๔. กรมการค้าภายใน
๓	ในกรณีที่มิใช่คณะกรรมการอื่นทำหน้าที่คล้ายกันหรือในลักษณะทำนองเดียวกันอยู่ นั้น ควรระบุให้ชัดเจนว่ามีคณะกรรมการอื่นที่สามารถปฏิบัติหน้าที่แทนกันได้จะ	เห็นด้วยกับข้อสังเกต และจะได้นำมาเป็นข้อเสนอแนะในคู่มืออธิบายเกี่ยวกับการนำระบบคณะกรรมการมาใช้ในกฎหมายต่อไป	สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์

ลำดับ	ประเด็นและความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะ	ผลการพิจารณา	หน่วยงาน/ผู้ให้ความเห็น (ช่องทางแสดงความคิดเห็น)
๕	<p>เหมาะสมกว่า เพราะหากเป็นคณะกรรมการอื่นแม้จะทำหน้าที่คล้ายกันหรือในลักษณะทำนองเดียวกัน แต่ไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่แทนกันได้เห็นควรยังมีอยู่ แต่ถ้าคล้ายและปฏิบัติหน้าที่อย่างเดียวกันได้ทุกประการ ก็สามารถยุบเหลือคณะเดียวได้</p> <p>กรณีที่ไม่ต้องใช้คณะกรรมการหรือคณะบุคคลฯ ควรเพิ่มกรณี</p> <p>(๑) มีผู้เชี่ยวชาญที่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อยู่แล้ว</p> <p>(๒) การปฏิบัติงานหรือการวินิจฉัยตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ชัดเจนแล้ว</p> <p>(๓) การกลั่นกรองเรื่องเพื่อเสนอผู้มีอำนาจ เว้นแต่เป็นกรณีที่มีความซับซ้อน</p>	<p>เห็นด้วยกับข้อสังเกต และจะได้นำมาเป็นข้อเสนอแนะในคู่มืออธิบายเกี่ยวกับการนำระบบคณะกรรมการมาใช้ในกฎหมายต่อไป</p>	<p>๑. สำนักงาน ป.ป.ส.</p> <p>๒. สำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ</p> <p>๓. สำนักงานศาลยุติธรรม</p>
๕	<p>ควรระบุให้นายกรัฐมนตรี เป็นประธานกรรมการหรือคณะบุคคลฯ ในกรณีทีนโยบายสำคัญระดับชาติ ส่วนนโยบายระดับกระทรวงกำหนดให้รัฐมนตรีเป็นประธาน</p>	<p>เห็นด้วยกับข้อสังเกต และได้เพิ่มเติมในร่างข้อ ๒ (๑) แล้ว</p>	<p>สำนักงาน ก.พ.ร.</p>
๖	<p>ควรแยกหลักเกณฑ์การแต่งตั้งกรรมการ โดยตำแหน่งหรือกรรมการซึ่งเป็นตัวแทนของผู้มีส่วนได้เสียไว้คนละหัวข้อ เนื่องจากมีที่มาแตกต่างกัน กล่าวคือ กรรมการโดยตำแหน่งมาจากหน่วยงานรัฐ ในขณะที่กรรมการซึ่งเป็นตัวแทนของผู้มีส่วนได้เสียมีที่มาจากภาคเอกชน</p>	<p>ร่างคำแนะนำฯ นี้ เป็นการกำหนดหลักเกณฑ์อย่างกว้าง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้มีการนำระบบคณะกรรมการมาใช้ในกฎหมายเพียงเท่าที่จำเป็น แต่ไม่ได้มีการกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการแต่งตั้งกรรมการ โดยตำแหน่งหรือกรรมการซึ่งเป็นตัวแทนของผู้มีส่วนได้เสียแต่อย่างใด</p>	<p>สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ</p>

ลำดับ	ประเด็นและความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะ	ผลการพิจารณา	หน่วยงาน/ผู้ให้ความเห็น (ช่องทางแสดงความคิดเห็น)
๗	<p>ไม่ควรระบุว่ากรรมการโดยตำแหน่งหรือบุคคล ซึ่งเป็นตัวแทนของผู้มีส่วนได้เสียซึ่งมาจากภาครัฐ สามารถมอบอำนาจในการเข้าร่วมประชุมได้เฉพาะการมอบอำนาจให้แก่เฉพาะผู้ดำรงตำแหน่งระดับรองหัวหน้าหน่วยงานเท่านั้น เพราะระดับรองหัวหน้าหน่วยงานมีภารกิจมากจะทำให้ไม่มีผู้มาประชุม ไม่สามารถปฏิบัติได้จริง ไม่สอดคล้องกับพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการมอบอำนาจ พ.ศ. ๒๕๕๐ และผู้ดำรงตำแหน่งระดับรองหัวหน้าหน่วยงานไม่ได้ดูแลทุกภาคส่วนของหน่วยงาน</p>	<p>อย่างไรก็ดี จะได้นำมาเป็นข้อเสนอแนะในคู่มืออธิบายเกี่ยวกับการนำระบบคณะกรรมการมาใช้ในกฎหมายต่อไป</p> <p>เห็นด้วยกับข้อสังเกตและได้ตัดข้อความในประเด็นนี้ออกแล้ว</p>	<p>๑. สำนักงาน ก.พ.ร. ๒. กรมท่าอากาศยาน ๓. สำนักงาน กสท. ๔. กระทรวงแรงงาน ๕. ธนาคารแห่งประเทศไทย ๖. สำนักงาน ป.ป.ท. ๗. สำนักงานศาลยุติธรรม ๘. กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน ๙. สำนักงานคณะกรรมการ ๑๐. สำนักงบประมาณ ๑๑. สำนักปลัดกระทรวงการคลัง ๑๒. สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี</p>
๘	<p>กรณีกำหนดข้อยกเว้นให้สามารถแต่งตั้งผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ เป็นคณะกรรมการ ว่า “เว้นแต่เป็นกรณีที่เกี่ยวข้องกับด้านงบประมาณโดยตรง เช่น การใช้จ่ายงบประมาณโดยเร่งด่วน” นั้น ไม่ควรกำหนดข้อความว่า “เช่น การใช้จ่ายงบประมาณโดยเร่งด่วน” ไว้</p>	<p>เห็นด้วยกับข้อสังเกตและได้ตัดข้อความในประเด็นนี้ออกแล้ว</p>	<p>สำนักงบประมาณ</p>

ลำดับ	ประเด็นและความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะ	ผลการพิจารณา	หน่วยงาน/ผู้ให้ความเห็น (ช่องทางแสดงความคิดเห็น)
๙	<p>เนื่องจากการกำหนดให้ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ เป็นคณะกรรมการควรเป็นเรื่องเกี่ยวกับด้านงบประมาณ เช่น การกำหนดแนวทางการใช้จ่ายงบประมาณ การวางหลักเกณฑ์หรือให้ความเห็นเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณ แต่ไม่ควรเป็นเรื่องการขอจัดสรรงบประมาณแผ่นดิน เพราะจะทำให้การลงมติเป็นข้อผูกพันกับสำนักงบประมาณ</p> <p>ควรกำหนดยกเว้นให้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง เป็นคณะกรรมการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการรัฐสภาได้ เพื่อมิให้ขัดต่อหลักการของกฎหมายดังกล่าว ที่กำหนดให้ประธานสภา รองประธานสภา เป็นคณะกรรมการรัฐสภา</p>	<p>เนื่องจากร่างคำแนะนำฯ นี้ เป็นการกำหนดหลักเกณฑ์อย่างกว้าง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้มีการนำระบบคณะกรรมการมาใช้ในกฎหมายเพียงเท่าที่จำเป็น ดังนั้น ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองจึงมิได้ถูกต้องห้ามในการเป็นคณะกรรมการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการรัฐสภาแต่อย่างใด</p>	<p>สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร</p>
๑๐	<p>ก่อนที่จะมีการแต่งตั้งตำแหน่งใดเป็นคณะกรรมการ ควรมีการสอบถามความเห็นจากหน่วยงานนั้นก่อน เพื่อให้มีความสอดคล้องกับภารกิจของหน่วยงาน เพราะเมื่อเป็นคณะกรรมการแล้วมติจะผูกพันหน่วยงานด้วย</p>	<p>เห็นด้วยกับข้อสังเกต และจะได้นำมาเป็นข้อเสนอแนะในคู่มืออธิบายเกี่ยวกับการนำระบบคณะกรรมการมาใช้ในกฎหมายต่อไป</p>	<p>สำนักงานปลัดกระทรวงการคลัง</p>

หน่วยงานที่เห็นด้วยโดยไม่มีประเด็น/ข้อสังเกต/ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม รวมจำนวน ๑๘ หน่วยงาน ได้แก่

๑. กระทรวงพลังงาน
๒. กระทรวงพาณิชย์
๓. กระทรวงวัฒนธรรม
๔. สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค
๕. สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ
๖. กรมบัญชีกลาง
๗. สำนักงานบริหารหนี้สาธารณะ
๘. กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง
๙. กรมทรัพยากรน้ำบาดาล
๑๐. สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย
๑๑. สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข
๑๒. สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง
๑๓. สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน
๑๔. สำนักงาน ป.ป.ช.
๑๕. สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
๑๖. ธนาคารแห่งประเทศไทย
๑๗. สำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย
๑๘. การทางพิเศษแห่งประเทศไทย

ความเห็นของผู้เกี่ยวข้อง
เกี่ยวกับคำแนะนำของคณะกรรมการพัฒนากฎหมาย เรื่อง การนำโทษอาญามาใช้ในกฎหมาย

ลำดับ	ประเด็นและความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะ	ผลการพิจารณา	หน่วยงาน/ผู้ให้ความเห็น (ช่องทางแสดงความคิดเห็น)
๑	โดยที่มาตรา ๗๗ วรรคสาม ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้รัฐพึงกำหนดโทษอาญาเฉพาะความผิดร้ายแรง จึงควรมีการให้ความหมายหรือกำหนดลักษณะความผิดอาญาอย่างร้ายแรง เพื่อเป็นแนวทางพิจารณากำหนดโทษอาญาให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญ	ร่างคำแนะนำ นี้ได้ให้คำอธิบายเกี่ยวกับลักษณะของความผิดอาญาร้ายแรง รวมทั้งตัวอย่างฐานความผิดที่เป็นอาญาร้ายแรงไว้แล้ว ซึ่งหน่วยงานสามารถนำมาใช้เป็นแนวทางในการพิจารณาตามลักษณะของการกระทำโดยการชั่งน้ำหนักเป็นรายกรณี และตามความเห็นของวิญญูชนทั่วไป	กระทรวงสาธารณสุข
๒	ร่างคำแนะนำ ในส่วนของกรอบแนวคิดใน (๔) พันธกรณีระหว่างประเทศที่มีผลผูกพันต่อประเทศไทย ควรเปลี่ยนจากคำว่า "ได้แก่" เป็น คำว่า "เช่น"	ได้แก้ไขถ้อยคำใน (๔) ของกรอบแนวคิด จาก "ได้แก่" เป็น "เช่น" ตามที่เสนอแล้ว	บุคคลทั่วไป / เว็บไซต์
๓	ร่างคำแนะนำ โดยรวมไม่ชัดเจนและใช้คำที่เป็นนามธรรมเกินไป เช่น คำว่า "อย่างร้ายแรง" "ต่อเนื่อง" หรือ "ต่อส่วนรวม" แม้จะเปิดช่องให้ตีความได้ แต่อาจเกิดปัญหาการตีความของแต่ละหน่วยงานที่ไม่เหมือนกัน อาจกำหนดระดับความร้ายแรงกับระดับของโทษทางอาญาให้ชัดเจนขึ้น นอกจากนี้ หลักเกณฑ์ที่กำหนดเป็นเกณฑ์กว้าง ๆ และเปิดให้ใช้ดุลพินิจพิจารณาตามความเหมาะสมของกฎหมายแต่ละฉบับ ทำให้หลักเกณฑ์ในกฎหมายแต่ละฉบับไม่มีมาตรฐานเดียวกัน และไม่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน	ร่างคำแนะนำ นี้ได้กำหนดแนวทางเพื่อให้หน่วยงานต่าง ๆ นำไปใช้ให้เป็นมาตรฐานและทิศทางเดียวกัน ซึ่งหน่วยงานสามารถนำไปใช้พิจารณาตามลักษณะของการกระทำเป็นรายกรณี และตามความเห็นของวิญญูชนทั่วไป รวมทั้งตามกรอบแนวคิดที่ให้ไว้ในร่างคำแนะนำ ทั้งนี้ การกำหนดขอบเขตที่แน่นอนตายตัวไว้ในร่างคำแนะนำ เป็นเรื่องยากและจะทำให้ขาดความยืดหยุ่นในการนำไปปรับใช้ให้สอดคล้องกับข้อเท็จจริงของแต่ละสถานการณ์ที่มีความมุ่งหมายหรือบริบทที่แตกต่างกัน อีกทั้งหลักเกณฑ์มิใช่กฎหมายที่ต้องตีความตามตัวอักษรแต่ละตัว	ผู้ส่งแบบสอบถาม / งานสัมมนา

ลำดับ	ประเด็นและความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะ	ผลการพิจารณา	หน่วยงาน/ผู้ให้ความเห็น (ช่องทางแสดงความคิดเห็น)
๔	<p>ทั้งนี้ ควรออกแนวทางปฏิบัติ คู่มือ หรือกำหนดรายละเอียดเป็นกรอบแนวคิดการร่างกฎหมายที่มีโทษอาญาหรือแบบประเมินเบื้องต้นว่าหน่วยงาน ต้องเริ่มพิจารณาจากสิ่งใดเป็นอย่างแรกจนถึงขั้นตอนสุดท้าย</p> <p>ร่างข้อ ๑ ถ้อยคำว่า “ความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชนอย่างร้ายแรง” เป็นเนื้อความที่เชื่อมโยงหรือแยกออกจากกันหรือไม่ เนื่องจากในคำอธิบายกล่าวว่า การกระทำที่กระทบต่อความสงบเรียบร้อยของประชาชนย่อมกำหนดเป็นความผิดอาญาได้ตามความร้ายแรงแห่งการกระทำและเจตนา แต่การกระทำที่ขัดต่อศีลธรรมอันดีของประชาชนจะเป็นความผิดอาญาก็ต่อเมื่อการกระทำนั้นเป็นเรื่องร้ายแรงและกระทบต่อการอยู่ร่วมกันของคนในสังคม ทั้งนี้ หากแยกกันควรแบ่งวรรคตอนให้ชัดเจน</p>	<p>ถ้อยคำว่า “ความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชนอย่างร้ายแรง” แยกได้เป็น “ความสงบเรียบร้อยของประชาชน” หรือ “ศีลธรรมอันดีของประชาชนอย่างร้ายแรง” ทั้งนี้ เนื่องจากการกระทำที่ขัดต่อความสงบเรียบร้อยของประชาชนมีความร้ายแรงในตัวเองที่สมควรกำหนดโทษอาญา โดยไม่ต้องใช้คำว่า “อย่างร้ายแรง” มาขยายความอีก แต่การกระทำที่ขัดต่อศีลธรรมอันดีของประชาชน บางกรณีไม่ร้ายแรงถึงขั้นที่ต้องกำหนดโทษอาญา เฉพาะกรณีขัดต่อศีลธรรมอันดีของประชาชนอย่างร้ายแรงเท่านั้น ที่สมควรกำหนดโทษอาญา จึงต้องใช้คำว่า “อย่างร้ายแรง” ขยายความไว้ ทั้งนี้ ได้แก้ไขถ้อยคำในร่างหลักเกณฑ์ข้อหนึ่งให้ชัดเจนตามที่กล่าวมาข้างต้นแล้ว</p>	<p>๑. สำนักงานศาลยุติธรรม ๒. ผู้ส่งแบบสอบถาม</p>
๕	<p>ร่างข้อ ๑ ขอบเขตของคำว่า “อย่างร้ายแรง” เพียงใดจึงจะถือว่าอย่างร้ายแรง และหากการกระทำนั้นไม่ใช่เรื่องร้ายแรงจะต้องพิจารณาถึงผลกระทบท่อส่วนรวมใช่หรือไม่ ควรจะต้องเปลี่ยนถ้อยคำจาก “หรือมีผลกระทบต่อส่วนรวม” เป็น “และมีผลกระทบต่อส่วนรวม” หรือไม่</p>	<p>ขอบเขตของคำว่า “อย่างร้ายแรง” ขึ้นอยู่กับลักษณะของการกระทำในแต่ละกรณี บางกรณีเป็นเรื่องร้ายแรงในตัวเอง เช่น การฆ่าคนตายโดยเจตนา แม้จะไม่มีผลกระทบต่อส่วนรวม ย่อมถือเป็นอาญาร้ายแรง ดังนั้น คำว่า “หรือมีผลกระทบต่อส่วนรวม” จึงใช้เป็นแนวทางประกอบการพิจารณาสำหรับแต่ละกรณี โดยอาจมีความหมายได้ทั้ง “และ”</p>	<p>๑. สำนักงบประมาณ /ผู้เข้าร่วมสัมมนา ๒. สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา / ผู้เข้าร่วมสัมมนา</p>

ลำดับ	ประเด็นและความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะ	ผลการพิจารณา	หน่วยงาน/ผู้ให้ความเห็น (ช่องทางแสดงความคิดเห็น)
๖	<p>ร่างข้อ ๑ ที่กำหนดว่า "มีผลกระทบต่อส่วนรวม" มีความหมายเพียงใด จะต้องเป็นเรื่องกระทบต่อส่วนรวมอย่างไรร้ายแรงด้วยหรือไม่ จะมีขอบเขตเช่นเดียวกับถ้อยคำข้างหน้าที่ว่า "กระทบต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชนอย่างร้ายแรง" ด้วยหรือไม่ และจะต้องกระทบต่อประชาชนมากเพียงใด จึงถือว่ามีผลกระทบต่อส่วนรวม หรือเพียงแต่เป็นการกระทำที่มีผลกระทบต่อส่วนรวมธรรมดาเท่านั้น ซึ่งหากเป็นเช่นนั้นการกระทำใด ๆ ที่มีผลกระทบต่อส่วนรวมก็ย่อมจะมีการกระทำเช่นนั้นได้เป็นจำนวนมาก จึงอาจมีขอบเขตที่กว้างขวางมากเกินไป อันอาจทำให้การกำหนดการกระทำที่ควรมีโทษอาญาเพื่ออย่างมาก</p>	<p>และ "หรือ" ซึ่งจะพิจารณาประกอบกับการกระทำอย่างร้ายแรงร่วมด้วยหรือไม่ก็ได้</p> <p>ทั้งนี้ ถ้อยคำว่า "หรือมีผลกระทบต่อส่วนรวม" เป็นถ้อยคำที่ใช้ในพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ จึงนำมาใช้ให้สอดคล้องกัน</p> <p>ร่างหลักเกณฑ์การกำหนดโทษอาญา ได้อธิบายขอบเขตของคำว่า "มีผลกระทบต่อส่วนรวม" ไว้แล้วว่า เป็นการกระทำที่ส่งผลกระทบต่อประชาชนในวงกว้างที่ไม่เพียงแต่กระทบต่อปัจเจกบุคคลเป็นการส่วนตัว ซึ่งมีความหมายโดยนัยถึงความร้ายแรงในตัวเอง โดยไม่จำเป็นต้องมีคำขยายเพิ่มเติม</p>	<p>๑. บุคคลทั่วไป / เว็บไซต์</p> <p>๒. ผู้ส่งแบบสอบถาม/ งานสัมมนา</p>

ลำดับ	ประเด็นและความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะ	ผลการพิจารณา	หน่วยงาน/ผู้ให้ความเห็น (ช่องทางแสดงความคิดเห็น)
๗	<p>ร่างข้อ ๑ กำหนดให้การกระทำที่มีผลกระทบต่อส่วนรวมเป็นการกระทำที่ส่งผลร้ายต่อประชาชนในวงกว้าง ในด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมืองการปกครอง หรือสิ่งแวดล้อม นั้น คำว่า "ส่งผลร้ายต่อประชาชน" มีขอบเขตเพียงใด หากประชาชนในพื้นที่ใดพื้นที่หนึ่งที่ได้รับผลร้ายแล้ว จะถือว่าการกระทำเช่นนั้นเป็นผลร้ายต่อประชาชนของคนทั้งประเทศด้วยหรือไม่ ในกรณีเช่นนี้การกำหนดการกระทำนั้นว่าเป็นความผิดมีโทษอาญาจะเหมาะสมแล้วหรือไม่</p>	<p>การวางขอบเขตให้การกระทำที่มีผลกระทบต่อส่วนรวมเป็นการกระทำที่ส่งผลร้ายต่อประชาชนในวงกว้าง เป็นเพียงการให้แนวทางในการพิจารณา โดยไม่สามารถกำหนดขอบเขตที่แน่นอนตายตัวได้ เพราะจะต้องให้สอดคล้องกับข้อเท็จจริงของแต่ละสถานการณ์ที่มีความมุ่งหมายหรือบริบทที่แตกต่างกันด้วย</p>	บุคคลทั่วไป / เว็บไซต์
๘	<p>ร่างข้อ ๒ กรณีที่ไม่สามารถใช้มาตรการอื่นใดเพื่อบังคับใช้กฎหมายอย่างได้ผลหรือมีประสิทธิภาพเพียงพอที่จะทำให้ประชาชนปฏิบัติตามกฎหมายนั้น ความผิดเกี่ยวกับเศรษฐกิจหากใช้โทษอย่างอื่นที่ไม่ใช่โทษอาญาอาจไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอ เพราะผู้กระทำความผิดไม่เกรงกลัวและเห็นว่าประโยชน์ทางเศรษฐกิจที่ได้รับคุ้มค่าต่อการยอมรับโทษจากการฝ่าฝืนกฎหมาย</p>	<p>กรณีความผิดที่ผู้กระทำได้รับผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจ สมควรกำหนดบทลงโทษที่เพียงพอที่จะทำให้ผลเป็นการป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดดังกล่าวได้ เช่น กำหนดโทษปรับให้สูงกว่าผลประโยชน์ที่ผู้กระทำความผิดได้รับ อย่างไรก็ดี หากเห็นว่าการใช้โทษอาญาเป็นมาตรการที่ใช้บังคับอย่างได้ผลกว่ามาตรการอื่น ย่อมสามารถกำหนดโทษอาญาได้ โดยไม่ขัดต่อร่างหลักเกณฑ์การกำหนด</p>	ผู้ส่งแบบสอบถาม / งานสัมมนา
๙	<p>ร่างข้อ ๒ การพิจารณาว่าเรื่องใดไม่สามารถใช้มาตรการอื่นใดเพื่อบังคับใช้กฎหมายอย่างได้ผลหรือมีประสิทธิภาพหรือไม่ จำเป็นต้องอ้างอิงข้อมูลสถิติหรือผลงานวิจัยที่น่าเชื่อถือเพื่อประกอบการพิจารณาจัดทำร่างกฎหมายด้วยหรือไม่</p>	<p>การใช้ข้อมูลสถิติที่ถูกต้องหรือผลงานวิจัยที่น่าเชื่อถือ ประกอบการพิจารณากำหนดความผิดที่สมควรมีโทษทางอาญาเป็นเรื่องที่สมควรกระทำ เพื่อให้หน่วยงานจะได้มีข้อมูลที่น่าเชื่อถือในการพิจารณาว่า (๑) ยังมีกรณีฝ่าฝืนกฎหมายนั้น ๆ ในข้อเท็จจริงหรือไม่ และ (๒) เนื้อหาของฐานความผิด</p>	สำนักงานศาลยุติธรรม

ลำดับ	ประเด็นและความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะ	ผลการพิจารณา	หน่วยงาน/ผู้ให้ความเห็น (ช่องทางแสดงความคิดเห็น)
๑๐	<p>ร่างข้อ ๒ กรณีที่กฎหมายไม่มีการบังคับใช้ จะเป็นเหตุให้ต้องพิจารณาความจำเป็นในการคงโทษอาญานั้นหรือไม่ และจะพิจารณาอย่างไรว่าการที่กฎหมายไม่มีการบังคับใช้เป็นผลมาจากการที่มาตรการบังคับตามกฎหมายได้ผลดีจนสามารถควบคุมไม่ให้ผู้กระทำความผิด หรือเป็นเพราะกฎหมายนั้นไม่มีความจำเป็น จึงไม่มีการบังคับใช้และไม่จำเป็นต้องกำหนดให้เป็นโทษอาญาอีก ทั้งนี้ หากหน่วยงานพิจารณาบทวนกฎหมายดังกล่าวแล้วเห็นว่ามาตรการบังคับตามกฎหมายนั้นยังมีความจำเป็นและควรคงไว้ จะต้องเตรียมเอกสารหรือความเห็นเพื่อประกอบการพิจารณาวินิจฉัยอย่างไร</p>	<p>นั้น ๆ มีความเหมาะสมหรือไม่ แต่อาจมีใช้เรื่องจำเป็นในทุกกรณี อย่างไรก็ตามหากมีข้อมูลสถิติหรือผลงานวิจัยประกอบการจัดทำร่างกฎหมายได้ ก็ย่อมจะทำให้ได้ร่างกฎหมายที่มีคุณภาพมากขึ้น นอกจากนี้ จากที่ได้ตรวจสอบสถิติคดีที่มีการดำเนินคดีในชั้นตำรวจ อัยการ และศาล ระหว่างปี ๒๕๕๕-๒๕๕๙ มีกฎหมายที่มีการดำเนินคดีอาญาจริงประมาณ ๕๘ ฉบับ ในขณะที่กฎหมายที่มีโทษอาญามีมากกว่า ๓๐๐ ฉบับโดยประมาณ ซึ่งอาจแสดงให้เห็นว่าการกำหนดโทษอาญาเกินไปจึงไม่มีการใช้บังคับ ก็เป็นไปได้ อย่างไรก็ตามได้นำความเห็นนี้ไปกำหนดเพิ่มในร่างคำแนะนำ ในส่วนของกรอบแนวคิดด้วยแล้ว</p> <p>การพิจารณากำหนดโทษอาญาตามร่างหลักเกณฑ์การกำหนดโทษอาญา มุ่งให้พิจารณาจากเนื้อหาของ บทบัญญัติที่กำหนดความผิดนั้น ๆ ว่าลักษณะการกระทำความผิดที่กำหนดไว้นั้นสมควรให้เป็นโทษทางอาญาหรือไม่ โดยไม่อาจพิจารณาจากข้อมูลว่าการบังคับใช้หรือไม่บังคับใช้กฎหมายนั้นเพียงประการเดียวได้ เนื่องจากการที่ไม่มีการบังคับใช้กฎหมายอาจเกิดจากสาเหตุหลายประการ เช่น เจ้าหน้าที่ไม่ดำเนินการบังคับใช้กฎหมาย หรือมีการยอมความก่อนนำคดีขึ้นสู่ศาล ซึ่งเป็นปัญหาในทางปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ ไม่ใช่ปัญหาจากเนื้อหาของตัวบทบัญญัตินั้นเอง</p>	<p>สำนักงานศาลปกครอง / ผู้เข้าร่วมสัมมนา</p>

ลำดับ	ประเด็นและความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะ	ผลการพิจารณา	หน่วยงาน/ผู้ให้ความเห็น (ช่องทางแสดงความคิดเห็น)
๑๑	<p>ตัวอย่างคำอธิบายตามร่างคำแนะนำ ในร่างข้อ ๑ และร่างข้อ ๒ กรณีการกระทำที่อาจก่อให้เกิดอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย อนามัย ชื่อเสียง หรือทรัพย์สิน และการกระทำที่สื่อไปในทางทุจริตหรือมุ่งหาประโยชน์ทางการค้าโดยการละเมิดสิทธิของบุคคล ซึ่งผลของการกระทำเหล่านี้ย่อมอาจมีระดับความเสียหายที่เกิดขึ้นมากน้อยต่างกัน <u>ถ้าผลของการกระทำเกิดผลลัพธ์หรือมีจำนวนค่าเสียหายที่ไม่มาก</u> สมควรกำหนดโทษทางอาญาหรือไม่</p> <p>นอกจากนี้ ตัวอย่างที่ให้ไว้อาจไม่เพียงพอ เนื่องจากการยกตัวอย่างการกระทำที่กระทบต่อความมั่นคงปลอดภัยของประเทศ ความสงบเรียบร้อย และศีลธรรมอันดีของประชาชนอย่างร้ายแรงหรือมีผลกระทบต่อส่วนรวมในข้อ (๕) การกระทำที่กระทบต่อผู้บริโภค “อย่างร้ายแรงหรือต่อเนื่อง” และข้อ (๘) การกระทำอันอาจเป็นภัยต่อเศรษฐกิจ “อย่างร้ายแรง” ขาดความชัดเจนว่า ผลกระทบหรือภัยดังกล่าวมีลักษณะและขอบเขตอย่างไร จึงจะถือว่า</p>	<p>ทั้งนี้ ในการทบทวนความเหมาะสมของกฎหมาย หากเห็นว่ามาตรการบังคับตามกฎหมายนั้นยังมีความจำเป็นและควรคงไว้ จะต้องแสดงเหตุผลและข้อมูลสนับสนุนที่ถูกต้องและน่าเชื่อถือ ซึ่งจะเป็นข้อมูลในรูปแบบใดก็ได้ เช่น ข้อมูลสถิติคดีหรืองานวิจัยที่น่าเชื่อถือ</p> <p>การพิจารณากำหนดให้การกระทำใดควรเป็นความผิดอาญาจะต้องคำนึงถึงความร้ายแรงของลักษณะของการกระทำนั้น ๆ ส่วนผลของการกระทำเกิดผลลัพธ์หรือความเสียหายในระดับใด จะเป็นปัจจัยที่ใช้ในการพิจารณาโทษว่าผู้กระทำสมควรได้รับโทษในอัตราเท่าใด อันเป็นคนละขั้นตอนกับการกำหนดให้การกระทำนั้นเป็นความผิดอาญาหรือไม่ ซึ่งคงต้องพิจารณาเป็นเรื่อง ๆ ไป เช่น หากการกระทำที่แม้ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจะเสียหายไม่มาก แต่อาจก่อให้เกิดอันตรายต่อชีวิต สมควรกำหนดโทษอาญาเพื่อป้องกันยับยั้งการกระทำความผิดดังกล่าว แต่การกระทำที่กระทบต่อชื่อเสียงหรือทรัพย์สิน และเป็นที่ยอมรับได้อย่างชัดเจนว่าไม่ถึงขั้นกระทบต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน หรือไม่ถึงขั้นมีผลกระทบต่อส่วนรวม ไม่ว่าจะผลของการกระทำนั้นจะสร้างความเสียหายให้แก่ผู้ถูกกระทำรุนแรงหรือไม่ อาจพิจารณาไม่ใช้โทษอาญาก็ได้ ทั้งนี้ การกำหนดขอบเขตที่แน่นอนตายตัวของคำว่า “ร้ายแรง” หรือ “ต่อเนื่อง” ไว้ในร่างหลักเกณฑ์เป็นเรื่องยากและจะทำให้ขาดความยืดหยุ่นในการนำไปปรับใช้ให้สอดคล้องกับข้อเท็จจริงของแต่ละสถานการณ์ที่มีความมุ่งหมายหรือบริบทที่แตกต่างกัน ซึ่งเป็นเรื่องที่ต้องพิจารณาเป็นรายกรณี</p>	ผู้ส่งแบบสอบถาม / งานสัมมนา

ลำดับ	ประเด็นและความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะ	ผลการพิจารณา	หน่วยงาน/ผู้ให้ความเห็น (ช่องทางแสดงความคิดเห็น)
๑๒	<p>ร้ายแรงหรือต่อเนื่อง เช่น หากมีการกระทำในลักษณะดังกล่าวเป็นระยะเวลา ๒ ปี แล้ว เว้น ๓ เดือน จากนั้นมีการกระทำดังกล่าวต่ออีก ๓ ปี จะถือว่ามียุทธศาสตร์ต่อเนื่องหรือไม่</p> <p>ตัวอย่างคำอธิบายหลักเกณฑ์การกำหนดโทษทางอาญาตามร่างข้อ ๑ และร่างข้อ ๒ การกระทำผิดตามตัวอย่างที่เสนอยังมีระดับความเสียหายที่เกิดขึ้นต่างกัน การพิจารณากำหนดโทษอาญาจึงควรพิจารณาจากระดับความเสียหายด้วย</p>	<p>การพิจารณากำหนดให้การกระทำใดควรเป็นควรมีอาญาจะต้องคำนึงถึงความร้ายแรงของลักษณะของการกระทำนั้น ๆ ส่วนระดับของความเสียหายที่เกิดขึ้น อันเป็นผลจากการกระทำผิดนั้น จะเป็นปัจจัยที่ใช้ในการพิจารณาลงโทษว่าผู้กระทำสมควรได้รับโทษในอัตราเท่าใด อันเป็นคะแนนขึ้นตอนกับการกำหนดให้การกระทำนั้นเป็นความผิดอาญาหรือไม่</p>	สำนักงานศาลยุติธรรม
๑๓	<p>ตัวอย่างคำอธิบายหลักเกณฑ์การกำหนดโทษอาญาตามร่างข้อ ๑ และร่างข้อ ๒ การประกอบธุรกิจบางประเภท หากไม่มีการกำกับดูแลอย่างใกล้ชิดอาจส่งผลกระทบต่อหรือสร้างความเสียหายต่อสาธารณะชนในวงกว้างได้ โดยเฉพาะที่เกี่ยวกับการเงินมักดำเนินการในรูปแบบของนิติบุคคล การใช้มาตรการบังคับกับนิติบุคคลโดยไม่มีการกำหนดลงโทษบุคคลธรรมดาซึ่งเป็นผู้แทนนิติบุคคลให้ต้องร่วมรับผิดชอบ อาจทำให้การกำกับดูแลนิติบุคคลมีประสิทธิภาพลดน้อยลง</p>	<p>ร่างคำแนะนำฯ นี้นำไปใช้ได้กับการพิจารณากำหนดโทษอาญาสำหรับการกระทำผิดทางอาญาร้ายแรง ไม่ว่าผู้กระทำความผิดจะเป็นใคร โดยไม่ได้ห้ามการกำหนดให้ผู้แทนนิติบุคคลต้องรับผิดชอบรวมทั้งการนำโทษปรับเป็นพินัยมาใช้ยังสามารถกำหนดให้ผู้แทนนิติบุคคลรับผิดชอบได้</p>	ธนาคารแห่งประเทศไทย

ลำดับ	ประเด็นและความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะ	ผลการพิจารณา	หน่วยงาน/ผู้ให้ความเห็น (ช่องทางแสดงความคิดเห็น)
๑๔	ตัวอย่างคำอธิบายหลักเกณฑ์การกำหนดโทษอาญาตามร่างข้อ ๑ และร่างข้อ ๒ กรณีการกำหนดโทษอาญาสำหรับความผิดฐานไม่ปฏิบัติตามคำสั่งเจ้าพนักงาน ซึ่งเห็นด้วยว่าไม่ควรกำหนดโทษอาญาสำหรับการกระทำลักษณะดังกล่าว	ความผิดฐานไม่ปฏิบัติตามคำสั่งเจ้าพนักงาน ตามร่างคำแนะนำการกำหนดโทษอาญาจะไม่ถือเป็นความผิดร้ายแรง และสามารถพิจารณาเปลี่ยนแปลงเป็นโทษปรับเป็นพินัยได้ และในอนาคตจะดำเนินการพิจารณาทบทวนความผิดฐานดังกล่าวที่กำหนดอยู่ภาคลโทษตามประมวลกฎหมายอาญา โดยนำโทษปรับเป็นพินัยมาใช้แทนต่อไป	สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา/ ผู้เข้าร่วมสัมมนา
๑๕	ตัวอย่างคำอธิบายหลักเกณฑ์การกำหนดโทษทางอาญาตามร่างข้อ ๑ และร่างข้อ ๒ กรณีที่การกระทำ ความผิดนั้นอาจกระทบกับผู้บริโภคในวงกว้าง แต่ความผิดนั้นแท้จริงแล้วไม่ได้เกิดจากการกระทำของผู้กระทำผิดเอง เช่น กรณีของผู้ขายเครื่องสำอางที่มีการติดฉลากโดยไม่ถูกต้อง ซึ่งกรณีเช่นนี้ผู้นำเข้าหรือผู้ผลิตเป็นผู้กระทำผิด (ผลิตหรือติดฉลาก) แต่สำหรับผู้ขายสินค้าดังกล่าวเป็นเพียงผู้รับสินค้ามาจำหน่ายเท่านั้น เช่นนี้ ควรจะกำหนดโทษสำหรับกรณีของผู้จำหน่ายให้เป็นโทษปรับเป็นพินัยหรือควรจะกำหนดเป็นโทษอาญา และจะสามารถกำหนดโทษสองลักษณะนี้รวมกันได้หรือไม่	การพิจารณาว่าสมควรกำหนดโทษอาญากรณีผู้จำหน่ายเครื่องสำอางที่มีการติดฉลากโดยไม่ถูกต้องหรือไม่นั้น หากพิจารณาตามร่างคำแนะนำ อาจพิจารณาได้ว่าการขายเครื่องสำอางโดยติดฉลากที่ถูกต้องเป็นการคุ้มครองสุขภาพของผู้บริโภค ดังนั้นการกระทำที่เป็นการฝ่าฝืนกฎเกณฑ์ดังกล่าวย่อมขัดต่อความสงบเรียบร้อยของประชาชน หากแต่จะถึงขั้นร้ายแรงหรือไม่ คงต้องพิจารณาว่าการไม่ติดฉลากโดยถูกต้องเป็นการบ่อนทำลายสุขภาพของผู้บริโภคโดยตรงหรือไม่ หากไม่เป็นการบ่อนทำลายสุขภาพก็อาจไม่ถึงขั้นกำหนดโทษอาญา โดยอาจพิจารณากำหนดโทษปรับเป็นพินัยแทน เพื่อให้ผู้จำหน่ายสินค้ามีความรับผิดชอบ ในการพิจารณาความเหมาะสมและความปลอดภัยของสินค้าที่ตนนำมาจำหน่ายด้วย มิใช่จะผลักความรับผิดชอบไปให้กับผู้ผลิตเพียงอย่างเดียว ทั้งนี้ การกระทำผิดในลักษณะเดียวกันควรกำหนดโทษเพียงประการเดียว ไม่ควรให้มีทั้งโทษปรับเป็นพินัยและโทษอาญารวมกัน มิเช่นนั้นจะเป็นการกำหนดโทษเกินสัดส่วนไปจากการกระทำผิดผิดอย่างใดก็ได้ ในการกระทำเดียวกัน กฎหมายต่างฉบับกันที่มีความมุ่งหมาย	สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา/ ผู้เข้าร่วมสัมมนา

ลำดับ	ประเด็นและความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะ	ผลการพิจารณา	หน่วยงาน/ผู้ให้ความเห็น (ช่องทางแสดงความคิดเห็น)
๑๖	<p>ร่างข้อ ๓ ในส่วนที่เกี่ยวกับมาตรการลงโทษทางแพ่ง กรณีความผิดที่สามารถดำเนินมาตรการลงโทษทางแพ่งได้ตามกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ และกฎหมายว่าด้วยการประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัล เช่น การกระทำความผิดไม่เป็นธรรมเกี่ยวกับการซื้อขายหลักทรัพย์/สินทรัพย์ดิจิทัล การแสดงข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อความจริงซึ่งควรบอกให้แจ้งในสาระสำคัญ และการไม่ปฏิบัติหน้าที่ในฐานะกรรมการหรือผู้บริหารของบริษัท ที่ออกหลักทรัพย์ด้วยความรับผิดชอบ ความระมัดระวัง และความซื่อสัตย์สุจริต เป็นความผิดที่การกระทำมีผลกระทบต่อส่วนรวมที่อาจเป็นภัยต่อเศรษฐกิจอย่างร้ายแรง และมีผลกระทบต่อประชาชนจำนวนมากและเป็นการทั่วไป จึงควรกำหนดให้เป็นโทษอาญา นอกจากนี้ กฎหมายของสหภาพยุโรปยังได้กำหนดให้การกระทำที่เป็นความผิดฐานการกระทำความผิดไม่เป็นธรรมในการซื้อขายหลักทรัพย์</p>	<p>ต่างกัน อาจกำหนดโทษต่างกันได้ โดยฉบับหนึ่งอาจกำหนดเป็นโทษอาญา อีกฉบับอาจกำหนดเป็นโทษปรับเป็นพินัยก็เป็นได้ ในกรณีเช่นนี้ ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการฝ่าฝืนกฎหมายที่มีโทษปรับเป็นพินัย พ.ศ. .... ได้กำหนดแนวทางการบังคับใช้กรณีกรรมเดียวผิดกฎหมายหลายบทที่มีโทษต่างกันแล้ว โดยให้บังคับใช้โทษอาญา</p> <p>การกระทำความผิดร้ายแรงที่จะกำหนดโทษอาญาต้องพิจารณาเป็นเรื่อง ๆ ไป เช่น การกระทำเกี่ยวกับการซื้อขายหลักทรัพย์โดยไม่เป็นธรรม หากเป็นการใช้ข้อมูลภายในที่ยังไม่เปิดเผยหรือบ่อนหุ้น หรือการแสดงข้อมูลทางรายงานการเงินหรือบัญชีเป็นเท็จทำให้มีผู้หลงผิดไปลงทุน ย่อมเป็นความผิดร้ายแรงเพราะเป็นการเอาเงินของคนในสังคมมาเป็นของส่วนตัว แต่การละเลยหน้าที่กรรมการที่ไม่ใช่ความทุจริต ควรเป็นความรับผิดชอบทางแพ่งต่อผู้ถือหุ้นและความรับผิดชอบทางปกครอง เช่น อาจถูกถอดถอนจากการเป็นกรรมการ แต่ไม่ควรรับผิดชอบทางอาญา เว้นแต่จะปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริตหรือโดยขัดผลประโยชน์กับบริษัทมหาชนจำกัดหรือนิติบุคคลในตลาดหลักทรัพย์ เช่นนี้จึงควรเป็นความผิดอาญา</p>	สำนักงาน ก.ล.ต.

ลำดับ	ประเด็นและความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะ	ผลการพิจารณา	หน่วยงาน/ผู้ให้ความเห็น (ช่องทางแสดงความคิดเห็น)
๑๗	<p>(Market Abuse) ต้องมีบทลงโทษอาญา นอกเหนือจากมาตรการลงโทษอย่างอื่นด้วย (Directive 2014/57/EU of the European Parliament and of the Council of 16 April 2014 on criminal sanctions for market abuse)</p> <p>ร่างข้อ ๓ การนำมาตรการลงโทษทางแพ่งมาใช้บังคับตามพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๙ เนื่องจากมีข้อจำกัดบางประการทำให้ไม่สามารถลงโทษทางอาญากับผู้กระทำความผิดที่เกี่ยวข้องกับหลักทรัพย์ได้อย่างมีประสิทธิภาพอันเป็นอุปสรรคต่อการป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดดังกล่าว จึงมีการกำหนดให้นำมาตรการลงโทษทางแพ่งมาใช้บังคับแก่ผู้กระทำความผิดแทนมาตรการลงโทษอาญาในบางกรณี เพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายมีประสิทธิภาพและทำให้ผู้ลงทุนได้รับการคุ้มครองมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ ยังเป็นการปฏิบัติให้เป็นไปตามมาตรฐานระหว่างประเทศตามที่โครงการประเมินภาคการเงิน (Financial Sector Assessment Program) ในปี ๒๕๕๒ ซึ่งเป็นความร่วมมือระหว่างกองทุนการเงินระหว่างประเทศและธนาคารโลก ที่ได้ประเมินและมีความเห็นโดยสรุปว่า มาตรฐานการพิสูจน์กฎหมายแพ่งซึ่งมีประสิทธิภาพน้อยกว่ามาตรฐานการพิสูจน์</p>	<p>“มาตรการลงโทษทางแพ่ง” ที่ใช้อยู่ในพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ฯ เป็นแนวคิดที่ใช้ในกฎหมายของกลุ่มประเทศคอมมอนลอร์ ซึ่งเป็นการลงโทษปรับทางการเงินเพื่อลงโทษผู้กระทำความผิดจากการฝ่าฝืนกฎหมาย แตกต่างจากแนวคิดที่ใช้ในกฎหมายของกลุ่มประเทศซีวิลลอร์ ซึ่งจะใช้มาตรการทางแพ่งในกรณีเป็นเรื่องระหว่างเอกชนกับเอกชนเท่านั้น มิใช่ระหว่างรัฐกับบุคคล จึงไม่ควรนำมาตรการลงโทษทางแพ่งตามแนวคิดของระบบคอมมอนลอร์มาใช้ในประเทศไทยที่เป็นระบบซีวิลลอร์</p> <p>นอกจากนี้ มาตรการลงโทษทางแพ่งตามที่กำหนดในพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ฯ เป็นการให้ดุลพินิจแก่คณะกรรมการพิจารณามาตรการลงโทษทางแพ่งในการพิจารณาเปลี่ยนความผิดที่มีโทษทางอาญาบางฐานให้เป็นมาตรการลงโทษทางแพ่งได้ โดยไม่มีการกำหนดเรื่องการคุ้มครองสิทธิของผู้ต้องสงสัยไว้ในกฎหมาย และเป็นการใช้มาตรการลงโทษทางแพ่งเพื่อบีบบังคับให้บุคคลต้องรับผิดเพื่อหลีกเลี่ยงการถูกดำเนินคดีอาญา ซึ่งเป็นเรื่องไม่เหมาะสม</p>	สำนักงาน ก.ล.ต.

ลำดับ	ประเด็นและความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะ	ผลการพิจารณา	หน่วยงาน/ผู้ให้ความเห็น (ช่องทางแสดงความคิดเห็น)
	<p>ทางอาญาอาจเหมาะสมที่สุดกับการพิสูจน์การละเมิดข้อกำหนดด้านกฎหมายหลักทรัพย์ที่เป็นเรื่องซับซ้อนและบ่อยครั้งเป็นเรื่องทางเทคนิค และแนะนำให้มีการแก้ไขกฎหมายเพื่อให้ ก.ล.ต. มีอำนาจทางกฎหมายในการใช้มาตรการบังคับทางแพ่ง (civil enforcement actions) ด้วยตนเอง ต่อมาในปี ๒๕๖๑ มีการประเมินเงินอีกครั้ง และมีผลการประเมินว่า หน่วยงานกำกับดูแลควรมีอำนาจบังคับใช้อย่างครอบคลุม ซึ่งเป็นผลการประเมินที่ดีขึ้นกว่าในปี ๒๕๕๒</p> <p>มาตรการลงโทษทางแพ่งตามกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์และกฎหมายว่าด้วยการประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัล เป็นการบังคับใช้กฎหมายของหน่วยงานของรัฐ โดยกำหนดให้ใช้ในบางกรณีและคำนึงถึงความร้ายแรงของการกระทำที่มีผลกระทบต่อตลาดทุน พยานหลักฐาน และความคุ้มค่าในการดำเนินมาตรการ รวมทั้งกำหนดให้มีคณะกรรมการพิจารณามาตรการลงโทษทางแพ่ง ซึ่งมีอัยการสูงสุดเป็นประธาน ปลัดกระทรวงการคลัง อธิบดีกรมสอบสวนคดีพิเศษ ผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทย และเลขาธิการสำนักงาน ก.ล.ต. เป็นกรรมการ เพื่อพิจารณาว่าควรดำเนินมาตรการลงโทษทางแพ่งกับผู้กระทำความผิดหรือไม่ หากคณะกรรมการฯ</p>	<p>ร่างคำแนะนำฯ นี้ จึงได้ให้แนวทางในการเปลี่ยนมาตรการลงโทษทางแพ่งเป็นการปรับเป็นพินัยหรือสภาพบังคับอื่นที่เหมาะสม เนื่องจากแนวคิดของการลงโทษปรับเป็นพินัยคล้ายคลึงกับมาตรการลงโทษทางแพ่งในระบบกฎหมายคอมมอนลอว์ ซึ่งเป็นมาตรการที่รัฐใช้ลงโทษบุคคลที่กระทำความผิดไม่ร้ายแรงโดยการปรับเป็นเงินเข้าหลวง และมีกระบวนการดำเนินคดีที่คุ้มครองสิทธิเสรีภาพของผู้ถูกลงโทษมากกว่า</p>	

ลำดับ	ประเด็นและความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะ	ผลการพิจารณา	หน่วยงาน/ผู้ให้ความเห็น (ช่องทางแสดงความคิดเห็น)
	<p>เห็นว่าไม่ควรนำมาตรการลงโทษทางแพ่งมาใช้บังคับก็ให้ดำเนินคดีอาญากับผู้กระทำความผิดนั้นต่อไป และกำหนดให้ในการดำเนินการทางศาลให้ยื่นต่อศาลแพ่งและให้นำประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้บังคับแก่การพิจารณา การพิพากษา และการบังคับคดีด้วยโดยอนุโลม จึงเห็นได้ว่ากรณีนี้ไม่ใช่เรื่องทางแพ่ง แต่เป็นการปรับกระบวนการในการบังคับใช้กฎหมายให้เหมาะสมกับลักษณะความผิดในตลาดทุน และจัดข้อจำกัดบางประการที่ทำให้ไม่สามารถใช้โทษอาญากับผู้กระทำความผิดได้อย่างมีประสิทธิภาพ แต่ยังคงการใช้โทษอาญากับผู้กระทำความผิดในกรณีที่มีความร้ายแรงของการกระทำและมีผลกระทบต่อตลาดทุนอย่างมาก</p> <p>ทั้งนี้ ก่อนฟ้องคดีต่อศาลแพ่ง สำนักงาน ก.ล.ต. ได้เปิดโอกาสให้ผู้กระทำความผิดโต้แย้งและแสดงพยานหลักฐานของตนอย่างเต็มที่ ซึ่งหากผู้กระทำความผิดไม่ยินยอมที่จะปฏิบัติตามมาตรการลงโทษทางแพ่งที่คณะกรรมการฯ กำหนด ก็สามารถไปต่อสู้ในศาลแพ่งได้อย่างเต็มที่ อันแสดงได้ว่ากระบวนการของมาตรการลงโทษทางแพ่งได้มีการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของผู้ถูกลงโทษอย่างเต็มที่</p>		

ลำดับ	ประเด็นและความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะ	ผลการพิจารณา	หน่วยงาน/ผู้ให้ความเห็น (ช่องทางแสดงความคิดเห็น)
๑๘	<p>หลักเกณฑ์อื่นในข้อสามเกี่ยวกับมาตรการลงโทษทางแพ่ง การบังคับใช้กฎหมายกับความผิดที่สามารถดำเนินมาตรการลงโทษทางแพ่งได้ จะพิจารณาโดยคณะกรรมการพิจารณามาตรการลงโทษทางแพ่งว่าจะให้ดำเนินมาตรการลงโทษทางแพ่งหรือลงโทษอาญา ดังนั้น แม้ว่ากฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์และกฎหมายว่าด้วยการประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัลจะบัญญัติมาตรการลงโทษสำหรับการกระทำความผิดบางอย่างไว้ ๒ ประเภท แต่ผู้กระทำความผิดจะถูกบังคับใช้กฎหมายด้วยมาตรการใดมาตรการหนึ่งเท่านั้น ดังนั้น การกำหนดให้มีมาตรการลงโทษทางแพ่งจึงไม่ใช่เพื่อจูงใจให้ผู้กระทำความผิดยอมรับโทษอย่างอื่น เพื่อระงับคดี ทั้งนี้ การกำหนดให้การกระทำใดที่เป็นความผิดทางอาญาให้มีโทษตามมาตรการลงโทษทางแพ่งด้วย มีปรากฏในกฎหมายหลักทรัพย์ของบางประเทศ เช่น ประเทศสหรัฐอเมริกา ประเทศออสเตรเลีย ประเทศฮ่องกง และประเทศสิงคโปร์ เป็นต้น ที่ได้กำหนดกฎหมายในลักษณะดังกล่าว การบัญญัติในลักษณะดังกล่าวในกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ และกฎหมายว่าด้วยการประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัล จึงไม่ขัดหรือแย้งกับแนวปฏิบัติในสากลที่ยอมรับกันทั่วไป</p>	<p>การกำหนดมาตรการลงโทษทางแพ่งตามระบบกฎหมายคอมมอนลอว์ จะต้องกำหนดฐานความผิดและโทษทางแพ่ง (civil penalty) ในกฎหมายนั้น ๆ เสียก่อน ซึ่งฐานความผิดนั้นจะใช้ความผิดอาญา จากนั้นจึงจะให้เจ้าหน้าที่บังคับโทษ มิได้กำหนดให้คณะกรรมการฯ พิจารณาเปลี่ยนโทษจากอาญามาเป็นแพ่งได้ตามที่เห็นสมควรอันขัดต่อหลักการกำหนดโทษที่เป็นผลร้ายต่อประชาชนซึ่งจะต้องมีความชัดเจนและคาดหมายได้ จึงสมควรพิจารณาให้คงโทษอาญาต่อไป หากเป็นการกระทำที่ร้ายแรงหรือพิจารณานำโทษปรับเป็นพินัยมาใช้แทน หากเป็นการกระทำที่ไม่ร้ายแรง</p>	สำนักงาน ก.ล.ต.

ลำดับ	ประเด็นและความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะ	ผลการพิจารณา	หน่วยงาน/ผู้ให้ความเห็น (ช่องทางแสดงความคิดเห็น)
๑๙	<p>หลักเกณฑ์อื่นในข้อสามเกี่ยวกับมาตรการลงโทษทางแพ่ง สำนักงาน ก.ล.ต. เห็นควรคงโทษอาญาในความผิดเกี่ยวกับการกระทำความผิดไม่เป็นธรรมเกี่ยวกับการซื้อขายหลักทรัพย์/สินทรัพย์ดิจิทัล การแสดงข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อความจริงซึ่งควรบอกให้แจ้งในสาระสำคัญ และการไม่ปฏิบัติหน้าที่ในฐานะกรรมการหรือผู้บริหารของบริษัทที่ออกหลักทรัพย์ด้วยความรับผิดชอบ ความระมัดระวัง และความซื่อสัตย์สุจริต ซึ่งความผิดในลักษณะดังกล่าวอาจใช้เลือกใช้มาตรการลงโทษทางแพ่งได้ เนื่องจากมาตรการลงโทษทางแพ่งมีประโยชน์ด้านการบังคับกฎหมายเพราะช่วยลดข้อจำกัดบางประการ เช่น มาตรฐานการพิสูจน์ความผิดทางอาญาจะต้องพิสูจน์ความผิดของผู้กระทำความผิดจนปราศจากข้อสงสัย ซึ่งเป็นอุปสรรคต่อการบังคับกฎหมาย</p> <p>สำนักงาน ก.ล.ต. จึงเห็นควรคงทางเลือกในการใช้มาตรการลงโทษทางแพ่งไว้ ซึ่งสำนักงาน ก.ล.ต. อยู่ในกระบวนการว่าจ้างที่ปรึกษาเพื่อทำการศึกษาวิจัยในเรื่องประสิทธิภาพและกระบวนการบังคับใช้กฎหมาย โดยหากมีผลการศึกษาดังกล่าวแล้ว สำนักงาน ก.ล.ต. จะนำมาประกอบการพิจารณาต่อไป</p>	<p>การพิจารณากำหนดให้การกระทำใดควรเป็นควมผิดอาญาจะต้องคำนึงถึงความร้ายแรงของลักษณะของการกระทำนั้น ๆ ส่วนระดับของความเสียหายที่เกิดขึ้น อันเป็นผลจากการกระทำผิดนั้น จะเป็นปัจจัยที่ใช้ในการพิจารณาลงโทษว่าผู้กระทำสมควรได้รับโทษในอัตราเท่าใด อันเป็นคุณละชั้นต่อกับการกำหนดให้การกระทำนั้นเป็นความผิดอาญาหรือไม่</p>	สำนักงาน ก.ล.ต.

ลำดับ	ประเด็นและความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะ	ผลการพิจารณา	หน่วยงาน/ผู้ให้ความเห็น (ช่องทางแสดงความคิดเห็น)
๒๐	ความเห็นเกี่ยวกับโทษปรับเป็นพินัย เมื่อต้องการลดหรือยกเลิกโทษอาญา ควรเปลี่ยนโทษอาญาเป็นโทษทางปกครองมากกว่าการเปลี่ยนเป็นโทษปรับเป็นพินัย เพื่อให้เป็นอำนาจอิสระของฝ่ายปกครองและสามารถควบคุมตรวจสอบโดยศาลปกครอง เนื่องจากโทษปรับเป็นพินัยเป็นโทษอาญาลดรูป จึงยังคงมีลักษณะของกฎหมายอาญา	การนำโทษปรับเป็นพินัยมาใช้ มีวัตถุประสงค์ประการหนึ่งเพื่อให้เกิดความชัดเจนในระบบการลงโทษในกฎหมายไทย โดยโทษปรับเป็นพินัยจะนำมาใช้แทนโทษปรับทางปกครองที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน ที่ทำให้เกิดความเข้าใจสับสนว่าเป็นเรื่องเดียวกับมาตรการบังคับทางปกครองที่จะอยู่ภายใต้การตรวจสอบของศาลปกครอง โดยโทษปรับเป็นพินัยเป็นการลงโทษผู้กระทำความผิดแต่ไม่ร้ายแรงถึงขนาดจะต้องให้รับโทษอาญา มีมาตรการบังคับทางปกครองที่มุ่งให้ผู้ถูกบังคับกระทำการตามคำสั่งของเจ้าหน้าที่รัฐ อย่างไรก็ตาม โทษปรับเป็นพินัยมีกระบวนการคล้ายคลึงกับโทษปรับทางปกครอง คือ ยังคงให้อำนาจฝ่ายปกครองในการพิจารณากำหนดโทษ และจะอยู่ภายใต้การควบคุมตรวจสอบโดยศาลยุติธรรมที่มีอำนาจพิจารณาคดีอาญา	กรมธุรกิจพลังงาน
๒๑	ไม่เข้าใจว่าโทษปรับเป็นพินัยมีความเหมือนหรือแตกต่างจากโทษปรับทางอาญาอย่างไร	โทษปรับเป็นพินัยมีทั้งส่วนที่เหมือนและแตกต่างจากโทษปรับทางอาญา กล่าวคือ เป็นโทษที่บังคับเท่ากับทรัพย์สินของผู้กระทำความผิดเหมือนกัน สำหรับข้อแตกต่างที่สำคัญ คือ ไม่นำมาตรการกักขังแทนค่าปรับมาใช้ มีวิธีพิจารณาความเฉพาะแยกต่างหากจากวิธีพิจารณาความอาญา และผู้กระทำความผิดไม่มีประวัติอาชญากรรมติดตัว	ผู้ส่งแบบสอบถาม / งานสัมมนา
๒๒	ความผิดที่กำหนดให้เป็นโทษปรับเป็นพินัย หากผู้ฝ่าฝืนกฎหมายดังกล่าวไม่มีเงินพอที่จะชำระค่าปรับเป็นพินัยจะมีกระบวนการบังคับอย่างไร ควรมีการประนอมกันก่อนที่จะฟ้องคดี	ตามร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการฝ่าฝืนกฎหมายที่มีโทษปรับเป็นพินัย พ.ศ. .... การบังคับโทษปรับเป็นพินัยจะใช้วิธีการอายัดหรืออายัดทรัพย์สินของผู้ต้องชำระค่าปรับ และหากมีการโต้แย้งการกำหนดค่าปรับ	๑. ผู้เข้าร่วมสัมมนา ๒. ผู้ส่งแบบสอบถาม / งานสัมมนา

ลำดับ	ประเด็นและความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะ	ผลการพิจารณา	หน่วยงาน/ผู้ให้ความเห็น (ช่องทางแสดงความคิดเห็น)
๒๓	โทษปรับเป็นพินัยมีกำหนดอายุความอย่างไร	<p>เป็นพินัย เจ้าหน้าที่จะดำเนินการฟ้องคดีต่อศาลที่มีอำนาจพิจารณาคดีอาญาเพื่อบังคับชำระค่าปรับ ทั้งนี้ ในกรณีที่ผู้ต้องโทษปรับเป็นพินัยไม่มีทรัพย์สินเพียงพอจะชำระค่าปรับจะมีมาตรการให้ทำสาธารณะประโยชน์ทดแทนการชำระค่าปรับหรือผ่อนชำระค่าปรับได้ด้วย</p> <p>สำหรับการประนอมกันก่อนที่ฟ้องคดีนั้น ไม่จำเป็นต้องกำหนดไว้ในร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการฝ่าฝืนกฎหมายที่มีโทษปรับเป็นพินัย พ.ศ. .... เนื่องจากความผิดที่มีโทษปรับเป็นพินัยเป็นความผิดต่อรัฐ</p> <p>ตามร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการฝ่าฝืนกฎหมายที่มีโทษปรับเป็นพินัย พ.ศ. .... กำหนดอายุความของโทษปรับเป็นพินัย โดยจะขึ้นอยู่กับอัตราค่าปรับ หากจำนวนค่าปรับสูงจะมีอายุความยาว หากจำนวนค่าปรับต่ำจะมีอายุความที่สั้นลง โดยแบ่งอายุความออกเป็นสามกรณี คือ อายุความห้าปี สามปี และหนึ่งปี</p>	ผู้เข้าร่วมสัมมนา
๒๔	ในการกำหนดโทษปรับเป็นพินัย จะนำหลักการกำหนดค่าปรับตามฐานะของผู้ฝ่าฝืนกฎหมายที่มีโทษปรับเป็นพินัยมาใช้ด้วยหรือไม่	<p>ตามร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการฝ่าฝืนกฎหมายที่มีโทษปรับเป็นพินัย พ.ศ. .... มีการนำหลักการกำหนดค่าปรับตามฐานะของผู้ฝ่าฝืนกฎหมายมาใช้ด้วย โดยกำหนดให้เจ้าหน้าที่ต้องพิจารณาถึง (๑) ประโยชน์สาธารณะหรือประโยชน์ส่วนบุคคลที่กฎหมายประสงค์จะคุ้มครองระดับความรุนแรงของผลกระทบที่เกิดจากการฝ่าฝืนกฎหมายและพฤติการณ์อื่นอันเกี่ยวกับสภาพของการฝ่าฝืนกฎหมาย (๒) ความรู้ผิดชอบ อายุ ประวัติ ความประพฤติ สติปัญญา การศึกษาอบรม สุขภาพ ภาวะแห่งจิต นิสัย อาชีพ</p>	ผู้เข้าร่วมสัมมนา

ลำดับ	ประเด็นและความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะ	ผลการพิจารณา	หน่วยงาน/ผู้ให้ความเห็น (ช่องทางแสดงความคิดเห็น)
๒๕	หากฐานความผิดที่มีโทษปรับเป็นพินัยอยู่ในกฎหมายเฉพาะ จะสามารถนำร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการฝ่าฝืนกฎหมายที่มีโทษปรับเป็นพินัย พ.ศ. .... มาใช้กับการพิจารณาโทษปรับเป็นพินัยตามกฎหมายเฉพาะได้ทันทีหรือไม่ หรือในกฎหมายเฉพาะจะต้องกำหนดให้นำขั้นตอนกระบวนการตามร่างพระราชบัญญัตินี้มาใช้บังคับด้วย	สิ่งแวดล้อม และสิ่งอื่นทั้งปวงเกี่ยวกับผู้ฝ่าฝืนกฎหมาย และ (๓) สถานะทางเศรษฐกิจของผู้ฝ่าฝืนกฎหมาย เว้นแต่เป็นการฝ่าฝืนกฎหมายเล็กน้อย ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการฝ่าฝืนกฎหมายที่มีโทษปรับเป็นพินัย พ.ศ. .... มุ่งหมาย (supposed) ให้เป็นกฎหมายกลาง ดังนั้น กฎหมายเฉพาะจึงไม่จำเป็นต้องกำหนดกระบวนการใด ๆ อีก เพียงกำหนดให้ต้องระวางโทษปรับเป็นจำนวนเท่าใดเท่านั้น ส่วนกระบวนการพิจารณาจะเป็นไปตามร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว อย่างไรก็ดี หากจะกำหนดให้แตกต่างออกไปในกฎหมายเฉพาะก็สามารถทำได้แต่จะต้องมีมาตรการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพไม่น้อยกว่าร่างพระราชบัญญัติฯ ด้วย	ผู้เข้าร่วมสัมมนา
๒๖	หน่วยงานจะต้องเสนอแก้ไขปรับปรุงกฎหมายที่ควรเปลี่ยนจากโทษอาญาเป็นโทษปรับเป็นพินัยภายในระยะเวลาเท่าใด	ยังไม่มีกำหนดระยะเวลาที่แน่นอนในการเสนอแก้ไขปรับปรุงกฎหมาย จนกว่าร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการฝ่าฝืนกฎหมายที่มีโทษปรับเป็นพินัย พ.ศ. .... จะมีผลใช้บังคับ	สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา กระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ
๒๗	ความเห็นอื่น ๆ การกำหนดโทษอาญาในความคิดบางประเภทมีความเหมาะสมหรือไม่ เช่น ความผิดฐานทำให้เสียหาย การเย้ยหยันหรือทดแทนความเสียหายแก่ทรัพย์สิน ควรกำหนดให้เป็นมาตรการทางแพ่ง โดยให้ผู้กระทำความผิดชดใช้เป็นตัวเงินหรือนำทรัพย์สินอื่นมาทดแทน	สำนักงานฯ รับผิดชอบคณะกรรมการพิจารณาปรับปรุงประมวลกฎหมายอาญาเพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไป	สำนักงานศาลปกครอง

ลำดับ	ประเด็นและความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะ	ผลการพิจารณา	หน่วยงาน/ผู้ให้ความเห็น (ช่องทางแสดงความคิดเห็น)
๒๘	<p>ซึ่งผู้เสียหายสามารถฟ้องแพ่งเป็นคดีละเมิดได้อยู่แล้ว และหากผู้ถูกฟ้องคดีไม่ชดใช้หรือนำทรัพย์สินอื่นมาทดแทนก็ยังสามารถบังคับคดีได้ จึงไม่ควรกำหนดเป็นโทษอาญาหรือโทษปรับเป็นพินัยอีก เพราะจะทำให้การกระทำเดียวกันได้รับโทษทั้งทางแพ่งและทางอาญาหรือโทษปรับเป็นพินัย</p> <p>ความเห็นอื่น ๆ ร่างคำแนะนำ ควรพิจารณา กำหนดระดับความร้ายแรงกับระดับของโทษทางอาญา ให้ชัดเจนขึ้น เพราะอาจมีการใช้ดุลพินิจกำหนดโทษที่แตกต่างกันไป ทำให้เกิดการใช้หลักเกณฑ์ที่ลักลั่นกัน</p>	<p>ระดับความร้ายแรงของการกระทำความผิดมีความหลากหลาย ในแต่ละการกระทำ จึงกำหนดเป็นหลักเกณฑ์ที่ชัดเจนได้ยาก อยู่ที่ผู้ร่างกฎหมายจะพิจารณาว่าการกระทำที่จะกำหนดเป็นความผิดในร่างกฎหมายนั้น ๆ จะร้ายแรงถึงขนาดที่ต้องกำหนดให้มีโทษอาญาหรือสมควรใช้มาตรการอย่างอื่นแทน โดยใช้ข้อมูลแวดล้อมประกอบการพิจารณาได้ ดังที่แสดงไว้ในกรอบแนวคิดของร่างหลักเกณฑ์ฯ</p>	ผู้ส่งแบบสอบถาม / งานสัมมนา
๒๙	<p>ความเห็นอื่น ๆ การเปลี่ยนจากโทษอาญาเป็นโทษอย่างอื่น ควรมีการกำหนดมาตรฐานและใช้มาตรฐานเดียวกันในการพิจารณา</p>	<p>ร่างหลักเกณฑ์การกำหนดโทษทางอาญา ได้กำหนดแนวทางให้หน่วยงานต่าง ๆ นำไปใช้เพื่อให้มีมาตรฐานเดียวกัน</p>	<p>๑. กรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน</p> <p>๒. สำนักงานศาลปกครอง/ ผู้เข้าร่วมสัมมนา</p>
๓๐	<p>ความเห็นอื่น ๆ ควรนำแนวทางตามร่างคำแนะนำ นี้ ไปปรับปรุงกฎหมายที่มีผลบังคับใช้อยู่ในปัจจุบันด้วย</p>	<p>สำนักงานฯ โดยคณะอนุกรรมการศึกษาและปรับปรุงกฎหมาย ที่กำหนดโทษอาญา อยู่ระหว่างการพิจารณาแก้ไขปรับปรุงการกำหนดโทษอาญาในกฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบันให้เป็นไปตามร่างหลักเกณฑ์</p>	<p>๑. สำนักงานศาลปกครอง</p> <p>๒. สำนักงานศาลปกครอง / ผู้เข้าร่วมสัมมนา</p>

ลำดับ	ประเด็นและความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะ	ผลการพิจารณา	หน่วยงาน/ผู้ให้ความเห็น (ช่องทางแสดงความคิดเห็น)
๓๑	ความเห็นอื่น ๆ ควรเผยแพร่ตัวอย่างการพิจารณา กฎหมายสองร้อยกว่าฉบับที่คณะอนุกรรมการฯ ดำเนินการ ไว้แล้ว เพื่อประโยชน์ในการเป็นแนวทางให้แก่หน่วยงาน ต่าง ๆ ต่อไป	การกำหนดโทษอาญา จำนวนประมาณ ๒๗๗ ฉบับ เพื่อเป็นแนวทางตัวอย่าง ให้แก่หน่วยงานต่าง ๆ นำไปพิจารณา สำนักงานฯ รับไปพิจารณาดำเนินการ อย่างไรก็ตามหากมีการจัดทำ ร่างกฎหมายแล้วเสร็จ จะได้จัดประชุมร่วมกันหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อร่วมกันพิจารณาด้วย	สำนักงานศาลปกครอง / ผู้เข้าร่วมสัมมนา
๓๒	ความเห็นอื่น ๆ ควรพิจารณาทบทวนมาตรการบังคับ และการลงโทษตามกฎหมายทั้งระบบ พร้อมทั้งวางหลักเกณฑ์ ให้ชัดเจนเพื่อที่หน่วยงานจะได้เสนอปรับปรุงกฎหมาย ให้สอดคล้องกัน	สำนักงานฯ รับไปพิจารณาดำเนินการต่อไป	ธนาคารแห่งประเทศไทย
๓๓	ความเห็นอื่น ๆ ควรมีกลไกในการขับเคลื่อนร่าง คำแนะนำฯ ดังกล่าวให้เกิดผลเป็นรูปธรรม โดยอาจจะมี คณะทำงานและคณะกรรมการขึ้นพิจารณาความเหมาะสม และประเมินผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินการตามแนวทาง ดังกล่าว	สำนักงานฯ รับไปเสนอคณะกรรมการพัฒนากฎหมาย เพื่อพิจารณา ดำเนินการต่อไป	สำนักงานศาลปกครอง

หน่วยงานที่เห็นด้วยโดยไม่มีประเด็น/ข้อสังเกต/ข้อเสนอนะเพิ่มเติม รวมจำนวน ๒๖ หน่วยงาน ได้แก่

๑. กระทรวงพลังงาน	๒๓. สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
๒. กระทรวงพาณิชย์	๒๔. สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
๓. กระทรวงแรงงาน	๒๕. สำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย
๔. กระทรวงวัฒนธรรม	๒๖. การทางพิเศษแห่งประเทศไทย
๕. สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค	
๖. สำนักงานสภาพความมั่นคงแห่งชาติ	
๗. สำนักงาน ก.พ.ร.	
๘. กรมท่าอากาศยาน	
๙. สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ	
๑๐. กรมบัญชีกลาง	
๑๑. สำนักงานบริหารหนี้สาธารณะ	
๑๒. สำนักงานปลัดกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม	
๑๓. กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง	
๑๔. กรมทรัพยากรน้ำบาดาล	
๑๕. สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	
๑๖. สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย	
๑๗. สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ	
๑๘. สำนักงาน ป.ป.ท.	
๑๙. สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง	
๒๐. สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน	
๒๑. สำนักงาน ป.ป.ช.	
๒๒. สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ	

ความเห็นของผู้เกี่ยวข้อง
เกี่ยวกับร่างหลักเกณฑ์การจัดทำคำอธิบายสรุประสาคัญของกฎหมาย

ลำดับ	ประเด็นและความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะ	ผลการพิจารณา	หน่วยงาน/ผู้ให้ความเห็น (ช่องทางแสดงความคิดเห็น)
๑	<p>การกำหนดหน่วยงานของรัฐที่เป็นผู้รับผิดชอบการจัดทำคำอธิบายสรุประสาคัญของกฎหมายควรกำหนดในลักษณะเดียวกับมาตรา ๓๒ แห่งพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ เพื่อให้ครอบคลุม (๑) กรณีมีหน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบการบังคับใช้กฎหมายฉบับใดหลายหน่วย (๒) กรณีกฎหมายใดมีผู้รักษาการตามกฎหมายร่วมกันหลายคน และ (๓) กรณีกฎหมายใดไม่มีผู้รักษาการตามกฎหมาย ทั้งนี้ จะทำให้ผู้รับผิดชอบการจัดทำคำอธิบายสรุประสาคัญกฎหมายที่ชัดเจนยิ่งขึ้น (ร่างข้อ ๑)</p>	<p>ร่างข้อ ๑ ได้กำหนดสาระสำคัญในลักษณะเดียวกับมาตรา ๓๒ ซึ่งสอดคล้องกับข้อสังเกตแล้ว</p>	<p>สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ</p>
๒	<p>กรณีกฎหมายที่อยู่ในความรับผิดชอบของหน่วยงานของรัฐไม่ได้มีผลใช้บังคับหรือมีผลกระทบต่อประชาชนโดยตรง แต่เป็นการกำหนดหน้าที่และอำนาจหรือวิธีปฏิบัติในการบริหารงานของส่วนราชการ เช่น พระราชบัญญัติการบริหารหนี้สาธารณะ พ.ศ. ๒๕๕๘ หรือพระราชบัญญัติเงินคงคลัง พ.ศ. ๒๕๙๑ เป็นต้น กรณีดังกล่าวจึงไม่อยู่ภายใต้บังคับของร่างข้อ ๒ (๓) เนื่องจากไม่ใช่กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับประชาชน (ร่างข้อ ๒ (๓))</p>	<p>มาตรา ๓๖ (๓) บัญญัติให้หน่วยงานของรัฐต้องจัดทำคำอธิบายสรุประสาคัญของกฎหมาย ได้แก่ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ พระราชบัญญัติ และประมวลกฎหมาย โดยมีได้จำกัดว่าต้องเป็นกฎหมายเฉพาะที่มีผลใช้บังคับต่อประชาชนโดยตรง ดังนั้น กฎหมายที่เป็นการกำหนดหน้าที่และอำนาจหรือวิธีปฏิบัติในการบริหารงานของส่วนราชการจึงย่อมต้องจัดทำคำอธิบายดังกล่าวด้วยเช่นเดียวกัน</p>	

ลำดับ	ประเด็นและความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะ	ผลการพิจารณา	หน่วยงาน/ผู้ให้ความเห็น (ช่องทางแสดงความคิดเห็น)
๓	ตัวอย่างคำอธิบายสรุปสาระสำคัญพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ มิได้มีการระบุถ้อยคำตามร่างข้อ ๒ (๓) ที่กำหนดว่า “คำอธิบายนี้มีขึ้นเพื่อประโยชน์ในการเข้าใจสาระสำคัญของกฎหมายเท่านั้น ส่วนการจะปฏิบัติตามกฎหมายให้เป็นไปอย่างถูกต้องนั้น ประชาชนจะต้องศึกษาทำความเข้าใจ ตรวจสอบ และยึดถือตัวบทกฎหมายเป็นสำคัญ” จึงควรระบุไว้ในคำอธิบายดังกล่าวด้วย (ร่างข้อ ๒ (๓))	เห็นด้วยและได้ดำเนินการให้เป็นไปตามข้อสังเกตดังกล่าวแล้ว	สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
๔	ร่างแนวทางการจัดทำคำอธิบายสรุปสาระสำคัญของกฎหมายมิได้กำหนดระยะเวลาเริ่มต้นที่หน่วยงานของรัฐจะต้องเริ่มดำเนินการจัดทำ และกำหนดระยะเวลาสิ้นสุดว่าจะต้องแล้วเสร็จเมื่อใด	เห็นด้วยและได้เพิ่มการกำหนดระยะเวลาชัดเจนตามข้อสังเกตแล้ว	สำนักงานคณะกรรมการ กิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการ โทรคมนาคมแห่งชาติ
๕	ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐมิได้ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาที่กำหนดจะมีผลในทางกฎหมายหรือไม่ อย่างไร	หากการไม่ดำเนินการดังกล่าวมีเหตุที่ต้องรับผิดชอบทางวินัยหรือทางอาญา หน่วยงานของรัฐหรือผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องต้องรับผิดชอบตามที่เหตุดังกล่าว	สำนักงานคณะกรรมการ กิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการ โทรคมนาคมแห่งชาติ

ลำดับ	ประเด็นและความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะ	ผลการพิจารณา	หน่วยงาน/ผู้ให้ความเห็น (ช่องทางแสดงความคิดเห็น)
๖	<p>ในการจัดทำคำอธิบายกฎหมายสรุปสาระสำคัญให้มีความครบถ้วน หน่วยงานของรัฐควรได้รับข้อมูลที่เกี่ยวกับการร่างกฎหมายดังกล่าว เช่น หลักการที่ผ่านความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี ความเห็นของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา รายงานการประชุมหรือเอกสารเกี่ยวกับการพิจารณาของรัฐสภา รวมตลอดถึงคณะกรรมการที่เกี่ยวข้องด้วย</p> <p>เพื่อประโยชน์ในการจัดทำคำอธิบายกฎหมาย กฎที่อยู่ในความรับผิดชอบของหน่วยงานนั้น หากมีการนำตัวอย่างคำพิพากษาของศาลหรือความเห็นของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาที่เกี่ยวข้อง มาประกอบกับการอธิบายนั้นจะทำให้คำอธิบายมีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น อย่างไรก็ตาม เนื่องจากเอกสารที่เกี่ยวข้องมีจำนวนมาก และบางครั้งการจดยางงานการประชุมเป็นการจดยางงานแบบสรุปความจึงอาจทำให้ขาดรายละเอียดที่สำคัญในบางประการได้</p> <p>กฎหมายบางฉบับหรือบางมาตราที่ยกร่างขึ้นโดยขาดหลักฐานอ้างอิงอาจทำให้การเขียนคำอธิบายสรุปสาระสำคัญของกฎหมายกระทำได้ยาก และหากต้องเร่งรัดด้วยเงื่อนเวลาเพื่อให้เป็นไปตามตัวชี้วัดจะทำให้คำอธิบายด้วยกล่าวไม่มีคุณภาพได้</p>	<p>เห็นด้วยกับข้อสังเกตว่า การจัดทำคำอธิบายหากมีเอกสารที่เกี่ยวกับความเป็นมาของกฎหมายที่ครบถ้วนจะทำให้สามารถอธิบายรายละเอียดของกฎหมายได้ดี ซึ่งหน่วยงานของรัฐสามารถดำเนินการดังกล่าวได้ตามศักยภาพและความพร้อมของแต่ละหน่วยงาน อย่างไรก็ตาม เนื่องจากตามร่างแนวทางนี้เป็นการกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำของการจัดทำคำอธิบายเพื่อให้หน่วยงานของรัฐสามารถดำเนินการได้ในทางปฏิบัติตามระยะเวลาที่กำหนดไว้</p>	<p>๑. สำนักงานคณะกรรมการ กิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการ โทรคมนาคมแห่งชาติ</p> <p>๒. สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน</p>

ลำดับ	ประเด็นและความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะ	ผลการพิจารณา	หน่วยงาน/ผู้ให้ความเห็น (ช่องทางแสดงความคิดเห็น)
๗	<p>การจัดทำคำอธิบายสรุปสาระสำคัญของกฎหมายเป็นหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐที่ต้องพิจารณาดำเนินการภายหลังที่กฎหมายผ่านความเห็นชอบจากรัฐสภาแล้ว ถ้าจะมีการจัดทำคำอธิบายสรุปสาระสำคัญของกฎหมายสามารถเสนอมาพร้อมร่างกฎหมายเพื่อให้รัฐสภาพิจารณาก็จะเป็นการดำเนินการให้ประชาชนเข้าถึงตัวบทกฎหมายต่าง ๆ ได้โดยสะดวกและโดยง่ายอีกช่องทางหนึ่ง</p>	<p>เอกสารที่คณะรัฐมนตรีเสนอต่อรัฐสภาเพื่อใช้ประกอบการพิจารณาร่างกฎหมายได้มีการสรุปสาระสำคัญของกฎหมายไว้อยู่แล้ว และต่อไปจะมีข้อมูลเกี่ยวกับการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมายและการรับฟังความคิดเห็นจากผู้เกี่ยวข้องเป็นข้อมูลเพื่อการพิจารณาที่เพิ่มขึ้นด้วย</p>	<p>สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร</p>
๘	<p>การจัดทำคำอธิบายสรุปสาระสำคัญของกฎหมายเป็นการดำเนินการตามมาตรา ๓๖ วรรคหนึ่ง (๓) แห่งพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ แต่การดำเนินการนี้จะมีผลใช้บังคับกับมาตรา ๓๖ วรรคหนึ่ง (๔) แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวหรือไม่ อย่างไร</p>	<p>คำอธิบายสรุปสาระสำคัญของกฎหมายมีเนื้อหาครอบคลุมตามมาตรา ๓๖ วรรคหนึ่ง (๓) และ (๔) จึงได้มีความซ้ำซ้อนกัน</p>	<p>สำนักงานศาลปกครอง</p>
๙	<p>การดำเนินการจัดทำคำอธิบายสรุปสาระสำคัญของกฎหมายกำหนดให้สำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน) และสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเป็นหน่วยงานที่กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และรูปแบบในการจัดทำ ดังนั้นหน่วยงานทั้งสองจึงควรรีบเร่งดำเนินการกำหนดหลักเกณฑ์และรูปแบบให้แล้วเสร็จก่อนวันที่พระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ จะมีผลใช้บังคับ</p>	<p>เห็นด้วยกับข้อสังเกตดังกล่าวและขณะนี้อยู่ระหว่างดำเนินการเพื่อให้หลักเกณฑ์ในเรื่องนี้มีผลใช้บังคับในวันเดียวกับวันที่พระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ มีผลใช้บังคับ</p>	<p>สำนักงานศาลปกครอง</p>

ลำดับ	ประเด็นและความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะ	ผลการพิจารณา	หน่วยงาน/ผู้ให้ความเห็น (ช่องทางแสดงความคิดเห็น)
๑๐	เห็นควรให้จัดทำ Flow Chart เพื่อใช้อธิบายสรุปสาระสำคัญของกฎหมายนั้น ๆ เพิ่มเติมเพื่อช่วยให้ประชาชนที่อ่านกฎหมายฉบับดังกล่าวเข้าใจกฎหมายฉบับนั้นได้ง่ายยิ่งขึ้น	ตามร่างข้อ ๒ (๒) กำหนดให้หน่วยงานของรัฐสามารถนำสื่อลักษณะอื่น ๆ มาประกอบการจัดทำคำอธิบายสรุปสาระสำคัญของกฎหมายด้วยแล้ว	สำนักงานศาลปกครอง
๑๑	ควรให้มีการเผยแพร่คำอธิบายสรุปสาระสำคัญของกฎหมายในหลายช่องทาง เพื่อให้ประชาชนและองค์กรต่าง ๆ ในทุกภาคส่วนสามารถเข้าถึงกฎหมายได้ง่ายมากขึ้น	เห็นด้วยกับข้อสังเกตดังกล่าว	กรมทรัพยากรน้ำบาดาล
๑๒	ในการจัดทำคำอธิบายสรุปสาระสำคัญของกฎหมายนั้นจำเป็นต้องใช้ผู้เชี่ยวชาญที่เข้าใจในวิธีการเขียนคำอธิบาย เพื่อที่จะสื่อสารให้ประชาชนเข้าใจได้โดยง่าย จึงเห็นควรให้มีการกำหนดหลักสูตรการจัดทำคำอธิบายสรุปสาระสำคัญของกฎหมาย และมีอบรมให้กับบุคลากรหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้องเพื่อประโยชน์ในการจัดทำคำอธิบายสรุปสาระสำคัญของกฎหมายดังกล่าวต่อไป	หน่วยงานของรัฐสามารถกำหนดให้เจ้าหน้าที่ภายในหน่วยงานซึ่งมีหน้าที่ความรับผิดชอบในการบังคับใช้กฎหมายหรือมีประสบการณ์ในทางปฏิบัติเกี่ยวกับการบังคับใช้กฎหมายนั้น ๆ เป็นผู้ดำเนินการได้ อย่างไรก็ตามหากสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาจะจัดให้มีหลักสูตรการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ ก็อาจพิจารณากำหนดให้มีเนื้อหาครอบคลุมการดำเนินการในเรื่องนี้ต่อไป	กระทรวงพาณิชย์

หน่วยงานที่เห็นด้วยโดยไม่มีประเด็น/ข้อสังเกต/ข้อเสนอนะเพิ่มเติม รวมจำนวน ๒๗ หน่วยงาน ได้แก่

๑. กระทรวงพลังงาน	๒๔. ธนาคารแห่งประเทศไทย
๒. กระทรวงพาณิชย์	๒๕. สำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย
๓. กระทรวงแรงงาน	๒๖. สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์
๔. กระทรวงวัฒนธรรม	๒๗. การทางพิเศษแห่งประเทศไทย
๕. สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค	
๖. สำนักงานสภาพความมั่นคงแห่งชาติ	
๗. สำนักงาน ก.พ.ร.	
๘. กรมท่าอากาศยาน	
๙. สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ	
๑๐. กรมบัญชีกลาง	
๑๑. สำนักงานบริหารหนี้สาธารณะ	
๑๒. สำนักงานปลัดกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม	
๑๓. กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง	
๑๔. กรมทรัพยากรน้ำบาดาล	
๑๕. สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	
๑๖. สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย	
๑๗. สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ	
๑๘. สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข	
๑๙. สำนักงาน ป.ป.ท.	
๒๐. สำนักงานศาลยุติธรรม	
๒๑. สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง	
๒๒. สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน	
๒๓. สำนักงาน ป.ป.ช.	

ตารางแสดงภารกิจที่หน่วยงานของรัฐต้องดำเนินการตามพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำ
ร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒

ที่	ภารกิจ	ผู้มีหน้าที่	ระยะเวลาหรือช่วงเวลา ที่ต้องดำเนินการ	หมายเหตุ
๑.	<p>การเสนอร่างกฎหมาย</p> <p>๑.๑ ตรวจสอบความจำเป็นในการตรากฎหมาย (มาตรา ๑๒)</p> <p>๑.๒ หน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้อง (มาตรา ๑๓ มาตรา ๑๔ มาตรา ๑๕ มาตรา ๑๖ และมาตรา ๑๗)</p> <p>๑) กระบวนการรับฟังความคิดเห็น</p> <p>ก) แจ้งให้ผู้เกี่ยวข้องทราบผ่านทางระบบกลางหรือจะแจ้งผู้เกี่ยวข้องตามที่เห็นสมควรโดยตรง เพื่อให้ทราบถึงหลักการหรือประเด็นสำคัญของร่างกฎหมายที่จะนำไปรับฟังความคิดเห็น โดยต้องประกาศวิธีการรับฟังความคิดเห็น ระยะเวลาเริ่มต้นและสิ้นสุดในการรับฟังความคิดเห็น รวมทั้งข้อมูลประกอบการรับฟังความคิดเห็น เช่น</p> <p>- สภาพปัญหา สาเหตุของปัญหา และความจำเป็นที่ต้องตรากฎหมายขึ้นเพื่อแก้ไขปัญหาหรือทำภารกิจในเรื่องนั้น รวมทั้งความมุ่งหมายและผลสัมฤทธิ์ที่พึงประสงค์</p>	<p>หน่วยงานของรัฐที่เสนอให้มีการตรา กฎหมาย</p> <p>หน่วยงานของรัฐที่เสนอให้มีการตรา กฎหมาย</p>	<p>วันที่ที่กฎหมายมีผลใช้บังคับ</p> <p>วันที่ที่กฎหมายมีผลใช้บังคับ</p>	<p>กฎหมายมีผลใช้บังคับ เมื่อพ้น ๑๘๐ วัน นับแต่วันประกาศ ในราชกิจจานุเบกษา (๒๗ พ.ย. ๖๒)</p>

ที่	ภารกิจ	ผู้มีหน้าที่	ระยะเวลาหรือช่วงเวลาที่ต้องดำเนินการ	หมายเหตุ
	<p>- คำอธิบายหลักการหรือประเด็นสำคัญของร่างกฎหมาย โดยใช้ภาษาที่เข้าใจได้ง่าย</p> <p>- บุคคลซึ่งได้รับหรืออาจได้รับผลกระทบ และผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมายในด้านการดำรงชีวิต การประกอบอาชีพ หรือผลกระทบในทางเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม หรือผลกระทบอื่นที่สำคัญ</p> <p>ข) จัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้อง เพื่อประกอบการจัดทำร่างกฎหมายผ่านระบบกลางและวิธีการอื่นใด ตามความเหมาะสม</p> <p>ค) นำผลการรับฟังความคิดเห็นไปประกอบการวิเคราะห์ผลกระทบและการจัดทำร่างกฎหมาย</p> <p>๒) หน้าที่เกี่ยวกับระบบการแจ้งเตือนผู้เกี่ยวข้อง</p> <p>ก) จัดให้มีระบบการรับแจ้งเตือนผู้เกี่ยวข้องไว้ในระบบกลาง</p> <p>ข) รับแจ้งเตือนผู้เกี่ยวข้องผ่านระบบกลาง และเพิ่มรายชื่อผู้เกี่ยวข้องซึ่งสมควรรับฟังความคิดเห็น หรือเพิ่มรายชื่อผู้เกี่ยวข้องตามที่ได้รับแจ้งจากหน่วยงานของรัฐ</p> <p>ค) รวบรวมรายชื่อและที่อยู่ติดต่อได้ที่ทางอิเล็กทรอนิกส์ของผู้เกี่ยวข้องกับกฎหมายที่หน่วยงานของรัฐรับผิดชอบในการปฏิบัติ หรือบังคับการตามกฎหมาย หรือเกี่ยวข้องกับร่างกฎหมายที่จะเสนอและแจ้งให้ สคก. ทราบ</p> <p>๑.๓ วิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย (มาตรา ๑๗) ดำเนินการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย โดยนำผลการรับฟังความคิดเห็นมาประกอบการพิจารณา</p>	<p>หน่วยงานของรัฐที่เสนอให้มีการตรา กฎหมาย</p> <p>หน่วยงานของรัฐที่เสนอให้มีการตรา กฎหมาย</p> <p>สพร. ร่วมกับ สคก.</p> <p>สคก.</p> <p>หน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบในการปฏิบัติหรือบังคับการตามกฎหมาย หรือหน่วยงานของรัฐที่เสนอร่าง กฎหมาย</p> <p>หน่วยงานของรัฐที่เสนอให้มีการตรา กฎหมาย</p>	<p>ทันทีที่กฎหมายมีผลใช้บังคับ</p> <p>ทันทีที่กฎหมายมีผลใช้บังคับ</p> <p>ดำเนินการให้แล้วเสร็จโดยเร็ว</p> <p>ดำเนินการทันทีที่ระบบกลางแล้วเสร็จ</p> <p>ทันทีที่กฎหมายมีผลใช้บังคับ</p> <p>ทันทีที่กฎหมายมีผลใช้บังคับ</p>	

ที่	ภารกิจ	ผู้หน้าที่	ระยะเวลาหรือช่วงเวลา ที่ต้องดำเนินการ	หมายเหตุ
	<p>๑.๔ ตรวจสอบเนื้อหาของร่างกฎหมาย ตรวจสอบและพิจารณาเนื้อหาของร่างกฎหมายให้สอดคล้องกับหลักเกณฑ์ที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๑ และมาตรา ๒๒ วรรคหนึ่ง เช่น ความจำเป็นในการใช้ระบบอนุญาต ระบบคณะกรรมการ การใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ และการใช้โทษอาญา</p> <p>๑.๕ เปิดเผยสรุปผลการรับฟังความคิดเห็น และรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบของกฎหมายผ่านระบบกลางและวิธีการอื่นใดด้วยก็ได้ เพื่อให้ประชาชนทราบ (มาตรา ๑๘)</p> <p>๑.๖ จัดทำเอกสารประกอบการเสนอร่างกฎหมาย (มาตรา ๒๕ และมาตรา ๒๗) ซึ่งได้แก่ ร่างกฎหมายหรือหลักการของร่างกฎหมาย สรุปผลการรับฟังความคิดเห็น และรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบของกฎหมาย เพื่อประกอบการเสนอร่างกฎหมายต่อคณะรัฐมนตรีและรัฐสภา</p>	<p>หน่วยงานของรัฐที่เสนอให้มีการตรากฎหมาย</p> <p>หน่วยงานของรัฐที่เสนอให้มีการตรากฎหมาย</p> <p>หน่วยงานของรัฐที่เสนอให้มีการตรากฎหมาย</p>	<p>ทันทีที่กฎหมายมีผลใช้บังคับ</p> <p>ทันทีที่กฎหมายมีผลใช้บังคับ</p> <p>ทันทีที่กฎหมายมีผลใช้บังคับ</p>	
๒.	<p>การตรวจสอบร่างกฎหมาย รายงานสรุปผลการรับฟังความคิดเห็น และรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบของกฎหมาย (มาตรา ๒๖)</p> <p>๒.๑ ตรวจสอบความครบถ้วนของเอกสารที่จะเสนอต่อคณะรัฐมนตรี ซึ่งประกอบด้วย ร่างกฎหมาย สรุปผลการรับฟังความคิดเห็น และรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบของกฎหมาย (ตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ และระเบียบว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการเสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘)</p>	สลด.	ทันทีที่กฎหมายมีผลใช้บังคับ	

ร.ด.	ภารกิจ	ผู้มีหน้าที่	ระยะเวลาหรือช่วงเวลา ที่ต้องดำเนินการ	หมายเหตุ
๓.	<p>๒.๒ ตรวจสอบความจำเป็นในการตรากฎหมาย ตรวจสอบเนื้อหาของร่างกฎหมาย</p> <p>๒.๓ รับฟังความคิดเห็นจากผู้เกี่ยวข้องหรือวิเคราะห์ผลกระทบเพิ่มเติมเพื่อประกอบการตรวจพิจารณาร่างกฎหมายในชั้นการพิจารณาของคณะกรรมการกฤษฎีกา</p> <p>การดำเนินการภายหลังกฎหมายมีผลใช้บังคับ</p> <p>๓.๑ จัดทำร่างกฎที่ปวงให้แล้วเสร็จโดยเร็ว (มาตรา ๒๒ วรรคแปด)</p> <p>๓.๒ ดำเนินการเพื่อให้มีการออกกฎหรือดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดเพื่อที่ประชาชนจะสามารถปฏิบัติตามกฎหมายหรือได้รับสิทธิประโยชน์จากกฎหมายได้โดย</p> <p>๑) กรณีกฎหมายที่ใช้บังคับหลังวันที่พระราชบัญญัติฉบับนี้ใช้บังคับ (มาตรา ๒๒ วรรคสอง)</p> <ul style="list-style-type: none"> - ภายในสองปีนับแต่วันที่กฎหมายนั้นมีผลใช้บังคับ - คณะรัฐมนตรีอาจมีมติขยายเวลาได้อีกหนึ่งปี <p>๒) กรณีกฎหมายที่ใช้บังคับก่อนวันที่พระราชบัญญัติฉบับนี้ใช้บังคับ (มาตรา ๓๙)</p> <ul style="list-style-type: none"> - ภายในสี่ปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัติฉบับนี้มีผลใช้บังคับ - คณะรัฐมนตรีอาจมีมติขยายเวลาได้อีกหนึ่งปี 	<p>คณะกรรมการกฤษฎีกา หรือ สคก.</p> <p>สคก. หรือหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง</p> <p>หน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบ</p> <p>การบังคับใช้กฎหมาย</p> <p>หน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบ</p> <p>การบังคับใช้กฎหมาย และผู้รักษาการตามกฎหมาย</p>	<p>วันที่ที่กฎหมายมีผลใช้บังคับ</p> <p>วันที่ที่กฎหมายมีผลใช้บังคับ</p> <p>วันที่ที่กฎหมายมีผลใช้บังคับ</p>	

ชนิด	ภารกิจ	ผู้มีหน้าที่	ระยะเวลาหรือช่วงเวลาที่ต้องดำเนินการ	หมายเหตุ
๔.	<p>๓.๓ จัดทำแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ของรัฐ (มาตรา ๒๔) ให้ทันสมัยอยู่เสมอ รวมทั้งเผยแพร่ให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไป และไม่ใช้บังคับแนวทางปฏิบัติในการใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ของรัฐในทางที่เป็นผลร้ายแก่บุคคลจนกว่าจะมีเผยแพร่ให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไป</p> <p>๔.๑ กำหนดผู้รับผิดชอบการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย</p> <p>๑) กรณีมีหน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบการบังคับใช้กฎหมายฉบับนั้นหลายหน่วย</p> <p>๒) กรณีกฎหมายฉบับนั้นมีผู้รักษาการตามกฎหมายร่วมกันหลายคน</p> <p>๓) กรณีกฎหมายฉบับนั้นไม่มีผู้รักษาการตามกฎหมาย</p> <p>๔.๒ ประกาศรายชื่อกฎหมายและหน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบการประเมินผลสัมฤทธิ์ไว้ในระบบกลาง</p> <p>๔.๓ จัดให้มีการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายและกฎ</p> <p>๑) รอบระยะเวลาห้าปี หรือระยะเวลาอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง</p> <p>๒) เหตุอื่นตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๓๔</p>	<p>หน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบการบังคับใช้กฎหมาย</p> <p>ผู้รักษาการตามกฎหมายเป็นผู้กำหนด</p> <p>ผู้รักษาการตามกฎหมายปรึกษาหารือร่วมกัน</p> <p>นายกรัฐมนตรีเป็นผู้กำหนด</p> <p>ผู้รักษาการตามกฎหมาย และนายกรัฐมนตรี</p> <p>หน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบการประเมินผลสัมฤทธิ์</p>	<p>วันที่ที่กฎหมายมีผลใช้บังคับ</p> <p>กฎหมายมีผลใช้บังคับ</p> <p>๙๐ วัน นับแต่วันที่กฎหมายมีผลใช้บังคับ</p>	<p>ทั้งนี้ จะกำหนดระยะเวลาแล้วเสร็จในการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายไว้ด้วยก็ได้ และให้ประกาศในระบบกลางภายในวันที่ ๒๕ ก.พ. ๖๓</p>

ที่	ภารกิจ	ผู้มีหน้าที่	ระยะเวลาหรือช่วงเวลาที่ต้องดำเนินการ	หมายเหตุ
	<p>๓) ในกรณีการประเมินผลสัมฤทธิ์ของพระราชกำหนดที่ตราขึ้นภายหลังพระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับเป็นครั้งแรก ให้กระทำภายในสองปีนับแต่วันที่พระราชกำหนดนั้นมีผลใช้บังคับ</p> <p>๕.๔ รับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการประเมินผลสัมฤทธิ์ โดยนำผลการรับฟังความคิดเห็นมาประกอบการพิจารณาเพื่อยกเลิก ปรับปรุง หรือแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายที่ต้องประเมินผลสัมฤทธิ์นั้น</p> <p>๕.๕ แจ้งผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ที่ได้ดำเนินการแล้วไว้ในระบบกลาง</p> <p>๕.๖ ในกรณีที่พบว่ากฎหมายฉบับใดมิได้ก่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ตามวัตถุประสงค์ หรือไม่คุ้มค่ากับการที่เกิดขึ้นแก่รัฐหรือประชาชน หรือมีผลกระทบต่ออื่นอันก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรมแก่ประชาชนอย่างร้ายแรง ต้องดำเนินการเพื่อให้มีการยกเลิก ปรับปรุง หรือแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายนั้นโดยทันที</p>	<p>หน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบการประเมินผลสัมฤทธิ์</p> <p>หน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบการประเมินผลสัมฤทธิ์</p> <p>หน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบการประเมินผลสัมฤทธิ์</p>		
๕.	<p>การให้ประชาชนเข้าถึงบทบัญญัติของกฎหมาย (มาตรา ๓๖)</p> <p>๕.๑ จัดให้มีและเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลดังต่อไปนี้ไว้ในระบบกลาง และติดตามปรับปรุงข้อมูลให้ครบถ้วนและเป็นปัจจุบัน</p> <p>๑) ตัวบทกฎหมายและกฎเกณฑ์ที่อยู่ในความรับผิดชอบ</p> <p>๒) คำแปลของกฎหมายเป็นภาษาที่ใช้ในการทำงานของอาเซียน</p> <p>๓) คำอธิบายโดยสรุปสาระสำคัญของกฎหมาย</p>	<p>หน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบการประเมินผลสัมฤทธิ์</p>	<p>ภารกิจตามข้อ ๕.๑</p> <p>๑) นั้น หน่วยงานของรัฐต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จดังนี้</p> <p>- กรณีกฎหมายหรือกฎเกณฑ์ใหม่ ต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายใน ๓๐ วัน นับแต่</p>	<p>ภารกิจตามข้อ ๕.๑ ๓) และ ๔) นั้น หากหน่วยงานของรัฐมีกฎหมายที่รับผิดชอบไม่เกิน ๕ ฉบับ ให้จัดทำจัดทำให้แล้วเสร็จภายในวันที่ ๒๖ พ.ย. ๖๓</p>

ที่	ภารกิจ	ผู้มีหน้าที่	ระยะเวลาหรือช่วงเวลา ที่ต้องดำเนินการ	หมายเหตุ
	<p>๔) ความมุ่งหมาย วัตถุประสงค์ และขอบเขตการบังคับใช้ กฎหมาย</p> <p>๕.๒ เผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับคำพิพากษาหรือคำวินิจฉัยของ ศาลที่เกี่ยวกับกฎหมายที่อยู่รับผิดชอบของตน</p>	<p>หน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบ การประเมินผลสัมฤทธิ์</p>	<p>วันที่กฎหมายหรือกฎเกณฑ์ นั้นมีผลใช้บังคับ</p> <p>- กรณีกฎหมายหรือกฎเกณฑ์ ที่มีผลใช้บังคับอยู่ในวันก่อน วันที่ ๒๗ พ.ย. ๖๒ ต้อง ดำเนินการให้แล้วเสร็จ ภายในวันที่ ๒๖ พ.ย. ๖๓</p> <p>วันที่กฎหมายมีผลใช้บังคับ</p>	<p>- หน่วยงานของรัฐ มีกฎหมายที่รับผิดชอบ เกิน ๕ ฉบับ ให้จัดทำ ภายในวันที่ ๒๖ พ.ย. ๖๔</p>